OSHO
PRIMUL PRINCIPIU
Discursuri despre zen

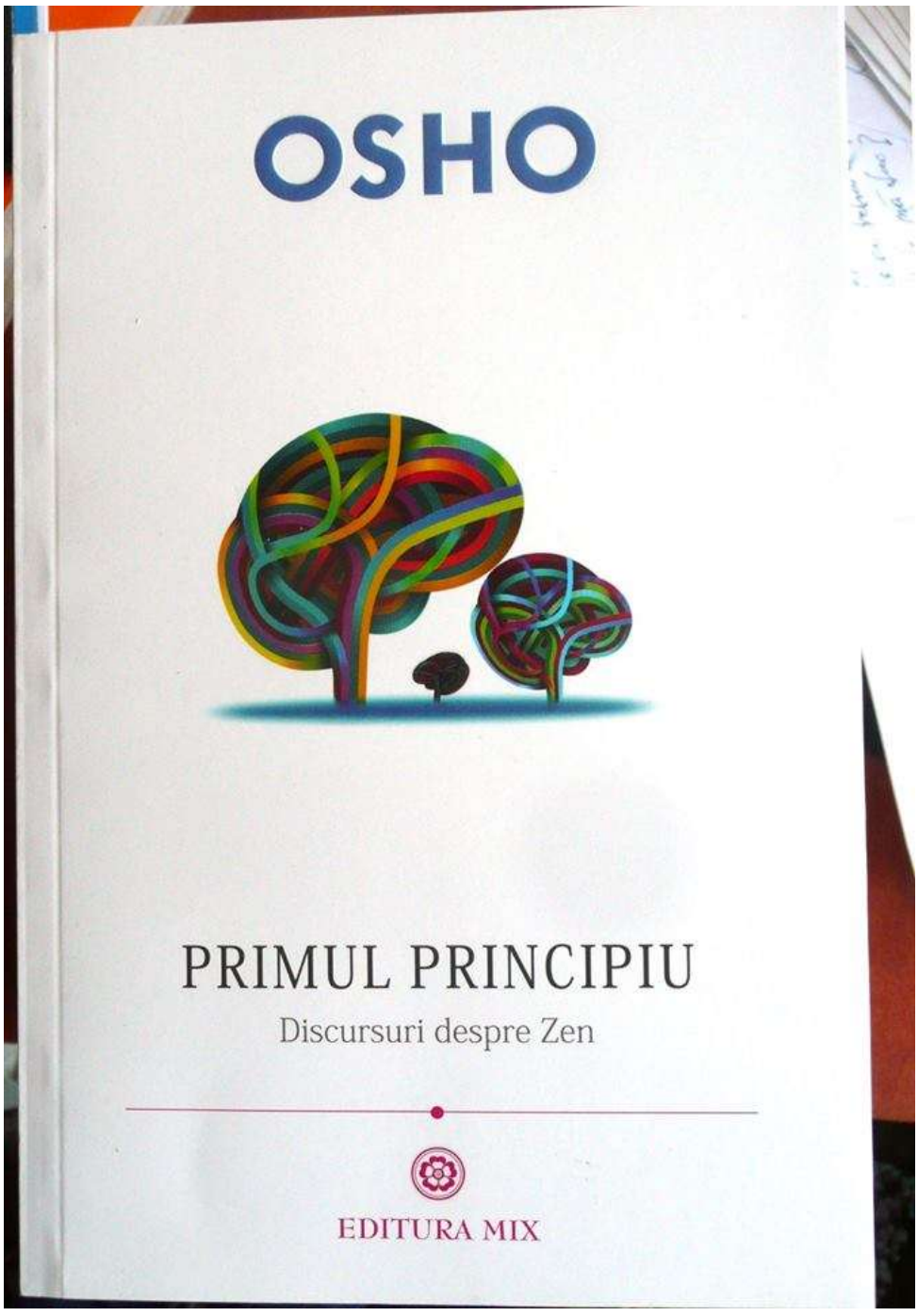

Cu un număr impresionant de discipoli, Osho a fost recunoscut ca fiind unul dintre cei mai prolifici oratori, Osho nu are ceea ce poate fi numită o opera scrisă, el nu a scris propriu-zis nicio carte. Cărţile publicate sub numele său sunt transcrieri ale discursurilor sale, datorate discipolilor săi. In timpul vieţii sale, aceste transcrieri au fost făcute sub îndrumarea şi atenta sa supraveghere.
Editura MIX a publicat de-a lungul vremii o selecţie valoroasă din transcrierile discursurilorsale.
Pentru o înţelegere cuprinzătoare despre filosofia lui Osho vă recomandăm şi titlurile:
- Psihologia ezotericului
- Cartea despre sex
- Farmacie pentru suflet

Primul
principiu
{Discursuri despre zen
Osho
Traducere: Carmen Neacşu
EDITURA MIX CRISTIAN 2015
Culegere: Carmen Neacşu Tehnoredactare: Florin Druţu Corectură text Corina-Ioana Zamfir Conceptgrafic/Design: Ciprian Burcovschi Consilier editorial: Florin Zamfir
Autorul şi editorul nu dau niciun fel de garanţii exprese sau implicite referitoare la conţinutul acestei cărţi. Prin urmare cititorul îşi asumă întreaga responsabilitate pentru utilizarea informaţiilor cuprinse în această carte.
Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României OSHO
Primul principiu: dicursuri despre zen / Osho; trad.: Carmen Neacşu; ed.: Florin Zamfir. - Cristian: Mix, 2015
ISBN 978-606-8460-33-8
I. Neacşu, Carmen (trad.)
II. Zamfir, Florin (ed.)
294.3
Copyright© 1977 Osho International Foundation, Elveţia. Pentru mai multe informaţii vizitaţi www.osho.com/ copyrights. Toate drepturile rezervate.

Titlul original: THE FIRST PRINCIPLE, by Osho
Această carte cuprinde transcrierea unei serii de discursuri cunoscute sub numele de Primul principiu, discursuri ţinute în public de Osho. Toate discursurile ţinute de Osho au fost publicate integral sub formă de carte tipărită dar sunt disponibile şi sub formă de înregistrări audio ori video, înregistrările audio şi arhiva completă a textelor poate fi găsită online în Biblioteca OSHO la www.osho.com.
OSHO este o marcă înregistrată a Osho International Foundation. Pentru mai multe informaţii vizitaţi www.osho.com/trademark.
Romanian translation: Copyright © 2015 Editura MIX Toate drepturile asupra prezentei ediţii în limba română aparţin în exclusivitate Editurii MIX.
Pentru informaţii actuale şi comenzi vizitaţi site-ul nostru: www.edituramix.ro sau contactaţi-ne la: tel.: 0720 499 494; fax: 0268 257 811 e-mail: contact@edituramix.ro
Tipar executat la S.C. Ganesha Publishing House S.R.L. - Bucureşti Tel: 021 423 20 58 • Tel/fax: 021 424 98 13 • E-mail: contact@ganesa.ro Web: www.ganesa.ro

CUPRINS

CAPITOLUL 1 A te contamina de primul principiu

CAPITOLUL 2 Lăcomia din spatele lăcomiei din spatele lăcomiei

CAPITOLUL 3 Singurul care n-a vorbit

CAPITOLUL 4 Lasă-te purtat de râu

CAPITOLUL 5 Dincolo de prisma minţii

CAPITOLUL 6 Raţionalistul iraţional

CAPITOLUL 7 Cântecul sunetului şi al tăcerii

CAPITOLUL 8 Profund şi banal

CAPITOLUL 9 Cea mai mare minciunăcare există

CAPITOLUL 10 A pleca undeva înseamnă a te rătăci

Despre autor
Centrul internaţional de meditaţie Osho
Nota autorului
Alte cărţi de Osho

CAPITOLUL 1 - A TE CONTAMINA DE PRIMUL PRINCIPIU

Odată un novice l-a întrebat pe un maestru zen: „Maestre, care e primul principiu?"
Fără şovăire, maestrul a răspuns: „Dacă ţi-aş spune, ar deveni al doilea principiu."

Da. Primul principiu nu poate fi spus. Lucrul cel mai important nu poate fi spus, iar ceea ce poate fi spus nu va fi primul principiu. în momentul în care e rostit, adevărul devine minciună; rostirea însăşi e o falsificare.
Aşa că Vedele, Biblia şi Coranul conţin al doilea principiu, nu primul principiu. Ele conţin minciuni, nu adevărul, fiindcă adevărul nu poate fi cuprins în absolut niciun cuvânt. Adevărul nu poate fi cunoscut decât prin experienţă - adevărul poate fi trăit - dar nu e chip să fie exprimat în cuvinte.

Cuvântul este un ecou îndepărtat, foarte îndepărtat al experienţei reale; şi e atât de îndepărtat de realitate încât e chiar mai rău decât irealitatea, fiindcă îţi poate da o falsă încredere. îţi poate da o falsă promisiune. îl poţi crede şi aici e problema. Dacă începi să crezi în vreo dogmă, adevărul va continua să-ţi scape. Adevărul trebuie cunoscut prin experienţă.

Nicio credinţă nu te poate ajuta pe cale; toate credinţele sunt bariere. Toate religiile sunt împotriva religiei - trebuie să fie aşa prin însăşi natura lucrurilor. Toate bisericile sunt împotriva lui Dumnezeu. Bisericile există fiindcă împlinesc o anumită nevoie. Nevoia respectivă este: omul nu vrea să facă niciun fel de eforturi; el vrea scurtături. Credinţa e o scurtătură uşoară.

Calea către adevăr e grea; e un urcuş. Trebuie să treci prin moarte totală - trebuie să te nimiceşti cu totul - numai atunci se naşte noul. învierea are loc numai după răstignire.

Ca să evităm răstignirea, noi am făurit credinţe. Credinţele sunt foarte ieftine.
Poţi să crezi şi să rămâi acelaşi. Poţi să mergi înainte cu credinţa şi ea nu va impune nicio schimbare fundamentală a modului tău de viaţă. Nu impune nicio schimbare în conştiinţa ta, or dacă nu îţi schimbă conştiinţa, atunci credinţa nu e decât o jucărie.
Te poţi juca cu ea, te poţi amăgi cu ea, dar nu ea nu te va hrăni în niciun fel.

închipuiţi-vă că un copil se joacă în grădina casei sale, se joacă cu lei imaginari şi apoi deodată se trezeşte faţă în faţă cu un leu adevărat, scăpat de la grădina zoologică. Acum nu mai ştie ce să facă. E speriat din cale-afară. E paralizat; nu poate nici măcar să fugă. Era cât se poate de în largul lui cu leii imaginari, dar cu leul adevărat nu ştie ce să facă.

în situaţia aceasta sunt toţi acei oameni care se tot joacă cu credinţe, concepte, filozofii, teologii.
Ei pun întrebări doar de dragul de a le pune. Răspunsul e ultimul lucru care îi interesează. Ei nu vor răspunsul. Ei se joacă întruna cu întrebările, iar fiecare răspuns îi ajută să dea naştere la noi întrebări.
Fiecare răspuns nu e altceva decât o trambulină pentru alte întrebări.

Adevărul nu e o întrebare. E o căutare!
Nu e intelectual; e existenţial. Căutarea spirituală e un joc de noroc, un joc de noroc cu viaţa ta. E nevoie de un curaj imens.

Credinţa nu are nevoie de curaj. Credinţa e calea laşului.

Dacă eşti creştin sau hindus sau mahomedan, înseamnă că eşti un laş. Eviţi să dai ochii cu leul adevărat, fugi de leul adevărat.
Dacă vrei să stai faţă în faţă cu realitatea, nu e nevoie să te duci la nicio biserică, nu e nevoie să te duci la niciun preot, fiindcă realitatea e pretutindeni în jur, în interiorul şi în exteriorul tău. Poţi să stai faţă în faţă cu ea - e deja prezentă.

Am auzit:
Un maestru zen, Shou-san, a fost întrebat de un discipol: „Conform scripturilor, toate fiinţele posedă natura-de- buddha; cum se face că ele nu ştiu asta?"

Shou-san a răspuns: „O ştiu!"

Acesta este un răspuns fără pereche, un răspuns măreţ.

Shou-san a zis: „O ştiu! Dar o evită."

Nu se pune problema cum să cunoaştem adevărul. Adevărul e aici, tu faci parte din el. Adevărul e acum, nu e nevoie să te duci nicăieri. Şi aici a fost de la început, dacă a existat vreun început, şi aici va fi până la sfârşit, dacă va exista vreun sfârşit.
Iar tu l-ai evitat. Găseşti căi prin care să-l eviţi.

Când cineva întreabă: „Care este calea spre adevăr?", el întreabă de fapt: „Care este calea să evit adevărul?", întreabă: „Cum aş putea să fug de el?"

Poate că n-aţi auzit:
Spune pungaşul acela bătrân de Bodhidharma: „Toţi ştiu calea, puţini merg pe ea, iar cei care nu merg, se plâng cu regularitate: ‚Arată-mi calea! Unde e calea? Dă-mi o hartă! Care cale e?"

Cei care nu merg pe ea, se plâng şi strigă în mod regulat: „Unde e calea?"
Şi toţi ştiu calea, fiindcă viaţa e calea, experienţa e calea.

A fi viu e calea, a fi conştient e calea. Eşti viu, eşti conştient. Acesta este primul principiu.
Dar el nu poate fi spus, iar eu nu-l spun!
Iar voi nu-l auziţi.

Prin însăşi natura lui, adevărul este o experienţă mută.
Toate experienţele sunt mute fiindcă ele au loc numai în tăcere adâncă.

Dacă iubeşti o femeie, iubirea are loc în tăcere adâncă.
Dacă creezi poezie, ea coboară în tine în tăcere adâncă.
Dacă pictezi, tu dispari. Atunci când se naşte pictura, pictorul nu este; nu există nici măcar un martor al ei. Ea se produce în tăcere deplină şi în solitudine deplină.
Dacă eşti acolo, atunci pictura nu poate avea nicio valoare.
Dacă poetul e acolo, poezia nu va fi decât ceva tehnic. Va respecta toate regulile, va ţine seama de gramatică, de regulile melodicităţii, dar nu va exista poezie.
Va fi un cadavru lipsit de viaţă. Nu va fi o femeie adevărată; va fi o călugăriţă.
Am auzit:

O frumoasă franţuzoaică s-a aruncat în mare, într-o zonă izolată a plajei de la Cannes. Un tânăr aflat la depărtare a băgat de seamă ce s-a întâmplat şi s-a grăbit să o salveze, dar a ajuns prea târziu. A tras corpul pe jumătate gol la ţărm şi l-a lăsat pe nisip, iar el a plecat în căutarea unei oficialităţi. Când s-a întors, a fost oripilat să vadă un bărbat făcând dragoste cu cadavrul.
„Monsieur!" a exclamat el, „femeia aceea e moartă!"
„Sacre bleu!", a bolborosit bărbatul, sărind în picioare. „Eu am crezut că e călugăriţă."

A fi călugăr sau călugăriţă înseamnă a fi mort. Şi există milioane de moduri în care să mori şi să nu fii în viaţă.
Adevărul e în jurul tău. E în aer, e în mireasma florilor, e în curgerea râului, e în frunzele verzi, e în stele, e în colb, e în tine. Numai adevărul este!

Dar tu îl eviţi mereu şi pui mereu întrebări - cum să ajung la adevăr? Unde e harta? Care e drumul? Şi chiar dacă ţi s-ar da harta, ea nu te-ar ajuta în niciun fel.
în primul rând nu ţi se poate da harta, fiindă adevărul se schimbă în permanenţă. El nu e un fenomen stagnant; se schimbă în permanenţă. E viu, respiră.
Nu e niciodată acelaşi; nu e niciodată acelaşi timp de două clipe consecutive.

Spune bătrânul Heraclit: „Nu poţi păşi de două ori în acelaşi râu."

De fapt, nu poţi păşi nici măcar o dată; râul curge, râul curge atât de repede. Şi nu numai că râul curge, dar şi tu curgi.
Nu poţi păşi de două ori în acelaşi râu: râul se schimbă. Nu poţi păşi de două ori în acelaşi râu: fiindcă tu te schimbi.

Adevărul e dinamic. Adevărul nu e ceva mort. De aceea nu poate fi el cuprins în cuvinte.
în momentul în care îl rosteşti, a trecut, s-a preschimbat, nu mai e acelaşi. în momentul în care spui că e aşa, el nu mai e aşa. Cuvintele rămân în urmă.

Există o singură posibilitate de a fi împreună cu adevărul: renunţă la cuvinte.
Limbajul nu poate ţine pasul. Limbajul e nevolnic.

Numai tăcerea poate merge împreună cu adevărul, mână în mână.
Numai tăcerea poate ţine pasul cu adevărul.
Numai tăcerea poate fi atât de rapidă, fiindcă tăcerea nu are de cărat nicio greutate.

Cuvintele sunt încărcate; ele duc poveri.
Aşa că atunci când cari în cap cuvinte, mari teologii, mari abstracţiuni, nu vei putea merge împreună cu adevărul.

Ca să poţi merge în pas cu adevărul trebuie să fii imponderabil.
Tăcerea e imponderabilă; ea nu are nimic de cărat. Tăcerea are aripi.
Aşa că numai în tăcere e cunoscut adevărul şi numai în tăcere e transferat, e transmis adevărul.

Novicele l-a întrebat pe maestru:
„Maestre, care e primul principiu?"

Trebuie să fi fost un novice, un începător; altminteri întrebarea e prostească, întrebarea e stupidă.

O poate pune ori un prost, ori un filozof.

întrebarea e lipsită de sens fiindcă „primul" înseamnă cel mai fundamental. Mintea nu-l poate cuprinde, fiindcă el cuprinde mintea!

„Primul" înseamnă cel elementar; el a existat înaintea minţii, deci cum ar putea mintea să-l cuprindă? Mintea a apărut din el, mintea e un produs secundar al lui.

Copilul nu-l poate cunoaşte pe tată; tatăl îl poate cunoaşte pe copil.
Realitatea te poate cunoaşte pe tine, dar tu nu poţi cunoaşte realitatea.
Partea nu poate cunoaşte întregul; întregul poate cunoaşte partea. Iar partea nu poate cuprinde întregul.

Mintea e o parte minusculă. Ea nu poate cuprinde imensitatea realităţii.

Da, persoana care a pus întrebarea trebuie să fi fost un începător.
„Care e primul principiu, maestre?"

Iar maestrul a zis:
„Dacă ţi-aş spune, ar deveni al doilea principiu."

Atunci va fi un ecou, va fi o reflecţie, va fi o imagine în oglindă.

Ştii tu cine eşti?
Nu ştii, dar ştii o imagine în oglindă.
îţi ştii numele, îţi ştii adresa, ştii numele familiei tale, al ţării, al religiei tale, al partidului politic căruia îi aparţii.
îţi ştii faţa reflectată în oglindă.

Nu-ţi ştii adevărata faţă. Nu ţi-ai întâlnit încă faţa originară.

Maeştrii zen insistă mereu, îi bat la cap pe discipoli: „Cercetează-ţi faţa originară - faţa pe care o aveai înainte şi ca tatăl tău să se fi născut, faţa pe care o vei avea când vei muri, faţa care e a ta, a ta dintru început."

Tot ceea ce ştim noi despre faţa noastră nu este cu adevărat despre faţa noastră.
Este despre o mască a corpului. Despre o mască a minţii.
Noi nu ştim cine trăieşte în corp. Cunoaşterea pe care o avem noi cu privire la adevăr e la mâna a doua, e împrumutată.

De fiecare dată când ceva e împrumutat, e urât.
Numai experienţa la prima mână e frumoasă, căci ea eliberează. Ceea ce e la mâna a doua e urât, căci înrobeşte. Dacă devii religios, vei fi eliberat.
Dacă devii creştin sau hindus sau mahomedan, vei fi înrobit.

Mahomed a fost eliberat fiindcă pentru el islamul a fost o experienţă la prima mână.
La fel a fost Iisus eliberat, căci pentru el experienţa lui a fost a lui - a lui în mod autentic.
Buddha a fost eliberat; experienţa aceea i-a apărut lui. Nu i-a înmânat-o altcineva - n-a fost împrumutată, n-a fost chibzuită, n-a fost un silogism logic, n-a fost o deducţie. A fost o experienţă!

Feriţi-vă de deducţie. Aţi fost învăţaţi deducţia ca să evitaţi experienţa.
Sunt oameni care spun: „Dumnezeu există deoarece dacă nu există Dumnezeu, atunci cine a creat lumea? Dumnezeu trebuie să existe fiindcă lumea există."

Chiar zilele trecute citeam o poveste despre un rabin. Trebuie să fi fost complet neiluminat.
Rabinii aşa sunt - preoţi. La el a venit un om.

Omul era ateu şi i-a zis rabinului: „Eu nu cred în Dumnezeu, iar tu vorbeşti despre Dumnezeu. Ce dovadă ai?"

Iar rabinul i-a zis: „Vino peste şapte zile şi vino îmbrăcat într-un costum nou."

Omul i-a zis: „Dar ce are asta de-a face cu întrebarea mea?"

Rabinul i-a zis: „Are de-a face cu ea. Tu du-te la croitor, pregăteşte un costum nou şi vino peste şapte zile."

Omul a venit, reticent, fiindcă nu vedea nicio legătură între întrebarea lui şi răspunsul care i se dăduse. Dar a venit totuşi; purta un costum nou.

Rabinul l-a întrebat: „Cine a făcut costumul ăsta?"

Iar omul a răspuns: „Ai înnebunit? Ce fel de întrebare îmi pui? Croitorul, bineînţeles."

Rabinul a zis: „Costumul e aici; el arată că croitorul există. Fără croitor, costumul n-ar fi aici. Şi la fel stau lucrurile şi în privinţa lumii. Lumea e aici: trebuie să existe un croitor, un creator."

Aceasta este deducţie.

Schimbaţi decorul, intr-un mic sat din India, un mistic stă aşezat împreună cu discipolii lui.
Stau în tăcere: e o tăcere imensă. E satsatig - discipolii beau prezenţa maestrului.

Şi vine un ateu, un învăţat, un binecunoscut logician şi spune: „Am venit să pun o întrebare. Ce dovadă este că Dumnezeu există?”

Misticul deschide ochii şi spune: „Dacă vrei dovada lui Dumnezeu, uitâ-te în ochii devoţilor. Nu există altă dovadă."

Dumnezeu există în ochii devoţilor. Dumnezeu există în privirea adoratorilor.
E o experienţă a nucleului celui mai adânc al fiinţei tale, o experienţă a inimii. Nu există altă dovadă.
Dumnezeu nu e un concept. Dumnezeu e o realitate, o experienţă, o experienţă subiectivă profundă, cea mai profundă care există. Orice altceva e periferic.
Dumnezeu este experienţa centrului tău celui mai lăuntric. Atunci când eşti centrat, ştii.

Dar tu ai fost învăţat să crezi în Dumnezeul filozofilor.

Acesta este un mod de a-l evita pe adevăratul Dumnezeu!

Adevăratul Dumnezeu e foarte sălbatic!
Adevăratul Dumnezeu e foarte nebun!
Adevăratul Dumnezeu e foarte necunoscut şi incognoscibil. Iar adevăratul Dumnezeu nu poate fi controlat.
Adevăratul Dumnezeu te poate poseda; tu nu poţi poseda realitatea.

De aici vine frica: mintea se teme întotdeauna de orice o poate poseda.
Mintea continuă să joace jocuri cu cuvinte, idei, filozofii. în felul acesta ea poate rămâne stăpână.
Când are de-a face cu ceea ce e fals, mintea e stăpâna; când are de-a face cu ceea ce e real, mintea devine sclavă, iar mintea nu vrea să fie sclavă.
Aşa că mintea e pe deplin mulţumită cu ceea ce e la mâna a doua.

Dumnezeul tău e la mâna a doua. iubirea ta e la mâna a doua.
Poezia ta e la mâna a doua.
Dansul tău e la mâna a doua.
Cântatul tău e la mâna a doua.
Şi desigur toate aceste lucruri la mâna a doua te fac şi pe tine să fii de mâna a doua; îţi pierzi originalitatea.

Religia nu are nimic de-a face ai logica.
Religia are ceva de-a face cu primul principiu.

Logica are de-a face cu mâna a doua. Logica are de-a face ai cimitirul de vechituri, ai lucrurile folosite - folosite de multă lume. Logica are de-a face cu deducţia.
Şi reţineţi, ea e bună în ceea ce priveşte lumea omenească a gunoiului intelectual: în momentul în care treci dincolo de granita aceea, logica eşuează complet, ea cade lată la pământ.

Am auzit o anecdotă foarte frumoasă:
Expediţia de vânătoare în Africa ridicase tabără într-un teritoriu primejdios şi, ca să se protejeze de animale periculoase, membrii ei au ridicat un gard înalt în jurul taberei. Ca să fie cu adevărat siguri, ei au săpat un şanţ adânc în jurul gardului.
într-o seară, un membru al grupului, care era profesor de filozofie şi logician de renume mondial a ieşit imprudent la o plimbare de seară fără să-şi ia arma cu el si a fost atacat de un leu.
A luat-o la goană înapoi către tabără cu leul după el şi a căzut în şanţ.

Prietenii lui din incinta taberei au auzit ţipete şi urlete îngrozitoare venind de-afarâ şi. când au dat fuga să se uite, l-au văzut pe bietul om - pe bietul filozof - fugind de jur-împrejur în şanţ, urmat îndeaproape de leu. „Ai grijă, e chiar în spatele tău!", au răcnit ei la el.

„E în regulă", le-a răcnit înapoi filozoful. „Am o tură avans faţă de el."

Logica e lipsită de sens în ceea ce priveşte viaţa. Viaţa nu e deloc logică; viaţa e ilogică. Logica e creată de om, făurită de mintea omenească. Viaţa e absurdă.

Aşadar, dacă mergi prin deducţie, vei ajunge la ceea ce e de mâna a doua.

Dacă mergi prin experienţă, vei ajunge la ceea ce e la prima mână.

Iar religia e radicală.

Bisericile nu sunt radicale. Cuvântul radical înseamnă „care ţine de rădăcini".

Religia e radicală, religia e răzvrătire.
Iar bisericile nu sunt răzvrătite; ele sunt ortodoxe.

De aceea, repet, toate bisericile sunt împotriva religiei.
Toţi aşa-numiţii oameni religioşi sunt împotriva religiei. Ei fac comerţ cu o entitate falsă; ei fac comerţ cu monede false, cu monede contrafăcute.
De aceea atât de mulţi oameni par religioşi în timp ce pe pământ nu e nici urmă de religie. Atât de mulţi oameni vorbesc despre Dumnezeu, dar rămâne vorbărie goală.

L-ai simţit vreodată pe Dumnezeu? Ai auzit cuvântul iar şi iar şi iar. Te-ai plictisit de cuvânt. El a devenit aproape un cuvânt murdar.
încă din copilărie oamenii te-au condiţionat în privinţa acestui cuvânt. Ai avut vreodată vreo străfulgerare a lui Dumnezeu?

E un lucru foarte ciudat. Cum se poate ca Dumnezeu să ne scape?
Dacă el este întregul, dacă el este pretutindeni, cum ar putea să ne scape? Cum de a devenit posibil să ne scape?
Pesemne că am muncit din greu ca să ajungem să ne scape.
Pesemne că ne străduim mult ca să ne scape.
Pesemne că noi suntem cei care îl evităm.
Pesemne că ridicăm multe bariere şi multe piedici şi obstacole ca el să nu poată ajunge la noi.

Şi apoi cuvintele acestea goale: Dumnezeu, iubire, pace, rugăciune.

Toate cuvintele frumoase au devenit goale.

Toate lucrurile urâte sunt foarte reale.

Războiul e foarte real; iubirea e foarte ireală.

Nebunia e foarte reală; meditaţia e foarte ireală.

Frumuseţea nu există câtuşi de puţin; urâţenia, pretutindeni. Urâtul îţi iese în cale în orice clipă.
Iar Dumnezeu e frumuseţe, Dumnezeu e adevăr, Dumnezeu e iubire.

Deci ce s-a întâmplat?
Am fost învăţaţi cuvinte goale şi am ajuns să ne mulţumim cu aceste cuvinte goale.
Renunţă la mulţumirea aceasta!

Dacă vrei cu adevărat să cunoşti ceea ce este, începe să fii nemulţumit de tot ceea ce ai fost învăţat, începe să fii nemulţumit de tot ceea ce ai dobândit prin educaţie!
începe să fii nemulţumit de educaţia primită, de societatea în care trăieşti, de structurile de putere din jurul tău, de biserici, de preoţi.
Fii nemulţumit! Fii nemulţumit de propria ta minte.

Numai în nemulţumirea aceea vine un moment când devii capabil să renunţi la toată această minte şi la tot acest nonsens odată cu ea... şi deodată Dumnezeu e acolo, primul principiu e acolo.

Un tânăr naiv care dusese o viaţă hiperprotejată a hotărât în cele din urmă că nu mai poate răbda. Şi-a făcut o programare la doctorul său şi şi-a vărsat tot oful.

„Fata asta cu care ies", a zis el, „am avut de la început bănuiala că trece repede la fapte, dar nu mi-a trecut niciodată prin minte că e maniacă sexual. De săptămâni bune încoace, tot încerc să pun capăt relaţiei, dar n-am suficientă voinţă. Ce pot să fac? Sănătatea mea pur şi simplu nu face faţă."

„înţeleg," a zis doctorul cu asprime. „Spune-mi exact cum anume se desfăşoară lucrurile; poţi să ai încredere în mine."

„Păi în fiecare noapte o iau cu maşina. Parcăm pe câte o străduţă retrasă. Apoi ea îmi cere să îmi pun braţele în jurul ei. Şi apoi, în fiecare noapte, îşi întinde braţul şi mă ia de mână."

„Şi apoi?"

„Cum adică ‚şi apoi'?" a întrebat tânărul cu respiraţia tăiată. „Se poate şi mai mult de-atât?"

Asta s-a întâmplat cu religia.
în momentul în care e rostit cuvântul religie, îţi aminteşti feţele lungi şi serioase din biserici, preoţii cu aerul lor foarte trist, teologii foarte gravi, care încearcă să despice firul în patru, care cioplesc cuvinte abstracte, nimeni nu ştie de ce, pentru ce.

Religia e falită.
Religia filozofilor e falimentară.
Religia intelectualilor nu mai e relevantă; şi-a pierdut orice relevanţă.

Vechea religie e moartă! Şi e bine că e moartă.
Vechiul Dumnezeu e mort!

Şi e bine că e mort fiindcă acum uşa se deschide şi putem căuta un Dumnezeu nou, un Dumnezeu mai adevărat, nonconceptual, mai existenţial, nefilozofic, un Dumnezeu care poate fi văzut, iubit, trăit, un Dumnezeu care îţi poate transforma viaţa, un Dumnezeu care e cu adevărat viaţă şi nimic altceva.
E nevoie în lume de o religie de cu totul alt tip, o religie de cel mai profund nivel, o religie care are sânge, viaţă, o religie a cărei inimă încă bate.

Vechea religie e pur şi simplu moartă, iar oamenii venerează cadavrul.
Iar cei care cară cadavrul devin, încetul cu încetul, întocmai precum cadavrul pe care îl cară.

Primul principiu înseamnă o religie de cel mai profund nivel, o religie a cărei experienţă o poţi trăi în adâncul tău cel mai adânc, în interioritatea fiinţei tale.
Tu eşti altarul primului principiu.
Nicio Biblie, niciun Coran, nicio Veda.

Tu eşti altarul pentru primul principiu. Deci singurul mod de a ajunge la ceea ce e real constă din a pătrunde înăuntru, din a pătrunde în tine.

întoarce-te către înăuntrul tău.

Asta înseamnă meditaţie. De aceea zenul nu e interesat de nicio dogmă. E interesat să te ajute să intri în contact cu propria ta fiinţă.

Când cel de-al cincilea patriarh al zenului, Hung-jen,(https://en.wikipedia.org/wiki/Daman_Hongren) a fost întrebat de ce, din cinci sute de călugări care se aflau în mănăstirea lui, îl alesese pe Hui-neng ca succesor, el a răspuns:
„Patru sute nouăzeci şi nouă dintre discipolii mei înţeleg foarte bine budhismul şi numai Hui-neng nu l-a înţeles absolut deloc.
El nu e un om care să fie măsurat după standarde obişnuite.
De aceea, roba transmisiei autentice i-a fost dată lui."

Fiindcă „nu îl înţelegea câtuşi de puţin".
O înţelegere intelectuală nu e înţelegere. E o amăgire, e o iluzie, e un vis, e un substitut. Fiindcă îţi scapă ceea ce e real şi fiindcă nu eşti suficient de curajos să accepţi faptul că îţi scapă ceea ce e real, înlocuieşti realul. Aduci o floare de plastic.
îl înlocuieşti cu ceva fals şi apoi te simţi foarte bine. începi să crezi că se află în mâinile tale. Şi nu se află în mâinile tale! Mâinile tale sunt goale.

Acei patru sute nouăzeci şi nouă de discipoli ai lui Hung-jen erau cu toţii învăţaţi.
Studiaseră ani în şir, studiaseră toate scripturile. Le ştiau pe de rost. Iar el alesese un om care nu le înţelegea absolut deloc. Omul pe care îl alesese el, Hui-neng, nu era deloc cunoscut în mănăstire. Nimeni nici măcar nu ştia de existenţa lui.

Când Hui-neng venise la maestru, acesta îl întrebase un lucru: „Vrei cu adevărat să ştii? Chiar vrei? Vrei să ştii despre adevăr sau vrei să cunoşti adevărul însuşi?"

Iar Hui- neng a zis: „Ce să fac cu ştiutul despre adevăr? Dă-mi ceea ce e veritabil."

Şi maestrul a zis: „Atunci du-te la bucătărie şi curăţă orezul pentru masă - şi nu mai veni niciodată la mine. Când va sosi momentul potrivit, te voi chema eu."

Au trecut doisprezece ani, iar Hui-neng nu făcea decât să muncească la bucătărie, în spate.
Oamenii nici măcar nu ştiau despre el. Nimeni nu-i ştia numele. Cine stă să se gândească la un om care nu face decât să muncească în bucătărie, de dimineaţa până seara târziu? Cei din mănăstire nu erau conştienţi de existenţa lui.
Erau acolo mari învăţaţi, oameni cu renume; numele lor erau cunoscute în toată China - erau celebrităţi în ashram. Cine să-şi bată capul cu Hui-neng?

Au trecut doisprezece ani şi apoi într-o zi maestrul a declarat:
„Mi-a sosit timpul şi am să părăsesc lumea aceasta, aşa că trebuie să aleg un discipol ca succesor. Oricine se crede pregătit, capabil să-mi fie succesor, să scrie patru rânduri în faţa uşii mele, ca să-şi dovedească înţelegerea."

Cel mai mare învăţat s-a dus acolo în puterea nopţii şi a scris patru rânduri, rânduri frumoase, foarte frumoase, care conţineau însăşi esenţa celui de-al doilea principiu. Prin intermediul minţii nu poţi ajunge mai sus de-atât.

A scris:
„Mintea e ca o oglindă.
Pe ea se adună praful.
Curăţă praful
şi vei cunoaşte ceea ce este."

Perfect adevărat, cât se poate de bine. Ce-ar putea fi mai mult de-atât?

întreaga mănăstire era ca pe jar.
Oamenii discutau, dezbăteau dacă maestrul îl va alege sau nu pe acest om ca succesor al lui. Şi toată lumea încerca să perfecţioneze cele cuprinse în rândurile sale, dar nimeni nu putea găsi nimic greşit în ele. Nu era nimic greşit...

Acesta este unul dintre lucrurile cele mai dificile în ceea ce priveşte intelectul. Ce e greşit la o floare de plastic? Nu e nimic greşit.
într-un fel - în multe feluri - ea ar putea fi mai bună decât una adevărată. O floare adevărată se naşte dimineaţa, iar până seara piere.
O floare de plastic e mai stabilă, mai permanentă - ea te duce cu gândul la veşnicie! Floarea adevărată e efemeră.
Floarea adevărată se naşte şi moare, pe când floarea de plastic nu cunoaşte moarte. Mai aproape de veşnicie de atât nu poţi fi. Şi ce e rău în ea? Poate avea la fel de multă culoare ca cea adevărată - poate avea mai multă culoare fiindcă stă în puterea ta să faci asta. Şi o poţi face şi parfumată, nu e nicio problemă. Dar lipseşte ceva fundamental; e moartă.

Nimeni nu putea găsi nimic greşit. Iar oamenii încercau să perfecţioneze cele spuse de el, dar erau cu toţii intelectuali.
Nu poţi veni cu ceva mai bun de-atât; spusele lui reprezintă punctul ultim la care poate ajunge mintea.
Şi pare logic: „Mintea e ca o oglindă. Pe ea se adună praful şi apoi nu mai poate reflecta" - asta e ceea ce i se întâmplă minţii.

Apoi vreo trei-patru călugări discutau despre asta în timp ce treceau pe lângă Hui-neng, care îşi făcea treaba în bucătărie.
El a auzit - vorbeau despre aceste rânduri frumoase, esenţa tuturor scripturilor - şi a izbucnit în râs. Doisprezece ani de zile nimeni nici măcar nu-l văzuse râzând. A început să râdă.

Călugării s-au uitat la el şi l-au întrebat: „Ce? De ce râzi?"

Iar el a zis: „E prostie curată. Nu e adevărat."

Nu le-a venit să-şi creadă urechilor. Omul acesta, care curăţa orezul, de doisprezece ani nu făcea decât să cureţe orezul... Nimeni nu-l văzuse vreodată nici măcar meditând.
Cum ai putea-o vedea pe Deeksha meditând? E imposibil.

Şi nu poţi să ştii niciodată...
Omul acesta, se iluminase el cumva? Dar nu le venea să creadă.

Şi cum erau învăţaţi, li s-a părut absurd, aşa că au râs şi au zis:

„Sunt acolo toţi marii învăţaţi, iar tu, unul care curăţă orezul, doisprezece ani de zile nu te-a văzut nimeni citind scriptura, studiind - nimeni nu te-a văzut vreodată stând lângă maestru, întrebând despre ceva - poţi tu să vii cu ceva mai bun de-atât?"

El a zis: „Pot, dar e o problemă. Nu pot să scriu. Ştiam acum doisprezece ani, pe-atunci mai scriam puţin, dar am uitat."

Lucrul acesta se întâmplă, dezvăţarea se întâmplă.
Dezvăţarea e procesul de a deveni iluminat. Fiindcă ai învăţat moduri greşite, iar acele moduri greşite sunt obstacolele, trebuie să te dezveţi de ele.

Te naşti iluminat şi apoi eşti împins cu forţa în neiluminare. Eşti condiţionat în vederea unei societăţi smintite.
Eşti forţat să te adaptezi unei societăţi smintite. Dacă rămâi nefericit, nu e deloc lucru de mirare. Vei rămâne nefericit fiindcă asta nu e natura ta adevărată. Nu e înflorirea fiinţei tale.

Aşa că el a zis: „Nu ştiu să scriu. Am uitat complet. Dacă puteţi scrie voi, aş putea spune ceva; mergeţi voi şi scrieţi."
Iar el nu s-a dus acolo; doar le-a spus: „Mintea nu e o oglindă deloc. Unde poate praful să se adune? Cel care ştie asta, ştie."

Mintea nu e o oglindă. Unde poate praful să se adune? Cel care ajunge să ştie asta a ajuns la cunoaştere, a devenit iluminat, a privit în adâncul cel mai adânc al fiinţei sale.

Iar când cuvintele acestea au fost scrise pe uşa maestrului, maestrul s-a înfuriat foarte rău.

Ascultaţi cu atenţie.

Maestrul s-a înfuriat foarte rău.
El a zis: „Aduceţi-l imediat pe acest Hui-neng şi am să-l iau la bătaie."

învăţaţii s-au bucurat foarte mult; au zis: „Aşa şi trebuie. Aduceţi-l pe tipul ăla."

Tipul a fost adus, iar maestrul l-a băgat înăuntru şi i-a zis:
„Deci acum ştii! Şterge-o din mănăstirea asta. Uite roba mea, eşti succesorul meu.
Dar dacă le spun asta celorlalţi, te vor omorî. Va fi prea mult împotriva egourilor lor să-l accepte pe unul care curăţă orez în chip de conducător al mănăstirii.
Fugi cât poţi de repede. De asta am fost furios, scuză-mă, a trebuit să fiu. Fugi din mănăstirea asta cât mai departe cu putinţă.
Eşti succesorul meu, însă oamenii aceştia te vor omorî."

învăţaţii sunt foarte, foarte ambiţioşi şi politici. Te poţi duce în orice universitate şi poţi să vezi. Te poţi duce în orice academie şi poţi să vezi.
Nu vei vedea nicăieri oamenii vorbindu-se pe la spate atât de mult ca într-o universitate.
Fiecare profesor împotriva tuturor celorlalţi şi fiecare căutând să-i doboare pe toţi ceilalţi şi fiecare crede că el e singurul capabil să fie prorector sau rector.
Şi toţi sunt nişte proşti.

Acest Hui-neng a fugit.
în două-trei zile oamenii şi-au dat seama că ceva s-a întâmplat. Hui-neng lipseşte şi lipseşte şi roba maestrului. Au început să-l caute.
Cel mai mare învăţat, cel care scrisese primele rânduri, a plecat în căutarea lui.

Hui-neng a fost prins într-o pădure, iar când s-a văzut prins, el a zis:
„Puteţi lua roba asta. Nu sunt interesat deloc de ea; nu am nici cea mai mică nevoie de roba asta. Eram fericit pe când curăţăm orez. Acum caut să fug şi să mă ascund fără niciun motiv. Luaţi voi roba."

A aruncat roba la pământ, iar învăţatul a încercat s-o ridice, dar era prea grea. N-a putut s-o ridice.

A căzut la pământ asudând şi i-a zis lui Hui-neng:
„Scuză-mă. Am venit pentru robă, dar nici măcar roba nu e gata să vină cu mine. Sunt incapabil. Şi ştiu că sunt incapabil pentru că tot ce cunosc eu sunt cuvinte şi cuvinte şi cuvinte. Scuză-mă... şi învaţă-mă ceva."

Iar Hui-neng i-a zis:
„învăţarea e problema ta; te-ai învăţat prea multe. Acum dezvaţă-te de toate câte te-ai învăţat. Acum renunţă la tot ceea ce ştii. Cunoştinţele sunt obstacolul tău în calea cunoaşterii."

De aceea maestrul spune: „...şi numai Hui-neng nu l-a înţeles absolut deloc."

Când nu înţelegi deloc pe cale intelectuală, apare o mare înţelegere care nu e a minţii, care e a întregii tale fiinţe.
înţelegerea aceea îţi oferă primul principiu, prin ea simţi pentru prima dată gustul lui tao.

Am auzit:
Un bogat proprietar de cai a murit şi a lăsat o mare avere unei universităţi.
însă în testament era o clauză care cerea ca şcoala să confere gradul de Doctor în Divinitate calului său preferat. Fiindcă universitatea era nerăbdătoare să primească banii - era o sumă realmente mare - decanul a stabilit o dată la care animalul să primească gradul de DD.

La această neobişnuită ocazie a participat presa, iar unul dintre reporteri l-a întrebat pe decan: „Care e reacţia dvs. faţă de acest acord ciudat?"

„Ei bine", a replicat decanul, „de-a lungul carierei mele am conferit multe grade. însă trebuie să recunosc că acum e pentru prima dată când confer un grad unui cal get-beget."

Toţi ceilalţi erau măgari, nu cai get-beget.

Mintea nu poate avea niciun contact cu realitatea.
A trăi în minte înseamnă a trăi ca un idiot. A trăi cu mintea, în minte, ca minte înseamnă a trăi o viaţă stupidă. în momentul în care te detaşezi puţin de minte - celebrare. în momentul în care te detaşezi puţin de minte - bucurie.
Puţin dacă te detaşezi de minte - şi Dumnezeu. Şi deodată uşile sunt deschise. Ele n-au fost niciodată închise; numai mintea ta bloca drumul.

Mintea îţi poate da al doilea principiu.

Primul principiu e posibil numai prin non-minte.
Meditaţie înseamnă o stare de non-minte.
Meditaţie nu înseamnă să „te gândeşti la".
Meditaţie înseamnă să nu te gândeşti deloc.

Nu înseamnă, bineînţeles, să cazi în somn adânc. înseamnă să cazi în trezire adâncă. înseamnă că gândurile trebuie să dispară şi să rămână numai conştiinţa pură, o prezenţă, o prezenţă luminoasă: vezi; e claritate, e transparenţă.

Gândurile nu-ţi permit să vezi.
Sau, chiar dacă îţi permit, ele distorsionează. Sau interpretează. Ele nu permit niciodată realităţii să vină la tine neprelucrată. Ele o ornează, o modifică, o colorează. O fac să fie digerabilă pentru tine. O fac să fie conformă cu tine. Iar tu eşti fals, eşti o mască, aşa că atunci când realitatea e croită în funcţie de tine, ea devine ireală.

De aceea maestrul spune:
„Dacă îţi spun primul principiu, el va deveni al doilea principiu. Pui întrebarea din cap."

Discipolul punea întrebarea din cap. Era o întrebare intelectuală: „Care e primul principiu?"

Dacă maestrul răspunde la întrebare, capul va depăna filozofie în jurul răspunsului şi astfel acesta se va transforma în al doilea principiu.
Ceea ce e real, ceea ce e adevărat nu poate fi transmis prin cuvinte.

Poate fi transmis - da, poate fi transmis - dar calea prin care se transmite e cu totul alta.
E precum pojarul: îl iei. Nimeni nu ţi-l poate da, dar îl poţi lua.
Adevărul nu poate fi transmis prin învăţătură, dar el se poate lua.

Uitaţi-vă la mine. Eu am pojar. Dacă nu opuneţi rezistenţă, îl veţi lua şi voi, deci slăbiţi-vă rezistenţa.
Dacă opuneţi rezistenţă, se poate să nu-l luaţi.
Dacă sunteţi realmente încăpăţânaţi şi neînduplecaţi şi vă închideţi fiinţa pe deplin, întru totul, dacă nu sunteţi câtuşi de puţin vulnerabili, nu-l veţi lua.
Dar eu nu vi-l pot da. Puteţi să-l luaţi sau puteţi să nu-l luaţi, dar eu nu vi-l pot da.

El nu poate fi dat, dar se poate lua şi în asta constă arta de a fi cu un maestru: să înveţi cum să iei.
Fiindcă el nu ţi-l va da. El nu ţi-l poate da. El îl face să fie disponibil.
Un maestru e un agent catalizator, el e o prezenţă. Ceva e posibil în preajma lui.
Trebuie să fii vulnerabil, trebuie să fii într-o atitudine de abandon, trebuie să fii într-o atitudine de receptivitate: trebuie să fii feminin.

Hui-k'o, un alt maestru zen, a luat calea nordului, către H'sin-yeh, unde a început să-şi predea învăţătura, iar printre cei care au ajuns să i-o audă a fost Tao-ho, un învăţător de seamă, un autor foarte renumit, un cunoscut învăţat într-ale filozofiei budiste.

Dar învăţătura lui Hui-k'o nu era ca cea a niciunei alte şcoli budiste, iar Tao-ho a fost foarte deranjat...
învăţătura era absurdă, aproape profanatoare, fiindcă Huik'o obişnuia să spună:
„Omoară-ţi părinţii."

Un îndemn foarte frumos - dar nu-l lua ad litteram.
Părinţii sunt înăuntrul tău. Poţi să-i întrebi pe adepţii T.A. - Transactional Analysis (în traducere Analiză Tranzacţională, o formă integrativă de psihologie pi psihoterapie, care conţine elemente de psihanaliză pi psihologie umanistă pi cognitivă, n. trad.).
Părinţii sunt înăuntrul tău.
Mama, tatăl - condiţionarea lor e în tine.

Ei continuă să te controleze dinăuntrul tău.

Aşa că atunci când Hui-k'o a zis: „Omoară-ţi părinţii şi abia după aceea să vii la mine", el rostea un îndemn de o mare profunzime psihologică.

Asta spune şi Iisus. Creştinii încă n-au fost capabili să explice asta.
El spune: „Până când nu-ţi urăşti mama, până când nu-ţi urăşti tatăl, nu poţi să vii la mine."
Să urăşti? Şi asta vine din partea omului care spune: „Dumnezeu e iubire?"

Iar Hui-k'o obişnuia să spună: „Dacă îl întâlneşti pe Buddha în cale, omoară-l imediat!"

Fiindcă atunci când începi să meditezi îţi vei întâlni părinţii, îi vei întâlni pe toţi oamenii cu care ai avut vreo legătură.
Va trebui să-i omori, va trebui să te disociezi de ei; va trebui să înveţi solitudinea.
Şi în cele din urmă îl vei întâlni pe Buddha, pe maestrul tău şi trebuie să-l omori şi pe acesta.

Dar acestea sunt lucruri pe care e primejdios să le spui.

Şi auzind felul în care le spunea Hui-k'o, învăţatul acesta Tao-ho s-a înfuriat foarte tare.

A zis: „Omul ăsta va distruge orice urmă de religie." Asta spun oamenii despre mine.

...A luat hotărârea să distrugă această doctrină profană şi în acest scop şi-a trimis mai mulţi dintre cei mai buni elevi ai săi să îl provoace pe Hui-k'o la o dezbatere...
Hui-k'o e succesorul lui Bodhidharma şi bineînţeles că era vrednic să-i fie succesor unui mare maestru. A fost un mare discipol.
Hui-k'o a fost atacat de acest bărbat, Tao-ho, în multe feluri, acesta trimiţându-şi discipolii să poarte dispute cu el şi să-l înfrângă.

...Tao-ho a aşteptat întoarcerea lor sperând să audă că repurtaseră o remarcabilă victorie împotriva detestabilului intrus, dar aceştia nu s-au mai întors...
Nici măcar unul singur dintre cei trimişi nu s-a mai întors. Oricine se ducea la Hui-k'o, dispărea fără urmă.
Oamenii de felul acesta sunt primejdioşi.
Trebuie să-i ocoleşti dacă vrei cu adevărat să-i eviţi. Câteodată se poate să te duci la ei în chip de adversar şi să te îndrăgosteşti de ei.

Iar oamenii aceştia sunt precum dragonii; odată ce te apropii de ei, te vor aspira.

...Şi-a trimis alţi emisari, apoi alţii, dar niciunul nu s-a mai întors să anunţe victoria aşteptată. Abia după ce trecuse o vreme s-a întâlnit cu câţiva dintre mesagerii săi şi le-a zis:

„V-am deschis ochii către tao; de ce aţi fost nişte emisari atât de neloiali?"

Unul dintre ei a vorbit şi în numele celorlalţi:
„Ochiul originar e perfect în sine, dar învăţătura ta ne-a făcut pe jumătate orbi."

„Ochiul originar e perfect în sine."

Fiecare copil se naşte cu acel ochi originar - e perfect - cu acel ochi inocent. E perfect!
Nu are nevoie să fie perfecţionat!

Iar tot efortul tuturor maeştrilor de-a lungul secolelor a fost unul singur: tot ceea ce a făcut societatea, ei trebuie să desfacă.
Tot ceea ce societatea a introdus în mintea ta, ei trebuie să scoată.
Trebuie să te dehipnotizeze, trebuie să te decondiţioneze. Trebuie să-ţi redea copilăria.

Dar reţine, religia nu e o învăţătură, nu e o învăţare. Poţi s-o iei.
Da, e ca pojarul. Şi trebuie să fii în dispoziţia sufletească necesară ca să poţi s-o iei.

Dispoziţia aceea sufletească e ceea ce se înţelege prin a fi discipol.
Un discipol arată printr-un gest, printr-un mare gest, o mahamudra, că „sunt pregătit, maestre", că „sunt deschis", că „nu mă voi împotrivi.
Dacă ai de gând să mă omori, sunt pregătit. Indiferent ce ai de gând să-mi faci, îţi stau la dispoziţie - îţi stau întru totul la dispoziţie."

Asta e tot ce are de făcut un discipol. Iar maestrul nu are nimic de făcut; el trebuie doar să fie acolo.

Maestrul acolo - cel care s-a iluminat, cel care a ajuns să-şi cunoască adevărata natură - prezenţa lui şi disponibilitatea discipolului, şi ceva ia foc, ceva pur şi simplu se întâmplă.
Iar acela e primul principiu. Nu se poate întreba despre el, nu se poate răspunde despre el.

Dacă despre ceva se poate întreba şi se poate răspunde, atunci e vorba despre al doilea principiu; e vorba despre o copie la indigo, despre un ecou.

Desigur, preoţilor nu le va plăcea ca religiei să i se dea un asemenea înţeles rebel. Lor nu le va plăcea ca oamenii să se trezească.
Nici politicienilor nu le va plăcea.

Politicianul şi preotul reprezintă o conspiraţie foarte, foarte veche împotriva inocenţei omului. Ei corup. Toată afacerea lor depinde de asta: ca omul să rămână inconştient, ca omul să nu devină conştient. Fiindcă un om conştient înseamnă eliberare - eliberare de orice politică şi eliberare de orice religie. El e religios, dar e eliberat de toate religiile. Nu poţi spune că e un mahomedan, nu poţi spune că e un hindus.

E greşit ca cei care aparţin zen-ului să fie numiţi budişti. E la fel de greşit ca sufiştii să fie numiţi mahomedani. E la fel de greşit ca cei ce aparţin hasidismului să fie numiţi evrei. Oamenii autentici sunt pur şi simplu oameni autentici. Când vorbim de zen, de sufism, de hasidism nu poate fi vorba de budişti, de mahomedani, de evrei.
Dar preotului n-o să-i placă asta. Aşa ceva îi distruge lui toată afacerea. îi va demola prăvălia, îi va ruina negoţul.

Doi chelneri stăteau lângă o masă pe care un client afumat adormise. Zice unul: „L-am trezit deja de două ori. Acum am să-l trezesc a treia oară."
„De ce nu-l dai afară?" întreabă celălalt.
„îl dau afară pe naiba," zice cel care vorbise primul. „Mie îmi convine: de fiecare dată când îl trezesc, plăteşte nota."

Dacă umanitatea rămâne adormită, dacă umanitatea rămâne inconştientă şi hipnotizată, atunci politicianul poate rămâne la putere şi preotul poate continua s-o exploateze.
Dacă umanitatea se trezeşte, nu va mai fi nevoie de aceşti preoţi şi politicieni. Nu va mai fi nevoie de nicio ţară, de niciun stat şi nu va mai fi nevoie de nicio biserică, de niciun Vatican, de niciun papă. Nevoia va dispărea. Conştiinţa umană va avea o cu totul altă calitate.
Calitatea aceea trebuie să se nască. Am ajuns în acel punct din evoluţia conştiinţei umane în care e o nevoie uriaşă de această conştiinţă nouă, o nevoie disperată - această conştiinţă nouă care eliberează omul de religie.

Şi vreau să vă amintesc iar şi iar, aceea va fi singura lume religioasă: eliberată de religii, dar nu de religie; eliberată de biserici, dogme, dar nu de primul principiu; eliberată de toate principiile secundare.

O fată îi spunea prietenei sale că tocmai s-a logodit cu un comis-voiajor.
„Arată bine?" a întrebat-o prietena.
„N-ai întoarce capul după el pe stradă."
„Are bani?" a continuat prietena.
„Şi dacă are, oricum nu se înghesuie să cheltuie."
„Dar apucături rele? Are aşa ceva?"
„Păi bea îngrozitor de mult," a zis viitoarea mireasă.
„Nu te înţeleg", a zis prietena. „Dacă n-ai nimic frumos de spus despre el, atunci de ce te măriţi cu el?"
„E mereu plecat", a răspuns fata, „şi n-o să apuc să-l văd."

Asta e singura parte bună - şi asta e partea bună şi în ceea ce priveşte dumnezeul preoţilor: n-ai să-l vezi niciodată.

Din acest motiv continui să-l urmezi pe preot. Ca să-l eviţi pe Dumnezeu îl urmezi pe preot. Ca să-l eviţi pe Dumnezeu citeşti Biblia. Ca să-l eviţi pe Dumnezeu reciţi Vedele. Ca să-l eviţi pe Dumnezeu faci tot ce-ţi stă în putinţă.

Dar de ce vrei să-l eviţi pe Dumnezeu? De ce, din capul locului, vrei să-l eviţi pe Dumnezeu? Există motive. însăşi ideea de Dumnezeu dă naştere unei frici imense fiindcă Dumnezeu va însemna moarte pentru egoul tău. Tu nu vei exista dacă Dumnezeu e acolo.

Marele mistic indian Kabir a zis: „Iată ce ironie. Când eu eram, Dumnezeu nu era; acum Dumnezeu este, eu nu sunt. întâlnirea oricum n-a avut loc." Căci pentru o întâlnire e nevoie de doi. „Când eu eram, Dumnezeu nu era; acum Dumnezeu este, eu nu sunt."

Frica e aceea că va trebui să te pierzi. îţi e frică de moarte; de aceea îţi e frică de Dumnezeu. Şi de aceea îţi e frică de iubire şi de aceea îţi e frică de tot ceea ce e măreţ.

Eşti prea ataşat de egoul acesta fals - care nu oferă niciodată altceva decât nefericire, decât durere, dar măcar îţi dă sentimentul că eşti. Priveşte doar. Meditează cu privire la asta.

Dacă vrei să fii, atunci vei cădea mereu în capcana preotului. De fapt tu nu eşti.
întreaga idee e o noţiune falsă.
Cum ai putea să fii?

Valurile există, dar nu separate de ocean.
La fel existăm şi noi: nu separaţi de oceanul conştiinţei. Iar asta înseamnă Dumnezeu. Frunzele există, dar nu separate de pom. Totul există, dar nimic nu există separat.

Niciun om nu e o insulă şi nicio parte nu poate exista independent. Noi existăm în profundă interdependenţă. Suntem unii membri ai celorlalţi. Pătrundem unii în ceilalţi. Această întreagă existenţă e o mare întrepătrundere.
Pomii te pătrund; tu pătrunzi pomii. Stelele te pătrund; tu pătrunzi stelele. Tu pătrunzi pământul; pământul te pătrunde. Totul e pătruns de totul.

Dumnezeu e totalitatea aceasta. Nu poţi exista separat. Dacă vrei să exişti separat, atunci eşti un politician. Orice politică nu e altceva decât umbra egoului. Atunci vei trăi în nefericire şi în nebunie.

Dar dacă te uiţi, dacă priveşti în profunzime, vei fi surprins. Tu nu eşti!
Nu că trebuie să te dizolvi, ci pur şi simplu nu eşti!
E doar o noţiune falsă pe care ai purtat-o mereu cu tine, noţiunea că eşti. Doar o clipă de linişte şi vei vedea deodată că înăuntrul tău e spaţiu gol, e neant.

Buddha a numit acest neant - anatta, nonfiinţă, shutiya, neant. Dacă priveşti în tine, nu te vei găsi. De aceea oamenii nu privesc în ei; le e frică.

Odată s-a întâmplat să călătoresc pe tren cu Mulla Nasruddin. A venit controlorul, iar Nasruddin a devenit foarte agitat. S-a uitat în geamantan, a răscolit tot ce avea, s-a uitat în pat, a căutat peste tot, s-a uitat în numeroasele lui buzunare şi a început să transpire fiindcă nu-şi găsea biletul.
Eu am văzut că într-un buzunar nu căutase, aşa că i-am zis: „Nasruddin, în buzunarul ăla n-ai căutat."
El mi-a zis: „Lasă-l pe-ăla."
L-am întrebat: „Dar de ce? Poate că biletul e acolo."
El mi-a zis: „Lasă buzunarul ăla. Dacă o să caut şi în el şi n-o să găsesc biletul, cad jos. Cad mort la pământ! Nu pot să mă uit în ăla! Dacă biletul nu e acolo, s-a terminat. Rămân cu speranţa că poate e acolo."

De aceea oamenii nu caută înăuntrul lor: le rămâne o speranţă. în ziua în care vei căuta în tine, vei vedea că nu eşti. în ziua în care vei căuta în tine, deodată va fi un imens spaţiu gol... şi e imens de beatific, de frumos, de plin de pace. Tu nu eşti acolo; nu e niciun zgomot.

La asta se referă Hui-neng atunci când spune: „Nu există oglinda minţii. Unde s-ar putea praful aduna? A şti asta înseamnă a şti totul."

Priviţi în voi.
Oamenii cred că: „Suntem răi", dar voi nu existaţi, deci cum ar putea răutatea să se adune?
Oamenii cred că: „Suntem buni", dar cum e lucrul acesta cu putinţă? Voi nu existaţi; cum aţi putea să fiţi buni?

Oamenii cred că: „Suntem morali şi imorali şi aşa şi pe dincolo", dar totul atârnă de ideea de „eu".

Ca să fii bun e nevoie mai întâi de „eu", ca să fii virtuos e nevoie mai întâi de „eu".
Ca să fii păcătos sau ca să fii sfânt e nevoie mai întâi de „eu". Fără „eu", nu vei avea nimic de care să agăţi ceva.
De ce-ai să-ţi agăţi bunătatea, păcatul sau sfinţenia?

De aceea zenul insistă că nimeni nu e păcătos şi nimeni nu e sfânt, că nimic nu e bun si nimic nu e rău. Toate deosebirile sunt create de ego. Deosebirile sunt create pentru ca egoul să poată exista prin intermediul lor.
Când priveşti în tine nu găseşti nici sfânt, nici păcătos, nici bun, nici rău - nici viaţă, nici moarte. Toate deosebirile dispar.

în acel neant, devii una cu Dumnezeu. EŞTI una cu Dumnezeu - ai fost încă de la început.

Aşadar frica e aceea că dacă vrei să-l cunoşti pe Dumnezeu, va trebui să dispari; aşa că nu priveşti în fiinţa ta. Frica e aceea că dacă priveşti în tine ai putea fi fericit...

Oamenii spun întruna că ei vor să fie fericiţi, dar eu rareori dau peste cineva care vrea cu adevărat să fie fericit.
Oamenii se agaţă de nefericirea lor. Din nou acelaşi joc. Nefericirea îţi dă ceva de făcut.
Nefericirea îţi dă o ocupaţie, în nefericire poţi să te eviţi, eşti preocupat.

Bucuria nu-ţi dă nicio preocupare, nu trebuie să pleci nicăieri. în bucurie te dispersezi din nou şi dispari. în nefericire, eşti acolo - eşti acolo cât se poate de mult.

Nefericirea te face să simţi într- un mod foarte solid că eşti.

Când eşti fericit, începi să dispari. Când eşti cu adevărat fericit, nu exişti, iarăşi nu exişti, într-o stare de beatitudine, iarăşi dispari.

Vorbiţi despre rai, dar continuaţi să daţi naştere iadului fiindcă numai în iad puteţi exista.
Nu puteţi exista în rai.

Se spune că George Bernard Shaw ar fi zis: „Dacă n-o să fiu primul în rai, atunci nu vreau să mă duc în rai. Vreau să mă duc în iad, dar acolo să fiu primul; nu vreau să fiu al doilea."
E bine şi în iad, dar spune egoul: „Fii primul, fii cel care conduce." E bine şi în iad dacă rămâne egoul; în rai nu e bine dacă egoul trebuie lăsat în urmă.

Voi aţi vrea să fiţi în rai cu ego cu tot. Cereţi imposibilul. Lucrul acesta nu se poate întâmpla.

Religia care există pe pământ e falsă, e o prefăcătorie, există doar cu numele, dar ea răspunde dorinţei voastre. Ea răspunde unei anumite dorinţe, dorinţei voastre de a vă preface că sunteţi religioşi. Voi nu vreţi să fiţi religioşi, dar vreţi să vă prefaceţi că sunteţi.
Şi vreţi să vă prefaceţi în aşa fel încât nici măcar voi înşivă să nu vă descoperiţi prefăcătoria. Vreţi să vă prefaceţi în aşa fel încât să nu vă întâlniţi niciodată nas în nas cu prefăcătoriile voastre, aşa că în acest scop e pusă la punct o structură foarte elaborată. Iar structura aceea elaborată e biserica.

Evitaţi acea structură dacă vreţi cu adevărat să deveniţi religioşi. Iar dacă nu sunteţi religioşi, nu sunteţi deloc!

Vreau să vă spun paradoxul acesta: sunteţi numai atunci când nu sunteţi, fiindcă sunteţi numai când egoul a dispărut, iar voi sunteţi Dumnezeu.
Acesta e primul principiu.
Nu vi-l spun, iar voi nu-l auziţi de la mine.

S-a petrecut odată:
Maşina s-a stricat din senin, în mijlocul pustietăţii. El s-a târât sub maşină, să vadă unde era problema. Ea s-a târât
sub maşină, să-i ţină lanterna. Acolo jos era chiar plăcut şi intim, astfel că în scurtă vreme au uitat de reparaţiile la maşină.
Deodată o voce a întrebat: „Şi, mă rog, cam ce credeţi că faceţi voi doi acolo?"
Uitându-se în sus, l-au văzut pe ajutorul de şerif din orăşelul în care se aflau.
„Ei, păi ce să facem... reparam osia din spate", a îngăi- mat tânărul.
„în cazul ăsta, dacă tot sunteţi acolo, jos, aţi face bine să vă uitaţi şi la frâne", a replicat reprezentantul legii. „Maşina voastră e de o jumătate de oră la poalele dealului."

Asta s-a întâmplat cu bisericile.
Iisus nu e acolo, Buddha nu e acolo.
Oamenii fac altceva în numele lui Iisus, în numele lui Buddha şi cred că Buddha e acolo.

Biserica e ultimul loc în care îl poţi întâlni pe Iisus, iar templul, templul budist e ultimul loc în care poţi întâlni un Buddha.
Dar voi vă duceţi la biserică, vă duceţi la templu... şi credeţi că vă duceţi la Buddha şi la Iisus.

Sunteţi nişte mari ipocriţi. Vreţi doar să vă prefaceţi. Vreţi să fiţi respectabili. Vreţi să arătaţi tuturor că „suntem oameni religioşi".
Aşa că am creat o religie de duminică; vă duceţi acolo în fiecare duminică. Şase zile pentru lume; o zi - nu întreaga zi, o oră-două - pentru Dumnezeu.
Aşa, în caz că se întâmplă ceva sau poate că Dumnezeu chiar există sau poate că vom continua să trăim şi după moarte. Acestea sunt toate nişte „poate"-uri.
Iar un poate nu schimbă niciodată viaţa nimănui; numai o certitudine schimbă viaţa cuiva.

De aceea insist eu că dacă nu puteţi găsi un maestru în viaţă, continuaţi să căutaţi, nu vă lăsaţi.

Maeştri vii există mereu, într-un loc sau într-altul; pământul nu e niciodată lipsit de ei.
Dar nu vă duceţi niciodată în locurile în care vă aşteptaţi în mod convenţional să-i găsiţi. Nu sunt acolo.

Iisus nu era de găsit în sinagogă.
Buddha nu era de găsit în niciun templu hindus; el se născuse hindus, dar nu-l găseai în niciun templu hindus.
Iisus era evreu, dar el nu era în sinagogă. Şi aşa au stat lucrurile mereu. Nu mai continuaţi să veneraţi idei.
Găsiţi o realitate vie.

Iar în momentul în care găsiţi o realitate vie, fiţi vulnerabili, fiţi deschişi.
Şi veţi căpăta primul principiu, care nu poate fi spus, dar de care vă puteţi contamina.

Destul pentru astăzi.

CAPITOLUL 2 - LĂCOMIA DIN SPATELE LĂCOMIEI DIN SPATELE LĂCOMIEI

- ***Prima întrebare:***

Osho, E Dumnezeu cu adevărat mort?

Dacă nu mort, atunci grav bolnav, pe patul de moarte. Ceea ce e mult mai rău.

Am auzit:
Undeva, într-un sat neştiut din mijlocul Poloniei era o mică sinagogă. într-o noapte, în timp ce dădea o raită, rabinul a intrat şi l-a văzut pe Dumnezeu stând într-un colţ întunecat.

A căzut cu faţa la pământ şi a strigat: „Doamne, Dumnezeule, ce faci aici?"

Dumnezeu i-a răspuns cu o voce stinsă: „Sunt obosit, rabinule. Sunt obosit de moarte."

Dumnezeu e obosit de inumanitatea omului faţă de om.
Dumnezeu e obosit de imensa prostie a omului.
Dumnezeu e obosit de inconştienţa omului.

Numai omul pare cumva să nu-şi găsească locul.

întreaga existenţă îşi continuă mersul în mod armonios; întreaga existenţă e un dans.

Omul e în dezacord cu ritmul existenţei.
Iar motivul e acela că numai omul e liber să fie în dezacord cu existenţa. Gloria omului stă în faptul că el e liber, total liber. Nimeni altcineva nu are acea libertate.
Datorită libertăţii, omul poate să aleagă.
El poate să aleagă să fie ori cu Dumnezeu, ori împotriva lui - iar omul a ales să fie împotrivă.
Există un motiv în spatele alegerii lui.

Fiecare copil trebuie să aleagă să fie împotriva părinţilor săi.
Acesta e singurul mod în care copilul îşi poate cristaliza egoul. Dacă un copil spune întruna da tatălui, da mamei, şi spune mereu da, şi nu spune niciodată nu, atunci copilul nu va avea coloană vertebrală; copilul nu va avea suflet; copilul nu va fi decât o prelungire a părintelui.
Aşa ceva doare, umileşte.
Şi nu e întâmplător faptul că l-am numit pe Dumnezeu, tatăl. E aceeaşi dramă jucată la o scară cosmică.

Omul e încă pueril.
Ca să fie, el încă are nevoie să spună nu. Un om e matur atunci când poate să fie şi poate şi să spună da. încercaţi să înţelegeţi asta.
Un copil trebuie să spună nu părinţilor, de o mie de ori trebuie să spună nu, fiindcă numai în felul acesta poate el să simtă că „eu sunt".

Câteodată trebuie să spună nu deşi e în dezavantajul lui; câteodată trebuie să spună nu împotriva propriei lui voinţe.
Câteodată vrea să spună da, dar n-o poate spune, fiindcă să spună da ar însemna să nu fie.

Şi în fiecare clipă se duce lupta: să fie sau să nu fie.
în momentul în care spune da, el nu e; părinţii sunt.
în momentul în care spune nu, el este.

Aşa că un copil trebuie să spună nu. Trebuie să se răzvrătească, trebuie să fie împotrivă, trebuie, ca să poată fi, să se abată de la calea spre care e îndrumat.

însă nu trebuie să rămâi copil la nesfârşit.
Adam a fost copil; Iisus a fost un om matur. Adam a ieşit din paradis. De fapt, el n-a fost izgonit, ci s-a izgonit singur. Acela a fost singurul mod de a avea individualitate.
E modul pueril de a avea individualitate. Iisus în schimb a fost atât de sigur în ceea ce priveşte integritatea lui încât a putut spune da şi totuşi să rămână el însuşi.

înţelegeţi?
Atunci când poţi spune da şi totuşi să rămâi un individ, eşti matur. Atunci nu mai e nevoie să spui nu, căci dacă spui nu şi apoi devii un individ, individualitatea ta are o nuanţă negativă.
Nu e individualitate adevărată; nu e încă pozitivă. Adânc înăuntru e doar un nu, o rană, o gaură.

Iar prin intermediul lui „nu" poţi deveni un individ, dar individualitatea ta nu va fi niciodată mulţumitoare. Nu va exista în ea mulţumire sufletească, nu va exista beatitudine, fiindcă beatitudinea curge numai din da.
Când poţi spune da existenţei, începi să curgi în beatitudine.
Nu-ul schilodeşte, paralizează. Nu-ul face din tine un duşman al existenţei; nu-ul aduce împotrivire. Da-ul te face lipsit de împotrivire; da-ul te face vulnerabil.

Dumnezeu e mort sau pe moarte din cauză că omul încă n-a crescut.

Au existat milioane de Adami şi de Eve şi numai foarte rar Christoşi - un Buddha ici, un Christos colo, un Lao Tzu - numai câţiva şi la intervale mari de timp.

Oamenii care au spus cu adevărat da îi dau viaţă lui Dumnezeu. Spunând nu, îţi dai viaţă ţie însuţi.
Spunând da, dai viaţă întregului; îţi reverşi viaţa ta în întreg. Aşa că dacă vrei cu adevărat ca Dumnezeu să fie viu, trebuie să spui da.

Omul l-a omorât pe Dumnezeu - aproape l-a omorât - spunând nu, spunând în continuu nu.

Iubesc povestea aceasta.
Rabinul a întrebat: „Doamne, Dumnezeule, ce faci aici?"
Dumnezeu i-a răspuns cu voce stinsă: „Sunt obosit, rabinule. Sunt obosit de moarte."

Da. Dumnezeu e obosit. De fapt, Dumnezeu nu poate să moară. Dumnezeu poate să moară în viaţa ta.

Sunt milioane de oameni în a căror viaţă Dumnezeu e mort, din a căror viaţă Dumnezeu a dispărut.

La asta mă refer când spun că Dumnezeu e mort.
Uitaţi-vă în ochii oamenilor şi nu-l veţi găsi pe Dumnezeu viu acolo. Şi unde altundeva poate Dumnezeu să fie viu?
Milioane şi milioane de inimi sunt cu totul golite de Dumnezeu. La asta mă refer când spun că Dumnezeu e mort.
Dumnezeu trăieşte într-un Iisus, într-un Buddha, într- un Krishna.

în tine trăieşte Dumnezeu?
în esenţă, întrebarea nu e despre Dumnezeu, dacă Dumnezeu e mort sau viu. întrebarea e dacă Dumnezeu e viu în tine! Dacă el nu e viu în tine, atunci ce mai contează dacă e viu undeva în rai? Nu contează absolut deloc. Pentru tine e practic acelaşi lucru: Dumnezeu e mort.

Nietzsche are dreptate în privinţa umanităţii moderne atunci când spune că Dumnezeu a murit.
Nu că Dumnezeu ar fi mort! Cum poate Dumnezeu să fie mort?
Dumnezeu înseamnă elementul etern, primul principiu. Dumnezeu nu poate să moară.
Dar tu poţi să fii atât de mult împotriva lui Dumnezeu, poţi să fii atât de golit de Dumnezeu, încât pentru tine el să fie mort.

Trebuie să-ţi reverşi viaţa în el, trebuie să-l faci pe Dumnezeu să fie viu în tine, aşa încât el să se poată afla în bătaia inimii tale, să poată pulsa în tine, să poată iubi prin tine, să poată fi prin tine.
Asta înseamnă sannyas: un efort de a-i permite lui Dumnezeu să trăiască în tine, un efort de a deveni un altar al divinului.

Priveşte în propria ta fiinţă şi caută acolo.

Vei fi norocos dacă-l vei putea găsi pe Dumnezeu stând undeva într-un colţ întunecat al fiinţei tale, obosit - obosit de moarte. Va trebui să-l readuci la viaţă. Va trebui să respiri pentru el, să trăieşti pentru el. Va trebui să îţi abandonezi viaţa întregului.
O persoană religioasă e una în care Dumnezeu a redevenit viu.

- ***A doua întrebare:***

Osho, Cum pot să fiu nimic şi unic?

Poţi să fii unic numai atunci când eşti nimic.

Dacă eşti ceva, eşti comparabil.

Dacă eşti cineva, poţi fi comparat cu alţii, iar ceea ce poate fi comparat nu e unic.
Unic înseamnă incomparabil. Unic înseamnă că tu eşti singurul, că nu mai e nimeni ca tine.

Deci dacă eşti cineva...
Dacă eşti un bărbat, există milioane de bărbaţi; eşti comparabil.
Dacă eşti bogat, există milioane de bogaţi; eşti comparabil.
Dacă eşti bun, eşti comparabil.
Dacă eşti rău, eşti comparabil. Dacă eşti pictor, eşti comparabil.
Dacă eşti cântăreţ, eşti comparabil.
Dacă eşti cineva, eşti comparabil şi, comparabil fiind, încetezi să mai fii unic.

în momentul în care ajungi la starea de nimic interior, când „eu"-l dispare...
„Eu"-l e comparabil; „non-eu"-l e incomparabil.

De aceea spun că dacă devii nimic, devii unic. Dacă devii nimic, devii incoruptibil; nimicul nu poate fi corupt.

L-aţi auzit pe Lord Acton spunând: „Puterea corupe; iar puterea absolută corupe în mod absolut."

De ce corupe puterea?
Fiindcă puterea te face să fii cineva. Ea îţi dă o definiţie. Ea spune cine eşti - eşti prim-ministrul unei ţări sau preşedintele unei ţări.
Puterea îţi dă o definiţie; ea delimitează cine eşti. Dacă ai bani, te delimitează. Dacă nu ai bani, te delimitează.
Dacă eşti un muzician sau un poet sau un cântăreţ, arată cine eşti. în momentul în care ştii cine eşti, eşti limitat, eşti finit - şi eşti comparabil.

Dar daca eşti nimeni - doar un nimic imaculat, cer imaculat fără măcar o particulă de praf - atunci cum ai putea fi comparat?

Dumnezeu e unic fiindcă Dumnezeu e nimic.
Nu-l poţi găsi pe Dumnezeu nicăieri. Fie îl poţi găsi pretutindeni, fie nicăieri, dar nu-l poţi găsi undeva.
Fie e întregul, fie e nimic.

Când eşti nimic, devii de asemenea şi întregul.
Când eşti nimic, devii de asemenea divinul.

Fiind cineva rămâi omenesc. Fiind nimeni ajungi la divinitate, devii divin.

De aceea am spus că în momentul în care în tine apare starea de nimic, ai devenit unic.

Buddha e unic nu pentru ca e un mare sfânt, fiindcă sunt milioane de sfinţi.
Ilsus e unic nu pentru că e omul cel mai fără de prihană. Acestea sunt prostii. E unic pentru că e nimic,
E unic pentru că e gata să-şi răstignească egoul. Iar în momentul în care egoul lui e răstignit, el reînvie - reînvie ca întreg.
Moare ca parte şi reînvie ca întreg.
Moare în timp şi reînvie în veşnicie.

A treia întrebare:
"Osho, Eu aparţin inteligheţiei; cred în intelect şi în raţiune. Există vreo cale de ieşire pentru mine?"
Va fi dificil. Intelectul nu are cale de ieşire; intelectul e o fundătură. Intelectul se mişcă într-un cerc vicios.
El îşi creează lumea lui proprie de concepte, cuvinte, teorii şi trăieşte acolo.
Nu există cale de ieşire din cap.
Calea de Ieşire e din inimă, fiindcă inima se deschide - aşa că e posibilă ieşirea. Intelectul trăieşte închis.
Intelectul nu are uşi prin care să iasă; ei duce o existenţă închisă, încapsulată.

E foarte dificil să comunici cu un intelectual, aproape imposibil. Tu spui ceva, el aude altceva.
Tu arăţi ceva, el vede altceva. Intelectul lui se amestecă în permanenţă.
E foarte dificil de comunicat; nu există punte.

Comunicarea e posibilă numai între două inimi, nu între două capete. Două capete pur şi simplu se ciocnesc unul de altul, intră în conflict - se creează confuzie, dar nu o întâlnire, nu comuniune.
Numai inimile se întâlnesc.

Dar intelectul a fost lăudat de-a lungul secolelor fiindcă intelectul e foarte util.
Intelectul e capabil de exploatare.
Intelectul e capabil de dominare.
Intelectul e capabil să înşele natura, să oprime.
Intelectul e foarte, foarte util în ceea ce priveşte lumea lucrurilor.

Aşa că omul şi-a cultivat intelectul şi şi-a negat inima, fiindcă inima e periculoasă.
Nu poţi să exploatezi dacă eşti un om cu inimă mare.
Nu poţi să foloseşti viaţa cuiva ca mijloc dacă eşti condus de inimă. Celălalt devine un scop în sine.
Nu poţi deveni politician şi nu poţi deveni om de ştiinţă.
Politicianul exploatează alte fiinţe omeneşti, iar omul de ştiinţă exploatează natura.
Amândoi sunt distructivi. Politicianul a distrus umanitatea, iar omul de ştiinţă a distrus natura.

Acum întreaga existenţă de pe acest pământ se prăbuşeşte - din cauza politicianului şi a omului de ştiinţă.

Ei lucrează amândoi împreună.

Bomba atomică a devenit posibilă fiindcă Albert Einstein şi Roosevelt au făcut echipă.
N-ar fi fost posibilă dacă singur Roosevelt ar fi vrut-o. N-ar fi fost posibilă dacă singur Albert Einstein ar fi vrut-o. Ea devine posibilă numai când politica şi ştiinţa se întâlnesc.
Atunci există o Hiroshima şi un Nagasaki şi atunci există distrugere. Iar politicianul şi omul de ştiinţă au cooperat mereu de-a lungul timpului. Ei se ajută unul pe celălalt.

Un om care e condus de inimă poate deveni poet, dar la ce foloseşte un poet? La ce foloseşte poezia?
Un om condus de inimă poate deveni un muzician, dar la ce foloseşte muzica?
Un om condus de inimă poate deveni un îndrăgostit, dar lumea nu are nevoie de îndrăgostiţi.

Lumea are nevoie de soldaţi; are nevoie de oameni care să omoare şi să fie omorâţi.
Are nevoie de casapi. Are nevoie de oameni nebuni.
Nu are nevoie de oameni sănătoşi la cap, care iubesc, care trăiesc - care trăiesc în pace şi care îi ajută şi pe alţii să trăiască în pace.
Lumea nu crede în trandafiri. Ea crede în săbii, în carabine şi în bombe atomice.
Intelectul a fost foarte distructiv.

Eu nu spun că intelectul trebuie dat complet deoparte. Ar fi o prostie.
Intelectul trebuie folosit, dar nu ca stăpân, ci ca sclav. Mintea e foarte frumoasă ca sclav, dar e un stăpân mârşav.
Nu faceţi niciodată din intelect stăpânul vostru. Folosiţi-l. E un instrument frumos, un biocomputer.
Niciun computer creat până acum de om nu e atât de delicat, atât de evoluat ca mintea omenească.
Mintea omenească e un mecanism atât de frumos, atât de delicat. Poate fi de mare folos, dar trebuie folosit în slujba iubirii.

Capul trebuie să fie în slujba inimii; atunci eşti cu adevărat inteligent. Reţineţi diferenţa.
Eu nu numesc un intelectual o persoană inteligentă.

O persoană inteligentă e una al cărei intelect e în slujba inimii, a cărei logică e în slujba iubirii, a cărei raţiune e în slujba vieţii, care e mai mult decât raţiune.
Altminteri, aşa-zişii voştri intelectuali nu sunt decât nişte proşti.

O poveste:
într-un avion militar care traversează Atlanticul de Nord se află cinci oameni - preşedintele Jimmy Carter, fostul preşedinte Ford, fostul preşedinte Kissinger, un preot catolic şi un hippiot...
Poate că hippiotul era sannyasinul meu.

...Avionul e deodată lovit de o furtună, iar pilotul năvăleşte în cabina pasagerilor.
„Tocmai am fost loviţi de un trăsnet. Copilotul e mort. Nu mai avem energie electrică. Aveţi aici patru paraşute. Hotărâţi între voi cine le va folosi."

Sunt cinci persoane şi patru paraşute.
Zicând acestea, pilotul sare cu paraşuta.

Preşedintele Carter ia primul cuvântul: „Pe umerii mei stă responsabilitatea pentru întreaga lume liberă. Sunt sigur că sunteţi de acord că trebuie să-mi duc mai departe munca." Ia o paraşută şi se aruncă.

Ford ia cuvântul: „N-am făcut niciodată niciun rău nimănui. în plus, trebuie să mă prezint la un meci de golf." Şi se aruncă cu paraşuta.

Henry Kissinger declară: „Sunt sigur că veţi fi de acord că sunt cel mai deştept om din lume. E evident că viaţa mea trebuie cruţată." Şi sare.

Preotul se întoarce către hippiot: „Eu mi-am trăit viaţa. Nu mă tem să-mi întâlnesc creatorul. Hai, fiule, ia tu ultima paraşută."

„Dar, Părinte," zice hippiotul, „au mai rămas două paraşute. ‚Cel mai deştept om din lume' tocmai s-a aruncat cu rucsacul meu."

Te rog să nu fii cel mai deştept om din lume. Intelectualii nu sunt oameni foarte inteligenţi.

A patra întrebare:
„Osho, Din ce motiv îmi vine greu să impun reguli? O parte din mine se înfurie şi insistă ca sannyasinii să urmeze nişte reguli simple de genul să nu fumeze sau să nu mănânce în grădini.
Teertha m-a numit „comandantul grădinii", dar adânc înăuntrul meu urăsc toată povestea asta cu autoritatea; e singura parte a activităţii mele care nu-mi face plăcere.
Cum poate cineva să fie nimeni când e pus într-o poziţie în care trebuie să impună reguli?
Ar putea Chuang Tzu să-şi lase jos undiţa şi să vină la Puna ca să joace rolul lui Laxmi?”

întrebarea e pusă de Nirgun.
Cine crezi tu că joacă rolul lui Laxmi? Chuang Tzu.

Trebuiesc înţelese câteva lucruri în legătură cu întrebarea.
E fără îndoială dificil să joci un rol autoritar, dar dificultatea apare nu din cauza rolului, ci din cauza dorinţei inconştiente de a domina. Poţi să reprimi dorinţa, poţi să eviţi orice rol de autoritate; dorinţa va rămâne

acolo. De fiecare dată când ti se dă rolul autoritar, dorinţa ascunsă în inconştient, dorinţa reprimată învie, se repede asupra rolului.

E frumos s-o priveşti şi să te descotoroseşti de ea; în loc să te descotoroseşti de rol, în loc să încerci să eviţi rolul în sine, e mai bine să te descotoroseşti de dorinţa de a fi autoritar. Aşa că e bine că ai un rol în care va trebui să le spui oamenilor iar şi iar: „nu faceţi asta".

Dar lucrul acesta poate fi spus într-un mod foarte neautoritar. Nu e nevoie să fii autoritară. Nu transforma situaţia într-un prilej de a-ţi alimenta egoul. Şi atunci situaţia va reprezenta o oportunitate de a creşte.
Am pus mulţi oameni în poziţii de autoritate. Pentru ei e singurul mod de a se descotorosi de orice dorinţă reprimată. Când se creează situaţia şi se iveşte oportunitatea, dorinţa apare, iese la suprafaţă.

Iar Nirgun are acea dorinţă adânc înăuntrul ei; de aici frica. I-ar plăcea să fugă de situaţie.
I-ar plăcea ca în activitatea ei să nu fie nevoie să spună nimănui: „Nu face asta."
Dar cum te vei dezbăra de dorinţă? E uşor să eviţi copiii, dar e foarte dificil să te descotoroseşti de rolul de părinte. E foarte uşor să nu fii niciodată într-o poziţie în care să trebuiască să spui oamenilor: „Fă asta. Nu face asta." Foarte uşor.
Dar cum vei scăpa de energia agresivă subtilă din tine?

Eu aş vrea să folosiţi aceste situaţii. Iar ashramul acesta trebuie să fie un grup în continuă evoluţie. Fiecare situaţie trebuie folosită în aşa fel încât să vă ajute creşterea spirituală.

Ea face referire la Chuang Tzu, la celebra povestire că Chuang Tzu a fost chemat de împărat la el la palat, să-i devină prim-ministru. Am comentat pe marginea acestei povestiri. îl iubesc pe Chuang Tzu.

Au sosit doi trimişi ai împăratului. Chuang Tzu pescuia, iar ei au venit şi au zis: „împăratul vrea să devii prim-ministru al ţării."

Chuang Tzu a zis: „Vedeţi voi broasca ţestoasă de colo, care dă din coadă prin noroi?"

Ei au zis: „O vedem, da."

„Şi vedeţi cât de fericită e?"

Ei au zis: „Fără îndoială. Arată extrem de fericită."

Atunci Chuang Tzu a zis:
„Am auzit că în palatul regelui e o broască ţestoasă, aflată acolo de trei mii de ani, moartă, îmbrăcată în aur, împodobită cu diamante şi venerată. Dacă cereţi acestei broaşte care dă din coadă prin noroi să-şi schimbe rolul, să ajungă să fie în locul broaştei din palat - moartă, dar îmbrăcată în aur, împodobită cu diamante şi venerată de împăratul însuşi - va primi broasca aceasta propunerea?"

Trimişii au zis: „Cu siguranţă nu. Broasca aceasta nu va primi o astfel de propunere."

Iar Chuang Tzu a zis:
„Atunci eu de ce să primesc? Plecaţi, dar! Sunt fericit în nămolul meu, dând din coadă, şi nu vreau să vin la palatul împăratului."

Aceasta e o poveste foarte frumoasă, însă dacă l-aş întâlni pe Chuang Tzu, i-aş spune că încă se teme, încă are o anumită frică.
Dacă aş fi fost în locul lui Chuang Tzu, m-aş fi dus la palat. Poţi să dai din coadă şi în palat şi va fi distractiv. Dar pesemne că lui Chuang Tzu i-a fost puţin frică, trebuie să fi simţit o oarecare teamă că va ajunge să fie închis acolo, că poate va trebui să-şi piardă libertatea, viaţa, vioiciunea, că va începe să fie acaparat de dorinţa de putere, de ego.
Dar frica aceea nu arată decât că ceva continuă să persiste în inconştient.

Un om trebuie să fie atât de liber încât dacă situaţia îi cere să îşi asume un rol de putere, el să şi-l poată asuma - fără să simtă că deţine puterea.
Dacă situaţia o cere de la el, să poată să se adapteze cu uşurinţă la situaţia cea nouă, fără să întâmpine nicio problemă. Un om nu trebuie să aibă un rol fix în viaţă. El trebuie să fie fluid. Iar problema nu ţine de roluri; problema ţine de conştienţă.

Deci fii mai conştientă, fii mai iubitoare. Nu permite acelui impuls de a domina să te acapareze în mod inconştient, asta e tot. Devino conştientă de el. Conştienţă va face ca el să dispară de la sine.

Din cauza acestei frici, milioane de oameni de-a lungul vremii s-au călugărit.
De ce anume le era frică? De ce le era frică de lume? Le era frică nu de lume, ci de dorinţa lor inconştientă. Ştiau bine că dacă li se dădea ocazia, aveau să cadă de pe piedestalurile lor.
Dar ce fel de conştienţă e aceasta?
Dacă poţi să fii fericit numai în pădure şi nu poţi să fii fericit în piaţă, fericirea ta nu valorează mare lucru.
Dacă poţi să fii abstinent numai când nu e nicio femeie prin preajmă, abstinenţa ta nu are nicio valoare, nu valorează mai nimic.
Dacă poţi să fii nonposesiv atunci când nu e nimic de posedat, atunci ce rost are nonposesivitatea ta?

Când ai ocazia să posezi întreaga lume, iar tu rămâi nonposesiv, aceasta e realizare, aceasta e ceea ce eu numesc siddha, aceasta e ceea ce numesc adevărată realizare.

Aşadar sannyasinii mei nu trebuie să devină escapişti.
Ei trebuie să trăiască în lume şi trebuie să trăiască mai presus de lume - în lume şi totuşi mai presus de ea, în ea şi totuşi nu în ea.
Sannyasinul meu trebuie să facă faţă unor provocări mai mari decât cele ale sannyasinului lui Mahavira sau sannyasinului lui Buddha.
Sannyasinul meu trebuie să rămână lichid, curgător - şi cu toate astea necontaminat.

A cincea întrebare:
„Osho, Nu sunt politician, nu sunt diplomat şi mă simt ca un clovn. Vreau să dansez pe birou şi să cânt la telefon „alo-luia" în loc de „alo". Pot să mă angajez pe postul de prostul ashramului?”

întrebarea vine de la Vani.
E prea devreme.
Ca să fii cu adevărat prost trebuie să fii foarte înţelept. Ca să fii cu adevărat prost trebuie să fii cu adevărat înţelept.
De aceea toţi înţelepţii au ceva de prostie în ei. Iisus era cunoscut ca un prost, la fel era şi Buddha, la fel era şi Francisc de Assisi. Erau cunoscuţi ca proşti.

Există o anumită calitate a prostiei într-un om cu adevărat înţelept.

De ce? Fiindcă un om cu adevărat înţelept conţine opusul. El e şi una, şi alta. E mai cuprinzător.

Un înţelept care nu are în el deloc prostie va fi uscat, mort. Seva nu va curge prin el. El nu va fi verde.
Nu va putea să râdă, va fi serios, va avea o faţă lungă.
Un înţelept care e doar înţelept şi în a cărui fiinţă n-a fost integrat prostul va fi foarte greoi.
Va fi dificil de trăit cu un astfel de înţelept. Va fi foarte plictisitor. Va fi plictisitor pentru tine şi va fi plictisitor pentru el însuşi. Nu va avea niciun haz; viaţa lui nu va cunoaşte nicio bucurie.

Va fi complet nefamiliarizat cu râsul. Iar când lipseşte râsul, lipseşte ceva de mare preţ.

Iar pe Dumnezeu nu-l poţi cunoaşte niciodată fără râs.
Pe Dumnezeu nu-l poţi cunoaşte niciodată fără bucurie. Realitatea n-o poţi cunoaşte niciodată doar fiind înţelept si atât.

Prostul are şi el o contribuţie de adus - contribuie cu râsul, cu bucuria, cu nonseriozitatea, cu calitatea amuzamentului, cu încântarea.
Prostul poate dansa şi poate dansa fara niciun motiv - va folosi orice prilej pentru asta.
Prostul poate râde. Şi poate râde nu numai de alţii, poate râde de el însuşi.

Când înţeleptul şi prostul se întâlnesc unul cu altul într-o conştiinţă, are loc ceva de o valoare imensă.

Există pe lume proşti şi există înţelepţi.
Prostul e superficial; înţeleptul e serios.
Prostul nu ştie ce e adevărul, iar înţeleptul nu ştie ce e bucuria.
Iar un adevăr fără bucurie e mai rău decât o minciună, iar o bucurie fără adevăr nu e ceva solid.
O bucurie fără adevăr e efemeră, nu poate avea calitatea veşniciei.

Abordarea mea e cea a unui mare echilibru. Trebuie să fii foarte, foarte echilibrat.
Delicat e echilibrul, greu de dobândit, dar odată dobândit vei şti că există o calitate a conştiinţei care poate absorbi la un loc şi înţelepciunea, şi prostia, fără să fie nicio contradicţie. Ele devin două aspecte ale energiei tale.
Şi atunci eşti sincer, dar nu serios. Atunci eşti autentic, dar nu lipsit de bucurie.
Atunci cunoşti bucuria, dar nu o bucurie care ţine de efemer, ci una care ţine de veşnicie. Ea nu e între hotarele timpului; e dincolo de timp.

Aşa că e prea devreme.

Ca să devii cu adevărat prostul ashramului, va trebui să devii aproape iluminat. Nu te gândi că e uşor că devii un prost.

Eu nu vorbesc despre proştii de rând.

Gurdjieff vorbea despre optsprezece soluri de idioţi; aceştia sunt de toate dimensiunile şi de toate formele.

Dar eu vorbesc despre cel suprem.
Gurdjieff spunea că Dumnezeu e idiotul suprem. Sună foarte profan.

Idiotul suprem, Dumnezeu?

Iar Gurdjieff spunea că dacă n-ar fi fost idiot, de ce v-ar mai fi creat pe toţi?
Trebuie să existe în el o anumită idioţenie, o anumită trăsătură a prostiei; altminteri de ce omul? Şi nu numai pe voi.

Oameni ca Adolf Hitler, Ginghis Han, Nadir Şah; oameni ca Iosif Stalin, Mao Zedong.
De ce, de la bun început, să-i creeze pe aceştia? Dumnezeu trebuie că are o trăsătură a prostiei.
Pesemne că se prosteşte; pesemne că încearcă şi el la nimereală, să vadă ce iese. Da, câteodată îi iese câte un Buddha, asta e bine - dar rar, foarte rar.

Dumnezeu trebuie să fie un prost. Altminteri n-ar putea să fie atâta bucurie în existenţă.
Gândiţi-vă numai: lumea condusă de un mahatma. Toată bucuria va fi pur şi simplu interzisă.

Poţi să râzi într-un rai creştin? Le-aţi pus întrebarea aceasta preoţilor voştri? Poţi să râzi într-un rai creştin? Poţi să slobozi un hohot de râs în timp ce stai în faţa lui Dumnezeu? Nu, nu pare cuviincios.

Eu însă vă spun, puteţi s-o faceţi. Iar dacă n-o faceţi voi, o va face Dumnezeu, uitându-se la seriozitatea voastră.
Priviţi pomii, păsările, animalele, stelele. Pare să existe o bucurie imensă. Viaţa nu e serioasă. Viaţa e foarte, foarte ludică.

Aşa că atunci când spun să devii şi prost, şi înţelept în acelaşi timp, ceea ce spun e să nu iei viaţa ca pe o datorie, ci ca pe o joacă.
Adu-ţi aminte întotdeauna, dacă rugăciunea ta e neînsoţită de râs, ceva lipseşte.
Dacă râsul tău e neînsoţit de rugăciune, iarăşi lipseşte ceva.
O rugăciune fără râs e moartă, iar un râs fără rugăciune nu are adâncime.
Poţi şi să te rogi, şi să râzi?
Poţi să te rogi şi să dansezi?
Poţi să meditezi şi să iubeşti totodată?

Aceasta este sinteza pe care o încerc eu.
Aceasta este cea mai înaltă posibilitate la care poate ajunge un om, cea mai mare simfonie, atunci când poţi să iubeşti şi să meditezi totodată.

Au existat oameni care au meditat, dar ei erau împotriva iubirii; şi au existat oameni care au iubit, dar care au fost împotriva meditaţiei.
Au existat oameni care au spus să mănânci, să bei, să te veseleşti, dar ei au fost împotriva lui Dumnezeu.
Charvaka-şii, epicurienii - aceştia spun mănâncă, bea, veseleşte-te, nu există Dumnezeu. Ei te ajută să te bucuri, dar bucuria aceea nu poate fi foarte adâncă.
Fără Dumnezeu bucuria ta nu poate pătrunde foarte adânc.

Bucuria ta - pe cont propriu - nu poate fi bucurie adevărată. Va fi foarte superficială, lipsită de adâncime. Nu va avea în ea calitatea absolutului. Nu va pulsa în ea eternitatea. Şi te vei sătura până peste cap de ea, mai devreme sau mal târziu.

Asta se întâmplă în occident. Occidentul a urmat tradiţia epicuriană - mănâncă, bea, veseleşte-te.
Acum oamenii sunt sătui până-n gât; nimic nu pare să-i satisfacă.
Superficialul nu poate satisface pentru multă vreme. Vine o zi când e dat în vileag: ajungi să-ţi dai seama că nu e mare lucru şi că e o repetiţie.

Occidentul e sătul până-n gât de ideologia epicuriană, ideologia care spune: „Trăiţi în desfătare, atât. Nu e nevoie să căutaţi nimic."

Iar orientul e sătul până-n gât de ideologia opusă, de cealaltă polaritate care spune: „Nu vă desfătaţi", care spune „'Mâncaţi, beţi şi vă veseliţi' e ideologia păcătoşilor. Luaţi o faţă lungă, fiţi asceţi, mahatmaşi. Faceţi yoga. Postiţi. Nimlciţi-vă corpul şi simţurile. Şi căutaţi-l pe Dumnezeu cu seriozitate: singurul lucru care merită dobândit e realizarea lui Dumnezeu; orice altceva trebuie sacrificat."

Orientul e sătul până-n gât, dezgustat. Occidentul e sătul până-n gât şi dezgustat. E firesc, deoarece şi unul, şi altul a ales un singur aspect. Dumnezeu înseamnă toate aspectele la un loc. Dumnezeu înseamnă totalitate.

Abordarea mea faţă de Dumnezeu este Epicur plus Buddha. Fii cât de epicurian cu putinţă şi fii şi un căutător cât mai autentic, meditează cât mai autentic cu putinţă. Iar eu nu văd niciun conflict.
Nu există niciun conflict între a medita şi a iubi.

De fapt, cu cât meditezi mai mult, cu atât devii mai capabil să iubeşti; cu cât iubeşti mai mult, cu atât devii mai capabil de meditaţie.
Şi nu e niciun conflict între a fi prost şi a fi înţelept. Dacă poţi să fii şi prost, şi înţelept, e cel mai bine. Şi nu te mulţumi să fii ori una, ori alta, altminteri într-o zi te vei căi. Cel care lipseşte se va răzbuna din plin.

Dar lui Vani aş vrea să-i spun că e prea devreme. Mai pregăteşte-te puţin.

Am auzit:
A fost odată un tip care se grăbea mereu să treacă la fapte.
Se întâlnea cu o fată şi în două secunde îi zicea: „Scumpete, hai să facem dragoste."
Amicul lui l-a luat deoparte şi i-a explicat că trebuie să fie curtenitor şi să poarte câtăva vreme o conversaţie prietenoasă şi apoi să sugereze astfel de lucruri. La următoarea întâlnire şi-a adus aminte de cuvintele acestea înţelepte.

A început conversaţia zicând: „Scumpete, ai fost vreodată în Africa?" - doar ca să creeze un dialog.

Ea a răspuns: „Nu."

Aşa că el a continuat: „Bine. Hai să facem dragoste."

Vani, e prea devreme. Mai aşteaptă puţin. Alo-ul trebuie să devină un alo-luia, dar mai aşteaptă puţin.

A şasea întrebare:
„într-o frumoasă zi, când iubirea plutea în aer, chiar şi Winnie the Pooh a uitat de permanenta lui căutare zadarnică după un borcan cu miere şi s-a aşezat, pur şi simplu. Când a deschis ochii, a fost copleşit să vadă peste tot în jur borcane uriaşe din care mierea dădea pe-afară - mai multă miere decât ar fi putut el vreodată să mănânce.
Când, seara târziu, a venit ghiftuit acasă la Eeyore, lipicios tot şi mulţumit şi plin de descoperirea lui, Eeyore i-a spus cu un aer înţelept: „Mierea e întotdeauna acolo, dar o poţi găsi numai când n-o cauţi."

Pooh a crezut că înţelege, însă zile la rând după aceea, trăgând el din când în când cu coada ochiului pe furiş, n-a găsit nicio mierel Ba chiar a încercat să stea din nou aşezat şi să spună cu voce tare: ‚Nu caut miere!', însă când deschidea ochii, mierea tot nu se vedea pe nicăieri.
Dragă Eeyore, cum aş putea să mă lepăd de lăcomie şi de aşteptări şi doar să fiu, pur şi simplu?"

Da, este una dintre întrebările fundamentale. Atunci când n-o cauţi, mierea e pretutindeni.
Când începi să o cauţi, brusc dispare. Acesta este un mare adevăr. în momentul în care începi să o cauţi, te concentrezi, te închizi şi te îngustezi. Iar mierea poate fi găsită numai atunci când eşti deschis - nu închis, nu îngustat.
Mierea se revarsă pretutindeni în jurul tău atunci când şi tu te reverşi în toate direcţiile.

A căuta ceva înseamnă a fi focalizat într-o singură direcţie.
Neprivind, necăutând, eşti disponibil tuturor direcţiilor - eşti disponibil fiecărei direcţii posibile, eşti disponibil întregii existenţe.

însă dificultatea e că dacă cineva îţi spune să nu cauţi, tu spui: „Bine, n-o să ne străduim", dar un efort inconştient continuă să existe.
Tu încerci chiar să nu te uiţi, însă şi acesta devine tot un efort de a te uita.

întrebarea e fundamentală.

Buddha spune: „Dacă eşti lipsit de dorinţe, toate dorinţele îţi vor fi împlinite."

Un călugăr l-a întrebat odată: „Din moment ce al spus că toate dorinţele vor fi împlinite dacă devii lipsit de dorinţe, eu am numai o singură dorinţă: să fiu lipsit de dorinţe. Ce să fac acum?"

însă dorinţa de a fi lipsit de dorinţe e tot o dorinţă; e pe acelaşi plan.
Fie că doreşti bani şi putere şi prestigiu, fie că doreşti starea lipsită de dorinţe, nu e absolut nido diferenţă.
Numai obiectul dorinţei se schimbă; dorinţa rămâne aceeaşi. Iar problema e dorinţa, nu obiectul ei.

Dacă doreşti bani, oamenii vor spune despre tine că eşti foarte lumesc, materialist.
Dacă îl doreşti pe Dumnezeu, oamenii vor spune despre tine că eşti spiritual, interesat de lumea cealaltă, religios.

însă pentru cei care ştiu, nu există absolut niclo diferenţă: eşti tot lumesc. Nu se pune problema că unele dorinţe sunt lumeşti, iar altele nelumeşti.
Dorinţa ca atare e lumească; nu poate exista dorinţă nelumească.

Dumnezeu nu poate fi dorit - dacă îl doreşti, vei trece pe lângă el. Dacă îl cauţi, nu-l vei găsi. Cu cât cauţi mai mult, cu atât mai nefericit devii.
Nu căuta, şi găseşte. Doar fii - într-o atitudine de necăutare.

în adâncul tău nu trebuie să mai continui să gândeşti: „Acum Dumnezeu trebuie să vină fiindcă nu-l caut", fiindcă în acest caz ai cădea din nou în aceeaşi capcană.

întrebarea e ce trebuie făcut: „Cum aş putea să mă lepăd de lăcomie...?"

Dar de ce vrei să te lepezi de lăcomie? De unde vine dorinţa aceasta de a te lepăda de lăcomie? Trebuie să se afle în spatele ei o lăcomie - de a ajunge la Dumnezeu, la nirvana, la iluminare, la una, la alta, tot felul de nimicuri, numai prostii.

Iluminarea se întâmplă, n-o poţi dori.

Când, într-o zi, constaţi deodată că toate dorinţele tale au dispărut, iluminarea e acolo.

Ea a fost întotdeauna acolo; doar din cauza dorinţelor n-ai putut s-o vezi.
Dorinţa devine o perdea care iţi acoperă ochii. Pierzi claritatea, nu poţi să vezi ceea ce este.

Cum ai putea să vezi ceea ce este, câtă vreme tu vrei ca acolo să fie ceva anume?
Când te aştepţi să fie ceva, aşteptarea nu-ţi permite să vezi ceea ce este. Aşteptarea te transportă deja în viitor.

Vrei o femeie frumoasă şi ai o fantezie.
Din cauza acelei fantezii, vei rata femeia ta, care stă chiar în faţa ta, dar pe care n-o poţi vedea din cauza fanteziei. Fantezia te duce departe.

întrebi: „Cum aş putea să mă lepăd de lăcomie?"

Eu aş vrea să te întreb de ce vrei să te lepezi de lăcomie. Şi deodată vei descoperi o lăcomie ascunsă în spatele acestei dorinţe.
Lăcomie în spatele lăcomiei din spatele altei lăcomii. în felul acesta n-ai să ajungi nicăieri.

Aşa că eu nu-ţi voi spune cum să te lepezi de ea, ci îţi voi spune cum s-o înţelegi.
înţelegerea va face ca ea să înceteze de la sine să mai existe. N-o lepezi tu, fiindcă n-ai cum.

Tu eşti lăcomie; cum poţi lepăda lăcomia?
Tu eşti dorinţa, cum ai putea lepăda dorinţa?
Tu eşti căutarea, cum ai putea să renunţi la a mai căuta?

Acest „tu" e centrul tuturor nebuniilor tale. întrebi cum poţi să te lepezi de lăcomie.
Cine întreabă? „Eu"-l.
Acum „eu"-l vrea să-l aibă chiar şi pe Dumnezeu, „eu"-l vrea să aibă iluminarea.
„Eu"-l nu vrea numai lumea asta, el vrea şi lumea cealaltă. Nebunia „eu"- lui devine şi mai mare.

Doar înţelege, atât. Nu e nevoie să lepezi nimic. Omul nu poate să lepede nimic.
Doar încearcă să înţelegi.
încearcă să înţelegi căile lăcomiei.
încearcă să înţelegi cum funcţio-nează lăcomia.
încearcă să înţelegi cum lăcomia aduce tot mai multă şi mai multă nefericire, tot mai multă şi mai multă frustrare, cum lăcomia dă naştere la noi şi noi iaduri pentru tine, care te aşteaptă gata pregătite.

Ea creează noi iaduri, astfel ca atunci când ajungi acolo, ele să fie gata.
Priveşte fenomenul în sine al lăcomiei - şi fără să ai în minte ideea că trebuie s-o lepezi, căci dacă vrei s-o lepezi, o parte a lăcomiei va rămâne neobservată.
Partea care vrea să se lepede de lăcomie va rămâne neobservată, va rămâne în întuneric.

Nu e nevoie să gândeşti în termenii aceştia. Doar încearcă să înţelegi.

La asta se referă Socrate atunci când spune: „Cunoaşte-te pe tine însuţi."

El nu vrea să spună să te aşezi în linişte şi să repeţi: „Eu sunt sufletul, eu sunt Dumnezeu."
Nu la asta se referă!

„Cunoaşte-te pe tine însuţi" înseamnă să pătrunzi adânc în orice ţi se prezintă, strat după strat.
Expune totul înţelegerii tale. Mergi până la capăt, până la rădăcină. Cercetează strat după strat. Iar în ziua în care ai examinat toate straturile...

Straturile sunt exact ca o ceapă.
Aşa cum descojeşti o ceapă - exact aşa descojeşte-ţi fiinţa, ca pe o ceapă, continuă s-o descojeşti.
Vei găsi straturi noi; descojeşte mai departe, mai departe... într-o zi constaţi deodată că ai descojit şi-ai tot descojit şi n-ai rămas în mâini decât cu un spaţiu gol.
în spaţiul acela gol lăcomia a dispărut, iar în spaţiul acela gol s-a întâmplat iluminarea.
în spaţiul acela gol e divinul.
Spaţiul acela gol e dumnezeiesc.

Aşa că în loc să întrebi cum să te lepezi de lăcomie, întreabă cum să înţelegi lăcomia.
întreaga chestiune atârnă de un singur lucru: înţelegerea. Când ai înţeles perfect un lucru, înţelegerea te eliberează.

La asta se referă Iisus când spune: „Adevărul eliberează."
Când cunoşti adevărul lăcomiei, eşti eliberat.
Când cunoşti adevărul sexualităţii, eşti eliberat.
Când cunoşti adevărul oricărui lucru, eşti eliberat de acel lucru.

A şti înseamnă a fi liber; a nu şti însemanâ a fi In sclavie.

Deci nu Întreba cum să te lepezi de lăcomie. Nu e nicio grabă.
De fapt, pătrunde adânc în ea, priveşte-o In profunzime înainte ca ea să înceteze de la sine să mai existe; altminteri îţi va lipsi mereu înţelegerea respectivă.
Dacă lăcomia încetează să mai existe înainte ca tu să fi înţeles-o, ceva va rămâne lipsă.
De aceea ea nu te părăseşte niciodată, se agaţă de tine.
Se agaţă până în ultima clipă în care ai înţeles-o, în care ai privit în ea atât de adânc încât n-a mai rămas nimic nedezvăluit, ai văzut căile lăcomiei, căile subtile ale lăcomiei.

întrebarea ta e o formă subtilă de lăcomie: „Cum să mă lepăd de ea?"

Asta a fost problema lui Pooh; el a crezut că a înţeles: „... însă zile la rând după aceea, trăgând el din când în când cu coada ochiului pe furiş, n-a găsit nicio miere!"

Până când vei înţelege complet lăcomia, şi tu vei trage pe furiş cu coada ochiului. „Ba chiar a încercat să stea din nou aşezat şi să spună cu voce tare: ‚Nu caut miere!'"

Şi tu vei spune la fel. Ai spus-o deja de multe ori, că „Nu caut beatitudinea şi nu caut iluminarea. Osho spune că nirvana este ultimul coşmar, aşa că n-o caut" - şi apoi, pe furiş, cu coada ochiului, o cauţi.

Aştepţi şi spui: „Unde e problema? Osho a zis: ‚Când vei lepăda orice dorinţă, se va întâmpla" şi încă nu s-a întâmplat!" Nu ai lepădat încă dorinţa.

însă nu poţi lepăda tu dorinţa - insist asupra acestui lucru, pun accent absolut pe acest aspect.

Sunt alţi învăţători care spun: „Leapăd-o!"

Eu nu spun s-o lepezi, fiindcă ştiu că nu poţi s-o lepezi. Nimeni n-a lepădat-o vreodată.
Nici măcar Buddha n-a fost capabil s-o lepede. Ea a încetat de la sine să mai existe, intr-o zi când Buddha a înţeles-o.

Dacă lepezi ceva, egoul se umflă în pene: „Eu am lepădat-o."

Iar egoul e cauza fundamentală a dorinţei! El va da naştere unei lăcomii noi; va găsi modalităţi noi. E foarte inventiv.
Din cauza acestui ego inventiv, nu poţi descoperi ceea ce este.
Din cauza prea marii iui inventivităţi, iţi scapă realitatea. Va găsi el o altă cale; se va întoarce pe uşa din spate.

Aşadar nu întreba cum să te lepezi de ea. Eu nu mă aflu aici ca să te ajut să te lepezi de ea, mă aflu aici ca să te ajut s-o înţelegi.
Dacă ea încă e prezentă, concluzia e una singură: nu ai înţeles-o. Nu ţi-ai făcut temele încă. Fă-ţi temele. Nu te grăbi să te lepezi de ea. Doar priveşte, observă.

Priveşte în timp ce faci lucrurile mărunte ale vieţii. Mergi pe stradă; trece o maşină. Priveşte în tine: a apărut o lăcomie.
In momentul în care spui că maşina e frumoasă, în tine a apărut o lăcomie subtilă de a o avea.
O femeie frumoasă sau un bărbat frumos trece pe lângă tine şi brusc dorinţa de a poseda persoana aceea.

Am auzit:
O femeie stătea în sala de aşteptare a doctorului ei împreună cu o mamă şi cu copilul de cinci ani al acesteia.
Copilul stătea foarte cuminte in timp ce femeia şi mama lui schimbau amabilităţi. Femeia a fost foarte impresionată de purtarea cuviincioasă a copilului...
Era cu adevărat graţios, stând în tăcere ca un mic Buddha.
„Mi-aş dori", a zis ea, „să am un băieţel ca tine."
„Păi şi-atunci," a contracarat copilul - micul Budha - „de ce nu rămâi însărcinată?"

în momentul în care vezi ceva - un copil frumos - apare o dorinţă profundă: ar trebui să ai şi tu un copil ca acesta.
Iar copilul spune: „De ce nu rămâi însărcinată?"

Şi are dreptate.
De fapt, dacă priveşti în profunzimea dorinţei tale, vei descoperi că dorinţa de a rămâne însărcinată a apărut în tine.

în stratul cel mai profund ea e prezentă. La suprafaţă spui doar: „Ce copil frumos. Aş vrea să am un băieţel ca ăsta."
La suprafaţă e foarte simplu, pare că doar ai lăudat copilul, dar adânc înăuntru s-au întâmplat multe.

în timp ce faci lucrurile mărunte ale vieţii...
Mănânci, ştii că foamea ţi-a fost potolită, însă continui să mănânci. Priveşte - lăcomia e prezentă. Acum nu mai mănânci de foame; mănânci de lăcomie.

într-o zi, în timp ce meditezi se întâmplă ceva frumos - o adiere trece prin fiinţa ta, apare deodată o lumină, apare deodată o mireasmă şi eşti purtat de mireasma aceea, după care ea dispare.
Acum ai vrea ca acel lucru să se întâmple în fiecare zi, de fiecare dată când meditezi. Acum eşti frustrat; şi cu cât eşti mai frustrat, cu atât mai mică e posibilitatea să se întâmple.
Acum fereastra aceea n-are să se mai deschidă din nou. Şi văzând că nu se mai deschide, năzuinţa ta devine prea mare. Şi apoi cazi pradă nefericirii - „De ce nu se întâmplă?"

Am observat foarte mulţi oameni care meditau, mii de oameni.
Când pentru prima dată meditaţia pătrunde cu adevărat în profunzime, strălfulgerarea aceea dispare imediat - luni de zile.
Şi atunci ei vin la mine, zicând: „Ce se întâmplă? Văzusem ceva şi era imens de frumos. De ce a dispărut? Ce rău am făcut?"

N-ai făcut nimic rău, dar ai devenit lacom.
Când s-a întâmplat prima dată nu erai lacom, pentru că nu mai trăiseşi niciodată experienţa aceea. Cum ai fi putut să fii lacom s-o ai?
îţi era necunoscută; a apărut din senin. A venit, pur şi simplu, iar tu ai fost luat pe neaşteptate. Acum priveşte. A venit când tu n-o cereai - n-o cunoscuseşi, aşa că nu puteai s-o ceri. A venit de la sine.
Acum o ceri. Acum ceri ceva care venise fără ca tu s-o ceri. Tu creezi tot necazul - şi-a făcut apariţia lăcomia.

S-a întâmplat uneori ca o persoană să ajungă foarte aproape de satori, foarte aproape, iar apoi s-a rătăcit din cauza lăcomiei.

Aşadar priveşte. în timp ce mănânci, priveşte.
Dimineaţa, ştii că somnul s-a încheiat, dar tot mai vrei să te întorci pe partea cealaltă şi să mai tragi un pui de somn. Acum e vorba de lăcomie.
Dacă corpul e revigorat, iar tu te simţi bine şi oboseala a dispărut, atunci priveşte. E prezentă peste tot - când măcânci, când dormi, când meditezi, lăcomia aceea e peste tot.

într-o zi faci dragoste cu iubita sau cu iubitul şi te simţi în extaz.
Acum începi să tânjeşti după experienţa asta, vrei s-o repeţi, însă extazul nu mai are loc niciodată. Eşti copleşit de nefericire.
Nu ştii ce s-a întâmplat, unde e greşeala? „De ce nu mai ating culmea aceea?"
N-o vei mai atinge niciodată din cauză că acum o cauţi. Prima dată când s-a întâmplat, nu erai în căutarea ei.

Aceasta este o lege fundamentală.
Lucrurile se întâmplă şi se întâmplă de la sine; nu le poţi face tu să se întâmple.
Lucrurile măreţe nu pot fi făcute de tine; ele sunt mai presus de puterea ta.

Tu poţi, cel mult, să le permiţi să se întâmple. Cel mult poţi să-ţi ţii uşile deschise ca ele să se întâmple, dar nu le poţi forţa să se întâmple.

Dacă forţezi, atunci nu se întâmplă nimic.
Şi-atunci poţi să tot faci dragoste cu partenera ta sau cu partenerul tău şi nu se va întâmpla nimic; de fapt, va începe să ţi se facă greaţă de toată chestia asta.
Vei începe să urăşti femeia respectivă, vei începe să urăşti bărbatul respectiv.
Vei avea impresia că te înşală şi vei începe să cauţi altă femeie, alt bărbat, alt loc în care să te duci - „aici nu se mai întâmplă".
Şi vei începe să ai îndoieli dacă s-a întâmplat cu adevărat vreodată sau doar ţi-ai imaginat tu. „Cum să se fi întâmplat cu femeia asta? Acum nu se întâmplă."
Vei începe să te îndoieşti chiar şi de experienţa care a avut loc.
Oamenii vin la mine şi-mi spun: „De luni bune nu se întâmplă nimic în meditaţie," şi-mi spun că au început să aibă îndoieli.
Oare prima dată şi-au imaginat cumva? Nu şi-au imaginat, chiar s-a întâmplat. Dar acum ei vor să se întâmple şi-şi imaginează şi au o idee anume în minte.

Deci ce e de făcut?
Trebuie să priveşti toate căile minţii.

Lăcomie, dorinţă, ambiţie, gelozie, posesivitate, dominare - trebuie să priveşti totul.
Iar ele sunt toate interconectate, reţine.

Dacă dispare lăcomia, va dispărea furia.
Dacă dispare furia, va dispărea gelozia.
Dacă dispare gelozia, va dispărea violenţa.
Dacă dispare violenţa, va dispărea posesivitatea.

Sunt strâns legate unele de altele. De fapt, ele sunt spiţe ale aceleiaşi roţi, iar axul care le susţine pe toate este egoul. Aşadar priveşte căile egoului.

Privind, privind, privind... într-o zi constaţi deodată că nu mai e acolo.
Numai privitorul a mai rămas.

Momentul acela al privitului pur este momentul transformării.

A şaptea întrebare:
„Osho, părinţii mei m-au păcălit în privinţa lui Moş Crăciun.
Tu eşti adevărat, sau am să fiu din nou decepţionată?"

întrebarea e de la Anand Nitya. Trebuie înţeles de ce a pus întrebarea aceasta.
De când e aici în ashram, n-a reuşit să facă parte din familie. S-a opus în fel şi chip.
Eu tolerez aceste lucruri o vreme, dar nu le pot tolera la nesfârşit, altminteri nu voi putea să vă ajut câtuşi de puţin.

Trebuie să vină o zi când voi începe să aplic loviturile de ciocan.
în ziua în care încep s-o fac, voi începeţi să aveţi sentimente negative, începeţi să aveţi sentimente împotriva mea.

Dacă procedez cum vă place vouă, totul e frumos, Osho e frumos; în momentul în care încep să o iau în altă direcţie în care vouă nu vă e uşor să mergeţi împreună cu mine, apare negativitatea.

Şi trebuie să fiu împotriva voastră a tuturor! Fiindcă vă iubesc.
Trebuie să fiu împotriva voastră a tuturor, altfel nu vă voi fi de niciun ajutor. Dacă nu fac decât să vă mângâi pe cap şi să vă spun de fiecare dată: „Eşti bun, totul e bine"...
Spun asta o vreme. La început spun asta.
Dacă nu eşti încă sannyasin, voi continua să spun: „Foarte bine!"

Din momentul în care devii sannyasin, lucrurile se schimbă.
Atunci trebuie să fiu mai sincer cu tine, chiar dacă doare. Doare, adevărul doare, fiindcă ai devenit foarte fals.

Aşa că în ziua în care mi-am început loviturile de ciocan împotriva Nityei, ea trebuie să-şi fi spus în sinea ei: „Unde am venit eu aici? Omul ăsta e cu adevărat un Osho sau nu?"

De aici întrebarea: „Părinţii mei m-au păcălit în privinţa lui Moş Crăciun. Tu eşti adevărat, sau am să fiu din nou decepţionată?"

Mai întâi de toate: Moş Crăciun e cu mult mai real decât sunt eu. Eu sunt absolut ireal, fiindcă nu exist ca ego. Nu sunt deloc solid. Dacă treci prin mine, nu vei da peste nimeni în drumul tău. Sunt gol.

în al doilea rând: din cauză că sunt gol, eu pot funcţiona ca un ecran pentru orice fel de proiecţie.
Poţi să proiectezi orice pe mine. Sunt oameni care mă cred un sfânt şi sunt oameni care mă cred un ticălos.

Sunt oameni care cred că sunt cel mai mare păcătos care există şi sunt oameni care cred că sunt cel mai mare maestru care există.
Şi unii, şi alţii au dreptate, şi unii, şi alţii se înşală, fiindcă eu nu sunt nici una, nici alta. Voi proiectaţi.

Sunt oameni care vin şi-mi spun: „Osho, ai nişte ochi atât de frumoşi."
Iar zilele trecute citeam în The Illustrated Weekly of India un articol de Rahul Singh în care zicea: „Omul ăsta are nişte ochi hipnotici şi siniştri." Bun!

E dificil pentru voi să nu proiectaţi, ştiu asta. Dar eu trebuie să vă ajut să distrugeţi toate proiecţiile voastre. Odată proiecţiile distruse, veţi fi eliberaţi.

Moş Crăciun e mult mai adevărat.
Dacă te uiţi înăuntrul lui, vei găsi acolo o persoană adevărată. Dacă te uiţi înăuntrul meu, nu e nicio persoană.

în est noi îi spunem lui Dumnezeu impersonalul. Nu există nicio personalitate. Eu nu sunt decât o fereastră; te poţi uita prin mine. Nici măcar geam nu există; nu e nimic.
Dar tu poţi proiecta. Aşa că e foarte uşor să proiectezi fiindcă, indiferent ce proiectezi, nu e nimeni care să nege. Nu e nimeni care să spună: „Nu, proiecţia ta e greşită." Joci singur jocul ăsta.

îmi vei cunoaşte realitatea numai atunci când vei fi încetat toate proiecţiile, când vei fi devenit gol pe dinăuntru, când vei fi ajuns la energia meditativă.

Energia meditativă e o energie nonproiectivă. Ea nu proiectează nimic; ea doar priveşte lucrurile aşa cum sunt.

Dacă o persoană care meditează întâlneşte în cale o floare, ea nu va spune nici măcar că e un trandafir, căci cuvântul trandafir devine o proiecţie.
Odată cu cuvântul trandafir, toţi trandafirii pe care i-ai mai văzut înainte se aşază între tine şi acest trandafir.
Odată cu cuvântul trandafir, tot ceea ce ai auzit despre trandafiri, toate poeziile pe care le-ai citit despre trandafiri - toate acestea apar între tine şi realitate.
Cel care meditează cu adevărat doar se va uita la trandafir fără ca măcar să spună cuvântul trandafir în sinea lui; nu va exista limbaj.
El nu va avea în minte o idee privitoare la ce e trandafirul. El va vedea pur şi simplu ceea ce este, nenumitul.
Şi acesta e singurul mod de a vedea adevăratul trandafir.

Dacă vrei să mă vezi, să vezi realitatea mea - nu sunt o persoană, dar dacă vrei să vezi neantul din mine - va trebui să vii la mine fără să ai niciun fel de idei în minte. Şi în felul acesta, dacă te apropii mai mult şi mai mult, tot mai multe proiecţii vor pieri.

„Tu eşti adevărat sau am să fiu din nou decepţionată?"

Ai să fii decepţionată, iar de data asta decepţionată pentru totdeauna. Eu asta sper. Dacă vei coopera cu mine, vei fi decepţionată pentru totdeauna. După aceea nu vei mai proiecta niciodată. Şi asta e tot ce poate face un maestru: să te ajute să nu mai proiectezi din nou.

Am auzit:
Doi marţieni mergeau pe Piccadily.
Unul dintre ei i-a dat celuilalt un ghiont şi, arătându-i către un semafor, i-a zis: „Ţi-ar plăcea să fie prietena ta?"...
Un semafor! Dar te poţi aştepta de la nişte marţieni, ei pot proiecta...

„Mamă!" a zis prietenul. „Ce frumuseţe! Cred că mă duc până la ea şi intru în vorbă cu ea."

După vreo zece minute el a revenit lângă tovarăşul său, iar acesta l-a întrebat: „Cum a fost?"

„N-a fost rău", a răspuns primul marţian. „N-a rostit propriu-zis nimic, dar îmi tot făcea cu ochiul."

Un semafor... dar poţi proiecta.

Toate proiecţiile tale sunt doar ale tale şi trebuie să dispară. Trebuie să fii decepţionată.
Numai în acel moment de decepţie explodează realitatea.

Ultima întrebare:
Osho, Maeştrii zen spun: „Omoară-ţi părinţii" şi chiar:
„Dacă îl întâlneşti în cale pe Buddha, omoară-l imediat." Nu e şocant? Nu e ireverenţios?

E şocant, dar tocmai ăsta e scopul.
Un maestru trebuie să te şocheze ca să te trezească. Un maestru nu e un cântec de leagăn. Un maestru nu e un somnifer.

Un maestru trebuie să fie asemenea unui cuţit ascuţit în inima ta. Să hi cu un maestru e dureros. Iar maestrul trebuie să distrugă orice posibilitate de proiecţie.

Mai întâi copilul învaţă să proiecteze asupra mamei şi asupra tatălui. Apoi, toată viaţa el va continua să proiecteze. Aţi urmărit lucrul acesta în voi înşivă?
Ori de câte ori sunteţi atraşi de o femeie, s-ar putea s-o căutaţi pe mama voastră.
Ori de câte ori sunteţi atrase de un bărbat, priviţi în voi. Căutaţi să vă regăsiţi în el tatăl?
Fiindcă primul bărbat pe care l-a cunoscut copilul a fost tatăl şi prima femeie a fost mama.
Copilul are întipărită în el prima formă de femeie şi prima formă de bărbat. Iar formele acestea sunt întipărite foarte adânc.

Ştiţi cu toţii că vedeţi într-o zi o femeie şi ceva în voi rezonează brusc. Ce rezonează? Mama din voi.
Când vedeţi o femeie şi ceva vă aminteşte profund de mama voastră...
Poate să nu se întâmple la nivel conştient, se poate să nu fiţi conştienţi de asta, se poate să nu vă daţi seama despre ce e vorba, se poate să nu reuşiţi să identificaţi ce anume se întâmplă, dar dacă pătrundeţi adânc în inconştient veţi descoperi că felul în care merge femeia, nasul ei lung sau ochii ei negri, sau felul în care îşi poartă părul, sau vocea, sau altceva brusc a rezonat cu inconştientul vostru, iar inconştientul ştie: „Asta e femeia."

Oamenii se îndrăgostesc atât de subit, fără să cunoască femeia, fără să ştie cine e ea - dragoste la prima vedere. Cum e posibil? Ce mecanism psihologic funcţionează acolo? Mama ta. Şi la fel se întâmplă în cazul tatălui.

Când maeştrii zen spun: „Omoară-ţi părinţii", ei spun: „Şterge amprenta mamei şi a tatălui din inconştient."

Odată ce amprenta aceea e ştearsă, vei fi liber.

Creştinismul, islamul, iudaismul sau hinduismul nu sunt religii atât de perfecte cum e zenul, fiindcă ele încă vorbesc despre Dumnezeu Tatăl sau despre Zeiţa Mamă.
Amprenta continuă să existe.

Nu numai în lumea aceasta, ea continuă să fie proiectată şi în cer - Dumnezeu Tatăl sau Kali Mama. încă îţi cauţi părinţii. Până şi în realitatea ultimă tu îţi cauţi părinţii. Când vei deveni adult? Când vei deveni matur?

Zenul e un proces al maturizării: deci omoară-ţi părinţii.

în zen se spune că un om devine cu adevărat matur atunci când tatăl şi mama lui au murit. N-ai remarcat?

Dacă tatăl şi mama ta au murit, eşti şocat. Nu te-ai gândit niciodată că ei ar muri vreodată. Cu toate că de multe ori ţi-ai dorit ca ei să moară - o dorinţă inconştientă - din cauză că apasă greu asupra ta, din cauză că însăşi prezenţa lor e o restricţie.

Ai remarcat că de fiecare dată când te duci să vorbeşti cu tatăl tău începi să te bâlbâi, să transpiri, să fii agitat?
Fiindcă îţi aminteşte iarăşi că eşti neputincios, că eşti un copil mic, iar el e un om puternic.
Ai remarcat că atunci când te duci la mama ta, e atât de dificil să comunici? E atât de dificil să spui ceva.
E foarte greu să vorbeşti cu o mamă, e aproape imposibil să stai la palavre cu ea. Ce să spui?
Ea e în încurcătură, tu eşti de asemenea în încurcătură. Amândoi vă simţiţi stânjeniţi.

Aşa că în adâncul tău ţi-ai spus câteodată: „Ar trebui să moară, să scap de ei." Iar când tatăl şi mama mor, brusc simţi că nu mai eşti copil.

Dar când zenul spune asta, sensul e altul.
Nu se referă la tatăl şi la mama din exterior. Se referă la cei din interior. Când tatăl şi mama dinăuntrul tău mor, devii matur, devii liber.

Şi reţine, dacă eşti eliberat de tatăl şi de mama ta în inconştient, vei putea să comunici intim pentru prima dată cu tatăl şi cu mama ta, fiindcă atunci nu va mai exista nicio barieră.
De fapt, vei putea să-i iubeşti pentru prima dată.
Vei putea să-i ierţi pentru prima dată.
Vei putea să simţi compasiune pentru ei, să îţi dai seama câte au făcut pentru tine.

Când eşti matur, când eşti eliberat de ei, când prezenţa lor nu mai e o greutate care îţi apasă pe inimă, îi poţi simţi pentru prima dată. Poţi fi cu ei într-un spaţiu al iubirii.

Aşadar e şocant, dar nu e ireverenţios - primul lucru.

Al doilea lucru: ei spun că „dacă îl întâlneşti în cale pe Buddha, omoară-l imediat."

Şi aceşti oameni care au spus aceste lucruri îl venerau pe Buddha în fiecare zi în templu. Poate că o spuneau în timp ce stăteau aşezaţi la picioarele statuii lui Buddha.

Cel care a zis asta era preot în templu.
Trăia în templu, venera dimineaţa, seara, aducea flori şi tămâie, iar într-o zi le-a zis discipolilor săi: „Dacă îl întâlniţi în cale pe Buddha, omorâţi-l imediat!"

Un discipol a întrebat, cum era şi firesc: „Cum adică? Tu l-ai venerat şi-l venerezi pe Buddha."

Iar preotul i-a răspuns: „Da, îl venerez fiindcă m-a ajutat. M-a ajutat chiar şi să-l omor! El e cel care m-a ajutat să-l omor. El e cel care m-a ajutat să mă eliberez de el."

în ultimă instanţă, ceea ce face un maestru este să te elibereze de el.

Zarathustra îşi părăseşte discipolii, iar aceştia îl întreabă: „Care e mesajul tău de pe urmă?"

Iar el spune: „Păziţi-vă de Zarathustra."
Fără să mai adauge nimic, a plecat în pădure.

„Păziţi-vă de Zarathustra" - mesajul de pe urmă. Splendid. Cât se poate de zen.
„Păziţi-vă de mine, altminteri aţi putea ajunge înrobiţi mie" - asta vrea el să spună.

Acelaşi lucru vi-l spun şi eu.
Uitaţi de Buddha. Fiindcă pe Buddha puteţi să-l omorâţi foarte uşor. Omorâţi-mă pe mine.
Lucrul acesta va fi cu mult mai dificil. Cu Buddha nu aveţi niclun fel de relaţie, aşa că vă vine uşor: „Bine, dacă ne iese în cale, putem să-l omorâm."
Eu însă vă spun, omorâţi- mă pe mine atunci când vă ies în cale. Şi-am să vă ies.

în ultima clipă, când orice altă relaţie a fost retezată, cea cu maestrul rămâne, fiindcă aceea e relaţia cea mai profundă.
Poţi să tai chiar şi relaţia cu mama ta, fiindcă aceea e doar biologică, fizică.
Poţi să tai chiar şi relaţia cu iubitul sau iubita, fiindcă aceea e psihologică.

Dar a-ţi tăia relaţia cu maestrul e lucrul cel mai dificil.
Vei avea nevoie de o sabie cu adevărat ascuţită, de o sabie foarte, foarte ascuţită şi vei avea nevoie de un mare curaj, fiindcă relaţia discipol-maestru e o relaţie spirituală. Ea pătrunde cel mai adânc în fiinţa ta. Vei începe să tremuri.

Când eu îţi voi sta în cale...
Iar aceea are să fie ultima barieră: maestrul e calea spre Dumnezeu şi totodată ultima barieră.
Va trebui să-l laşi în urmă şi pe maestru.
Iar lucrurile acestea ţin de călătoria interioară, aduceţi-vă aminte iar şi iar.
în ultima clipă, când dispari în spaţiul gol, ultima mână căreia trebuie să-i dai drumul este mâna maestrului.

Aşadar nu e ireverenţios. Cuvintele acelea au fost spuse cu un mare respect.

încă ceva. Cei din tradiţia zen sunt total diferiţi de creştini.

Nu-ţi poţi imagina un creştin spunându-i unui alt creştin: „Omoară-l pe Iisus când îţi iese în cale. Omoară-l numaidecât!"
Aşa ceva ar suna foarte profanator, fiindcă creştinii nu au fost capabili încă să fie nonserioşi în privinţa religiei lor. Religia lor e foarte serioasă. De aceea îi lipseşte ceva important.

Zenul are calitatea râsului, el poate să râdă. Şi are calitatea răzvrătirii, a nonautorităţii.
Zenul continuă să menţină un echilibru: abandonează-te maestrului şi totuşi rămâi independent. Foarte dificil, aproape imposibil.
Dar când faci imposibilul, numai atunci ţi se întâmplă experienţa ultimă.
Abandonează-te maestrului şi totuşi rămâi independent.
Fii sincer în căutarea ta, dar nu-ţi pierde râsul.
Devino înţelept, dar lasă şi prostia să înflorească. Iar cei din tradiţia zen sunt foarte, foarte absurzi în privinţa asta. Ei pot spune lucruri care te vor şoca.

Un maestru zen cântăreşte pânză de in şi vine un om, un căutător şi-l întreabă: „Ce e Buddha? Ce e starea de buddha? Ce e natura-de-buddha?"

Cântărind pânza, maestrul răspunde: „Trei kilograme de pânză de in. Asta e Buddha."

Trei kilograme de pânză de in - şi vorbeşte despre Buddha? Sună foarte profanator.

Un maestru zen a ars, într-o noapte friguroasă, o statuie a lui Buddha, o statuie din lemn, fiindcă îi era frig. Niciun creştin n-ar face asta. Niciun hindus n-ar face asta. Noaptea a ars statuia lui Buddha fiindcă îi era prea frig, iar dimineaţa venera din nou.

Ludicitatea aceasta, nonseriozitatea aceasta e de mare preţ.

în cazul meu de asemenea reţineţi: trebuie să vă abandonaţi şi totuşi trebuie să rămâneţi independenţi. De fapt, abandonul vostru e necesar ca să vă pot face independenţi. Paradoxal, desigur, dar aşa se creşte.

Am auzit o poveste frumoasă - foarte şocantă, dar deosebit de frumoasă. Povestea vine de la Sheldon Kopp:
într-o după-amiază de duminică, după biserică, Dumnezeu şi Sf. Petru s-au dus să joace golf.
Dumnezeu a aşezat mingea pe suport pentru prima lovitură, şi-a avântat crosa cu toată puterea şi a trimis mingea în câmpul accidentat de dincolo de zona de joc.
Chiar când mingea a căzut la pământ,un iepure a ieşit în fugă de după un tufiş, a luat în gură mingea de golf şi a fugit cu ea către suprafaţa terenului de joc.
Din cer s-a năpustit un şoim şi a atacat pe neaşteptate iepurele. L-a luat în gheare şi a zburat cu el pe deasupra terenului.
Un vânător a zărit şoimul, a ochit şi a împuşcat pasărea în zbor.
Şoimul a dat drumul din gheare iepurelui deasupra zonei verzi.
Mingea a căzut din gura iepurelui şi s-a rostogolit direct în gaură, mingea intrând astfel în cupă din prima lovitură.

Sf. Petru s-a întors exasperat către Dumnezeu şi i-a zis: „Ei, haide! Vrei să joci golf sau vrei s-o arzi şmechereşte cu mine?"

Aşa ceva e zen perfect.

Destul pentru astăzi.

CAPITOLUL 3 - SINGURUL CARE N-A VORBIT

Elevii şcolii Tendai studiau meditaţia înainte ca zen-ul să pătrundă în Japonia. Patru dintre ei, care erau prieteni apropiaţi, şi-au promis unii altora să păstreze şapte zile de tăcere.

în prima zi au stat cu toţii tăcuţi, dar când a venit noaptea, iar flacăra lămpilor cu ulei începea să scadă, unul dintre elevi nu s-a putut abţine să nu exclame: „Ocupă-te de lămpile alea."

Al doilea elev s-a mirat să-l audă pe primul vorbind. „Nu trebuie să suflăm o vorbă", a remarcat el.

„Sunteţi proşti amândoi. De ce-aţi vorbit?" a întrebat al treilea.

„Eu sunt singurul care n-a vorbit - slavă Domnului!" a conchis al patrulea.

În căutarea primului principiu, uşa e tăcerea - singura uşă.
Şi în afară de ea nu există altă cale către primul principiu. Primul principiu poate fi cunoscut numai când te îndrepţi către starea primordială a fiinţei tale.

Gândirea e secundară. Existenţa precede gândirea, existenţa e prima.

Mai întâi eşti şi apoi începi să gândeşti. Gândirea e secundară.
Activitatea gândirii e o umbră: ea te urmează. Nu poate exista fără tine, dar tu poţi exista fără ea.

Prin intermediul gândirii poţi cunoaşte lucruri secundare, nu pe cele primordiale. Ceea ce e absolut fundamental nu îi e accesibil gândirii; ceea ce e absolut fundamental îi e accesibil tăcerii.

Tăcerea înseamnă o stare de conştiinţă în care nu intervine niciun gând.

Primul principiu nu e departe, nu e la distanţă mare.

Să nu credeţi niciodată, nici pentru o singură clipă, că vă scapă din cauză că e foarte departe. Nu, câtuşi de puţin.
E lucrul cel mai apropiat de voi. E lucrul cel mFdrogFai evident.
Vă înconjoară de pretutindeni. Vă înconjoară de pretutindeni aşa cum oceanul înconjoară peştele de pretutindeni. Sunteţi în el.
V-aţi născut în el şi v-aţi născut din el.
Trăiţi în el, respiraţi în el şi într-o zi veţi dispărea în el.
Nu e departe, nu trebuie să călătoriţi ca să ajungeţi la el. E acolo. E deja acolo în jurul vostru, înăuntru şi în afară.

E însăşi existenţa voastră, acel prim principiu.

Zenul îl numeşte primul principiu; alte religii îl numesc dumnezeu. Nu e nicio diferenţă.

Abordarea zenului e mult mai bună fiindcă odată cu cuvântul dumnezeu încep necazurile.
Primul principiu devine personificat; atunci poţi crea o imagine.

Nu se poate crea o imagine a primului principiu, dar asta fac toate religiile.

Ele spun: „dumnezeu e cauza primă, cauza fără cauză, cea mai fundamentală, cea esenţială, baza."
Zenul îl numeşte primul principiu. E frumos să-l numeşti primul principiu, fiindcă n-a fost nimic înainte de el. Totul a urmat după el.

Aşadar dacă vreţi să intraţi în comuniune cu primul principiu, va trebui să căutaţi acea realitate din voi care e originară, care n-a mai fost precedată de nimic altceva.

Tăcerea e primordială.
Sunetul există în tăcere. Sunetul vine şi pleacă, tăcerea rămâne.
Sunetul e precum lumina, iar tăcerea e precum întunericul.
Întunericul rămâne; lumina vine şi pleacă. Lumina are nevoie de o cauză ca să existe.

Întunericul nu are nevoie de nicio cauză.
Nu e nevoie de niciun combustibil pentru întuneric; el există pur şi simplu, fără niciun combustibil.
El există ca existenţă primordială. Întunericul e veşnic; lumina e efemeră.

Dimineaţa soarele răsare şi se face lumină. Seara soarele a apus, lumina s-a dus.
Să nu credeţi că întunericul vine. Întunericul nu vine niciodată; el e întotdeauna acolo.
Lumina vine şi pleacă. Aprinzi o lampă şi se face lumină. Stingi lampa şi lumina s-a dus.

Nu vine întunericul; întunericul e acolo. Lumina e întâmplătoare; întunericul e existenţial.

Tăcerea e acolo.
Poţi să creezi un sunet; nu poţi să creezi tăcere.
În momentul în care sunetul nu mai e creat, e tăcere.

Gândirea e sunet; meditaţia e tăcere.
Astfel, toate religiile lumii au căutat într-un fel sau altul acea tăcere care n-a fost precedată de nimic altceva, care e prima.

Acum, câteva lucruri înainte să analizăm starea aceasta de tăcere.

- Primul lucru.
Omului îi scapă acest prim principiu nu din cauză că n-ar fi un gânditor iscusit, ci din cauză că este, nu din cauză că n-ar fi un logician versat, ci din cauză că este.
Gândirea creează un ecran în jurul tău, un ecran de fum, iar din cauza acelui fum nu se mai vede ceea ce e evident.

Pentru a vedea ceea ce e evident, ai nevoie de claritate, nu de gândire, nu de logică. Ai nevoie pur şi simplu de claritate, ai nevoie de transparenţă.
Ochii tăi trebuie să fie complet goi, dezgoliţi - dezgoliţi de toate hainele, dezgoliţi de toate conceptele, goi, goi de orice gând.
Când ochii sunt goi cu desăvârşire, poţi să vezi primul principiu şi nu-l vezi doar ca fiind un principiu exterior ţie, îl vezi ca fiind propria ta inferioritate, propria ta subiectivitate.

De fapt, gândirea e cea care dă naştere distincţiei între subiect şi obiect. Gândirea e cea care creează divizarea. Gândirea e cea care separă lucrurile.

Odată ce ai renunţat la gândire, existenţa e una singură, e o singură unitate, e o unică experienţă orgasmică în care dualitatea s-a pierdut cu totul. Toate graniţele se pierd unele în altele, se topesc unele în altele. Totul se uneşte cu totul. Cel mai mic fir de iarbă se uneşte cu cea mai mare stea. Şi atunci nimic nu mai e superior, nimic nu mai e inferior, nimic bun, nimic rău, căci totul e unit cu restul. Cel mai mare sfânt e unit cu cel mai mare păcătos; ei nu sunt separaţi.

Nimic nu e separat.
Cu dispariţia gândirii dispare schizofrenia, această schizofrenie existenţială a divizării: ăsta e bărbat, asta e femeie, asta e bine, asta e rău, cutare lucru e frumos, cutare lucru e urât, asta e a mea, asta e a ta.

Toate distincţiile dau naştere nevrozei.

Omul e nebun din cauză că gândeşte prea mult şi continuă să-i scape ceea ce e evident.

Dumnezeu e foarte evident.

Am auzit despre un mare filozof:
S-a căsătorit cu o fată frumoasă, mult mai tânără decât el. După un timp a început să fie ros de îndoieli cu privire la fidelitatea ei...
E ceva firesc pentru un filozof să fie ros de îndoieli. Un filozof trăieşte în îndoieli; îndoiala e meseria lui.
Se îndoieşte şi se tot îndoieşte. îndoindu-se, naşte întrebări cărora apoi le răspunde şi tot îndoindu-se naşte alte întrebări pornind de la răspunsuri. Toată viaţa lui e o procesiune de îndoieli. Cum e şi firesc, „a început să fie ros de îndoieli cu privire la fidelitatea ei".
...aşa că a angajat un detectiv particular ca s-o urmărească în timpul cât avea să fie el plecat într-o călătorie. La întoarcere şi-a sunat detectivul.

„Varsă tot, tot!" a strigat filozoful. „Suport adevărul, oricare ar fi el. Elementul ăla de îndoială e cel care mă scoate din minţi."

„Treaba pare nasoală", i-a zis detectivul. „Imediat după ce-ai plecat de-acasă, a trecut pe la soţia ta un tip arătos. I-am urmărit până la un club de noapte. Au băut patru-cinci pahare şi apoi au dansat - foarte intim. Apoi s-au întors la masa lor şi s-au ţinut de mână. într-un final au luat un taxi şi s-au întors acasă. Luminile erau aprinse şi i-am văzut intrând în dormitor şi îmbrăţişându-se. Apoi lumina a fost stinsă şi n-am mai putut să văd nimic."

„Ce ţi-am spus eu?" a strigat filozoful. „Blestematul ăla de element al îndoielii!"

Nici măcar un lucru evident - „blestematul ăla de element al îndoielii!"
Nici măcar un lucru evident nu e evident pentru un filozof. Cu cât e filozoful mai mare, cu atât mai multe îndoieli are. Are îndoieli în orice privinţă. Se îndoieşte până şi de propria lui existenţă - care, de fapt, nu poate fi pusă sub semnul îndoielii.

Cum ai putea să te îndoieşti de propria ta existenţă? Chiar şi pentru a te îndoi e nevoie să exişti.

îndoiala nu poate exista aşa, în aer. Ea nu poate exista fără tine. îndoiala poate exista numai dacă exişti tu, însă filozofii s-au îndoit până şi de propria lor existenţă: cine ştie dacă suntem sau nu?
îndoiala e singurul rezultat al gândirii.

Nongândirea îţi aduce încrederea, nongândirea te aduce mai aproape de realitate, faţă în faţă cu realitatea. Aşadar primul lucru care trebuie înţeles: gândirea nu e calea către primul principiu.

Nu filozofând vei ajunge la primul principiu, fiindcă filozofia e secundară.
Prin intermediul a ceea ce e secundar poţi cunoaşte lucruri secundare. Pentru a cunoaşte ceea ce e primordial, va trebui să ajungi în tine însuţi la ceea ce e primordial. Poţi cunoaşte numai ceea ce eşti. Poţi cunoaşte numai ceva ce eşti tu însuţi.

Dacă trăieşti în gândire, vei putea cunoaşte numai lucruri secundare.
Vei putea să cunoşti lumea umbrelor, ceea ce hinduşii numesc lumea mayei.
Prin intermediul minţii poţi cunoaşte numai lumea mayei, lumea umbrelor, lumea iluziilor.

Veţi fi surprinşi. în sanscrită avem doi termeni.
Unul este vidya; vidya înseamnă „cunoaştere".
Celălalt e avidya; avidya înseamnă „noncunoaştere".

Şi veţi fi surprinşi, în sannscrită „ştiinţa" se numeşte avidya - „noncunoaştere".
Ştiinţa se numeşte avidya. De ce? Ştiinţa ştie mai multe decât orice altceva, dar în sanscrită ştiinţa e numită avidya. De ce?
Fiindcă ştiinţa cunoaşte numai lumea umbrelor - cunoaşte ceea ce e secundar, ceea ce e neesenţial; cunoaşte obiectul, îi scapă subiectul; cunoaşte corpul, îi scapă sufletul; cunoaşte lumea, îi scapă Dumnezeu; cunoaşte ceea ce e secundar.

Ca să cunoşti ceea ce e primordial, va trebui să devii primordial.
Va trebui să intri pe lungimea de undă unde pulsează primordialul, tăcerea aceea. Aceea e starea de nonminte. Nonmintea precede mintea.

Un copil se naşte.
El vine pe lume fără niciun fel de minte; el există pur şi simplu. Existenţa lui e pură, nestingherită de niciun gând, nestânjenită de niciun nor.
Uitaţi-vă în ochii unui copil. Sunt atât de inocenţi, sunt atât de transparenţi, limpezi precum cristalul. De unde vine limpezimea aceasta?

Limpezimea aceasta vine din nongândire. Copilul încă n-a învăţat să gândească, să acumuleze gânduri. El priveşte, dar nu poate clasifica.
Dacă se uită la pomi, el nu poate spune că sunt pomi, nu poate spune că sunt verzi, nu poate spune că sunt frumoşi. El vede pomii, dar nicio clasificare, nicio categorie.
Nu are încă un limbaj care să-i înceţoşeze vederea. El doar vede. Culoarea e prezentă acolo, dar el nu poate spune că e culoare; verdele e prezent acolo, dar el nu poate spune că e verde.
Totul e de o limpezime perfect pură, dar el nu poate denumi nimic. De aici inocenţa ochilor lui.

Un om care înţelege ajunge din nou la aceiaşi ochi.
Redevine copil în ceea ce priveşte claritatea.

Iisus are dreptate când spune: „Deveniţi asemenea copiilor; numai atunci veţi putea intra în împărăţia lui Dumnezeu."
El nu spune să deveniţi prostuţi precum copiii; nu spune să deveniţi puerili; nu spune să reînvăţaţi crizele de furie ale copiilor; nu spune că a fi copil reprezintă ultimul stadiu.
Nu, el spune doar un singur lucru. Nu spune să te transformi într-un copil; el spune să devii precum un copil. Cum ai putea să redevii copil? Dar poţi deveni asemenea unui copil.
Dacă poţi să renunţi la gândire, dacă arunci mantia aceasta a gândirii şi rămâi dezgolit, vei avea din nou aceeaşi limpezime.

Se întâmplă uneori prin intermediul drogurilor.
Nu e un mod prea bun de a ajunge la ea - foarte periculos, foarte costisitor şi iluzoriu - dar se întâmplă.

De aici atracţia faţă de droguri, de-a lungul timpului. Drogurile nu sunt de ieri, de azi; până şi în Vede se vorbeşte despre soma.
Soma pare să fie unul dintre drogurile cele mai puternice descoperite vreodată de om. Trebuie să fi fost ceva de genul LSD- ului.
Aldoux Huxley a spus că în viitor, când se va ajunge la drogul suprem, îl vom numi soma.
De la Vede, cartea cea mai veche din lume, până la Timothy Leary, omul a fost mereu atras de droguri - alcool, marijuana, opiu.

De ce atracţia aceasta?
Şi toţi moraliştii au fost împotriva lor, şi toţi puritanii au fost împotriva lor, şi toate guvernele au încercat să ţină fenomenul în frâu, dar se pare că niciun guvern nu are capacitatea de a-l controla.
Care e cauza acestui fenomen? Drogurile oferă ceva... ele oferă o străfulgerare a minţii inocente a copilului. Prin impactul chimic, mintea e detensionată pentru câteva momente sau pentru câteva ore.
Sub impactul drogului, gândirea alunecă. începi să priveşi înăuntrul realităţii fără să gândeşti; din nou lumea e colorată, aşa cum e pentru copil; din nou poţi să vezi într-o pietricică oarecare cel mai măreţ diamant; din nou iarba de rând arată atât de neasemuită; o floare obişnuită arată atât de incredibil de frumos; o faţă omenească obişnuită arată divin. în lume nu s-a schimbat nimic. întreaga lume e aceeaşi. în tine s-a schimbat ceva - şi încă temporar numai.
Drogul puternic a făcut ca mintea ta să alunece în jos.
Nu mai ai masca; poţi să vezi cu claritate înăuntrul lucrurilor. De aici vine atracţia care a existat de-a lungul timpului faţă de droguri.
Şi până când milioane de oameni nu vor avea la îndemână meditaţia, drogurile nu vor putea fi împiedicate.
Drogurile sunt periculoase fiindcă ele îţi pot distruge echilibrul corpului, îţi pot distruge natura, îţi pot distruge chimia interioară.
Ai o chimie foarte delicată. Drogurile acelea puternice îţi pot distruge ritmul.
Şi vei avea nevoie de tot mai multe şi mai multe droguri şi vei deveni dependent - iar experienţa va fi tot mai slabă în intensitate, încetul cu încetul, mintea va învăţa să facă faţă drogurilor şi atunci nici sub influenţa drogului nu vei mai ajunge la aceeaşi stare de inocenţă.
Şi vei avea nevoie de droguri încă şi mai puternice.
Aşa că nu asta e calea.

Mintea poate fi lăsată deoparte foarte uşor.
Nu e nevoie să depinzi de nimic chimic, de nimic artificial. Există posibilitatea naturală de a ieşi din minte, fiindcă noi ne-am născut fără minte.
Adânc înăuntrul nostru suntem în continuare nonminţi. Mintea e doar la periferie. De aceea spun că ea e doar o mantie, un veşmânt pe care îl porţi. Poţi să aluneci afară din el.

Şi dacă aluneci o clipă numai afară din el, ţi se va dezvălui o lume cu totul diferită: lumea primului principiu.

Aşa că adevărata luptă se va da în viitor între meditaţie şi droguri. De fapt, lucrurile au stat întotdeauna aşa: adevărata luptă e între droguri şi meditaţie - ori droguri, ori meditaţie.

Deci nu e o simplă coincidenţă faptul că atunci când începi să meditezi, încetul cu încetul atracţia faţă de droguri scade tot mai mult şi mai mult.
Dacă nu scade din ce în ce mai mult, poţi să fii sigur că nu meditezi încă, fiindcă atunci când ajungi să cunoşti superiorul, laşi automat în urmă inferiorul.

Dar trebuie înţeles un lucru.
Drogurile fac ceva; ele anulează ceva înăuntrul tău. Ele te ajută să ieşi din minte.
îţi dau curaj să priveşti înăuntrul realităţii fără să gândeşti. Pentru o clipă cortina alunecă în lături şi brusc eşti conştient de faptul că lumea are o splendoare. Ea n-o mai avusese niciodată.
Mai trecuseşi pe aceeaşi stradă şi te uitaseşi printre aceiaşi arbori, şi la aceleaşi stele, şi la aceiaşi oameni, iar astăzi, acum, totul e deodată atât de luminos şi toată lumea e atât de frumoasă şi toată lumea arde de viaţă, de iubire.
Un sfânt - cineva care a ajuns la realizare - trăieşte în starea aceea în continuu, fără niciun efort.

Te-ai născut ca nonminte. Lasă adevărul acesta să pătrundă în inima ta cât mai adânc cu putinţă, fiindcă astfel se va deschide o uşă.
Dacă te-ai născut ca nonminte, înseamnă că mintea nu e decât un produs social. Ea nu e ceva natural; e cultivată.
A fost asamblată la suprafaţa ta. în adâncul tău eşti şi acum liber; poţi să ieşi din ea. Din natura ta nu poţi ieşi, dar din ceea ce e artificial poţi ieşi în orice moment decizi s-o faci.

Existenţa precedă gândirea.

Aşadar existenţa nu e o stare mentală; ea e o stare dincolo de mental.
A fi reprezintă calea de a cunoaşte ceea ce e fundamental, nu a gândi.
Ştiinţă înseamnă gândire, filozofie înseamnă gândire, teologie înseamnă gândire.

Religia nu înseamnă gândire. Abordarea religioasă e o abordare a nongândirii. Ea e mai intimă, te aduce mai aproape de realitate. Ea lasă la o parte tot ceea ce constituie un obstacol, îţi eliberează drumul; începi să curgi în viaţă.
Nu te mai gândeşti atunci că eşti separat, că stai şi te uiţi. Nu te mai gândeşti că eşti un privitor, rece, distant, întâlneşti realitatea, te contopeşti cu ea, te unifici cu ea.

Şi e vorba de un alt fel de cunoaştere. Nu se poate numi „cunoaştere". E mai degrabă ca iubirea decât ca o cunoaştere.
E atât de intimă încât cuvântul cunoaştere nu e suficient ca s-o exprime. Cuvântul iubire e mai adecvat, mai expresiv.

în istoria conştiinţei umane, primul lucru care a evoluat a fost magia.
Magia era o combinaţie de ştiinţă şi religie. Magia avea ceva din minte şi ceva din nonminte.

Apoi, din magie s-a dezvoltat filozofia.

Apoi, din filozofie s-a dezvoltat ştiinţa.

Magia era şi nonminte, şi minte; filozofia era numai minte; şi apoi minte plus experimentare a dat naştere ştiinţei.

Religia e o stare de nonminte.

Religia şi ştiinţa sunt cele două abordări ale realităţii.
Abordarea ştiinţei e prin intermediul a ceea ce e secundar; religia merge direct.
Ştiinţa reprezintă o abordare indirectă; religia reprezintă o abordare imediată.
Ştiinţa merge în cerc; religia pătrunde pur şi simplu în inima realităţii.

Câteva lucruri încă.
Gândirea poate să gândească numai despre cunoscut - ea poate să mestece ceea ce a fost deja mestecat.
Gândirea nu poate niciodată să fie originală.
Cum te-ai putea gândi la necunoscut? Orice poţi gândi ţine de cunoscut. Poţi gândi numai deoarece cunoşti.

Cel mult, gândirea poate crea combinaţii noi.
Poţi să te gândeşti la un cal care zboară în cer, care e făurit din aur; dar nu e nimic nou. Ştii păsări care zboară pe cer, ştii aurul, ştii caii; le combini pe cele trei.
Cel mult gândirea poate să-şi imagineze lucruri noi, dar nu poate cunoaşte necunoscutul. Necunoscutul rămâne dincolo de sfera ei.
Aşa că gândirea se învârte în cerc, cunoaşte la nesfârşit ceea ce îi e cunoscut deja. Mestecă la nesfârşit ceea ce e mestecat. Gândirea nu e niciodată originală.

Iar primul principiu înseamnă să vii în contact cu realitatea într-un mod original, radical, să vii în contact cu realitatea fără niciun mijlocitor, să vii în contact cu realitatea ca şi cum ai fi primul om care există şi care vine în contact cu realitatea.
O astfel de abordare e eliberatoare. Noutatea însăşi a realităţii percepute astfel e eliberatoare.

Iar când ajungi să cunoşti realitatea în mod direct, ea nu e niciodată redusă la cunoscut; misterul rămâne.

De fapt, misterul ajunge să fie mai adânc ca niciodată.

Cu cât ştii mai mult, cu atât mai mult simţi că nu ştii.

Cu cât ştii mai mult, cu atât mai puţin simţi că ştii.
Cu cât ştii mai mult, cu atât mai vast e misterul.

Religia e misticism, religia e magie, fiindcă religia e o abordare nonmentală.

Gândirea poate gândi numai despre cunoscut; ea e repetitivă.
Filozofia e repetitivă.

Poţi să citeşti cărţile de filozofie, istoria filozofiei şi vei vedea acelaşi lucru repetat iar şi iar - frazeologie nouă, cuvinte noi; termeni noi, definiţii noi, dar nimic fundamental diferit.

Poţi să pleci de la Thales şi să ajungi la Bertrand Russel, dar vei găsi acelaşi lucru repetat iar şi iar. Roata învârtindu-se: aceleaşi spiţe ajung deasupra iar şi iar.

Ştiinţa poate experimenta numai cu ceea ce e obiectiv; experimentarea e posibilă numai cu ceea ce e obiectiv.

Nu poţi experimenta cu experimentatorul însuşi; nu e chip. Realitatea subiectivă rămâne exterioară ştiinţei.

Einstein poate şti multe despre materie, dar el nu ştie nimic despre el însuşi.
Newton poate şti multe despre gravitaţie, dar el nu ştie cine e.
Continui să acumulezi cunoştinţe despre lumea obiectivă, iar în sinele tău rămâi în întuneric adânc. Lumina ta proprie nu există încă şi continui să bâjbâi, să experimentezi.

Ştiinţa poate experimenta numai cu obiectivul, filozofia poate gândi numai despre cunoscut, iar realitatea e dincolo de amândouă acestea.
Realitatea reprezintă necunoscutul - şi nu numai necunoscutul, ci incognoscibilul - realitatea conţine elementul subiectiv.

Aşa că metodologia în sine a filozofiei şi a ştiinţei nu permite ajungerea la ceea ce e fundamental, la primul principiu.

Pentru a ajunge la fundamental va trebui să găseşti o altă uşă, o uşă diferită de cea a ştiinţei şi a filozofiei. Uşa aceea e religia.

Iar religia poate fi redusă la un singur cuvânt, iar acel cuvânt e meditaţie sau poţi să-i spui tăcere - a fi într-o astfel de tăcere încât aproape că nu eşti, nu există niciun zgomot înăuntrul tău, liniştea e absolută.
Numai în liniştea aceea se iveşte ceva, numai în liniştea aceea începi să auzi vocea abia audibilă a primului principiu - numeşte-l Dumnezeu sau numeşte-l suflet.
Numai atunci viaţa cheamă viaţă.
Numai atunci sursa cheamă sursa.
Numai atunci eşti aproape de realitate, mână în mână cu fundamentalul.

Şi asta e căutarea, asta e ceea ce căutăm; dacă nu ajungem să cunoaştem asta, dacă nu ajungem să realizăm asta, nu va exista nicio împlinire.

Ultimul lucru, după care vom pătrunde în această mică parabolă.

Când gândirea dispare, rămâi cu primul principiu.
El a fost mereu acolo; tu nu erai acolo din cauză că erai pierdut în gânduri.
De obicei eşti absent, eşti altundeva. Eşti dus pe gânduri. Când nu există niciun gând, eşti aiciacum; atunci nu ai cum să pleci din aiciacum.
Gândirea functionează ca un pod pe care să pleci din tine. In momentul în care şi-a făcut intrarea un gând, eşti deja departe de tine.

Când nu există niciun gând, unde ai putea să te duci, cum ai putea să pleci?
Când nu există niciun gând, eşti nevoit să fii în prezent.

Gândirea te poate duce în trecut, gândirea te poate duce în viitor; nongândirea te aduce în prezent. Şi numai prezentul există. Momentul de faţă e tot ce există.

Când eşti aici-acum, aici-acum în mod absolut, cum ar putea să-ţi scape ceea ce e real, cum ar putea să-ţi scape Dumnezeu? Când gândirea dispare, rămâi cu primul principiu.

Dar când spun „când gândirea dispare", nu spun „când adormi", fiindcă şi în somnul adânc dispare gândirea.

în orient noi am împărţit conştiinţa omenească în patru stadii.

- Primul stadiu îl numim „veghea", jagrat.
Veghe înseamnă „conştiinţă plus gândire"; eşti conştient, dar mintea ta e plină de gânduri.

- A doua stare am denumit-o „visare", swapna.
A doua stare înseamnă „inconştienţă plus gândire"; adormi, dar gândirea continuă, aşa că visezi.
Visarea e o modalitate de a gândi în timp ce dormi, iar gândirea e o modalitate de a visa în timp ce eşti treaz.
Gândirea şi visarea nu sunt două lucruri separate. Visarea nu e decât gândire într-un limbaj foarte primitiv - limbajul imaginilor.

- Apoi, celei de-a treia stări îi spunem sushupti: somn, somn adânc, somn adânc fără vise.
A treia stare e „inconştienţă minus gândire"; eşti inconştient - nu ştii unde eşti, cine eşti, toată conştienţa a dispărut, eşti în repaus - iar împreună cu con- ştienţa a dispărut şi gândirea, şi visarea.

Acestea trei sunt stările obişnuite: veghea, visarea, somnul. Cu toţii le cunoaştem pe acestea trei.

- A patra este starea de meditaţie. A patra se numeşte samadhi, twiya.
Ea înseamnă „conştienţă minus gândire".

Aşadar patru stadii:
conştienţă plus gândire înseamnă veghe,
conştienţă minus gândire înseamnă samadhi,
inconştienţă plus gândire înseamnă visare,
inconştienţă minus gândire înseamnă somn.

Samadhi are ceva similar stării de veghe şi ceva similar somnului; de aceea Patanjali a definit samadhi ca „somn în stare de veghe" - somn şi totuşi nu somn.
[*Nota mea: Pentru intelesul tuturor – starea cerebrala „delta constient. Poti citi mai multe despre asta aici: https://www.facebook.com/notes/cristian-n-antonescu/understanding-the-delta-brainwaves/648630971820709/]

Somn în sensul că acum nu mai există gânduri, nu mai există vise.
Şi nu somn ci în sensul că eşti perfect conştient, că lumina conştientei tale e prezentă, că eşti conştient, că ştii că acum nu mai există cunoştinţe, că eşti conştient de faptul că a dispărut orice urmă de gândire, că eşti conştient de faptul că acum nu mai pândeşte niciun vis în câmpul conştientei tale, că eşti absolut zero, shimya.

Asta e starea la care orientul a încercat să ajungă.
Occidentul a fost prea preocupat de ştiinţă; de aceea a ratat religia. Preocuparea orientului a fost faţă de samadhi: de aceea a ratat ştiinţa.

La aceste patru stări ne putem gândi şi în alte moduri.

Conştiinţă plus gândire înseamnă veghe.
Ştiinţa e o activitate a stării de veghe, la fel e filozofia, la fel e teologia.

A doua, visarea: inconştienţă plus gândire.
Arta, poezia, pictura, muzica înseamnă asta.
Activitatea artistică e o activitate în starea de visare, deci nu e chiar întâmplător faptul că spunem despre poeţi că sunt visători, că spunem despre artişti că sunt visători, că nu avem prea mare încredere în ei - nu te poţi bizui pe ei, nu pot fi călăuze către realitate.
Ne bucurăm de ei, ne amuză, dar nu-i putem accepta ca pe călăuze către realitate - fiindcă nu sunt. Ei trăiesc în fantezie. Visează cu ochii deschişi. Ochii lor sunt plini de vise.
Aşadar starea de veghe înseamnă ştiinţă, filozofie, teologie, logică; iar arta, arta sub toate formele ei e o activitate a visării.

Inconştienţă minus gândire înseamnă somn.
Desigur că în somn încetează orice activitate, aşa că somnul nu dă naştere la nimic - nici ştiinţei, nici artei.

Conştienţă minus gândire înseamnă samadhi.
Samadhi dă naştere religiei.
Când Iisus a ajuns la samadhi, a luat naştere creştinismul.
Când Nanak a ajuns la samadhi, a luat naştere sikhismul.
Când Buddha a ajuns la samadhi, a luat naştere budhismul.
Religia ia naştere din samadhi, a patra stare.

Ce e samadhi?
Să poţi sa pui capăt gândirii şi totuşi să rămâi vigilent şi să nu adormi.
Dificil, anevoios, unul dintre cele mai dificile lucruri, aproape imposibil.
E uşor să fii treaz şi să gândeşti, e uşor să nu gândeşti şi să adormi, dar să rămâi treaz şi să nu gândeşti e cel mai dificil lucru, fiindcă nu face parte din evoluţie. E o revoluţie.
Nu îţi e dat în mod automat de natură. Trebuie să ajungi la el.

Asta e sarcina pe care omul trebuie să o ducă la îndeplinire.
Asta e provocarea dată omului şi foarte puţini au acceptat-o.
Iar aceia care au acceptat-o, numai ei sunt omul; ceilalţi sunt om numai cu numele.

Noi existăm ca om potenţial, nu ca om efectiv. E potenţialitatea noastră.
Putem deveni un Buddha sau un Christos, dar lucrul acesta nu s-a întâmplat încă. Suntem doar seminţe.

De aici vine nefericirea noastră, fiindcă o sămânţă nu poate fi niciodată împlinită până ce nu devine arbore şi nu înfloreşte.
O sămânţă va rămâne nefericită fiindcă adânc înăuntru are sentimentul că „nu sunt încă ceea ce sunt destinată să fiu; destinul meu nu e împlinit."

N-aţi observat în voi lucrul acesta?
Dacă nu l-aţi fi observat, n-aţi fi aici. Vă aflaţi aici numai pentru că simţiţi că ceva lipseşte.
Vă aflaţi aici numai pentru că simţiţi în continuu că ceva trebuie să se întâmple şi nu se întâmplă, că ceva e chiar după colţ şi totuşi nu puteţi pune mâna pe el, pare că nu e departe, totuşi pare de neajuns.

Arborele nu e foarte departe de sămânţă.
Dacă sămânţa găseşte pământul potrivit, cade în pământ, se relaxează, se abandonează pământului, se dizolvă în el, moare în el, atunci arborele nu e foarte departe. Când va veni anotimpul potrivit sămânţa va încolţi, se va naşte o plantă plăpândă, iar sămânţa va putea să iasă la lumină.

Numai când sămânţa a devenit o plantă va putea ea să simtă vântul şi extazul pe care acesta i-l aduce şi va putea să simtă razele de soare şi extazul pe care i-l aduce soarele şi va putea să trăiască şi va putea să accepte provocările şi să înceapă să crească.
Va veni furtuna, vor veni vânturile, vor veni ploile, iar micuţa, fragila plantă va deveni tot mai puternică şi mai puternică.
Fiecare provocare îi va da tărie şi coeziune; şi într-o zi va fi un arbore măreţ care şopteşte cerurilor, va înflori, iar mireasma va fi purtată de vânturi în toate direcţiile. Atunci va fi o mare bucurie.

Când Iisus le spune iar şi iar copiilor săi, discipolilor săi: „Bucuraţi-vă!", ceea ce spune el e adevărat fiindcă el a devenit un arbore şi a înflorit.
Dar discipolii lui pesemne că s-au uitat încolo şi încoace şi şi-au zis: „Ce vrea să spună? De ce tot spune mereu: ‚Bucuraţi-vă'?" Ei sunt seminţe; cum ar putea să se bucure?

Când eu vă spun: „Celebraţi!", voi începeţi să vă gândiţi: „Pentru ce? De ce? Ce avem de celebrat?"

Nu puteţi celebra fiindcă celebrarea e posibilă numai când înfloreşti. Eu ştiu asta!
Dar continui să vă spun: „Celebraţi!"
Şi Iisus o ştie şi continuă să spună: „Bucuraţi-vă!"
De fapt, el vrea să stârnească în voi setea de a şti ce e bucuria asta, astfel încât din sete să începeţi să căutaţi pământul cel bun.

[*Nota mea: Tocmai de aceea, si eu te invit sa parcurgi subiectele grupului CREATORII LUMII NOI - https://www.facebook.com/groups/creatorii.lumii.noi/permalink/669222809784231/]

A găsi maestrul potrivit înseamnă a găsi pământul cel bun, fiindcă numai prin intermediul maestrului vei putea să te dizolvi, numai prin intermediul maestrului vei putea să te abandonezi.

O sămânţă are nevoie să se abandoneze.
O sămânţă trebuie să moară; numai atunci se naşte din ea o viaţă nouă. Moartea face lucrul acesta posibil.
Moartea e imens de frumoasă: ea face posibil ca un om să poată fi nou, ca un om să poată renaşte.

Samadhi e celebrare, samadhi e bucurie.
Samadhi e gratitudinea ta faţă de Dumnezeu, e recunoştinţa ta.
în momentul ăsta cum ai putea să-i mulţumeşti lui Dumnezeu?
Nu ai nimic pentru care să-i mulţumeşti.

Poţi să te plângi, nu poţi să-i mulţumeşti; aşa că rugăciunile tale sunt mai mult plângeri şi mai puţin mulţumiri.

Nu poţi să spui: „Mulţumesc." Cum ai putea? Pentru ce?

De fapt, tu eşti foarte furios pe Dumnezeu.
De ce ţi-a dat naştere?
De ce a creat atâta nefericire?
De ce te-a aruncat în asemenea suferinţă şi răvăşeală?
De ce? Ce rău ai făcut?

Dacă deodată îl întâlneşti pe Dumnezeu în cale, ai să sari la el. De-asta se tot ascunde el. Ai să-l omori.
Ai să-i spui: „Ce-ai făcut? Pentru ce suferim? Ce rău am făcut? De ce ne-ai creat de la bun început? Ar fi fost cu mult mai bine să nu existăm - n-am mai fi cunoscut suferinţa, n-am mai fi cunoscut îngrijorarea. Ar fi fost mai multă pace dacă n-am fi existat. De ce ne-ai creat?"

întreaga existenţă pare răutăcioasă.
Ca şi cum cineva, un Dumnezeu sadic, ar sta acolo, torturând oamenii, creând o mie de modalităţi prin care să-i tortureze.

în momentul acesta nu poţi să-i mulţumeşti fiindcă în momentul acesta nu eşti.
Când vei fi, vei putea să-i mulţumeşti.

Iar ca să fii trebuie să treci prin moarte, prin abandon.
Iar ca să fii trebuie să treci prin tăcere.
Dar nu e uşor să fii tăcut; e cel mai greu lucru să fii tăcut.

Acum această povestioară:
Elevii scolii Tendai studiau meditaţia înainte ca zenul să pătrundă în Japonia.
Patru dintre ei, care erau prieteni apropiaţi, şi-au promis unii altora să păstreze şapte zile de tăcere.

În prima zi au stat cu toţii tăcuţi,

dar când a venit noaptea, iar flacăra lămpilor cu ulei începea să scadă, unul dintre elevi nu s-a putut abţine să nu exclame: „Ocupă-te de lămpile alea."
Al doilea elev s-a mirat să-l audă pe primul vorbind. „Nu trebuie să suflăm o vorbă", a remarcat el.

„Sunteţi proşti amândoi. De ce-aţi vorbit?" a întrebat al treilea.

„Eu sunt singurul care n-a vorbit-slavă Domnului!" a conchis al patrulea.

Ce s-a întâmplat? Şcoala Tendai e o şcoală de meditaţie, înainte ca zenul să ajungă în Japonia, predomina Tendai. Dar şi aceea era tot o şcoală de meditaţie.
De fapt, datorită şcolii Tendai şi rădăcinilor sale în Japonia a putut zenul să pătrundă acolo. Lucrurile de felul acesta nu se întâmplă brusc; ai nevoie de un climat.
O ţară nu devine brusc interesată de meditaţie. E nevoie de un climat. Climatul ia naştere ca urmare a unei lungi tradiţii.

în şcoala Tendai, perioada de tăcere de şapte zile îi era de obicei impusă fiecărui discipol.
De ce o perioadă de şapte zile de tăcere?

E foarte simbolic; numărul e simbolic. Omul are şapte centri şi fiecare centru trebuie să ajungă la tăcere.

Poate că n-aţi privit lucrurile în felul acesta până acum.

Când centrul sexual devine tăcere, e brahmacharya, e celibat.
Când centrul inimii ajuge să fie tăcere, e compasiune.

Dacă centrul inimii e pradă tumultului, e furie.
Dacă centrul sexului e cuprins de tumult, urlă, e sexualitate.

Toţi cei şapte centri ai omului trebuie să devină tăcuţi.
Când toţi sunt ferecaţi în tăcere, atunci toată această fiinţă a omului devine tăcută.
în tăcerea aceea afli primul principiu - atunci eşti primul principiu.

Aşadar acestor discipoli li se spusese pesemne de către un maestru să stea tăcuţi timp de şapte zile.
Dar omul funcţionează în mod mecanic.

Dacă stai în tăcere nu înseamnă că vei deveni tăcut.
De fapt, se va întâmpla tocmai opusul: dacă stai în tăcere, te vei trezi cu un şuvoi de gânduri peste tine.
Vei fi mai asaltat de gânduri ca niciodată. Tot felul de gânduri - relevante, irelevante, semnificative, nesemnificative - toate se vor învălmăşi împreună.
Va fi oră de vârf în trafic. Şi fiecare gând va cere atenţia ta. Atenţia ta va deveni fragmentară; vei simţi aproape că înnebuneşti. Vei fi tras în toate direcţiile... vei începe să simţi că îţi pierzi minţile.

Nu e suficient doar să stai aşezat şi atât. Trebuie să fii foarte lucid.

Aceşti patru discipoli nu erau deloc lucizi, aşa că atunci când unul a zis: „Ocupă-te de lămpile alea" unui servitor care trecea pe-acolo, trebuie că a făcut-o într-un mod foarte inconştient; altminteri el trebuia să stea tăcut.
Nu era treaba lui dacă flacăra lămpilor scădea sau nu. El trebuia să-şi aducă aminte că stă în tăcere, însă a uitat.

Povestea nu e amuzantă; e tragică. Aşa stau lucrurile în cazul vostru, în cazul tuturor.

S-a întâmplat după douăzeci şi patru de ore.

Încercaţi.
Luaţi-vă astăzi ceasul de mână şi staţi în tăcere, puneţi-vă ceasul în faţa voastră şi uitaţi-vă la secundar.
Secundarul face o rotaţie completă într-un minut.
Uitaţi-vă la secundar şi ţineţi minte că „trebuie să îmi aduc aminte de secundarul care se mişcă; trebuie să nu uit de el."
Si va fi dificil să vă aduceţi aminte de el chiar şi cincisprezece secunde; veţi uita.
După două, trei secunde veţi începe să vă gândiţi la altceva; apoi din nou vă veţi aminti; apoi din nou veţi uita.
Pe parcursul unui minut veţi fi uitat de cel puţin patru, cinci ori.

Nu veţi putea să ţineţi minte timp de un minut în continuu că trebuie să vă aduceţi aminte de secundarul aflat în mişcare, că nu trebuie să plecaţi nicăieri altundeva.

Aşa că vă rog să nu râdeţi de povestea aceasta. Prima reacţie e râsul, dar ea e foarte tragică. Ea arată cum suntem noi.

Timp de douăzeci şi patru de ore stau în tăcere; apoi deodată un servitor trece şi unul dintre elevi spune: *„Ocupă-te de lămpile alea."*

Nu că l-ar interesa lămpile. Orice altceva l-ar fi provocat; orice altceva ar fi devenit pretextul ca să vorbească. El voia să spună ceva!
Trebuie să fi simţit că înnebuneşte.

De aceea al doilea nu poate să rabde; el spune: *„Ce? Nu trebuie să suflăm o vorbă!"*

Iar al treilea spune: *„Sunteţi proşti amândoi. De ce-aţi vorbit?"*

Iar al patrulea spune: *„Eu sunt singurul - slavă Domnului - care n-a vorbit încă."*

Toţi voiau să spună ceva, să se elibereze, să îşi găsească o oarecare uşurare. Probabil că tăcerea devenea prea apăsătoare pentru ei.

Aşadar trebuie reţinut un lucru: atunci când stai în tăcere, toate uşile prin care gândurile tale ar putea fi eliberate sunt închise, de aceea colcăie în interior, încep să se adune înăuntrul tău.
Se transformă într-o gloată. Prezenţa lor devine greu de îndurat; atunci vei găsi orice pretext şi vei spune ceva.

în multe tradiţii se dă o mantra, se dă ceva de incantat.
Maestrul îţi dă o mantra. Scopul nu e altul decât să te ajute să nu înnebuneşti.

E doar un ajutor pentru începători. Ţi se dă o mantra - continui să repeţi „Ram, Ram, Ram..." îţi va fi de ajutor, va constitui o modalitate de eliberare.

Alte gânduri nu te vor mai deranja prea mult; cel puţin un pasaj rămâne deschis ca să poată curge ceva prin el.
Poţi să continui să repeţi. „Ram, Ram, Ram...",iar asta te va ajuta la început, dar nu e meditaţie adevărată.
E doar o pregătire pentru meditaţie.

Ceea ce numeşte Maharishi Mahesh Yogi „meditaţie transcendentală" nu e nici meditaţie, nici transcendentală.
E doar o epurare; un începător se pregăteşte pentru meditaţie.

Meditaţia începe cu tăcere, nu cu o mantra; dar o mantra poate fi de ajutor dacă eşti foarte vigilent.

Altminteri chiar şi o mantra poate deveni periculoasă; ai putea deveni prea dependent de ea. Atunci rămâi în afara templului.

Mantra e de ajutor dacă ştii că rolul ei e doar să te pregătească încetul cu încetul pentru a deveni tăcut.

Ai multe gânduri în minte; apoi ţi se permite un gând - „Ram, Ram, Ram..."

Nouăzeci şi nouă de gânduri nu sunt permise, unul e permis.

Dacă reuşeşti lucrul acesta, atunci într-o zi va trebui să renunţi şi la acel unul.

Dar dacă acest unul capătă foarte multă forţă - şi e foarte posibil ca el să capete forţă fiindcă tot ataşamentul tău care era împărţit între o sută de gânduri va cădea acum asupra unui singur gând, ataşamentul va deveni unul foarte adânc.
El va deveni însuşi sufletul tău.
Dacă cineva va spune: „Renunţă la el", te vei înfuria.
„Asta e mantra mea", vei spune. „Cum să renunţ la ea?"

Chiar şi unui om ca Ramakrishna i-a venit foarte greu să renunţe la Mama Kali, în ultimul ceas.

Dificil.
Ai cultivat-o atât de mult, ai investit atât de mult în ea. Toate dorinţele tale, toate proiecţiile tale, toate gândurile tale le-ai pus în ea.
Mantra devine unul dintre cele mai puternice gânduri din fiinţa ta.
Va fi foarte dificil.
Aşa că dacă nu eşti vigilent încă de la început, o mantra te poate omorî mai degrabă decât să te ajute.

în şcoala Tendai nu există mantra, aşa că aceşti patru discipoli trebuie că deveniseră vulcanici.

Trebuie că stăteau pe un vulcan; trebuie că erau gata să erupă. Trecerea servitorului şi lămpile cu ulei a căror flacără se micşora n-a fost decât un pretext.

Mintea e atât de obişnuită să gândească, atât de obişnuită să se exprime încât e aproape imposibil să ieşi din ea - în afară de cazul în care îţi pui toată energia în a ieşi din ea, în afară de cazul în care faci din asta o chestiune de viaţă şi de moarte.
Dacă încerci doar aşa, să fie, nu te va ajuta.
Dacă faci doar un efort călduţ, nu te va ajuta.
Până ce nu devine cu adevărat o chestiune de viaţă şi de moarte, nu-ţi va fi de niciun ajutor.

Un om a venit la Şeic Farid şi i-a zis:
„Aş vrea să-l aflu pe Dumnezeu. Poţi să-mi dai vreo metodă?"

Farid i-a zis:
„Eu mă duc la râu să fac o baie; vino cu mine. Iar dacă am ocazia, îţi voi oferi metoda."

S-au dus la râu. Omul era foarte curios să afle ce avea să-i ofere el la râu.

Ajunşi la râu, Farid i-a zis:
„Acum scoate-ţi şi tu hainele şi intră cu mine în râu. Mai întâi să facem o baie."

Omul a intrat în râu, iar când s-a apropiat de Farid, acesta din urmă a sărit pe el şi l-a împins sub apă. Farid era un bărbat foarte puternic.
Căutătorul nu putea înţelege ce se întâmplă. Venise să întrebe cum să ajungă la Dumnezeu, iar omul ăsta încerca să-l omoare!

Dar fiind o chestiune de viaţă şi de moarte, chiar şi căutătorul, care nu era un bărbat foarte puternic, s-a străduit din răsputeri.

L-a aruncat în lături pe Farid şi, când a ieşit din apă, a zis:
„Ce prostie! întotdeauna am crezut că eşti un om evlavios. Ţi s-a dus vestea că eşti mistic şi, când colo, tu ce faci?
Eşti cumva vreun criminal? Şi nici nu ţi-am făcut nimic; doar ţi-am pus o întrebare, cum să ajung la Dumnezeu."

Iar Farid i-a zis:
„Asta făceam, îţi ofeream o metodă. Şi acum spune-mi mai întâi de toate un lucru, ca nu cumva să uiţi.
Ce s-a întâmplat când te împingeam cu capul sub apă? Câte gânduri îţi treceau prin minte?"

Celălalt i-a răspuns:
„Gânduri? Unul singur: cum să te arunc de pe mine. Iar în final a dispărut şi acela.
Atunci n-a mai rămas decât un efort, nu un gând - niciun gând. Era în joc viaţa mea.
Nu mai exista decât efortul de a ieşi cumva la suprafaţă. Şi-mi pusesem în asta toate energiile mele - cunoscute, necunoscute, conştiente, inconştiente, de toate felurile - fiindcă aceasta părea să fie ultima clipă a vieţii mele."

Farid a zis:
„Asta e metoda.
Când Dumnezeu devine o chestiune de viaţă şi de moarte - nu o întrebare, nu o curiozitate, ci o chestiune de viaţă şi de moarte - când viaţa şi moartea ta atârnă de această întrebare, de această căutare, numai atunci vei putea afla."

Acum, aceşti patru căutători stau aşezaţi aici. Călduţi sunt ei, pesemne.
Nu ştiu ce fac. Cineva le-a spus să stea în linişte; ei stau.

Mintea funcţionează în mod mecanic. Ca să ieşi din ea va trebui să-ţi foloseşti toată energia. Posibilitatea există; poţi să ieşi din ea.

Gurdjieff obişnuia să spună că omul e o maşină.

Atunci cineva a întrebat: „Şi atunci care e diferenţa dintre o maşină adevărată şi un om?"

Iar Gurdjieff a zis: „Diferenţa e că dacă omul vrea, el poate trece dincolo de maşină. Maşina nu poate."

Altminteri nu e mare diferenţă.
în felul în care există omul, el e o maşină. Singura diferenţă ţine de viitor, de posibilitate, de potenţialitate. Dacă omul vrea să iasă din lumea mecanică, el poate s-o facă, dar va fi nevoie de un mare efort.

Un orăşean a cumpărat recent nişte pământ la ţară şi avea în plan să-şi dezvolte o fermă de animale, dar când a ajuns la fermă n-a găsit decât o scroafă mare, bătrână de tot.

„Asta-i bună," a bombănit el şi a plecat călcând apăsat către magazinul universal.

Proprietarul magazinului i-a înţeles problema şi i-a sugerat că ar putea să-şi împerecheze scroafa cu vierul fermierului Jones, iar nu peste mult timp ar putea să-şi pună pe picioare ferma dorită."

„Bună idee," a zis orăşeanul.

Şi-a pus scroafa într-o roabă şi a dus-o la fermierul Jones.

A doua zi dimineaţa s-a ridicat repede din pat şi s-a uitat în cocină, dar n-a văzut niciun purceluş. Dezgustat, s-a întors la magazin, iar de data asta proprietarul i-a recomandat, îngăduitor, vierul fermierului Smith.

încă o dată scroafa a fost urcată în roabă şi dusă, şi încă o dată orăşeanul s-a trezit în dimineaţa următoare şi n-a văzut nici picior de purceluş.

Lucrurile au continuat astfel o săptămână şi până la urmă, în cea de-a opta zi, orăşeanul a refuzat să se mai dea jos din patul lui cald dis-de-dimineaţă.

întorcându-se către soţia lui, a zis: „Ia uită-te pe geam şi vezi dacă e vreun purceluş în cocină."

Soţia lui s-a uitat. „Nu sunt purceluşi în cocină," a zis ea, „dar purceaua s-a urcat în roabă singură şi te aşteaptă."
Aşa funcţionează mintea - în mod mecanic. Ea continuă să facă lucrurile pe care le-a tot făcut. Continuă să repete.

Dacă vrei cu adevărat să devii un om, ieşi din repetiţiile acestea.
Nu există obiceiuri proaste şi obiceiuri bune, fiindcă toate obiceiurile sunt proaste.
A trăi prin obiceiuri înseamnă a trăi o viaţă mecanică.
Treci dincolo de ele, devino conştient.

Toţi aceşti patru oameni au spus ce-au spus din obişnuinţă, fără să ştie ce spun.

Şi e foarte uşor să vezi că ceilalţi greşesc, fac erori, fiindcă poţi să te uiţi la ceilalţi în mod obiectiv.

E foarte dificil să te uiţi la tine însuţi.

în momentul în care începi să te uiţi la tine, devii nonmecanic.
A deveni conştient de obiceiurile tale reprezintă începutul unei vieţi nonmecanice, reprezintă începutul vieţii înseşi.
A exista ca o maşină înseamnă a nu exista deloc.

Trei povestioare despre cum e omul.
Fiindcă trăind în obiceiuri mecanice, el trăieşte inconştient. Faci o mie de lucruri, dar pur şi simplu continui să le faci din cauză că le-ai făcut mereu.

Prima scenă:
Unul dintre cei doi beţivi care stau lângă stâlpul unui felinar îl întreabă pe tovarăşul său: „Ia zi, ai un chibrit?"
„Cred că am", răspunde celălalt. „Stai să văd."

Caută în buzunar, scoate un băţ de chibrit şi îl încearcă de mai multe ori să-l scapere de stâlpul felinarului cu partea fără gămălie.

„Nu e bun", zice în cele din urmă şi-l aruncă. Scoate altul şi încearcă iar să aprindă capătul fără gămălie.
„Nu e bun", zice din nou şi-l aruncă.
Caută în buzunar, găseşte alt băţ de chibrit şi din fericire încearcă să-l aprindă cu capătul cu care trebuie.
Băţul se aprinde, dar el imediat suflă şi-l stinge, după care îl îndeasă în buzunar.
„Ah", zice el radiind. „Ăsta e bun. Trebuie să-l păstrez."

A doua scenă:
Un poliţist s-a apropiat de trei oameni beţi care stăteau pe o bancă în parc.
Cel din mijloc sforăia liniştit, părând căzut într-un somn greu, însă cei doi care stăteau de o parte şi de alta făceau mişcările specifice pescuitului, aruncându- şi undiţele, smucindu-le şi înfăşurând cu repeziciune firul pe tambur.

Poliţistul s-a uitat o vreme la ei şi apoi l-a scuturat pe cel din mijloc până l-a trezit.
„Ticniţii ăştia sunt prietenii tăi, amice?"

Beţivul a dat din cap afirmativ.
„Ia-i de aici şi ştergeţi-o iute."

Beţivul s-a învoit, a salutat şi a început să vâslească viguros.

A treia scenă:
Mort şi Leo au intrat la nimereală într-unul dintre acele baruri moderne excesiv de sofisticate şi s-au aşezat într-o cabină.
Semnul de pe peretele cabinei lor indica: „Apăsaţi pe buton ca să chemaţi ospătarul."

Mort a apăsat butonul şi, cum era de aşteptat, ospătarul şi-a făcut apariţia. „Două beri," a comandat Mort, iar ospătarul le-a adus două beri.

Au continuat astfel vreo patru ore şi era greu de spus ce anume le făcea mai mare plăcere, să bea bere sau să apese butonul ca să cheme ospătarul.

în cele din urmă, distraţi pe cinste şi nemaipomenit de bine-dispuşi, cei doi au luat-o către casele lor. în dimineaţa următoare, Leo s-a trezit pe covor, trântit acolo de nevastă-sa.

„Ce naiba credeai că faci azi-noapte?" l-a întrebat ea.

Leo era încurcat. „Nu ştiu. Păi ce-am făcut?"

„Toată noaptea", l-a mustrat ea, „ţi-ai băgat degetul în buricul meu, cerând două beri."

O minte mecanică e o minte inconştientă.
Continui să faci diverse lucruri, dar fără să ştii ce faci şi de ce faci ceea ce faci.
Le faci fără să fii conştient. Când mergi, mergi, dar fără conştientă. Când mănânci, mănânci, dar fără conştienţă. Când vorbeşti, vorbeşti, dar fără conştienţă.

Povestea cu elevii e plină de semnificaţie.
Ea spune că primul elev a făcut-o în mod inconştient –
şi că al doilea a văzut greşeala lui, dar apoi a făcut şi el ceva în mod inconştient.
Al treilea a văzut greşeala amândurora, dar a făcut şi el aceeaşi greşeală!
Iar al patrulea a văzut greşeala celorlalţi trei şi i-a mulţumit lui Dumnezeu că „eu sunt singurul care n-a rupt încă tăcerea."

E foarte uşor să vezi greşeala altcuiva fiindcă ea nu reprezintă comportamentul tău mecanic. Poţi să fii conştient de ea. Când vine vorba de propriul tău comportament mecanic, devii total inconştient.

Nu vedeţi oare?

Cineva mănâncă prea mult şi tu poţi să-i spui foarte uşor: „Nu mânca prea mult."
Cineva e furios şi tu poţi să-i spui: „Ce faci? îţi pierzi minţile?"
Cineva e îndrăgostit şi face lucruri prosteşti şi tu poţi să spui: „îţi pierzi minţile? Ce faci?"

Dar întrebarea este: poate omul care s-a îndrăgostit să vadă asta?"
Chiar aseară, o frumoasă sannyasină mi-a spus că s-a îndrăgostit de un bărbat şi că lucrurile merg fantastic; relaţia e foarte frumoasă.

I-am spus:
„Orice început de relaţie e frumos. Nu e ceva de laudă.

întrebarea e: poate relaţia frumoasă să rămână frumoasă?

Toate relaţiile încep în frumuseţe, în dulceaţă, în armonie. Toate relaţiile încep aşa cum ar trebui să fie o relaţie, dar mai devreme sau mai târziu lucrurile încep să se prăbuşească. Mai devreme sau mai târziu se manifestă negativitatea, mai devreme sau mai târziu iese la iveală urâţenia - atunci apare problema."

Dar femeia mi-a zis:
„Nu se va întâmpla aşa ceva."

Rezumând, ceea ce a zis ea ar însemna că ea e o excepţie; că în cazul ei nu se va întâmpla.

Şi asta e prostia căreia îi cad victime toţi iubiţii. Aşa gândesc toţi iubiţii, că lor nu li se va întâmpla.

Iar când se întâmplă, e prea târziu.
Atunci nu poţi să mai îndrepţi lucrurile. Când lucrurile încep să meargă rău, nu mai ai cum să le îndrepţi la loc.
Chiar dacă le îndrepţi, ele nu vor mai fi niciodată la fel. E ca şi cum o ceaşcă s-ar sparge.

Poţi să pui bucăţile la loc şi să le lipeşti. Dar ea nu va mai fi niciodată la fel.
E mai bine să ai grijă de la început cum umbli cu ea. Şi primul lucru care trebuie ştiut e acela că toate relaţiile încep bine şi toate relaţiile sfârşesc rău.
Chiar şi a ta, nu uita asta! E foarte uşor să vezi că alţii sunt inconştienţi.

„Dar noi doi, care ne-am îndrăgostit unul de altul, noi suntem diferiţi" - asta crede fiecare.

Femeia era foarte sigură - şi tocmai siguranţa aceasta e problema.
Din cauza siguranţei acesteia va da greş, fiindcă atunci când eşti atât de sigur, nu-ţi iei nicio măsură de precauţie.
Când eşti atât de sigur, nu încerci să fii conştient de ceea ce se întâmplă.
Atunci te mişti inconştient şi tot ceea ce e în tine va ieşi, încetul cu încetul, la suprafaţă - e inevitabil.

La început când doi îndrăgostiţi se întâlnesc, ei îşi arată părţile frumoase. Graţia lor e infinită.
Grija unuia faţă de celălalt e absolută.
N-are cum să fie altfel fiindcă amândoi îşi arată părţile frumoase.

Dar când vor ajunge să fie împreună timp de douăzeci şi patru de ore, atunci va fi imposibil să mai continue aşa.
Va apăsa prea greu asupra lor străduinţa continuă de a-şi ţine mereu ascunse părţile urâte; încetul cu încetul părţile urâte se vor răzbuna. Ele vor începe să iasă la suprafaţă.

Când te îndrăgosteşti, de ce spunem că e o cădere? (în limba engleză, expresia pentru a te îndrăgosti este „to fall in love", în traducere mot-a-mot însemnând: a cădea în dragoste, n. trad.).

I se spune cădere fiindcă te determină să fii inconştient. E o cădere. Devii inconştient. Spunem că cineva „a căzut" în somn adânc, că cineva „a căzut" în dragoste.
A cădea înseamnă că acum nu mai eşti conştient; te comporţi într-un mod foarte mecanic. Dragostea în sine e mecanică.
Atunci, când ura va începe să îşi facă apariţia, îi vei cădea victimă şi ei.

Dacă vrei cu adevărat să-ţi schimbi viaţa, începe imediat.

Dacă te-ai îndrăgostit, fă din asta o experienţă conştientă.
Fă lucrurile cu deplină conştienţă.

Observă că îţi arăţi aspectele pozitive şi că le ascunzi pe cele negative.
Caută să vezi limpede că aşa ceva nu poate dura prea multă vreme, deci trebuie făcut ceva.

Ca relaţia să devină cu adevărat intimă, ca să dureze timp îndelungat, trebuie făcut ceva.
[*Nota mea: Aici te invit sa citesti 0SH0 - „INTIMITATEA”]
Iar acel ceva trebuie făcut în tine, nu în celălalt!
Altminteri femeia crede că soţul a trădat, soţul crede că femeia a trădat. Asta au crezut cei patru din povestire: că celălalt face răul.

De fiecare dată când arunci responsabilitatea asupra celuilalt, eviţi conştienţă.

Aceasta trebuie să devină o lege fundamentală.

De fiecare dată când arunci responsabilitatea asupra celuilalt, spui: „Eu procedez cât se poate de corect; celălalt greşeşte."

Un om care încearcă să fie conştient va vedea mereu că „eu sunt responsabil; eu fac ceva greşit".

Nu intră în discuţie dacă celălalt greşeşte sau nu.

Asta e problema lui. Nu e problema ta.

Problema ta e dacă tu faci ceva în mod inconştient.
Dacă faci ceva în mod inconştient, atunci lucrurile nu pot continua să fie frumoase la nesfârşit.
Atunci tot ceea ce e acum va fi temporar; nu poate avea calitatea veşniciei; nu poate avea în el frumuseţe atemporală şi divinitate.

Aşadar aduceţi-vă întotdeauna aminte, când vedeţi pe cineva făcând ceva greşit, săvârşind o eroare, în loc să săriţi asupra lui, priviţi în voi - ce anume faceţi voi.

Dacă puteţi vedea greşeala tuturor celorlalţi şi greşeala tuturor celorlalţi devine un prilej ca să vă amintiţi de propriile voastre erori, viaţa voastră va fi transformată.
Atunci fiecare om va deveni un învăţător pentru voi.

Atunci viaţa în întregul ei devine maestrul vostru.

Pretutindeni veţi găsi săgeţi indicând către voi. întreaga viaţă va fi plină de săgeţi care indică spre voi, zicând: „Ăsta e semn de inconştienţă... ăsta e semn de iresponsabilitate."

Noi am descoperit un şiretlic foarte la îndemână: îndreptăm săgeţile către ceilalţi.

Ceilalţi continuă să arunce săgeţile către noi; noi continuăm să aruncăm săgeţile către ceilalţi.

în jocul acesta, viaţa se pierde. Nu continuaţi să jucaţi jocul acesta.

Lumea voastră e creată de conştienţă sau de inconştienţa voastră.

Ea nu are nimic de-a face cu soţia, cu soţul, cu copiii, cu prietenii, cu societatea.

Lumea voastră sunteţi voi.
Aduceţi lumină în lumea voastră.
Aduceţi mai multă conştienţă în lumea voastră.
Şi începeţi să existaţi mai puţin ca o maşină şi mai mult ca un om.
Altminteri treceţi din viaţă în viaţă, repetând aceleaşi lucruri.

Aţi repetat destul! Nu v-aţi plictisit încă?

Nu v-aţi săturat până-n gât încă?

începeţi să schimbaţi câteva lucruri fundamentale.

Unul, încetaţi să vă mai uitaţi la greşelile altora şi de fiecare dată când vedeţi pe altcineva săvârşind o eroare, o greşeală, încercaţi să aflaţi imediat undeva o greşeală în voi.

De fapt, a te uita la greşeala celuilalt reprezintă o modalitate de a-ţi evita propria ta greşeală.

Te simţi foarte bine: „Altcineva săvârşeşte greşeala, iar eu procedez perfect."

începeţi să analizaţi, să observaţi.
Fiţi mai critici în privinţa obiceiurilor voastre, în privinţa modalităţilor voastre de a proceda, în privinţa modului vostru de a trăi.

Am auzit despre un bărbat care s-a căsătorit de opt ori.

De fiecare dată şi-a zis: „N-am găsit femeia potrivită."
Şi avea dreptate.

După fiecare căsătorie apărea suferinţa.
A divorţat de prima femeie, a încercat să găsească alta şi apoi după câteva luni aceeaşi suferinţă.
Şi a fost surprins de felul în care reuşea să găsească acelaşi tip de femeie iar şi iar!

De opt ori s-a căsătorit şi de fiecare dată s-a căsătorit cu acelaşi tip de femeie.
Şi de fiecare dată încerca să fie mai vigilent şi să nu cadă iar în capcană, dar cădea - căci atunci când alegi o femeie, cel care alege e acelaşi.
Cum ai putea să schimbi femeia?!

Dacă cel care alege e acelaşi, alegerea va fi aceeaşi.
Din nou acelaşi lucru te va atrage.
Poate faţa e puţin diferită, coafura e puţin diferită, culoarea părului e puţin diferită - nu asta contează. Lucrurile acestea sunt irelevante.

O căsătorie nu depinde de culoarea părului, o căsătorie nu depinde de culoarea ochilor, o căsătorie nu depinde de lungimea nasului.
Acestea sunt lucruri superficiale.
După două zile, cine se mai uită la lungimea nasului? Sau cine îşi mai bate capul cu culoarea părului?
De fapt, dacă soţia se duce la coafor şi-şi schimbă culoarea părului, soţul va fi ultimul care să observe asta.
Cine îşi bate capul cu asta?

Dar mai esenţial e de ce alegi o anumită femeie, de ce alegi un anumit bărbat. De ce?
Ce se potriveşte minţii tale?

Din nou vei alege acelaşi tip de femeie - din aceleaşi motive.
Motivele acelea sunt inconştiente.

Aşa că poţi să tot schimbi femeile şi nu vei găsi femeia pe care o cauţi.
Poţi să-ţi tot schimbi serviciul şi nu vei găsi serviciul pe care îl cauţi.
Şi poţi continua să cauţi printre maeştri - poţi să tot treci de la unul la altul - şi nu vei găsi maestrul pe care îl cauţi, până când nu devii mai vigilent cu privire la obiceiurile tale mecanice.

Odată ce devii conştient de obiceiurile tale mecanice, lucrurile încep să se schimbe.
Atunci a pătruns prima rază de lumină.

Atunci vei alege un tip diferit de femeie, fiindcă tu însuţi ai devenit diferit.

Atunci vei alege totul într-un mod diferit, fiindcă tu eşti diferit. Iar dacă un om alege ceva cu conştienţă, face alegerea potrivită.

Oamenii vin la mine şi întreabă: „Ce e bine şi ce e rău?"

Eu le spun: „Binele e conştienţă; răul e inconştienţa."

Eu nu etichetez lucrurile ca fiind bune sau rele.

Eu nu spun că violenţa e rea.
Câteodată violenţa poate fi bună.

Nu spun că iubirea e bună.
Câteodată iubirea poate fi rea.
Iubirea poate fi faţă de un om nepotrivit, iubirea poate avea o ţintă greşită.

Cineva îşi iubeşte ţara.
Aşa ceva e rău fiindcă naţionalismul e un blestem.

Cineva îşi iubeşte religia.
Poate omorî, poate arde templele altora.

Nici iubirea nu e întotdeauna bună, nici furia nu e întotdeauna rea.

Atunci ce e bine şi ce e rău?

Pentru mine, conştienţă înseamnă binele.
Dacă eşti furios fiind pe deplin conştient, chiar şi furia e bună.
Iar dacă iubeşti cu inconştienţă, nici măcar iubirea nu e bună.

Aşadar calitatea conştienţei să fie în fiecare act pe care îl înfăptuiţi, în fiecare gând pe care îl gândiţi, în fiecare vis pe care îl visaţi.

Calitatea conştienţei să intre în fiinţa voastră din ce în ce mai mult.
Fiţi inundaţi de calitatea conştienţei.
Atunci tot ceea ce faceţi e virtute.
Atunci tot ceea ce faceţi e bine.
Atunci tot ceea ce faceţi e o binecuvântare pentru voi şi pentru lumea în care trăiţi.

Cugetaţi la această mică povestire.
E o povestire despre patru oameni inconştienţi care încearcă să stea în tăcere.

Dar ei n-au înţeles legile gândirii, ei n-au înţeles legea inconştienţei.
Ei nu ştiu că omul e o maşină.
Ei nu ştiu că a te uita la celălalt e o cale de a te evita pe tine.

încă nu sunt conştienţi de ceea ce fac.
Chiar dacă stau în meditaţie şi încearcă să fie tăcuţi, ei nu sunt conştienţi de ştiinţa tăcerii, de yoga meditaţiei.
De aceea a devenit posibilă anecdota aceasta ridicolă.

Veţi repeta acelaşi lucru.

Toată lumea, întreaga umanitate repetă acelaşi lucru.

Să nu credeţi că voi sunteţi o excepţie!
Să nu credeţi că dacă aţi fi fost voi unul dintre cei patru, n-aţi fi făcut asta.

Să ştiţi clar că aţi fi făcut-o!

Povestea asta e despre voi!

Ea nu are nimic de-a face cu şcoala Tendai. Aceştia patru pot fi sannyasinii lui Rajneesh.

Priviţi fiecare pas pe care îl faceţi - când acţionaţi sau când gândiţi.

Singurul ţel e conştienţa... şi atunci întreaga voastră viaţă e transformată.

Atunci întreaga voastră viaţă dobândeşte o calitate nouă, o dimensiune nouă.

Iar dimensiunea aceea conduce la primul principiu.

Voi sunteţi primul principiu!

Destul pentru azi.

CAPITOLUL 4 - LASĂ-TE PURTAT DE RÂU

Prima întrebare:
„Osho, mi se pare că nu înţeleg nimic.”

Asta e mişto de tot, Vidya. Dacă e aşa cu adevărat, atunci e minunat.

Dacă nu înţelegi nimic, atunci uşa e deschisă, atunci nu există nimic care să îţi stea în cale, care să te împiedice să vezi.
Cunoaşterea e obstacolul.
Neştiinţa reprezintă o deschidere. Neştiinţa e beatifică.
Cunoaşterea e cea care face gălăgie. Cunoaşterea e cea care nu-ţi dă voie să vezi.

Dacă ochii tăi se curăţă complet de cunoaştere, atunci ce altceva ar mai putea să te împiedice să vezi adevărul? Adevărul e evident. Ai doar nevoie de claritate ca să-l vezi. Neştiinţa îţi dă claritatea aceea.

A fi neştiutor în mod conştient înseamnă a fi în satori. Un copil e neştiutor, dar nu e conştient în neştiinţa lui.
Un sfânt e neştiutor, dar conştient de neştiinţa lui. El ştie că nu ştie. Asta e singura diferenţă.

Nici copilul nu ştie, dar el nu ştie lucrul acesta. Sfântul ştie că nu ştie.
Toată ştiinţa lui constă dintr-un singur lucru: că nu e nimic de ştiut şi nu există nicio posibilitate de a şti, că tot efortul de a dobândi cunoaştere e inutil, că existenţa e un mister atât de mare încât nu poate fi niciodată redusă la cunoaştere.

Tot ceea ce ştim e superficial, arbitrar.

Tot ceea ce ştim nu are nimic de-a face cu realitatea. Realitatea rămâne neatinsă de cunoaşterea noastră. Realitatea rămâne misterioasă.

Dacă e adevărat că ai devenit conştientă de neştiinţa ta, atunci nu mai e nimic altceva de căutat, nimic altceva de atins. Relaxează-te în neştiinţa asta. Acceptă neştiinţa asta. Şi simte-te beatifică.

Dar s-ar putea să nu fie adevărat. De aceea spun dacă e adevărat. Poate că, de fapt, tânjeşti iarăşi după cunoaştere.
Atunci înseamnă că n-ai înţeles, că nu eşti în largul tău cu faptul că nu ştii. întrebarea pare să fi apărut din cauză că eşti îngrijorată; altminteri, de ce o întrebare?

Eşti îngrijorată că „nu înţeleg nimic şi trebuie să înţeleg." De fapt, când venise Vidya, ea crezuse pesemne că ştie. Acum, după ce i-am tot aplicat loviturile de ciocan, cunoaşterea ei a dispărut. Acum e îngrijorată.

Când veniţi la mine, voi veniţi plini de cunoştinţe.
Veniţi cu un bagaj mare, iar bagajul acela trebuie distrus, ars cu totul, ca să nu-l mai puteţi găsi din nou.
Când vă pierdeţi bagajul, începeţi să simţiţi că vă lipseşte ceva.

E firesc.

Aţi cărat povara atât amar de veme, iar acum a dispărut deodată; simţiţi că lipseşte ceva. întrebarea a apărut din cauza sentimentului tău că ceva lipseşte: „Nu ştiu nimic?”
Cunoaşterea a dispărut, iar neştiinţa n-a fost încă acceptată.

Dacă nu accepţi neştiinţa, mai devreme sau mai târziu vei ajunge iarăşi la cunoaştere, vei începe să strângi şi să acumulezi cunoştinţe.
Iar de data asta le vei acumula într-un mod mai subtil, ca să nu-ţi mai poată fi luate atât de uşor.

Fii cu băgare de seamă.
Acestea sunt momentele în care ai nevoie de un maestru care să-ţi spună: „Acceptă şi relaxează-te în neştiinţa asta."
Eu nu sunt aici ca să îţi transmit cunoştinţe. Eu sunt aici ca să te deposedez de toate cunoştinţele pe care le ai.

într-una dintre cărţile cele mai vechi din India, Shivasutra, există o sutra extrem de semnificativă: „jnanam bandham" - „cunoaşterea e sclavie".
Când nu există cunoaştere, omul e liber.

E o afirmaţie atât de radicală: orice cunoaştere e sclavie.
Din momentul în care ştii că nu ştii, sclavia dispare, dar dacă ai trăit în sclavie vreme îndelungată, începi s-o accepţi ca făcând parte din tine.

Dacă un om a trăit în închisoare mulţi ani, cu lanţuri la mâini şi la picioare şi dacă îi scoţi deodată lanţurile, el nu va putea nici măcar să doarmă noaptea.
S-a obişnuit cu ele; are nevoie de greutatea aceea, de zornăitul acela.
Când se întorcea noaptea de pe o parte pe alta, lanţurile făceau zgomot; acum zgomotul a dispărut deodată. Se va trezi iar şi iar în timpul nopţii: ceva lipseşte. Când merge, se va simţi ca şi cum ar fi dezbrăcat: ceva lipseşte.
S-a obişnuit cu greutatea aceea şi în acelaşi fel toată lumea s-a obişnuit cu greutatea cunoaşterii. Cunoaşterea e o sclavie.

întrebarea apare numai fiindcă acceptarea n-a apărut încă. Poţi să ratezi ocazia aceasta mare de a deveni neştiutoare.

Relaxează-te în neştiinţă, iubeşte-o, simte-te una cu ea şi va apărea o inocenţă de un alt fel.

Erai inocentă când erai copil. Aceasta va fi o naştere nouă şi un fel nou de inocenţă.
Din nou vei deveni copil, totuşi calitatea ta de copil nu va fi puerilă; ea va avea în ea o maturitate.

Citind uneori, ascultând uneori - şi mai ales ascultându-i pe maeştrii zen - ai putea începe să simţi: „Nu ştiu nimic".
Fiindcă cei din tradiţia zen sunt foarte mult împotriva cunoaşterii, ai putea începe să te agăţi de ideea de necunoaştere. Dar ideea respectivă nu te va ajuta. Ideea respectivă face iarăşi parte din cunoaştere.
Ascultând maeştrii zen, ai putea începe să te ataşezi de însăşi ideea de a nu şti. Atunci ideea aceasta de a nu şti devine cunoaşterea ta.

A fi cu adevărat profund neştiutor înseamnă că nici măcar nu ai ideea de non-cunoaştere. Eşti pur şi simplu inocent. Cunoaşterea a dispărut şi nimic n-a mai apărut în locul ei.

Am să-ţi spun o cunoscută anecdotă:
în mod tradiţional mănăstirile zen nu primesc călugări zen rătăcitori dacă aceştia nu dovedesc că au rezolvat un koan.

Şi poţi rezolva un koan doar atunci când ai căzut într-o neştiinţă adâncă, mai înainte nu, fiindcă un koan nu e un puzzle.
Sau dacă e un puzzle, nu e unul obişnuit. Un puzzle obişnuit poate fi rezolvat de minte; dacă îţi pui mintea la contribuţie, poţi găsi o cale de a-l rezolva; are o rezolvare.

Un koan e un puzzle de aşa natură că e imposibil să fie rezolvat de minte; nu-l poţi rezolva. Indiferent ce ai face, e de nerezolvat. Mintea nu-i poate da niciun răspuns.

De exemplu, maeştrii zen spun: „Ascultă plesnetul unei mâini care aplaudă singură."

O mână nu are cum să aplaude singură, iar dacă nu aplaudă, nu va scoate niciun plesnet, deci ce-ai putea să asculţi?
Mintea va veni cu multe rezolvări, toate nesemnificative, iar maestrul te va trimite înapoi iar şi iar.
Ascultă din nou. Meditează. Soluţia se va ivi într-o zi când mintea dispare.
Când lucrezi din greu cu mintea, iar mintea nu găseşte cale de a ajunge la nicio rezolvare, din pură oboseală mintea cade lată la pământ. Brusc eşti într-o stare de non-minte şi auzi sunetul unei mâini care aplaudă singură.

Mintea aude numai sunetul a două mâini care aplaudă, fiindcă mintea trăieşte în dualitate.
Mintea poate auzi numai un sunet creat.

Când mintea dispare, auzi sunetul fără de sunet, ceea ce hinduşii numesc *„anahat nad”.*

Cuvântul *„anahat”* înseamnă exact acelaşi lucru cu ceea ce maeştrii zen numesc sunetul unei mâini care aplaudă singură.

Dacă loveşti două lucruri unul de altul, va apărea un sunet care se numeşte „ahahat nad”, un sunet care vine din ciocnire.

Şi mai există un sunet care străbate existenţa însăşi - care nu e creat, e necreat.
Când devii atât de tăcut încât mintea a dispărut, a dispărut cu tot zgomotul ei, deodată se aude sunetul cel fără de sunet, se aude acel „aumkar”, acel „anahat nad”.
Dar asta se întâmplă numai când mintea a dispărut.

în mod tradiţional mănăstirile zen nu primesc călugări zen rătăcitori dacă aceştia nu dovedesc că au rezolvat un koan.

Se pare că un călugăr a bătut odată la poarta unei mănăstiri.
Călugărul care i-a deschis poarta nu i-a zis nici „salut", nici „bună dimineaţa", ci:
„Arată-mi faţa ta originară, faţa pe care o aveai înainte să se fi născut tatăl şi mama ta."
Acesta e un koan. Iar gazda îi cere oaspetelui să îi arate un semn că poate rezolva un koan, altminteri nu merită să fie lăsat să stea la mănăstire; va trebui să plece.

Călugărul care voia o cameră peste noapte a zâmbit, şi-a scos sandala din picior şi l-a lovit cu ea peste faţă pe cel care pusese întrebarea.
Celălalt călugăr s-a dat înapoi, s-a înclinat cu respect şi i-a urat oaspetelui bun venit.
După cină, gazda şi oaspetele au început o conversaţie, iar gazda l-a felicitat pe oaspete pentru răspunsul splendid.

„Tu ştii răspunsul la koanul pe care mi l-ai dat?" a întrebat oaspetele.

„Nu", a răspuns gazda, „dar am ştiut că răspunsul tău a fost corect. N-ai ezitat nicio clipă. Ţi-a venit foarte spontan,
A fost în total acord cu tot ceea ce am auzit sau citit despre zen."

Oaspetele n-a mai zis nimic şi şi-a sorbit ceaiul. Deodată gazda a devenit bănuitoare. Era ceva care nu-i plăcea în expresia de pe faţa oaspetelui.

„Dar tu ştii răspunsul, nu?" a întrebat gazda.

Oaspetele a început să râdă şi în cele din urmă s-a răsucit vesel pe saltea.
„Nu, venerabile frate", a zis el, „dar şi eu am citit multe şi am auzit multe despre zen."

Auzindu-mă pe mine, vei începe să-ţi imaginezi multe lucruri, vei începe să crezi multe lucruri.

Fii cu băgare de seamă, căci acele lucruri nu vor fi de ajutor.

Nu ascultând şi citind zen vei ajunge la zen. Zenul e o calitate pe care trebuie s-o dobândeşti.

El reprezintă o viziune nouă asupra vieţii şi realităţii.
Reprezintă o nouă pătrundere în misterul existenţei.
Nu e intelectual; e existenţial.
Trebuie să pulsezi împreună cu el, inima ta trebuie să bată împreună cu el, trebuie să-l respiri.
El nu va fi doar o înţelegere intelectuală.

Ascultându-mă pe mine, înţelegerea intelectuală îţi va veni foarte uşor fiindcă tot ceea ce spun eu e foarte simplu.
Nu e nimic dificil în ceea ce spun, nu e ceva foarte complex. Eu nu depăn teorii filozofice aici. Doar afirm nişte fapte simple.

Faptul că un copil are o claritate inocentă e un fapt simplu. Iar într-o zi, dacă şi tu vei ajunge în mod conştient la acea copilărie - la care se referă Iisus atunci când spune: „când vă veţi naşte din nou", aceea e renaşterea - atunci vei putea să vezi despre ce e vorba.

Dar ascultându-mă pe mine, ai putea începe să crezi: „Da, aşa e. Nici eu nu ştiu nimic."

Dar vine asta din înţelegerea ta sau e doar o reflecţie a înţelegerii mele?
Vine asta din experienţa ta sau e doar o imitare?

Se întâmplă - în prezenţa fiecărui maestru se întâmplă - fiindcă omul e imitator prin natura lui.
Darwin are dreptate. Omul se trage din maimuţă şi e foarte imitator. Poate imita orice.

Am auzit că a existat un mare maestru:
Maestrul stătea ore în şir singur în peştera sa şi medita, neînsoţit decât de o pisică pe care o lega de un ţăruş în peşteră, în timpul cât medita.
Cu trecerea anilor, faima lui s-a răspândit şi apoi n-a trecut mult până ce câţiva discipoli au venit să înveţe de la el şi l-au făcut guru-l sau maestrul lor.
El i-a instruit pe discipoli să mediteze în felul în care o făcea el.
Curând, fiecare discipol putea fi observat meditând cu o pisică legată de un ţăruş lângă el.

Maestrul a murit, deci ce-au făcut discipolii?
Ei văzuseră mereu o pisică legată de un ţăruş alături de maestru. Cum era şi firesc, s-au gândit că pisica trebuie să aibă ceva de-a face cu meditaţia.
Iar pisicile sunt nişte inşi foarte ezoterici. Pisica trebuie să aibă ceva de-a face cu energia meditativă. Pisica trebuie să fi ajutat într-un fel sau altul, alfel de ce era acolo?

Maestrul medita astfel în continuu. Văzuseră asta ani de zile. Ori de câte ori medita el, pisica era acolo, legată de ţăruş.
Era nevoit să lege pisica, altfel ea i-ar fi deranjat meditaţia!
Pisica putea să-i sară în poală, să vrea să se joace cu el. Pisicilor nu le pasă dacă meditezi sau nu, aşa că trebuia legată de un ţăruş.

Dar cum rămâne cu discipolii lui? Ei priveau.

Şi poţi să vezi numai ceea ce e exterior; interiorul rămâne invizibil. în mod firesc au încercat şi ei să imite ce făcea el.

Se întâmplă. Fereşte-te şi tu de asta. Nu fi imitatoare.
Doar pentru că spun eu ceva nu e nevoie să repeţi. Dacă repeţi, lucrul acesta nu-ţi va ajuta înţelegerea să se dezvolte.
Nu repeta. Lasă ceea ce spun eu să pătrundă adânc în fiinţa ta.
Fă din asta experienţa ta proprie.

Dacă spun ceva, nu e nevoie să crezi.
Nu e nevoie nici să nu crezi. Rămâi deschisă.

Dacă spun ceva, pune în practică spusele mele.
Uită-te la pomi fără să te gândeşti la nimic.
Uită-te la păsări şi la cer fără să ai niciun fel de cunoaştere.
Lasă în urmă limbajul şi vezi dacă ceea ce spun îţi dă claritate.

Dacă poţi să laşi în urmă cuvântul trandafir şi apoi să vezi trandafirul, ce se întâmplă?
Vei simţi imediat un fel nou de relaţie apărând între tine şi floare.
Nici măcar nu-i spune floare; nu e nevoie. Nu e nevoie de limbajul tău ca s-o susţină; ea există în absenţa limbajului.
De ce să introduci limbajul? Lasă limbajul deoparte. Lasă deoparte bolboroseala continuă din minte.
Priveşte şi atât.

La început e dificil - limbajul scoate capul iar şi iar, doar fiindcă obiceiul acesta e vechi - dar mai devreme sau mai târziu îţi va veni uşor: vei putea rămâne cel puţin câteva clipe fără limbaj.

Ascultând ciripitul păsărelelor sau murmurul vântului trecând printre pomi, vei putea rămâne fără limbaj câteva secunde. Iar în acele secunde se va afla dovada a ceea ce ţi-am spus.

Deodată vei vedea ca şi cum un mare întuneric a dispărut şi pretutindeni e lumină. Vei vedea ca şi cum uşile percepţiei s-ar fi curăţat.

în mod obişnuit noi privim prin perdele întunecate. Geamul prin care ne uităm e prea prăfuit. Numai fragmente de realitate apar, nu întregul.

Transpune în experienţă ceea ce spun, nu imita şi atunci ţi se va întâmpla: într-o zi vei vedea deodată că nu ştii nimic.

Dar atunci e ceva ce vezi tu însăţi, e realizarea ta. Atunci e minunat.
Dacă se întâmplă cu adevărat, e minunat.

A doua întrebare:
„Osho, Meher Baba a vorbit despre Dumnezeu care coboară în om (Avatar, Rasool, Christos) şi omul care se înalţă spre a fi Dumnezeu (maestrul perfect, satguru, qutub, tirthankara).
Ai vrea, te rog, să ne vorbeşti despre lucrurile acestea?"

Dumnezeu este. El nici nu se înalţă, nici nu coboară. Unde ar putea să se înalţe şi unde ar putea să coboare? Dumnezeu e totul. Nu există nimic înspre care Dumnezeu ar putea să se înalţe sau să coboare. Nu există nimeni altcineva în afară de Dumnezeu. Tot ceea ce este, e divin.
Aşa că mai întâi de toate: nu există înălţare, nu există coborâre.

Dar când o spune Meher Baba, trebuie să însemne ceva. Şi înseamnă ceva cu totul diferit. Am să explic.

Dumnezeu este, reţine. Dumnezeu e faptul pur de a fi, existenţa pură, iar el n-are unde să se ducă sau de unde să vină.
întregul e plin de el. El îşi umple existenţa, ăsta e primul lucru.

Al doilea lucru: dar ce spune Meher Baba trebuie să fie adevărat.
înseamnă că trebuie să aibă un alt înţeles - nu că Dumnezeu coboară şi se înalţă. Care ar putea să fie înţelesul?
înţelesul e că există două moduri prin care omul se poate apropia de Dumnezeu.

Ce înţeleg prin „om", de vreme ce Dumnezeu e singura realitate?
Omul e Dumnezeul care a uitat că el e Dumnezeu; omul e un Dumnezeu care s-a uitat pe sine.
Omul îşi poate aduce aminte de dumnezeire pe două căi.

- O cale e aceea a abandonului, devoţiunii, iubirii, rugăciunii;

- altă cale e aceea a voinţei, efortului, meditaţiei, disciplinei yoga.

Dacă un om încearcă să îşi croiască drum prin intermediul voinţei, el va simţi că se înalţă către Dumnezeu sau că ajunge la Dumnezeu prin intermediul voinţei.

De aceea jainiştii îl numesc pe cel care ajunge la dumnezeire un *„tirthankara”.*
Tirthankara înseamnă că atunci conştiinţa a ajuns la o culme; omul a ajuns înălţându-se, ca şi cum ar fi fost o scară, scara voinţei, scara efortului şi a disciplinei yoga.

La fel e şi conceptul buddha-şilor; şi în cazul acesta tot despre calea voinţei e vorba.

Avatar înseamnă Dumnezeu care coboară; aceasta e o altă abordare, atunci când un om se abandonează. El nu se poate înălţa.
El doar îşi deschide inima şi aşteaptă, se roagă şi aşteaptă şi deodată începe să simtă că inima lui e trezită într-un fel anume.
Fără îndoială că el va vedea că „Dumnezeu a coborât în mine".
Avatar înseamnă coborâre, Dumnezeu coborând.

Mahavira s-a ridicat. Pentru Meera, Dumnezeu a coborât.

Dar Dumnezeu nu coboară niciodată, nu urcă niciodată.
Dumnezeu e acolo unde e.
Dar experienţa va fi diferită în cele două cazuri.

Dacă te străduieşti din greu să ajungi la Dumnezeu, vei urca tot mai sus şi mai sus şi mai sus; vei simţi în mod firesc că Dumnezeul ascuns înăuntrul tău se înalţă, urcă, ajunge la zenit.

Dar dacă te abandonezi, nimic nu se înalţă în tine.
Eşti acolo unde eşti, doar aştepţi în rugăciune adâncă, în iubire adâncă, în încredere adâncă, iar într-o zi vei constata că Dumnezeu coboară în tine, venind de sus.

Acestea sunt experienţele a două tipuri de căutători.

Nu are nimic de-a face cu Dumnezeu.
Are de-a face cu căutătorul şi calea sa: voinţă sau abandon, efort sau rugăciune, yoga sau bhakti.

Aşadar religiile care cred în bhakti, în devoţiune...
Creştinismul spune că Christos vine de la Dumnezeu.
Acesta e sensul atunci când se spune că e fiul lui Dumnezeu - că vine de sus, că a fost trimis.

Şi acesta e sensul şi în cazul lui Mahomed - e un profet, un mesager, paigambara.
Paigambara înseamnă un mesager care vine de sus, aduce mesajul.
El nu aparţine lumii acesteia; el vine ca o rază de lumină în întuneric.

Şi la fel e conceptul de avatar al hinduşilor - Krishna, Ram - aceştia vin, ei vin în lume.

Tocmai invers e conceptul budist, conceptul jainist.
Acestea spun că nu există un Dumnezeu care să vină şi că Dumnezeu nu e un tată şi că el nu poate avea un fiu. Pentru ei, acestea sunt concepte foarte infantile.

Şi dacă priveşti prin ochii lor, chiar aşa sunt; conceptele acestea sunt foarte infantile, foarte antropomorfice, centrate pe om. îl făureşti pe Dumnezeu după imaginea ta, ca şi cum Dumnezeu ar avea şi el o familie.
El are o familie - Sfânta Treime: Dumnezeu Tatăl, Christos Fiul şi Sfântul Duh.

Sfântul Duh trebuie că e o femeie, altminteri familia nu va fi exact aşa cum ar trebui să fie.

Dar de ce nu spun creştinii că Sfântul Duh e femeie?
Din şovinism masculin. Nu pot să includă şi o femeie în Trinitate; le vine greu, foarte greu s-o facă.

Şi-atunci la ce şi-au redus ei Dumnezeul?
Pare să fie o familie homosexuală. Toţi bărbaţi, nici măcar o singură femeie acolo. Arată urât.
Dar sentimentul meu e că Sfântul Duh trebuie să fie o femeie.

Noi îl creăm pe Dumnezeu după imaginea noastră.

Jainiştii şi budiştii spun că Dumnezeu nu există şi că familia lui Dumnezeu nu există şi că nu vine nimeni de-acolo.

Şi-atunci ce ai de făcut?
Trebuie să te înalţi.

Dumnezeu e în tine ca o sămânţă, aşa cum un pom se înalţă de la pământ şi urcă tot mai sus şi mai sus.

Dumnezeu nu e ca o ploaie care cade, ci ca un pom care se înalţă.
Omul are sămânţa. Omul e în mod potenţial Dumnezeu.
Aşa că atunci când te străduieşti din greu, începi să creşti.

Acestea sunt cele două concepte.

De aceea spune Meher Baba: „...Dumnezeu care coboară în om (Avatar, Rasool, Christos)
şi omul care se înalţă spre a fi Dumnezeu (Maestrul perfect, Satguni, Qiitub, Tirthankara).”

Dar nu are nimic de-a face cu Dumnezeu.

A treia întrebare:
„Osho, când eram mic, am fost vaccinat împotriva pojarului. Mai pot totuşi să-l iau acum?”

Da, toţi copiii au fost vaccinaţi. Toţi copiii au fost distruşi. Toţi copiii au fost condiţionaţi în aşa fel că nu pot lua pojarul despre care vorbesc eu.
Aţi fost crescuţi ca hinduşi sau creştini. însuşi acest fapt vă închide uşile.

Chiar dacă Christos vine la voi, nu veţi putea să-l vedeţi.
Noţiunea pe care v-a dat-o creştinismul despre Christos e atât de falsă, atât de prostească, atât de inumană, încât dacă Christos vine la voi, nu veţi putea să-l recunoaşteţi.

Nu veţi putea să luaţi pojarul nici măcar de la Christos!

Iar buddhiştii au creat noţiunea de Buddha într-un mod atât de abstract şi şi-au condiţionat copiii cu ideea aceea abstractă, le-au inoculat-o în aşa fel încât nici măcar dacă Buddha v-ar ieşi întâmplător în cale, n-aţi putea să-l recunoaşteţi.

Deci nu numai că un creştin nu va putea să-l recunoască pe Buddha, pe Mahavira, pe Patanjali, el nu va putea nici măcar să-l recunoască pe Christos.

într-unul dintre romanele lui Dostoievski, Fraţii Karamazov, e o poveste foarte frumoasă.

După o mie opt sute de ani Christos se gândeşte:
„Acum aproape jumătate din lume e creştină. Dacă mă duc din nou, voi fi primit cu braţele deschise."

Ultima dată se purtaseră foarte rău cu el şi era firesc pentru că nu exista nici măcar un singur creştin, nu existau decât evrei; ei l-au schingiuit pe Iisus şi l-au omorât.

Pesemne că el încă se mai gândea la caznele la care fusese supus, dar acum îşi spune că:
„Jumătate din lume e creştină. Jumătate din lume îmi aparţine mie; dacă am să mă duc acum, oamenii îmi vor cădea pur şi simplu la picioare.
Vor recunoaşte că un Christos s-a întors şi şi-a îndeplinit promisiunea."

Aşa că vine, vine în micul sat al Betleemului.
Trebuie să fi fost la mijloc un ataşament vechi faţă de sat, o nostalgie după zilele de demult în care se jucase şi muncise şi fusese tâmplar, iubise femei, se jucase cu prietenii.
Iar el era un om care ştia să sărbătorească.
Era un om care ştia să dea petreceri, ştia să danseze şi să cânte şi să iubească oamenii.
Şi era un om care ştia să bea. Iubise micile bucurii ale vieţii. Era o fiinţă omenească adevărată.

Şi îşi spunea fiu al omului mai des decât îşi spunea fiu al lui Dumnezeu.

Aşa că vine în Betleem. Cum e şi firesc, descinde în faţa bisericii.
Stă acolo sub un pom.
Fireşte că a ales ziua de duminică - toţi creştinii sunt împreună şi le va fi mai uşor să-l recunoască, căci creştinii cred în religia de duminică.
Şase zile pe săptămână nu-şi bat capul. Şase zile pe săptămână, cine s-ar uita la el? Dar duminică vor fi liberi şi vor putea să se uite la el, aşa că stă sub un pom. Oamenii ies din biserică.
Văd un tânăr - arată ca un hippiot, cu părul lung. Se apropie de el; se pare că în sat a poposit un străin. Cu cât se apropie mai mult, cu atât mai miraţi sunt - arată ca Iisus Christos. Se preface bine. Pare a fi un actor. Şi încep să râdă şi-i zic: „Ţi-a reuşit figura, dar ia-o din loc până nu iese preotul din biserică. Altfel ai să dai de necaz."

Dar Iisus spune: „Cum adică mi-a reuşit figura? Eu sunt Iisus Christos."

Iar ei râd şi spun: „Bine, dar acum ia-o din loc. Nu prea- pari în toate minţile. Tu, Iisus Christos? Da, el a promis că se va întoarce, dar va veni aşezat pe nori, cu îngeri dansând şi cântând în jurul lui. Unde sunt îngerii şi unde e norul? Şi ce dovadă ai?"

Dovadă - un paşaport, o viză.

„Ai vreun certificat de la tatăl tău?"

Iisus nu se gândise la astfel de lucruri practice.
Pare că nu se simte în largul lui, pare tulburat. Şi până să apuce s-o ia din loc, vine marele preot. Oamenii îi fac acestuia loc cu mare, foarte mare respect. Marele preot vine, se uită la tânărul acesta şi-i spune să coboare.

El stătea sub pom, pe o platformă. „Vino jos, prostule. Ce faci acolo?"

Iisus spune: „Nici măcar tu nu mă recunoşti!"

Preotul îi zice: „Te recunosc foarte bine."
Şi le spune câtorva oameni: „Luaţi-l pe omul acesta şi duceţi-l în biserică. Pare un om primejdios. Se dă drept Iisus Christos? Ăsta e sacrilegiu. Aşa ceva nu poate fi îngăduit. Omul acesta trebuie pedepsit! Nu se poate să-l iei pe Iisus în râs."

Lui Iisus nu-i vine să creadă. Spune: „Dar eu sunt cel adevărat."

Preotul îi zice: „Taci din gură."

Iisus e pus în lanţuri, dus într-o încăpere întunecată din biserică. începe să se gândească şi să cugete:
„Se pare că nu s-a schimbat nimic. Se poartă la fel cum s-au purtat şi evreii.
Dar lor li se putea ierta, fiindcă ei nu mă cunoşteau. însă oamenii mei, creştinii, în fiecare zi cântă pentru mine, în fiecare zi se gândesc la mine, în fiecare zi mă aşteaptă, iar acum că am sosit, ei nici măcar nu mă pot recunoaşte.
Au impresia că joc un rol?"

Acum e şi mai mâhnit decât fusese pe cruce, fiindcă oamenii aceia erau străini. Dacă îl omorâseră, era de înţeles, dar oamenii aceştia aveau să-l omoare din nou?

E miezul nopţii, iar el nu poate adormi.

în puterea nopţii vine preotul cu o lumânare, deschide uşa, o încuie în urma lui, se apropie de Iisus şi îi cade la picioare.

Iar Iisus se simte uşurat: „Prin urmare nu am a mă teme. Deşi cu întârziere, m-a recunoscut totuşi."
Preotul spune:
„Ştiu cine eşti, dar nu te pot recunoaşte de faţă cu lumea. Şi, dacă vrei să ştii, nu e nevoie de tine absolut deloc.
Nouă ne merge cât se poate de bine. Tu aduci întotdeauna necazuri.
Dacă ai să vii, ai să distrugi tot ceea ce am clădit noi în o mie opt sute de ani.
Am dus lupte grele ca să consacrăm valorile creştine - iar tu ai fost mereu împotriva oricărei ordini consacrate.
Tu nu faci parte din ordinea asta. Ne vom ruga ţie, îţi vom pomeni numele în imnuri, te vom preaslăvi ca pe nimeni altul, dar te rog să nu vii.
Iar dacă insişti să fii recunoscut de faţă cu mulţimea, atunci pregăteşte-te: mâine dimineaţă ai să fii răstignit. Nu putem tolera astfel de lucruri."

Acum Iisus e şi mai nedumerit.
Omul ăsta îl recunoaşte; îi spune: „Ştiu că eşti cel adevărat, dar nu te pot recunoaşte în public."

Bătrânul preot îi spune: „Ascultă-mă. Sunt bătrân, mai bătrân decât tine, am mai multă experienţă de viaţă. Ştiu cum trăiesc oamenii, ştiu cum se poartă oamenii.
Nu fii iar prost. Ia-ţi tălpăşiţa de-aici înainte să se crape de ziuă şi nu te mai întoarce niciodată."

E o parabolă foarte frumoasă.

Da, ştiu că sunteţi vaccinaţi.
De aceea e atât de greu să luaţi pojarul pe care îl am eu. E atât de dificil să nu mai opuneţi rezistenţă.

Găsiţi o mie de raţionalizări prin care să justificaţi lipsa de abandon.

Abandon nu înseamnă nimic altceva: înseamnă doar o stare de nonrezistenţă, o stare de vulnerabilitate, o stare de deschidere.

Şi aş vrea să repet: Dumnezeu nu poate fi transmis prin învăţătură, Dumnezeu poate fi doar luat prin contaminare. Dumnezeu e ca pojarul.

Spui: „Când eram mic, am fost vaccinat împotriva pojarului."

Toată lumea a fost vaccinată. Societatea ia toate măsurile ca să te determine să te închizi.

De aceea munca unui maestru e atât de grea.
Să ajungi la Dumnezeu nu e greu, dar din cauza vaccinării acesteia...

Mai întâi trebuie anulat efectul vaccinării, iar asta e partea cea mai grea. Otrava care ţi-a fost inoculată în numele vaccinului trebuie scoasă din sistemul tău.

De aceea e nevoie de atâtea tehnici, e nevoie de meditaţii, ca otrava să ţi se elimine din sistem.

în ziua în care sistemul tău e curăţat de otrava vaccinului, deodată constaţi că pojarul a început să se ia.

Şi binecuvântaţi sunt aceia care pot să ia pojarul acesta.

A patra întrebare:
Osho,
Aş vrea să devin un învăţător al lumii, al doilea tirthankara al „Tradiţiei lunii". E posibil să-mi expun dorinţa aceasta publicului?

Mai întâi, dacă vrei cu adevărat să fii un învăţător, devino discipol. Până când nu devii un discipol cu adevărat profund, nu vei putea să devii învăţător.

Dacă starea ta de discipol e perfectă, într-o zi vei descoperi brusc că în tine a răsărit Maestrul Perfect.
Se întâmplă numai ca urmare a stării de discipol.

Dar starea de discipol e dificilă, fiindcă trebuie lăsat în urmă egoul.

Fiecare om ar vrea să devină un învăţător al lumii.
Pare atât de frumos, pare o experienţă menită să aducă o satisfacţie atât de mare egoului. Cui nu i-ar plăcea să fie într-o poziţie în care să-i poată învăţa pe alţii, în care să poată oferi îndrumare?

Dar înspre ce ai să-i îndrumi?
Tu eşti într-un şanţ. Rezistă ispitei.
Altminteri orbii vor începe să-i conducă pe alţi orbi şi vor cădea cu toţii în şanţul întunecos.

Da, oamenii au nevoie de îndrumare, aşa că dacă începi să-ţi faci cunoscută dorinţa, vei găsi fără doar şi poate discipoli.

Lumea nu duce lipsă de discipoli.
Dacă te anunţi ca învăţător al lumii vei constata deodată că discipolii au început să vină.
Iar venirea lor te va face să simţi că poate chiar eşti un învăţător al lumii. Altfel de ce-ar veni oamenii?

Cum ar putea oamenii să fie atât de proşti?
încetul cu încetul, uitându-te în ochii lor, simţind încrederea pe care o au ei în tine, vei începe să ai şi tu încredere în tine.

Am auzit despre un om, un evreu bineînţeles, care a deschis prima bancă din lume şi s-a îmbogăţit foarte mult, iar afacerea i-a mers de minune.

Când a ajuns foarte bătrân, cineva l-a întrebat: „Cum ai pornit afacerea asta cu banca?"

„Am scris ‚Bancă' şi am pus semnul pe uşa mea. N-am crezut că va merge, dar nu aveam ce altceva să fac. Eram şomer, aşa că m-am gândit de ce să nu încerc. Şi în câteva ore un om a venit şi şi-a depus banii.

M-am mirat; mi-am zis că ăsta pare să fie cel mai mare prost din oraş. Aş putea să fug cu banii lui.
Apoi a venit un altul şi un altul, iar până seara aveam depozite cu sume mari de bani.

Şi uitându-mă în ochii oamenilor acelora, am căpătat atâta încredere încât mi-am depus şi eu banii în bancă!"

Aşa se petrec lucrurile.
Dacă doar declari că eşti un învăţător al lumii, îţi vei găsi negreşit discipoli.
Iar când discipolii vin, e clar că trebuie să fii cu adevărat un învăţător al lumii.

Iar câteodată se va întâmpla că nu doar că discipolii vor veni, dar va începe să se întâmple ceva cu discipolii.
Atunci vei fi cu adevărat mirat. Kundalini-ul cuiva se ridică.
Cineva are viziuni. Prin simplul fapt că-ţi atinge picioarele, cineva simte o mare linişte.

S-a întâmplat... Iui Ramakrishna îi plăcea foarte mult povestea asta.

A fost odată un maestru, îl chema Tapobana, iar Tapobana avea un discipol care îl slujea cu o sârguinţă fără cusur.
Tapobana îl păstra numai datorită acestei sârguinţe şi a serviciilor pe care i le oferea, altminteri găsea că discipolul era cam prost.

într-o zi s-a răspândit zvonul prin partea locului că discipolul lui Tapobana a mers pe apă - că fusese văzut traversând râul aşa cum ai traversa strada.

Tapobana şi-a chemat discipolul şi l-a întrebat: „E posibil să fie adevărat ce spune lumea despre tine? Chiar ai traversat râul mergând pe apă?"

„Ce-ar putea fi mai firesc?" i-a răspuns celălalt. „Mulţumită ţie, cel Binecuvântat, am mers pe apă. La fiecare pas repetam numele tău sfânt şi asta m-a susţinut."

Iar Tapobana şi-a zis în sinea lui: „Dacă discipolul poate merge pe apă, ce nu-i stă în putinţă maestrului? Dacă în numele meu are loc miracolul, pesemne că posed o putere cum n-am bănuit şi o sfinţenie de care nu eram conştient cât trebuie. în fond, n-am încercat niciodată să trec râul ca şi cum aş trece strada."

Şi fără să stea mult pe gânduri, a dat fuga la râu.

Fără şovăire şi-a pus piciorul în apă şi, cu o credinţă de nezdruncinat, a repetat: „Eu, eu, eu..."
Şi s-a scufundat.

Aşadar duci cu tine o dorinţă foarte periculoasă.

Te cunosc.
Primul lucru pe care trebuie să-l faci este să înveţi secretele stării de discipol; apoi, într-o zi, se va naşte maestrul.
El e pe drum, dar nu te pripi, altfel nu vei reuşi să fii un maestru.

Starea de maestru apare numai atunci când înveţi încet, încet să te dizolvi în existenţă.

în ziua în care încetezi să mai fii, vei fi maestru, până atunci nu.

Dacă eşti, atunci încă mai ai de lucru. Nu poţi fi maestru.
Numai atunci când eşti absent devine maestrul prezent în tine.

Deocamdată ar fi bine să faci o baie. Ca să-ţi explic la ce mă refer, am să-ţi spun anecdota următoare:

O bătrână foarte simpatică s-a dus la un doctor şi l-a surprins când i-a zis: „Doctore, cred că sunt însărcinată şi vreau să-mi faceţi un control."

Dată fiind vârsta înaintată a femeii, pentru doctor era evident că era totul numai în închipuirea ei.

Dar i-a zis cu amabilitate: „Ce te face să crezi că ai fi însărcinată?"

„O ştiu. O ştiu pentru că simt viaţă", a zis ea bătându-se uşor cu palma pe burtă.

Ca să-i facă pe plac, doctorul i-a cerut să se dezbrace.
După o examinare scurtă, i-a recomandat să se ducă acasă şi să facă o baie şi să-şi scoată din minte ideea că ar fi însărcinată.

„Dar, doctore," a stăruit ea, „eu îţi spun că simt viaţă, iar tu îmi spui să mă duc acasă şi să fac o baie? Iar eu simt viaţă!"

Şi iarăşi s-a bătut uşor cu palma pe stomac.
„Da, da", a zis doctorul cu blândeţe, „ai un gândac în buric."

Aşa că du-te acasă şi fă o baie.

A cincea întrebare:
Osho,
De ce sunt eu aşa cum sunt? Mă simt ca lotusul care vrea să fie trandafir.

Şi care e problema? Deci eşti lotusul care vrea să fie trandafir - atunci fii.
Indiferent ce eşti, eşti. Şi trebuie acceptat cu smerenie absolută.
Chiar dacă simţi că eşti un lotus şi vrei să fii trandafirul, asta eşti, lotusul care vrea să fie trandafir.

Ce e, e, iar ce nu e, nu e!

Relaxează-te în starea aceasta de fapt, accept-o si primeşte-o cu braţele deschise şi deodată vei vedea că o mare pace te înconjoară şi o mare linişte răsare în tine şi o mare bucurie se revarsă în tine.

Noi nu cunoaştem bucuria din cauză că mereu încercăm să fim altcineva.

Eu înţeleg de ce-ai pus întrebarea asta.

Vă tot spun mereu: „Nu încercaţi să fiţi altceva" şi vă mai spusesem:
„Un lotus e un lotus, iar un trandafir e un trandafir, iar lotusul n-ar trebui să încerce să fie trandafir, iar trandafirul n-ar trebui să încerce să fie lotus; altminteri se vor nevroza."
De aceea ai pus întrebarea.

Spui: „Mă simt ca lotusul care vrea să fie trandafir."

Aşa că tu crezi că ai pus o întrebare foarte relevantă, iar eu îmi dau seama de ce simţi aşa, dar ascultă răspunsul meu: dacă eşti lotusul care vrea să fie trandafir, atunci fii asta.

Ce vreau să spun e: nu încerca să fii nimic altceva. Dacă aşa eşti tu, atunci aşa eşti şi pace.

Acum tu ai vrea să încerci să rămâi lotus şi să nu fii trandafir. Dar dacă ţie aşa îţi vine în mod firesc să fii, ai crea o tensiune în tine.
Tot ceea ce vine în mod firesc e bun, tot ceea ce vine de la sine e bun.

întrebarea e de la Shanti Sagar, iar eu văd în el posibilitatea unei acceptări profunde a acestui fapt. Acceptă-l.
Dacă aşa vrea Dumnezeu să fii, atunci fii aşa. Atunci ăsta e destinul tău.

Odată ce începi să accepţi lucruri, tensiunile dispar, anxietăţile se risipesc, suferinţa nu se mai face simţită. Iar a fi într-o stare lipsită de suferinţă, de anxietate, de tensiune înseamnă a fi religios.

A şasea întrebare:
„Osho,
Nu e nevoie de niciun efort ca să ne naştem.
Nu e nevoie de niciun efort ca să murim.
Nu e nevoie de niciun efort ca să ne îndrăgostim.
De ce e nevoie de un aşa de mare efort ca să-l cunoaştem pe Dumnezeu (prin meditaţie), de vreme ce acesta pare să fie lucrul cel mai firesc?
Încearcă Dumnezeu să ne pună la încercare în vreun fel?"

Primul lucru: nici în meditaţie nu e nevoie de niciun efort.

Meditaţia vine şi ea tot de la sine.
Prin efort nu vine niciodată.

Cui i-a apărut meditaţia ca urmare a efortului?

Ar fi aproape ca şi cum ai face un efort ca să iubeşti pe cineva.

Cum ai putea face vreun efort ca să iubeşti pe cineva?
Cu cât faci mai mult efort, cu atât mai falsă va fi iubirea ta, cu atât va fi ea mai mult o prefăcătorie.
Iubirea trebuie să apară de la sine. La fel apare şi meditaţia.

Dar nu toţi cei care meditează intră spontan în meditaţie - şi nici cei care iubesc nu încep toţi să iubească în mod spontan.
De fapt, psihologii spun - o descoperire imensă - că dacă nu s-ar vorbi despre iubire, nouăzeci la sută dintre oameni n-ar avea niciodată habar de ea.
Dacă nu s-ar vorbi despre iubire, dacă poeţii n-ar tot lăuda-o şi dacă nu s-ar fi scris literatură despre iubire, nouăzeci la sută dintre oameni n-ar ajunge niciodată să-şi dea seama că există iubire.

Şi-ar da seama că există sex, dar nu că există iubire.

Dar din cauza poeţilor şi a romancierilor şi a filmelor şi a televizorului, se vorbeşte atât de mult despre iubire încât toată lumea începe să creadă că s-a îndrăgostit.
Iubirea aceea e şi ea tot falsă.

Şi la fel stau lucrurile şi în cazul meditaţiei.

Nouăzeci şi nouă la sută dintre oameni încep să mediteze din cauză că se vorbeşte despre meditaţie.

Există vremuri în care meditaţia ajunge să fie la modă. America trece printr-o astfel de perioadă.

Se vorbeşte despre meditaţie: toată lumea face meditaţii.
Dacă tu nu faci, înseamnă că ratezi ceva.
Nu simţi nicio nevoie s-o faci, ea nu s-a ivit încă în fiinţa ta, n-ai ajuns în acel punct al evoluţiei tale în care meditaţia se întâmplă de la sine; dar toată lumea o face şi toată lumea se duce la maeştri şi toată lumea stă aşezată în tăcere.

Cineva face zazen, iar altcineva face MT (Meditaţia Transcendentală), iar altcineva face Meditaţia Dinamică. înseamnă că ţie îţi scapă ceva. Şi atunci apare lăcomia; din lăcomie începi să faci un efort.

Efortul acela nu e ca să meditezi.
Efortul acela e ca să câştigi ceva ce crezi tu că se câştigă prin meditaţie.

Perioadele acestea vin şi trec. Culturile apar şi dispar. Acestea nu sunt decât nişte mode.

Cel care meditează cu adevărat nu a ajuns la meditaţie pentru că i-a văzut pe alţii meditând, ci pentru că în el a apărut o nevoie profundă, i-a bătut la uşa inimii, i-a bătut fără încetare.

întreaga lume îi pare lipsită de sens; el vrea să pătrundă în el. Vrea să ştie cine e el.
Nu pentru că şi alţii au mai aflat-o!

Dacă nimeni n-ar răspândi meditaţia şi n-ar exista cărţi şi toate cărţile ar fi distruse şi toţi maeştrii s-ar duce şi s-ar ascunde în peşteri în Himalaya, chiar şi atunci tot ar exista câţiva oameni care să mediteze, care să afle singuri cum să mediteze.
Aceia vor fi cei care meditează cu adevărat.
Iar pentru ei, meditaţia va fi la fel de uşoară ca orice altceva. Va fi la fel de firească precum respiraţia.

Când vine un astfel de om, orice tehnică funcţionează pentm el. Observ lucrul ăsta în fiecare zi. Dacă cineva căruia i-a venit timpul să mediteze...

E la fel ca maturitatea sexuală.
Un băieţel de trei ani n-are idee despre sex şi chiar dacă se întâmplă să vadă un bărbat făcând dragoste cu o femeie, el nu va înţelege ce se întâmplă.
Cel mult va crede că bărbatul încearcă s-o omoare pe femeie; cei doi se luptă sau aşa ceva.
Nu va avea nici cea mai mică idee în legătură cu ceea ce se întâmplă.

Pe la vârsta de paisprezece ani, deodată ceva explodează în biologia lui.
Nu-şi dă seama ce anume se întâmplă, dar ceva se întâmplă. Nu mai e acelaşi.

Şi apoi urmează o perioadă în care băiatul se simte foarte stânjenit fiindcă nu ştie exact ce se întâmplă.

Dar ceva se întâmplă, un lucru foarte necunoscut, ceva ce îi creează probleme, ceva care îi dă târcoale; iar el nu ştie despre ce e vorba şi cum să procedeze şi cum să facă să priceapă.
E un fenomen natural; acum sexul a devenit matur; glanda sexuală a început să secrete hormoni.

Dacă viaţa s-ar derula natural, frumos, dacă n-ar exista învăţători care să fie împotriva vieţii, dacă n-ar exista politicieni şi preoţi care să te abată de la mersul firesc - atunci undeva în jurul vârstei de patruzeci şi doi de ani, exact aşa cum apare maturizarea sexuală, apare şi maturizarea întru meditaţie.

în jurul vârstei de patruzeci şi doi de ani începi să simţi nevoia de a te întoarce către interior. în jurul vârstei de paisprezece ani începi să te îndrepţi către celălalt, devii extravertit.

Iubirea e extroversiune; relaţie înseamnă să te gândeşti la celălalt.
Meditaţia e introversiune; meditaţie înseamnă să te gândeşti la propriul tău sine, la propriul tău centru.

între vârsta de paisprezece ani şi vârsta de patruzeci şi doi de ani se produce o schimbare.

Treptat, treptat, îţi trăieşti viaţa, afli ce e iubirea, îi afli împlinirea şi frustrarea, îi afli bucuria şi tristeţea, îi afli frumuseţea şi urâţenia, afli că sunt momente de mare extaz urmate de văi adânci de întuneric.

Apoi începi, încet, încet, să te îndrepţi către propriul tău sine, pentru că a depinde de altcineva nu poate niciodată să fie o experienţă cu adevărat extatică.
Dacă bucuria ta depinde de celălalt, bucuria aceea nu poate avea în ea calitatea libertăţii.
Iar o bucurie care nu are calitatea libertăţii nu e cine ştie ce bucurie.
Dacă depinzi de celălalt, atunci există o limitare.

Iar bucuria care vine prin iubire e efemeră.
Poţi să te întâlneşti cu celălalt numai pentru câteva momente şi apoi iarăşi sunteţi separaţi şi vă despărţiţi.
Chiar în mijlocul întâlnirii, vă despărţiţi. Numai pentru o clipă sunteţi în uniune.

Apoi începi să te gândeşti: „Există oare o cale de a mă uni cu existenţa şi a nu mă mai separa de ea niciodată?"

Iar aceea e meditaţia.
Iubirea înseamnă a te uni cu existenţa prin intermediul unei alte persoane, pentru câteva momente doar.
Meditaţia înseamnă să te uneşti cu existenţa de-a pururi. „Yoga" înseamnă „a uni".

Lucrul acesta trebuie să se petreacă undeva în miezul cel mai adânc al fiinţei. Si atunci e bucurie, si atunci e libertate.
Şi atunci e beatitudine şi nu e urmată de nicio vale întunecată. Atunci fericirea e veşnică, atunci celebrarea e veşnică.
Dar momentul acela vine. Ţine minte, el, de asemenea, vine.

Spui:
„Nu e nevoie de niciun efort ca să ne naştem. Nu e nevoie de niciun efort ca să murim.Nu e nevoie de niciun efort ca să ne îndrăgostim."

Eu aş vrea să-ţi spun:
„Nu e nevoie de niciun efort nici ca să meditezi."

Dar dacă există obstacole... De exemplu, într-o comunitate primitivă, când se naşte un copil nu e niciun efort - nici din partea copilului, nici din partea mamei.

Dar lucrurile nu mai stau aşa în cazul unei societăţi civilizate; acolo e nevoie de efort, e nevoie de ajutorul doctorului. E nevoie de mult efort pentru a ajuta copilul să se nască, iar mama simte o durere foarte mare.
Şi voi nu ştiţi câtă durere simte bebeluşul. Dacă vreţi să ştiţi, puteţi întreba specialiştii în terapie primară prin câtă traumă trece el.
Canalul acela îngust, pasajul acela îngust de la pântecul mamei până la ieşirea în lume e foarte dureros.
Iar copilul vrea să iasă din el şi împinge cât poate ca să iasă din el. Iar mama simte durere din cauză că pasajul e mic, iar copilul e mare.
Şi, inconştient, vrea să-l ţină în loc. Nu-l poate ţine în loc - prin natura lucrurilor copilul trebuie să iasă - dar se dă o luptă.

Conflictul dintre mamă şi copil a început deja. Copilul vrea să iasă, iar mamei îi e frică şi-l ţine în loc, manipulează procesul naşterii.

Lucrul acesta e adevărat în ceea ce priveşte o persoană civilizată, dar nu e adevărat în ceea ce o priveşte pe una necivilizată.
O mamă necivilizată pur şi simplu îşi lasă corpul să-şi urmeze cursul.
Iar persoana necivilizată n-are nevoie de terapie primară, fiindcă ea nu trece niciodată prin nicio traumă; mama ajută procesul.
Copilul pur şi simplu pluteşte şi iese.
De fapt, veţi fi surprinşi să aflaţi că femeile primitive trăiesc o plăcere şi un extaz atât de mari în timpul naşterii, încât extazul care vine prin orgasmul sexual nu e nimic în comparaţie cu el.

Ce e extazul din timpul orgasmului sexual?
Un bărbat se împinge în femeie, iar energiile ei sexuale încep să vibreze, încep să fie stârnite. Ăsta e orgasmul ei sexual. Pulsaţia se răspândeşte în tot corpul.
Dar nu se poate compara cu ceea ce se întâmplă atunci când copilul se împinge şi începe să iasă. E acelaşi pasaj. Iar copilul e cu mult mai mare decât orice organ masculin. în mod firesc, întreaga fiinţă pulsează, iar corpul trece printr-un mare orgasm.
Dar numai o femeie primitivă ştie asta, faptul că e un mare extaz să dai naştere unui copil; nu e dureros deloc, e o bucurie. Dar când e natural, atunci e o bucurie.

Spui că nu e nevoie de niciun efort ca să ne naştem...?
Nu şi când e vorba de lumea civilizată. Un om civilizat are nevoie de mult efort ca să se nască.
Poate că mamei i s-au dat tranchilizante, sedative, a fost adusă la o stare de inconştienţă ca să nu treacă printr-o mare durere sau naşterea se poate face chiar prin operaţie de cezariană, mama trebuie operată.
E nevoie de doctor, e nevoie de asistentă, e nevoie de moaşă. De ce? Ca să desfacă răul făcut de societate.

Spui că nu e nevoie de efort ca să murim?
Iarăşi te înşeli. Poţi să te duci în spitalele din America şi să vezi acolo.
Mulţi bătrâni sunt gata să moară şi vor să moară; nu sunt lăsaţi să moară.

Chestiunea eutanasiei a devenit una dintre cele mai importante chestiuni pentru viitor, fiindcă ştiinţa medicală a evoluat foarte mult şi poate ajuta un om să trăiască două sute de ani sau chiar mai mult.
Omul respectiv poate să nu mai aibă cine ştie ce viaţă în el, dar se poate târî de la o zi la alta, într-un spital.
Nu va putea să se mişte sau să vorbească sau să iubească, dar poate să continue să existe acolo, vegetând.
Va fi o suferinţă uriaşă şi un iad imens.

Dacă el vrea să moară, nicio societate nu-i permite să moară.
I se spune: „E ilegal; nu poţi să te sinucizi."

Un om care a ajuns la o sută treizeci sau o sută patruzeci de ani vrea să moară pentru că existenţa lui e pur şi simplu o tortură.
Societatea pare să fie foarte sadică... ţi se spune: „Nu ai voie să mori; va trebui să trăieşti."
Iar doctorii vor continua să te ajute să trăieşti pentru că au multă compasiune faţă de tine.
Din cauza compasiunii, va trebui să trăieşti.
Soţia i-a murit, copiii i-au murit, rudele i-au murit, prietenii s-au dus, iar el se târăşte prin viaţă fără niciun motiv. Nu ştie ce-are să se întâmple mâine. Doar se târăşte şi se târăşte şi se târăşte...

Vă puteţi imagina nefericirea lui...? Atunci va fi nevoie să se sinucidă. Va trebui să găsească mijloacele şi căile prin care s-o facă.
Poate că va trebui să-l mituiască pe doctor ca să-l deconecteze de la aparatul de oxigen sau să nu-i mai dea medicamente. Poate va fi nevoit să mituiască pe cineva; va fi nevoie de efort.

Moartea naturală se întâmplă în mod natural, dar omul nu mai e natural!
Aşa că nimic nu mai e natural - nici măcar moartea. Dacă mori în mod natural, asta va fi cu totul altceva. Dar tu nu trăieşti natural; cum ai putea să mori natural?
Moartea trebuie să fie apogeul a tot ceea ce ai făcut în viaţă.
Dacă ai trăit nenatural, vei muri nenatural.
O moarte naturală e posibilă numai dacă viaţa a fost naturală.

Deci cel care a pus întrebarea spune: „Nu e nevoie de niciun efort ca să murim."

Aşa e, cum spui. într-o societate primitivă nu e nevoie de efort, dar din cauza compasiunii misionarilor, primitivii au dispărut. Ei au devenit cu toţii oameni educaţi acum. Acum e nevoie de efort ca să mori.

De ce se sinucid atât de mulţi oameni? Iar rata sinuciderilor creşte de la an la an. De ce? Nu e moartea naturală suficientă...? Sinucidere înseamnă moarte cu efort.
Iar rata sinuciderilor va continua să crească tot mai mult dacă guvernele vor rămâne ferme pe poziţie şi nu le vor permite oamenilor să moară şi-i vor ţine cu forţa în azile şi în spitale şi-i vor obliga să trăiască împotriva voinţei lor. Atunci vor exista tot mai multe şi mai multe sinucideri.

Omul a perturbat tot ceea ce e natural.

Şi spui că nu e nevoie de niciun efort ca să te îndrăgosteşti? Nici asta nu e adevărat. Nici asta nu e adevărat. Uitându-te în continuu la televizor, uitându-te la filme, citind poezii şi romane - toate acestea contribuie la faptul că te îndrăgosteşti. Ele îţi dau idei; ele îţi alimentează aşa- numita dragoste. Nu e un proces natural.

Naturalul a dispărut. Tot ceea ce e natură a dispărut; totul e fals şi din plastic.
De aceea şi meditaţia trebuie să fie falsă şi din plastic.

Dar adevărata meditaţie nu apare niciodată prin efort.

Atunci ce ai de făcut? La început trebuie să faci un efort, altfel nu te vei apropia niciodată de nicio tehnică de meditaţie, de nicio şcoală de meditaţie.
Va trebui să treci prin efort deoarece aţi devenit cu toţii fiinţe nenaturale.
Efortul pe care îl vei face te va ajuta să înţelegi ce e meditaţia. Nu te va duce la meditaţie; te va ajuta doar să înţelegi ce e meditaţia. Te va ajuta să înţelegi dacă poţi intra sau nu uşor în spaţiul acela numit meditaţie.

Dacă simţi că ţi se întâmplă foarte lesne, că poţi să intri în spaţiul acela şi poţi ajunge la spaţiul acela, efortul va dispărea de la sine. Nu va mai fi nevoie.
Poţi să stai pur şi simplu cu ochii închişi şi ea apare. E atât de naturală.

Dar numai din momentul în care se întâmplă e ea foarte naturală. Şi până ce nu s-a întâmplat nu vei putea să ştii dacă meditezi în mod natural sau nu; aşa că va fi nevoie de efort.

Omul a ajuns atât de artificial încât totul va trebui făcut prin efort.
Dar făcând efort vei ajunge să simţi şi să vezi dacă poţi pluti lesne în meditaţie sau nu.

Şi întrebi:
„De ce e nevoie de un aşa de mare efort ca să-l cunoaştem pe Dumnezeu de vreme ce acesta pare să fie lucrul cel mai firesc?"

Dacă e lucrul cel mai firesc, atunci el trebuie să i se fi întâmplat celui care a pus întrebarea. Nu ţi s-a întâmplat, că altfel n-ai mai fi aici.
Ce caută aici unul care a ajuns la realizarea lui Dumnezeu...? N-are niciun sens. Căutarea ta s-a oprit, dacă ai ajuns să ştii.
Da, odată ce ştii, e foarte simplu şi uşor, dar până când ajungi să ştii va fi nevoie de efort.

Şi reţine, nu e nevoie de efort pentru meditaţie.
E nevoie de efort pentru a desface tot ce ţi-a făcut societatea.
E nevoie de o dehipnotizare.
Societatea te-a hipnotizat.
Societatea te-a condiţionat; e nevoie de o decondiţionare.
Societatea te-a murdărit; e nevoie de o curăţare. Un duş zdravăn - în asta constă efortul tău.

Odată ce ai început să simţi că meditaţia e calitatea ta cea mai lăuntrică, poţi pătrunde în ea oricând. E atât de uşor, e ca respiraţia. Atunci orice efort dispare.

Şi întrebi:
„încearcă Dumnezeu să ne pună la încercare în vreun fel?"

Nu. în primul rând nu există un Dumnezeu care să te pună la încercare. Şi chiar dacă există un Dumnezeu, el nu e în niciun fel interesat să te pună la încercare şi să te supună la examinări.
Ce sens are? El nu e sadic ca să te tortureze.

Profesorii sunt sadici; examinatorii sunt sadici. Poţi să-i întrebi pe psihologi.
Ei spun că oamenii care vor să-i tortureze pe alţii se fac profesori. O anumită tendinţă spre a tortura. Iar copiii mici sunt cea mai bună ocazie pe care o poţi găsi.
Torturează-i, testează-i, examinează-i - şi asta pentru binele lor! Şi nimeni nu te poate împiedica s-o faci, fiindcă e pentru binele lor.

Dumnezeu nu e interesat în niciun fel să te pună la încercare. Problema nu apare din cauza lui Dumnezeu.

Problema apare din cauza societăţii voastre, a politicii voastre, a preoţilor voştri.
Ei v-au făcut să fiţi în aşa fel încât să nu puteţi medita. Ei au făcut ca astfel de lucruri simple să fie imposibile.

E exact ca în vremurile de demult din China, când puneau pantofi mici, pantofi de fier în picioarele femeilor fiindcă ăsta era semnul - un picior mai mic era semn că femeia vine dintr-o familie regală.
Dacă femeia nu poate merge cum trebuie, e din familie regală! Aşa că nicio femeie bogată nu putea să meargă; aveau toate picioare mici.
Iar dacă închizi piciorul în pantofi de fier, ce faci? Femeile îndurau o mare durere doar ca să aibă picioare mici. Picioarele acelea nu pot fi frumoase. Picioarele acelea simt urâte fiindcă creşterea n-a avut loc.
Cum ar putea ceva retardat să fie frumos?

Dar aşa ceva a fost considerat mii de ani ca fiind frumos, iar femeile au îndurat - şi le plăcea că aveau picioare mici.

Acum aşa ceva a dispărut. Dacă o femeie din familie regală, o femeie bogată din vechea Chină ar fi vrut să înveţe să alerge, i-ar fi fost foarte dificil. Ar fi fost nevoie de mult efort din cauză că ea nu avea picioarele necesare pentru asta.
Nu pentru că Dumnezeu ar fi pus-o la încercare, ci doar din cauză că societatea e stupidă şi i-a condiţionat picioarele în aşa fel încât nu poate alerga.

Şi acelaşi lucru e valabil în privinţa a o mie de lucruri.

Societatea voastră vă condiţionează într-un anumit mod şi apoi nu puteţi face anumite lucruri. Când vreţi să le faceţi, e nevoie de mult efort ca să desfaceţi ce v-a făcut societatea.

Societatea v-a învăţat să gândiţi şi să gândiţi în continuu, şi să gândiţi cu iscusinţă şi deşteptăciune.
Ea nu v-a permis să aflaţi că există spaţii de non-gândire, fiindcă societăţii îi e frică.

Acele spaţii de non-gândire sunt foarte periculoase.
Acele spaţii de non-gândire sunt nebune.
Acele spaţii de non-gândire vă vor da o mare bucurie, dar vă vor face foarte rebeli.
Acele spaţii minunate vă vor face foarte, foarte fericiţi, dar un om fericit devine liber.
El nu poate fi forţat prea uşor să facă lucruri prosteşti.
Nu-l poţi trimite în armată.

Va spune: „Prostii. Sunt atât de fericit, de ce să mă duc să-i omor pe alţii şi să fiu omorât?"
Nu poţi să-l trimiţi în armată; va spune pur şi simplu nu. N
u poţi să-l forţezi să facă toată viaţa lucruri prosteşti, ca o maşină.

Va spune: „De ce? Am să fac lucruri care îmi plac şi pe care le iubesc."

Un om extatic înseamnă o răzvrătire în lume.

Nu-i poţi spune să fie un funcţionar într-un birou şi să tot rânduiască hârtii, să pună dosare peste dosare toată viaţa lui.
Va zice:
„Mă duc să mă fac fermier pentru că îmi plac pomii. Dacă n-o să mă îmbogăţesc, nu-i nimic. Bogăţia mea va fi interioară."
„Mă duc să mă fac pescar. O să fiu în largul mării. Nu vreau să fiu funcţionar."

Dar atunci lucrurile vor fi dificile pentru societate.
Societatea are nevoie de funcţionari, societatea are nevoie de soldaţi.
Societatea are nevoie de oameni foarte reprimaţi, ale căror energii fierb înăuntrul lor fără nicio posibilitate de a o lua în vreo direcţie - aşa încât pot fi puse în slujba oricărei sarcini.
Societatea aranjează lucrurile în aşa fel încât să puteţi deveni sclavi.
Societatea nu se află aici ca să vă facă oameni liberi, fiindcă odată cu apariţia libertăţii va dispărea politica, vor dispărea statele.

într-o lume liberă nu vor mai exista naţiuni şi nu va mai fi nevoie de naţiuni şi nu va mai fi nevoie de armate.
Milioane de oameni care nu fac decât să-şi irosească viaţa - făcând paradă.
La stân-ga! La dreap-ta! Stânga-mprejur!
Milioane de oameni - o fac foarte fericiţi, gândindu-se că fac lucruri măreţe, ca aduc un mare serviciu umanităţii.

Cui i-ar plăcea?
Oamenilor liberi le-ar plăcea să devină cântăreţi sau dansatori. Dacă dansezi e bine.
Dar să te întorci „stânga-mprejur", „la stânga" sau „la dreapta"?!...

Aţi văzut vreodată vreo pasăre întorcându-se la stânga, la dreapta? Aţi văzut vreun animal?
Dansează, da, dansează, dar dansul e ceva cu totul diferit. Oamenii vor dansa şi vor cânta şi se vor duce în pădure şi vor tăia lemne şi se vor duce la mare şi vor pescui şi se vor duce la munte, se vor face fermieri, grădinari, se vor face tâmplari, ţesători, torcători. Dar oamenii vor face ceva ce le place să facă.

În prezent voi faceţi ceva ce vrea guvernul să faceţi. Şi subtil e şiretlicul.

Universitatea, şcoala, colegiul - subtil e trucul prin care vă forţează să faceţi ceva ce n-aţi vrut niciodată să faceţi.
Şi atunci sigur că e de înţeles dacă rămâneţi nefericiţi. Cum aţi putea fi fericiţi?

Foarte rar întâlneşti o fiinţă capabilă să celebreze, fiindcă e foarte greu de scapat de închisorile pe care societatea le-a creat în jurul vostru.

Într-o lume naturală, lucrurile vor sta tocmai invers.
Va fi foarte dificil să găseşti un om nefericit. De ce? Nu pare să fie nevoie să fii nefericit.
Buddhaşii vor fi ceva obişnuit. Dacă lucrurile decurg în mod natural, rareori vei găsi un om care să nu fie un buddha. Dar lucrurile nu se desfăşoară natural.

De aceea trebuie să înveţi până şi cum să meditezi, şi trebuie să înveţi cum să iubeşti, şi trebuie să înveţi cum să fii fericit, şi trebuie să înveţi cum să-l cunoşti pe Dumnezeu.

Ultima întrebare:
Osho,
De ce sunt toate religiile împotriva sexului? Şi de ce nu eşti tu împotriva sexului?

Toate religiile sunt împotriva sexului fiindcă acesta e singurul mod în care vă pot face să vă simţiţi mizerabil.
Acesta e singurul mod în care vă pot face să vă simţiţi vinovaţi.
Acesta e singurul mod în care să vă reducă la a fi nişte păcătoşi.

Sexul e unul dintre adevărurile cele mai fundamentale ale vieţii, atât de fundamental încât dacă cineva spune că el reprezintă ceva rău, te pune în dificultate.
Nu poţi să te descotoroseşti de el.

Până când nu ajungi cu adevărat iluminat, nu poţi să te descotoroseşti de el.

Iar ca să devii iluminat nu e nevoie să te descotoroseşti de el.

De fapt, dacă pătrunzi mai adânc în el, iluminarea va fi mai uşoară fiindcă un om care a pătruns adânc în iubire va putea să pătrundă adânc în meditaţie - căci în momentele cele mai adânci de iubire vor exista câteva străfulgerări ale meditaţiei.

Aşa a fost descoperită meditaţia.
Aşa au fost descoperite samadhi, satori.
Fiindcă într-o relaţie de iubire profundă, uneori mintea ta dispare brusc. Nu mai există gânduri, nu mai există timp, nu mai există spaţiu. Devii una cu întregul.
Oamenii au purtat în amintire acele străfulgerări şi vor să ajungă la ele într-un mod mai natural, în solitudinea lor, fiindcă a depinde de celălalt nu e un lucru foarte bun şi, în plus, se întâmplă numai pentru o clipă.

Cum să ajungi la acea străfulgerare în mod permanent, ca ea să rămână, să ajungă să fie natura ta?

Religiile sunt împotriva sexului pentru că de-a lungul secolelor ele au ajuns să-şi dea seama că sexul e lucrul de care omul se bucură cel mai mult.
Aşa că otrăveşte-i bucuria.
Odată ce i-ai otrăvit bucuria şi îi inoculezi în minte ideea că e ceva rău în legătură cu sexul - că e un păcat - el nu va putea niciodată să se bucure de el, iar dacă nu se poate bucura de el, energiile lui vor începe să o ia în alte direcţii. Va deveni mai ambiţios.

Un om cu adevărat sexual nu va fi ambiţios. De ce?
Nu va tânji după poziţia de prim-ministru sau de preşedinte. De ce?
Energia care se transformă în ambiţie e sex reprimat.
Un om liber din punct de vedere sexual nu va încerca să devină cineva. Oricine ar fi el, e pe deplin fericit.
De ce să-şi bată capul să strângă grămezi de bani?
Când nu poţi iubi, strângi bani; banii reprezintă un substitut.
Nu vei găsi niciodată un om care să strângă grămezi de bani şi să fie totodată iubitor şi nu vei găsi niciodată un om iubitor care să strângă grămezi de bani. E foarte dificil.
Banii reprezintă un substitut; ei reprezintă o falsă relaţie de dragoste.
Îţi e frică să faci dragoste cu o femeie sau cu un bărbat, aşa că faci dragoste cu dolarii, cu rupiile, cu lirele sterline.

N-aţi văzut cum e un avar care dă de nişte bani?
N-aţi văzut lumina care i se aprinde în ochi şi cum i se luminează faţa, de parcă s-ar uita la o femeie frumoasă sau la un bărbat frumos...?
Daţi-i o bancnotă de o sută de dolari şi vedeţi cum o atinge, cum o pipăie. încep să-i curgă balele. E o poveste de dragoste.
Uitaţi-vă la el când îşi deschide cutia cu bani şi se uită înăuntru. Stă faţă în faţă cu Dumnezeu. Banii sunt Dumnezeul lui, dragostea lui.

Iar când un om ambiţios încearcă să devină prim-ministru sau preşedinte...
Ambiţia e energie sexuală deviată, iar societatea vă face să deviaţi.

Întrebi: „De ce sunt toate religiile împotriva sexului?"

Ele sunt împotriva sexului din cauză că numai în felul acesta vă pot face să vă simţiţi nefericiţi, vinovaţi, înfricoşaţi.

Din momentul în care eşti înfricoşat, poţi fi manipulat.

Reţineţi regula aceasta fundamentală: dacă vrei să domini pe cineva, bagă frica în el.
Mai întâi înfricoşează-l.
Dacă îi e frică, poţi să-l domini.
Dacă nu-i e frică, de ce şi în ce fel l-ai putea domina?
Cum îţi va permite el să-l domini?
Va spune: „Şterge-o de-aici. Cine eşti tu să mă domini pe mine?"
Mai întâi sperie-l.

Iar oamenilor le e foarte frică de două lucruri.
Unul e moartea, aşa că religiile au exploatat asta.
Că ai să mori, că ai să mori, că ai să mori - insistă mereu, te fac să tremuri.
Şi-atunci tu spui: „Ce mă fac eu acum, ce? Cum trebuie să mă port? Cum trebuie să trăiesc?"
Şi apoi spun că există iad şi există rai.
Lăcomie şi profit, pedeapsă şi recompensă.
Deci unul dintre ele e moartea.

Dar moartea nu e încă prezentă, aşa că o poţi amâna.
Nu constituie o mare problemă; spui: „Bine, om mai vedea când om muri. N-o să mor eu chiar acum. O să mai trăiesc cel puţin încă cincizeci de ani, aşa că de ce să-mi fac griji?"
Iar omul nu vede la o distanţă foarte mare; el n-are radar. Nu poate vedea ce-o să fie peste cincizeci de ani.
Dar, dacă-i spui: „O să mori mâine", s-ar putea să se sperie, dar peste cincizeci de ani?
Va spune: „Aşteaptă, nu e nicio grabă. Mai întâi să fac ce mă interesează."
Ar putea chiar începe să le facă mai repede fiindcă „Nu mi-au mai rămas decât cincizeci de ani? Atunci să mă apuc să fac tot ce vreau să fac. Să mănânc, să beau, să mă veselesc."

Al doilea lucru, care naşte mult mai multă frică, e sexul.
Sexul e deja problema.
Moartea va fi problema; ea e în viitor.
Problema sexului e în prezent; ea e deja acolo.
Religiile îţi contaminează energia sexuală. Ele încep să te sperie că sexul e ceva rău, că e urât, că e păcat, că te va târî în iad.
Ele vor să te domine, de aceea sunt împotriva sexului.

Eu nu am nicio intenţie să te domin, mă aflu aici ca să te fac cu desăvârşire liber.

Şi e nevoie doar de două lucruri ca să fii liber.

Unul este acela că sexul nu e un păcat.
El e un dar de la Dumnezeu, e o graţie.

Iar al doilea, moartea nu există.
Vei fi de-a pururi, fiindcă tot ceea ce este, va continua să fie. Nimic nu dispare vreodată.
Se schimbă formele, se schimbă numele, dar realitatea continuă.

Aşa că eu înlătur orice urmă de frică.

Eu nu vreau să vă fac să vă simţiţi în niciun fel vinovaţi, înfricoşaţi.
Vreau să înlătur din voi orice frică, aşa încât să puteţi trăi natural, fără nicio dominare, ca să puteţi trăi urmându-vă spontaneitatea.

Iar spontaneitatea aceea va aduce iluminare.
Atunci sexul dispare şi moartea dispare.

A dispărut în cazul meu, aşa că ştiu că va dispărea şi în cazul vostru.
Şi-atunci ce motiv de îngrijorare poate exista?
Şi dispare mai uşor dacă l-aţi cunoscut cum trebuie.
Atunci când cunoşti ceva, cunoaşterea face ca tu să treci dincolo de lucrul respectiv; ai încheiat cu el.
Dacă n-ai trăit cum trebuie, vei fi asemenea celorlalţi oameni religioşi care n-au trăit cum trebuie: tânjesc, doresc, visează, dar reprimă, aşa că rămân agăţaţi de reprimările lor - nu se eliberează niciodată de sex.

O poveste frumoasă. Meditează asupra ei:
Se petrece cândva nu prea departe în viitor.
Ne-am autodistrus în sfârşit printr-un holocaust nuclear.
Toată lumea aşteaptă neliniştită la o coadă care pare nesfârşită şi care duce la porţile raiului.
Acolo unde începe coada, Petru hotărăşte care suflete vor fi lăsate să intre şi care vor fi expediate.

La ceva distanţă faţă de porţi, un american stă la coadă frângându-şi mâinile pradă temerii.
Deodată aude un murmur care începe din capătul cozii şi creşte în volum devenind un sunet năvalnic de bucurie ce străbate coada ajungând până la el.
Reuşeşte să discearnă sunete de celebrare în multe limbi.
Aude strigăte de „Bravo”, „Bravissimo", „Bis", „Encore" şi „Hip, Hip, Ura".

„Ce e asta? Despre ce e vorba?" îi imploră el pe cei care stau la coadă mai în faţă.

În cele din urmă cineva aflat mai aproape de porţi se întoarce în spate şi îi strigă:
„Petru tocmai ne-a spus: ‚Fututul nu se pune!'..."

Ai priceput?
Sexul nu are nimic de-a face cu iluminarea. Iubirea n-are nimic de-a face cu iluminarea.
De fapt, el te va ajuta fiindcă te va face mai natural.
Fii natural şi nu cultiva nicio anormalitate şi vei fi mai aproape de Dumnezeu.

De aceea eu nu sunt împotriva sexului, nu sunt împotriva a nimic.

Sunt doar împotriva atitudinilor nenaturale, atitudinilor pervertite.

Fii natural şi normal şi permite-i lui Dumnezeu să curgă prin tine. Te va duce el cu sine. Râul lui deja se îndreaptă spre mare.
Nu încerca să înoţi în susul râului, nu căuta să împingi râul. Lasă-te dus de el.
Asta înseamnă abandon şi asta înseamnă sannyas.
Destul pentru azi.

CAPITOLUL 5 - DINCOLO DE PRISMA MINŢII

Hakuju slujea ca lector distins la colegiul şcolii de meditaţie Tendai.
Într-o după-amiază toridă de vară, pe când ţinea, cu zelu-i specific, un curs despre clasicii chinezi, a observat câţiva dintre studenţi moţăind.
S-a oprit din predat la mijlocul frazei şi a zis:
„Tare-i cald, aşa-i? Nu pot să vă condamn pentru că v-a luat somnul. Îmi permiteţi să trag şi eu un pui de somn?"
Zicând acestea, Hakuju a închis manualul şi, lăsându- se mult pe spate în scaun, a adormit.

Clasa a fost consternată, iar cei care moţăiseră s-au trezit de la sforăielile lui.
Cu toţii s-au îndreptat în scaun şi au aşteptat ca maestrul să se trezească.

Primul principiu, principiul care nu poate fi spus - dar putem totuşi încerca.
Primul principiu e că samsara e nirvana, că ordinarul e extraordinar, că lumea aceasta e lumea cealaltă, că materia e minte, că nu există distincţie între sfânt şi laic, că profanul e sacru.
Acesta e primul principiu.

Desigur, el nu poate fi spus, iar eu nu-l spun, dar poate fi indicat.

Indivizibilul e primul principiu.

în momentul în care dividem realitatea, îşi face apariţia al doilea principiu. AI doilea e o umbră; primul e originalul.

Aceasta este una dintre cele mai mari contribuţii ale zenului în lume.
Zenul spune că lumea e Dumnezeu, că alt Dumnezeu nu există.

Creaţia este creatorul, alt creator nu există.
însăşi creativitatea e divină. Nu e ca un pictor care e diferit de pictura lui.
E ca un dansator care e una cu dansul. Dumnezeu e una cu existenţa lui. Dumnezeu e existenţa lui.

De fapt, a spune „Dumnezeu este" e tautologic, e o repetiţie, fiindcă „Dumnezeu" înseamnă acelaşi lucru cu „este". Dumnezeu este faptul pur de a fi. Totul e divin.

E foarte dificil pentru aşa-zisul religios să înţeleagă aşa ceva deoarece întregul lui sistem e clădit pe distincţia: asta e bine, asta e rău, asta trebuie făcut şi asta trebuie evitat.
Viaţa din piaţă trebuie condamnată şi trebuie să pleci în Himalaya sau la mănăstiri.

Mintea religioasă de rând are la bază condamnarea, ea e în slujba egoului, aşa că atunci când devii religios în sensul comun, începi să ai sentimentul că eşti pios ca nimeni altul.
Din cauză că trăieşti într-un anume fel - mănânci anumite lucruri şi nu mănânci anumite lucruri şi ai un anumit mod de a trăi - începi să simţi că eşti mai sfânt decât alţii.

Un călugăr catolic sau un călugăr jainist are impresia că e foarte sfânt fiindcă face anumite lucruri şi ocoleşte anumite lucruri. Sfinţenia lui stă în ceea ce face.

Zenul stăruie asupra faptului că ceea ce faci nu are nici cea mai mică importanţă, că ceea ce e important ţine de fiinţă.
Nu eşti ceea ce faci.
Eşti ceea ce eşti.
Iar prin ceea ce faci nu schimbi niciodată ceea ce eşti, dar dacă fiinţa ta se schimbă, cu siguranţă se schimbă şi ceea ce faci.
Devine ceva total diferit; se umple cu o lumină nouă. O calitate nouă, o dimensiune nouă se deschide.

Dar poţi face acelaşi lucru fără ca fiinţa ta să fi trecut prin nicio transformare, iar atunci va ţine de al doilea principiu, va fi ceva de mâna a doua, nu va fi ceva real.

De exemplu, Mahavira s-a lăsat în pielea goală.
Nuditatea lui vine din primul principiu; e o curgere din miezul lui cel mai lăuntric. E o inocenţă care a apărut în viaţa lui.
Poţi să te laşi în pielea goală - de-a lungul secolelor, mii de călugări jainişti au umblat goi - dar să fie vorba de o acţiune.
Pentru Mahavira n-a fost o acţiune; în esenţă a fost o schimbare în fiinţa lui. A devenit atât de mult precum un copil încât nu mai era nevoie de nicio îmbrăcăminte. Nu mai era nimic de ascuns.
A devenit atât de deschis, atât de simplu. Din lăuntrul lui cel mai lăuntric curgea nuditatea lui. Atunci ea avea o calitate diferită: calitatea inocenţei, a simplităţii de copil.

Dar aceia care i-au devenit adepţi şi au început să umble în pielea goală urmându-l pe el au fost oameni şireţi, oameni abili.
în cazul lor a fost o concluzie matematică, o concluzie logică. Au chibzuit asupra ei. S-au gândit că Mahavira a devenit Mahavira fiindcă s-a dezbrăcat; „Dacă ne dezbrăcăm, vom deveni Mahavira."
Pentru ei acţiunea vine prima.

Mahavira a devenit nonviolent. A devenit atât de atent cu fiecare formă de viaţă, chiar şi cu viaţa pomilor. Nu călca pe iarbă, căci ar fi putut s-o doară.
A devenit atât de iubitor, atât de plin de compasiune, deoarece fiinţa lui s-a schimbat.
Atunci adepţii lui au încercat acelaşi lucru, din capătul celălalt: ei au încercat asta ca pe un comportament cultivat, încearcă să nu omoare, încearcă să evite orice violenţă, dar e numai la nivel de acţiune.

Acţiunea nu-ţi poate schimba fiinţa.
Periferia nu-ţi poate schimba centrul.
Numai atunci când se schimbă centrul, se schimbă şi periferia. Aceasta să fie una dintre regulile fundamentale.

Maeştrii zen spun că samsara aceasta, lumea aceasta e şi lumea cealaltă.
Nu există lumea cealaltă, aşa că nu căuta viaţa de apoi; nu există aşa ceva. Momentul acesta e totul!

Dacă începi să cauţi o altă lume, ai împărţit existenţa în două - iar existenţa e indivizibilă.
Nu există un hotar al lumii acesteia dincolo de care să înceapă hotarul lui Dumnezeu. Dumnezeu nu e un vecin! Dumnezeu e în lume.
El nu e transcendent; e imanent. E una cu existenţa.
Aşa că nu împărţi. în momentul în care împărţi, cazi în lumea întunecată a ceea ce e de mâna a doua.
Dacă poţi privi cu un ochi nedivizat, vei da peste primul principiu.

Probabil că aţi auzit despre al treilea ochi.
Aveţi doi ochi: doi ochi înseamnă dualitate. Iar toţi aceia care au privit înăuntrul lor spun că vine un moment când se deschide al treilea ochi. Al treilea ochi e unul singur.
Nu există un al treilea ochi în mod fiziologic în corpul tău; e o metaforă.
Când doi ochi dispar şi devin unul singur, când nu mai priveşti în existenţă cu o minte care divide, când priveşti în existenţă cu o conştiinţă nedivizată, absolută, atunci eşti unul singur.

Iisus le spune ucenicilor săi: „Când veţi avea un singur ochi, atunci veţi cunoaşte împărăţia lui Dumnezeu. Dacă ajungeţi să aveţi numai un singur ochi, atunci a voastră va fi toată beatitudinea şi toată binecuvântarea."
El vorbeşte despre al treilea ochi, iar al treilea ochi îţi dă străfulgerarea primului principiu.

Primul principiu este că samsara e nirvana, că ordinarul e extraordinarul.
Aşadar vă rog să nu vă gândiţi că ceva e spiritual şi ceva e nonspiritual.
Poţi face totul într-un mod spiritual şi poţi face totul într-un mod nespiritual. Dacă împărţi, eşti nespiritual.
Dacă un om spune că asta e bine şi asta e rău, el e nespiritual.
Dacă un om spune: „Lucrul ăsta trebuie dorit şi lucrul ăsta nu trebuie dorit", el nu mai e spiritual.

Spiritualitatea nu are niciun „trebuie să", nu are niciun „trebuie să nu".
Spiritualitatea are o acceptare profundă a orice este - ceea ce este.
Buddhiştii îi spun tathata, astfelitate - astfel stau lucrurile.
Oricum ar sta, aşa stau: trebuie să accepţi şi să te relaxezi. în relaxarea aceea se află dimensiunea spiritualului. Dacă poţi face lucruri obişnuite într-un mod relaxat, fără nicio tensiune în minte, fără să ai în minte mereu dorinţa de a reuşi sau de a ieşi învingător, atunci faci un lucru spiritual.
Şi-atunci poţi face orice.

Maeştrii zen sorb ceai şi numesc asta o ceremonie a ceaiului. A sorbi ceai poate deveni ceva spiritual.

Cum devine ceva spiritual?
Pentru aceia care n-au privit înăuntrul realităţii în niciun fel pare pur şi simplu absurd. Să sorbi ceai?
Cum poate deveni ceva religios?
Da, dacă incantezi numele lui Dumnezeu, poate că e ceva religios. Dacă te rogi, posteşti, poate că e spiritual, dar să sorbi ceai? Cum poate fi ceva religios sau spiritual?

Maeştrii zen spun că dacă poţi să sorbi ceaiul cu o minte absolut nedivizată, aşa încât ceaiul şi cel care îl soarbe să nu mai fie despărţiţi, să ajungă să fie o singură energie, atunci va fi atâta linişte, vei fi relaxat - iar dacă nu poţi fi relaxat în timp ce bei ceaiul, în ce altă împrejurare ai putea fi relaxat? - o ceaşcă de ceai poate deveni o ceaşcă de rugăciune.
Atunci totul poate deveni spiritual. Să sapi în grădină, să ai grijă de pomi poate deveni ceva spiritual. Absolut orice poate avea calitatea spirituală fiindcă întreaga existenţă e Dumnezeu. Trebuie doar să devii conştient de ea. O conştienţă relaxată face ca totul să fie spiritual.

Aşadar, dictonul acesta că samsara e nirvana e unul dintre cele mai de seamă dictoane rostite vreodată de orice om pe pământul acesta.
Fondatorul zenului, Bodhidharma, e cel care l-a rostit. E o lovitură de trăsnet. E una dintre zicalele cele mai revoluţionare.

Ea distruge orice distincţie şi pune în lumină faptul că toate celelalte aşa-zise religii nu sunt decât filozofii, nu sunt cu adevărat religioase, fiindcă ele divid întruna - diavolul şi Dumnezeu, iadul şi raiul şi tot aşa mai departe.
Ele se ocupă cu divizarea, iar divizarea e opera minţii.

Mintea funcţionează ca o prismă.
O rază de lumină intră într-o prismă şi e împărţită în şapte culori. Când a intrat avea o singură culoare, era absolut albă, era nedivizată.
Când iese din prismă nu mai e una singură; e împărţită în şapte, în şapte culori, întregul curcubeu. Lumea e împărţită din cauza prismei minţii. În minte intră unul singur; din minte ies şapte.
Dacă vrei să cunoşti primul principiu va trebui să treci dincolo de prismă. Va trebui să ajungi în acel punct în care raza e una singură.

Există două căi de a căuta adevărul.
Una este cea orientată spre obiectiv, iar a doua este cea orientată spre sursă.
Prima e greşită, iar a doua e corectă. Când spun că prima e greşită, n-o condamn. Nu spun că e rea.

Spunând că e „greşită" n-o condamn, ci doar indic faptul că ea nu duce nicăieri, că duce într-o fundătură, că poţi s-o apuci pe ea, dar nu vei ajunge niciodată.
Poţi să mergi şi să tot mergi, dar nu vei ajunge niciodată. E o cale falsă. Pare a fi o cale, dar nu e. Arată ca o cale, dar doar arată aşa.

Mai întâi să înţelegem calea cea falsă fiindcă dacă poţi vedea falsul ca fiind fals, călătoria e pe jumătate făcută.
Atunci e foarte simplu să vezi adevăratul ca fiind adevărat. A cunoaşte falsul ca fals înseamnă că deja ai ajuns să înţelegi ce este sau ce poate fi adevăratul.
Aşadar întotdeauna începeţi prin a înţelege mai întâi falsul. Odată eliminat falsul, rămâne adevăratul. Deci mai întâi falsul.

Toată lumea e înclinată spre a cădea în capcana falsului fiindcă acesta e foarte ademenitor; el funcţionează aproape ca un magnet. Mintea se simte foarte atrasă de el.
Mintea are tendinţa să fie atrasă de fals. De ce?
Pentru că mintea însăşi e falsă. Ea se hrăneşte cu ceea ce e fals. Aşa că de câte ori mintea ta e atrasă de ceva, fii cu băgare de seamă: ceva fals, ceva iluzoriu, ceva ce ţine de lumea viselor te atrage.
Mintea trăieşte în vise; ea e făcută din materia viselor. Ziua le spui acelor vise gânduri, noaptea le spui acelor gânduri vise, dar e acelaşi lucru, aceeaşi curgere, aceeaşi energie.
Mintea continuă să depene vise, câteodată pe cale verbală, alteori prin imagini, dar tot ce produce mintea e vis.

Mintea se simte foarte atrasă de calea orientată spre obiectiv, fiindcă mintea e întotdeauna atrasă de viitor. Mintea se teme de prezent; ea nu vrea să fie în prezent.

Aţi observat vreodată un fapt foarte, foarte semnificativ, anume acela că mintea nu poate fi în prezent? - nu poate fi deloc în prezent?
Când eşti în prezent, mintea nu există.
Prezentul e atât de mic încât nu există spaţiu pentru ca gândurile să se mişte.
E atât de mic încât gândurile nu pot exista.
Ele au nevoie de puţin spaţiu ca să se joace, să fugă de colo colo.

Momentul prezent nu poate cuprinde niciun gând, aşa că mintea nu poate exista în prezent; ea există în viitor sau în trecut.
E expertă în ceea ce priveşte trecutul şi în ceea ce priveşte viitorul - şi niciunul dintre acestea două nu există: trecutul nu mai există, iar viitorul încă n-a apărut.
Aşa că mintea trăieşte în ceea ce e fals: ori în ceea ce nu mai există, ori în ceea ce încă n-a ajuns să fie.
Ambele sunt false, ambele sunt ireale.
Aşa că mintea aleargă înainte şi înapoi, dar ea nu e niciodată acum, niciodată aici.

Iar întreaga artă a meditaţiei este să fii aiciacum.
A fi aiciacum înseamnă că ai alunecat afară din minte. Şi chiar a aluneca pentru o singură clipă e extrem de frumos şi extrem de semnificativ fiindcă atunci vezi ce e realitatea.
Atunci vezi ceea ce este. Atunci îl vezi pe Dumnezeu sau adevărul.
Atunci vezi existenţa în culoarea, calitatea, sunetul ei autentic.

în momentul în care mintea începe să lucreze, intră în scenă viitorul sau trecutul.
Fie îţi imaginezi, fie îţi aminteşti. Aşa că mintea se simte foarte fericită cu calea orientată spre obiectiv.
Aceasta îi oferă spaţiu suficient ca să se zbenguie, să aibă gânduri, să aibă vise. E spaţiu suficient. Viitorul e o deschidere pentru minte.

Dar în momentul în care mintea începe să funcţioneze, te-ai închis faţă de prezent - iar prezentul e singurul care e adevărat.

Prezentul înseamnă veşnicul.
Viitorul şi trecutul fac parte din timp; prezentul face parte din veşnicie.

Prin prezent aluneci în Dumnezeu; aluneci afară din minte şi în Dumnezeu. Aluneci afară din ego şi în nucleul tău cel mai lăuntric, care e şi nucleul cel mai lăuntric al întregii existenţe.

Centrul tău nu e numai centrul tău.
E şi centrul meu.
E şi centrul arborilor.
E şi centrul stelelor.

Noi suntem diferiţi la periferie; în centru suntem una.
La periferie eşti separat de mine. În centru nu există eu, nu există tu; există doar noi. Iar „noi"-ul include arborii şi pietrele şi stelele şi totul; include totul.
„Eu"-l e un produs al minţii. „Noi"-ul reprezintă o direcţie cu totul diferită, o dimensiune cu totul diferită.

Căutătorul orientat spre obiectiv se gândeşte:
„Care e ţelul suprem al existenţei? Care e sensul mişcării existenţei? încotro ne ducem?"
Căutătorul orientat spre obiectiv se gândeşte:
„Ce vom deveni? Ce trebuie să devenim?"

El nu se uită niciodată spre ceea ce este el; se uită spre ce urmează să devină el: „Ce trebuie să devin? Un sfânt? Ce urmează să devin? Care e destinul meu în viitor? Care e obiectivul pe care se străduieşte viaţa mea să-l atingă?"

Se uită către viitor. Viitorul nu există.
E foarte întuneric acolo, foarte mare tăcere acolo, aşa că poţi foarte uşor să-ţi imaginezi orice-ţi place.
Iar viitorul nu poate să-ţi spună că greşeşti, fiindcă viitorul nu există, aşa că orice ţi-ai imagina nu se loveşte, nu se ciocneşte niciodată de realitate.
Nu există realitate; e doar proiecţia ta.
Poţi să-ţi tot imaginezi şi n-are cine să-ţi spună că greşeşti.

În viitor procedezi întotdeauna foarte bine.
Când e vorba de prezent, realitatea există din plin şi ea îţi va distruge visul, dar în viitor nu există realitate.
Eşti singur.
Lumea viitorului îţi dă o libertate, ea te eliberează de realitate - te face sclav viselor şi eliberat de realitate.

Un om orientat spre obiectiv începe să se întrebe: „Cum ar trebui să fiu pentru ca obiectivul să poată fi atins?", si începe să-şi schimbe comportamentul, caracterul, stilul, acţiunile.
Devine un perfecţionist.
Un om orientat spre atingerea unui obiectiv e întotdeauna un perfecţionist. El are o anumită idee privitoare la perfecţiune - cum ar trebui să fie omul - şi începe să-şi modeleze fiinţa conform ideii respective.
Creştinii au o anumită idee, hinduşii au o altă idee, jainiştii au o altă idee, dar toţi au idei legate de cum ar trebui să fie omul.
Creştinii pot crede că omul ar trebui să fie ca Iisus; aceasta e ideea lor şi toată lumea trebuie să-i corespundă.

Dacă nu-i corespunzi eşti rău; dacă-i corespunzi eşti bun.
Acum nenorocirea este: dacă îi corespunzi, eşti fals.
Dacă nu-i corespunzi eşti rău, dar poate că eşti real.
Aşa că realitatea începe să devină rea, iar irealitatea începe să devină bună.

Am să vă explic.
Nimeni altcineva nu-i poate corespunde lui Iisus în mod exact, fiindcă Dumnezeu nu creează niciodată pe nimeni în acelaşi fel în care a mai creat înainte.
Dumnezeu nu are o linie de asamblare; el nu făureşte oameni în acelaşi fel în care sunt fabricate maşinile.
Poţi să ai maşini similare unele cu altele, oricât de multe vrei.
Există un şablon, iar maşina e produsă conform şablonului, prin urmare poţi să ai un Ford, alt Ford, milioane de Forduri, absolut identice.
Dar Dumnezeu nu are şablon. Dumnezeu nu are fabrică. El nu creează după şabloane. Dumnezeu e creativitate; el nu repetă niciodată. E foarte inovator.
Niciodată nu e repetată aceeaşi persoană, fiecare e unică, aşa că există numai un singur Iisus; altul nu va mai exista vreodată.
Şi-atunci problema apare dacă încerci să corespunzi ideii de Iisus: cum e Iisus, aşa ar trebui să fii şi tu, fiindcă asta e ideea creştinului; sau obiectivul budistului, Buddha: trebuie să-i corespunzi lui Buddha; sau obiectivul jainistului: să-i corespunzi lui Mahavira.
Toate acestea sunt căi false de abordare a realităţii.

Dacă îi corespunzi lui Iisus vei fi fals deoarece n-ai fost făcut să-i corespunzi lui Iisus.
Nu poţi să fii decât tu însuţi, nimeni altcineva, niciodată altcineva.

Singurul mod real de a fi e să fii tu însuţi, oricum ai fi tu. Şi nu vei putea să găseşti nicio fiinţă identică cu tine în trecut şi nu vei putea să găseşti nicio fiinţă identică cu tine în prezent sau în viitor. Eşti singurul, iar faptul că eşti singurul e un lucru foarte frumos.
Acesta e modul în care te respectă Dumnezeu, făcându-te absolut nou, unic şi singurul.

Dacă îi corespunzi lui Iisus eşti fals, dar creştinii vor spune că eşti bun. Iată cum falsul devine bun!
Dacă nu-i corespunzi lui Iisus ai putea fi aşa cum trebuie, dar nu eşti bun.
Dacă nu-i corespunzi lui Iisus ai putea fi real, ai putea fi tu însuţi în mod autentic, dar nu-i corespunzi, aşa că niciun creştin nu te va aprecia: nu eşti bun.
Realul devine rău, falsul devine bun.

De fiecare dată când ai în minte vreo idee, o idee fixă, o ideologie fixă, dai naştere nevrozei în om.

Iar rezultatul e o mare anxietate, cum e şi firesc.
Dacă nu corespunzi ideii şi ai fost crescut ca creştin sau ca hindus, dacă nu poţi corespunde ideii, apare o mare anxietate: e rău ce faci, viaţa ta e o viaţă de păcat.
Începi să te simţi vinovat. Te simţi agitat, îţi pierzi încrederea în tine, îţi pierzi curajul, începi să te temi foarte mult.
Devii un laş, fiindcă tot ceea ce faci pare să fie rău. Nu-i corespunde lui Iisus sau lui Buddha sau lui Mahavira sau lui Krishna, deci înseamnă că e rău. Cum s-ar putea ca ce face Buddha să fie rău? Iar când începi să simţi: „E rău ce fac", fireşte că tremuri de frică.

Soren Kierkegaard a spus că omul e un tremur, dar eu aş vrea să spun că omul nu e un tremur, omul a fost forţat să devină un tremur - forţat de aşa-zisele religii, care îţi dau ideologii.
„Cum trebuie să fii" - odată ce începi să gândeşti în felul acesta, inevitabil vei cădea pradă nenorocirii, nevrozei.

Ca să devii tu însuţi în mod autentic, primul lucru este să te descotoroseşti de orice idee pe care o ai în minte.

Zenul nu are nicio idee privitoare la cum ar trebui să fii. De aceea maeştrii zen spun că dacă îl întâlneşti pe Buddha în cale, să-l omori imediat.
Nu e altceva decât un fel de a spune să nu permiţi niciunei idei să se fixeze în conştiinţa ta.
Omoară imediat ideea respectivă. Nu fi un ideologist. Nu avea niciun fel de idealuri şi nu fi un perfecţionist.

Un perfecţionist e un om care încearcă mereu să se modeleze în funcţie de ideea pe care o are în minte. într-o zi ai putea reuşi.
Există posibilitatea asta - există posibilitatea asta periculoasă - ai putea reuşi, dar atunci ai deveni fals. Asta înseamnă ipocrizie. Devii un ipocrit.
Dacă ajungi cu adevărat să întruchipezi ideea pe care o ai în minte, devii un ipocrit.
Duceţi-vă şi uitaţi-vă la mahatmaşii voştri, la sfinţii voştri şi veţi vedea că sunt nişte ipocriţi, nesinceri cu ei înşişi.
Devotaţi unei idei, dar nu devotaţi lor înşile. Iar dacă nu îţi eşti devotat ţie însuţi, nu îi eşti devotat lui Dumnezeu.

Perfecţionistul are foarte mulţi „trebuie să" şi foarte mulţi „trebuie să nu".
întreaga lui viaţă e lipsită de bucurie.

Nu se poate bucura, nu poate celebra, nu poate fi fericit, nu se poate desfăta. Nu se poate pierde pe sine în niciun moment, nu poate cunoaşte abandonul de sine în niciun moment, fiindcă acei „trebuie să" şi „nu trebuie să" îl bântuie în permanenţă: „Nu trebuie să faci asta, trebuie să faci ailaltă, nu trebuie să fii aşa, trebuie să fii aşa..."
Nu se poate relaxa. Cum s-ar putea relaxa?

Oamenii vin la mine şi vor să se relaxeze şi-mi spun: „Nu ne putem relaxa." Cum poţi să te relaxezi fiind creştin sau hindus sau mahomedan?
E imposibil să te relaxezi; nu-ţi vor permite să te relaxezi. Ei vor să fii tensionat; ei dau naştere tensiunilor tale.

Relaxare înseamnă că nu ai niciun fel de „trebuie". Trăieşti pur şi simplu clipă de clipă, nu conform vreunei idei viitoare privitoare la tine, ci conform realităţii tale care e aiciacum.
A trăi cu realitatea, clipă de clipă, înseamnă a fi sănătos psihic.

A trăi cu ideea din minte înseamnă a fi nesănătos psihic, întregul pământ a devenit aproape o casă de nebuni din cauza acestor perfecţionişti.
Perfecţionismul e un fel de nebunie; numai nebunii încearcă să fie perfecţionişti. Oamenii sănătoşi la cap nu încearcă niciodată să fie perfecţionişti.

Oamenii sănătoşi la cap sunt oameni smeriţi. Ei îşi cunosc limitările, nu încearcă imposibilul, aşa că se bucură de ceea ce e posibil.
Dacă încerci imposibilul nu te poţi bucura de ceea ce e posibil, iar în încercarea de a atinge imposibilul ratezi şi posibilul.
Iar din celălalt capăt, oamenii sănătoşi la cap se bucură de ceea ce e posibil şi nu năzuiesc să atingă imposibilul, iar bucurându-se de posibil, într-o zi dau deodată şi de imposibil.

Bucuria lor creşte atât de mult încetul cu încetul, clipă de clipă, ei sunt mereu beatifici. Lucrurile de rând îi fac beatifici. Nu cer lucruri măreţe, nu cer paradisul ca să fie beatifici, nu-l cer pe Dumnezeu, nu cer nirvana. Lucruri mărunte. Te joci cu copilul tău, îţi iubeşti soţia, iei masa, faci un duş sau ieşi la o plimbare de dimineaţă - e mai mult decât suficient.
Să alergi pe plajă e mai mult decât suficient. Ce vrei mai mult de-atât ca să fii fericit? Atingerea nisipului rece şi razele calde ale soarelui care te scaldă şi mugetul sălbatic al mării care freamătă în jurul tău... ce-ţi trebuie mai mult ca să fii fericit?
Să te joci cu un copil, râsul de copil... ce-ţi trebuie mai mult ca să fii fericit?

Dar există oameni nevrotici. Ei vor spune: „Ce mare lucru sunt toate astea? Până când nu ajungem la Dumnezeu nu putem fi fericiţi."
Şi aş vrea să vă spun că aceşti oameni nu vor fi fericiţi nici dacă ajung la Dumnezeu. Nu pot să fie.
îi vor găsi defecte; ei văd defecte pretutindeni. Nici măcar Dumnezeu nu va putea să corespundă ideii lor de perfecţiune. îi vor găsi defecte lui Dumnezeu.
Nu vor putea să accepte nicio limitare, nu vor permite nicio fragilitate. Aceştia sunt oameni imposibili. Iar oamenii aceştia imposibili îşi distrug vieţile şi le distrug şi pe ale multor altora. Oamenii aceştia sunt însăşi sursa nebuniei de pe pământ.

Calea orientată spre obiectiv e o cale menită să alimenteze egoul: egoul vrea întotdeauna să fie perfect.

Iar căutarea nu poate fi încununată de reuşită, fiindcă e aproape căutarea unui orb, a unui orb care bâjbâie în întuneric, a unui orb care bâjbâie în noaptea întunecată, fără nicio lumină, căutând o pisică neagră care nu e acolo.

Viitorul n-a venit încă. Nu există niciun obiectiv de atins în existenţă. Adevărul acesta trebuie să pătrundă adânc în inima voastră.
Nu există niciun obiectiv de atins în existenţă, existenţa nu se îndreaptă spre niciun scop.
Nu există niciun scop; existenţa e bucurie pură. Ea nu e o afacere; e un joc. Desigur, eu înţeleg că nu puteţi nici măcar să vă jucaţi fără mintea afaceristă.

Chiar acum câteva zile a venit la mine un tânăr şi era foarte încordat şi l-am întrebat - fiindcă vedeam pe faţa lui o prea mare orientare spre atingerea obiectivului - l-am întrebat un lucru:
„Joci vreun joc?"

Mi-a răspuns: „Da, îmi plac jocurile. Joc multe jocuri. Joc şah."
Şi l-am întrebat: „Ce se întâmplă când nu câştigi?"
Mi-a zis: „Mă simt foarte frustrat; nu pot să dorm. Mă simt bine numai când câştig."

Chiar şi când te joci, ştii că e un joc, că nu e ceva real - chiar şi în joc, dacă nu ieşi învingător, eşti tensionat. Trebuie să fii învingătorul, chiar şi când te joci.

O astfel de persoană, dacă-i spui: „Am fost la meciul de crichet", te va întreba: „Cine a câştigat?"
Nu te va întreba dacă jucătorii au jucat de plăcere, dacă meciul a fost frumos, nu; va întreba: „Cine a câştigat?" E greşit să fii o astfel de persoană.
Dacă întâlneşti un om care ştie cu adevărat cum să se bucure, el te va întreba: „Au jucat cu plăcere jucătorii?"

Dacă joci şah şi îţi face plăcere, nu mai contează cine câştigă şi cine pierde, fiindcă asta e secundar, nu ăsta e scopul jocului. Scopul e să te bucuri.
Nu obiectivul e scopul; scopul e drumul.
Dacă te poţi bucura de drum, de pomi şi de păsările care cântă pe drum, cui îi mai pasă de obiectiv? De fapt, existenţa n-are niciun obiectiv. Ea e un drum, atât.

Aceasta este frumuseţea cuvântului chinezesc tao; înseamnă „calea".
Nu se vorbeşte despre Dumnezeu, fiindcă în momentul în care vorbeşti despre Dumnezeu, pare că Dumnezeu e obiectivul.
Taoiştii spun: „Nu există Dumnezeu. Există tao, calea."

Poate că aţi auzit despre o religie japoneză numită shinto. Denumirea iniţială nu era shinto; denumirea iniţială era shintao.
E o denumire foarte frumoasă; înseamnă „calea zeilor". Shin înseamnă zei, iar tao înseamnă calea. Shintao: calea zeilor.
Fiecare lucru e un zeu, iar existenţa e calea. Zei care merg pe cale. Nu urmează să deveniţi zei. Sunteţi zei.

Ideea urmăririi unui obiectiv vă aduce la nebunie.
Renunţaţi la ideea respectivă şi veţi vedea deodată cum în fiinţa voastră irumpe starea de echilibru mintal. Începeţi iarăşi să râdeţi. Începeţi iarăşi să dansaţi. Începeţi iarăşi să cântaţi. începeţi iarăşi să vă jucaţi. Şi aţi devenit religioşi.

Asta e ideea adevăratei religii, anume că începeţi iarăşi să dansaţi, că începeţi iarăşi să iubiţi, că energia vieţii începe iarăşi să curgă în voi, că seva voastră nu mai e blocată pe undeva, că nu mai e stătută, curge din nou, că începeţi să împărtăşiţi.

Nu ne ducem nicăieri! Suntem aici!
Şi suntem de-o veşnicie aici şi vom fi aici de-a pururi. Acum depinde de voi să vă bucuraţi sau să nu vă bucuraţi. Suntem aici şi vom fi aici. Nu e chip să fugim. Acum voi alegeţi dacă să vă bucuraţi sau să plângeţi cu lacrimi amare după obiectiv.

Obiectivul nu există; nu e niciun obiectiv.
Lumea nu se îndreaptă către vreun obiectiv, pentru ca odată acesta atins, totul să se încheie. Şi-atunci ce veţi mai face? V-aţi gândit vreodată la asta?
Odată obiectivul atins, ce veţi face? Va trebui să vă sinucideţi. Ce veţi face?

Dacă întreaga existenţă îşi atinge obiectivul, ce se va întâmpla atunci? Nu va mai avea de mers nicăieri, nu va mai avea spre ce să se îndrepte; obiectivul a fost atins.
Atunci întreaga existenţă va seca, va fi moartă, seva nu va mai curge, iubirea nu va mai exista, râsul nu va mai exista, pomii nu vor mai înflori, păsările nu vor mai cânta, râurile nu vor mai curge. Totul se va fi oprit. Nu, lumea nu are niciun obiectiv de atins.

Dacă lumea ar fi avut vreun obiectiv de atins, l-ar fi atins până acum. De când există ea! Simplul fapt că nu l-a atins încă e o dovadă suficientă că nu are de atins niciun obiectiv. Ea îşi urmează pur şi simplu cursul; povestea continuă.
Nu e un film care are un sfârşit, nu e un roman care are un sfârşit. Suntem întotdeauna în mijlocul desfăşurării ei, niciodată la început şi niciodată la sfârşit. Suntem mereu în mijloc. Şi aşa stau lucrurile.

Aşadar un om orientat spre atingerea unui obiectiv ratează tot ce e frumos în viaţă.
Obiectivul nu-l poate atinge fiindcă nu există niciun obiectiv, iar de-a lungul călătoriei ratează tot.

Aţi observat? Câteodată vă duceţi grăbiţi la piaţă, la magazin sau la birou, treceţi pe aceeaşi stradă pe care mergeţi când ieşiţi Ia o plimbare de dimineaţă sau pe care vă plimbaţi uneori noaptea, sub lumina lunii - aceeaşi stradă, aceiaşi arbori - dar când vă duceţi la birou aveţi un obiectiv în minte şi atunci nu mai vedeţi frunzişul verde şi nu mai ascultaţi păsările.
Nu vă interesează drumul; vă interesează obiectivul. Vreţi să se termine odată. Cu cât mai repede mergeţi, cu atât mai bine. Nu vreţi să mergeţi pe jos până la birou. Mergeţi cu maşina sau cu autobuzul.
Iar dacă ştiinţa va reuşi într-o zi să materializeze şi să dematerializeze omul, veţi sta pur şi simplu într-o maşină acasă la voi şi vă veţi dematerializa acolo şi vă veţi materializa la birou - fără să mai fie nevoie să faceţi drumul, într-o zi se va întâmpla lucrul acesta. Nu va fi nevoie să mai mergeţi. Veţi putea face imediat un salt cuantic dintr-un loc în altul. Drumul dintre cele două nu va mai exista. Viteză. Fiindcă nu vă interesează drumul.

Dar acelaşi drum are o calitate cu totul diferită dimineaţa, când ieşiţi la o plimbare. Vă bucuraţi de el. Fiecare adiere care trece printre pomi şi fiecare pasăre care zboară în jur. Vă bucuraţi de toate astea fiindcă acum nu mergeţi undeva anume. Aţi ieşit doar la o plimbare de dimineaţă. E ca o joacă. Vă puteţi întoarce oricând. Nu aveţi niciun obiectiv în minte. Nu sunteţi tensionaţi, sunteţi relaxaţi. Simţiţi bucurie, simţiţi poezie. începeţi să fredonaţi un cântec.

Pe drumul vieţii puteţi avea una dintre aceste două atitudini.

Dacă sunteţi orientaţi spre atingerea obiectivului - Dumnezeu, rai, moksha, nirvana, oricum vreţi să-i spuneţi - nu vă puteţi bucura, nu puteţi celebra de-a lungul călătoriei.
Zenul spune că drumul e obiectivul. La asta se referă când spune că samsara e nirvana. Drumul e obiectivul, deci nu lăsaţi să vă scape nimic. Bucuraţi-vă.
Trebuie gustat fiecare moment; fiecare moment e delicios. Fiecare moment îţi aduce ceva, o binecuvântare. Nu-l rata.
Aceasta e prima cale de a căuta adevărul, cea falsă, care e foarte atrăgătoare pentru minte.
Pe această cale falsă masochiştii se simt foarte bine, masochiştii devin mahatmaşi. Un masochist e un om căruia îi place să se tortureze. Cu cât e mai mare autotortura, cu atât mai mare mahatma e el.

Dacă cineva posteşte luni de zile, mulţimea de adoratori creşte tot mai mult şi mai mult. Şi cine sunt aceşti adoratori? Sunt nişte sadici. Lor le face plăcere.
Prostul ăsta se torturează, iar lor le face plăcere - îi aduc flori în semn de respect.

Ce spun ei prin asta?
Spun: „Am vrea să te torturăm noi, dar nu putem s-o facem din cauza legii şi a altor o mie de chestii, iar tu eşti atât de amabil încât ne scuteşti de efort şi te torturezi singur, ceea ce ne face foarte fericiţi."
Masochiştii se fac mahatmaşi, iar sadicii se fac adepţi, adoratori.
Ei spun: „Uitaţi-vă la mahatma al nostru. De trei luni n-a mâncat nimic" sau „De ani de zile trăieşte numai cu suc de fructe" sau „N-a dormit de ani de zile" sau „Doarme pe un pat de spini.
Uitaţi-vă la mahatma al nostru. A dus o viaţă de abstinenţă; nu s-a bucurat de nicio relaţie cu cineva. N-a iubit niciodată o femeie. N-a simţit gustul iubirii; şi-a refuzat toată frumuseţea pe care o poate oferi iubirea."
Aceşti negatori, aceşti oameni care neagă viaţa sunt adoraţi din cale-afară. Cine sunt aceşti adoratori? Şi de ce-ar trebui să-i venereze pe aceşti oameni?

Eram într-un orăşel şi au venit la mine câţiva oameni si mi-au zis: „La noi în oraş e un mare mahatma. De zece ani stă în picioare; vin oameni de departe pentru darshanul lui."
I-am întrebat: „Dar ce altceva a mai făcut?"
Mi-au zis: „Ce altceva? Doar stă în picioare."
Eu am stăruit: „Dar totuşi, ceva?"
Ei erau nedumeriţi; mi-au zis: „De ce insişti? A făcut un lucru atât de măreţ. De ce altceva mai e nevoie? Stă în picioare de zece ani."

M-am dus să-l văd pe omul acela fiindcă voiam să văd - mă gândeam că trebuie să fie nebun. Şi era nebun! Stătea în picioare... picioarele lui se îngroşaseră teribil. Tot sângele din corp i se dusese în picioare.
După zece ani în care stătuse numai în picioare, el ajunsese să fie numai picioare. Tot corpul i se micşorase. Avea picioare de elefant. Acum chiar dacă voia să stea, nu putea. Flexibilitaea corpului dispăruse; elasticitatea se pierduse.
Şi m-am uitat în ochii lui: n-am văzut niciodată un om atât de idiot. Nişte ochi atât de inexpresivi. Şi era normal să fie aşa, câtă vreme făcea un lucru atât de stupid, să stea numai în picioare. Stătea susţinut, se ţinea cu mâinile de nişte funii. Şi toată noaptea discipolii o ţineau tot într-un kirtan, îi cântau ca să-l ţină treaz. Sau dacă uneori adormea stând în picioare, câţiva oameni îl susţineau ca să nu cadă. Aceştia sunt sadici. Hmm? Ei ar fi trebuit să-l ajute să adoarmă, dar ei îl ajutau să nu cadă. Ei i-au omorât acelui om întreaga viaţă.

Şi de ce stă el în picioare? îi face plăcere într-un anumit sens. Mii de oameni vin să-l vadă. Nu are nimc. Egoul lui se simte foarte împlinit; are impresia că e un mare mahatma. I se varsă bani la picioare. I se aduc flori şi i se arată respect.
Dar n-a făcut nimic creativ. N-a scris o poezie. Dacă respecţi un om care a scris o poezie frumoasă, e de înţeles. A făcut lumea puţin mai frumoasă.

Dacă cineva a făcut o pictură sau cineva a dansat un dans frumos, a făcut lumea puţin mai frumoasă. Trebuie apreciat. Dar nu-l apreciază nimeni.

Un om care stă în picioare nefăcând nimic - se stinge. E o sinucidere lungă, lentă. Iar omul pesemne că e cu adevărat interesat de auto tortură. Tortura asta e foarte mare, dar oamenii îi spun tapascharya, îi spun austeritate, ascetism. Ascetismul face parte din mintea orientată spre obiectiv.

Iar lumea e împărţită în masochişti şi sadici.
Masochistii devin conducători spirituali, mahatmaşi. Iar sadicii devin adepţi; ei spun: „Nu putem să facem noi toate lucrurile acestea; am vrea să le facem noi celorlalţi toate astea, dar nu putem."
Dar sunt câţiva oameni care şi le fac ei singuri, aşa că sadicii apreciază.
Evitaţi calea aceasta falsă. Recunoaşteţi-o ca fiind falsă.

Iar pe calea aceasta falsă există multe iluzii. Un om care stă zece ani în picioare va începe să aibă halucinaţii. De fiecare dată când va închide ochii va avea vise. Iar visele acelea vor deveni foarte, foarte reale din cauză că el s-a privat de somn.
încercaţi pentru câteva zile. Nu mâncaţi, nu dormiţi, în trei săptămâni veţi avea halucinaţii desăvârşite. Puteţi începe să vorbiţi cu Dumnezeu, puteţi începe să-l vedeţi pe Dumnezeu. Privaţi-vă de satisfacerea nevoilor obişnuite, iar mintea va începe să halucineze. Mintea o ia razna, iar tu poţi începe să vezi lucruri care nu există.

Am auzit, o poveste adevărată:
Fred P. Shields, de 73 de ani, a văzut într-o zi un cuib de şerpi-mocasin în puţul adânc de 25 de metri de pe terenul fermei lui din Cheshire, Ohio, aşa că şi-a luat fiul în vârstă de patruzeci şi doi de ani, Fred D. şi nepotul de optsprezece ani, James, să-l ajute să-i omoare...
Fiul şi nepotul nu s-au sinchisit să vadă dacă şerpii aceia erau sau nu acolo.
Au ataşat un furtun la ţeava de eşapament a autocamionetei lor şi au băgat furtunul în puţ, umplându-l cu monoxid de carbon. După o vreme, Shields a coborât în puţ să vadă dacă şerpii muriseră. Văzând că acesta nu se mai întoarce, fiul său a intrat după el. Când trecuse o vreme şi nici acesta nu mai ieşise, nepotul a intrat şi el. Salvatorii trimişi de şerif i-au scos pe cei trei bărbaţi, toţi morţi, după toate probabilităţile din cauza otrăvirii cu monoxid de carbon, dar n-au găsit nici urmă de şerpi în puţ.

Poţi vedea lucruri care nu există. Amintiţi-vă mereu că mintea e capabilă să vadă lucruri care nu există.
Şi văzând lucruri care nu există, vei scăpa prilejul de a vedea lucruri care există. Aşadar efortul de natură să producă halucinaţii trebuie evitat.
Nu vă privaţi corpul de hrană sau de somn sau de odihnă. Nu vă privaţi corpul de nimic. Lăsaţi-vă corpul să funcţioneze cât mai sănătos cu putinţă, cât mai normal cu putinţă. Nu vă torturaţi corpul, fiindcă mintea face parte din corp. Dacă torturaţi corpul, mintea o ia razna şi începe să vadă lucruri.
Iar odată ce începi să vezi lucruri, eşti prins în capcană. Atunci vei vrea să le eviţi sau să le omori sau, dacă lucrurile respective sunt frumoase, vei vrea tot mai multe.

Ceea ce este nu are nevoie de privare. Nu ai nevoie să stai întins pe un pat de spini şi nu ai nevoie să posteşti şi nu ai nevoie să-ţi torturezi corpul privându-te de somn. De fapt, cu cât eşti mai sănătos şi mai normal, cu atât mai mare e posibilitatea să vezi adevărul.
Cei care sunt orientaţi spre obiectiv nu privesc înăuntrul vieţii. Ei se uită în cărţi, fiindcă nu pot să-şi găsească obiectivul decât în cărţi.
în viaţă nu e niciun obiectiv de atins. Dacă te uiţi în jur nu vezi niciun obiectiv.
Vezi viaţa urmându-şi cursul, fiecare parte a existenţei fiind plină de bucurie, celebrând, copiii învârtindu-se şi dansând, păsările dansând şi păunii dansând, stelele învârtindu-se şi dansând, întreaga existenţă se învârteşte într-un dans.
Dacă priveşti înăuntrul vieţii găseşti dans, dar nu-l găseşti pe Dumnezeu. Unde să-l găseşti pe Dumnezeu? Unde să găseşti perfecţiunea? Trebuie să cauţi în cărţi. Ea există numai în cărţi, în închipuirea celor care au scris cărţile.

Am auzit:
Un cărturar japonez care voia să înţeleagă zenul mai în profunzime s-a dus la o mănăstire ca să primească spre rezolvare koanuri. A fost întrebat: „Ce e mu?" - adică să definească un cuvânt care nu are niciun înţeles în limba japoneză...
E la fel ca hu. Hu e un cuvânt sufist; el nu înseamnă nimic; e doar un sunet. Exact la fel e cuvântul mu; el nu înseamnă nimic; e doar un sunet.
în engleză există un cuvânt născocit de un logician nou; cuvântul respectiv e po. Da înseamnă da, nu înseamnă nu. Po e chiar între cele două; nu înseamnă nici da, nici nu. învăţaţi acest cuvânt; e un cuvânt foarte semnificativ.
Dacă cineva întreabă: „Există Dumnezeu?", spuneţi: „Po", căci dacă spuneţi da, e greşit - nu ştiţi; dacă spuneţi nu, e greşit, fiindcă nu ştiţi. Aşa că po. Spunând po nu aderi la nicio ideologie. Nu înseamnă nimic; e un sunet fără sens. La fel e mu.
Dacă întrebi un maestru zen: „Un câine are natură de buddha?", el va spune: „Mu." Nu înseamnă nici nu, nici da.
Dacă întrebi: „Buddhaşii continuă să existe după ce-şi părăsesc corpul?", el va spune:
„Mu."
Sau discipolii mei pot să folosească cuvântul hu. Cuvântul acesta, mu, nu are niciun înţeles.

...Ca un bun cărturar, a început să caute silaba în dicţionare japoneze şi în alte dicţionare orientale ca să identifice un potenţial sens de bază şi o utilizare uzuală...
Când maestrul i-a dat silaba mu ca să mediteze asupra ei, el s-a dus la dicţionar. Fireşte, aşa procedează un cărturar. Probabil că s-a dus la bibliotecă. Maestrul a zis: „Meditează asupra lui mu", i-a zis: „Meditează asupra a ceva fără sens, ca să poţi ieşi din minte." Mintea se poate descurca cu tot ce e raţional, dar nu se poate descurca cu ceva lipsit de sens. Ceva lipsit de sens te scoate din minte.

Deci dacă meditezi asupra lui mu, ce se va întâmpla? Nu se poate întâmpla nimic, fiindcă mu nu înseamnă nimic.
Dacă spun: „Meditează asupra cuvântului,câine' se vor întâmpla foarte multe. Ai putea începe să te gândeşti la un câine pe care l-ai avut în copilărie, ai putea începe să te gândeşti la câini de care ţi-a fost mereu frică, la câinii vecinilor sau ai putea începe să te gândeşti la un câine pe care îl avea prietena ta şi apoi la prietenă şi apoi la toate prietenele pe care le-ai avut şi aşa mai departe.
Plecând de la „câine", mintea poate să funcţioneze prin legea asociaţiei. Şi infinite sunt posibilităţile.
Te-ai putea gândi la „câine", l-ai putea citi de la coadă la cap (în limba engleză, cuvântul „dog", care se traduce prin câine, poate fi citit invers ca „god", termen care se traduce prin „dumnezeu", n. trad) şi atunci devine „dumnezeu" şi ai putea începe să te gândeşti la teologii şi la religii...

Cuvântul mu nu înseamnă nimic; nu te poţi duce nicăieri cu el. Trebuie să rămâi pe loc, blocat: mu. încotro s-o iei? Nu-ţi aduce aminte de nimic; nu are sens, aşa că nu există nicio asociere cu el.
Dacă meditezi şi meditezi asupra lui mu, va veni un moment în care va apăra frustrarea, plictiseala. Epuizată, mintea ta va începe să se răzvrătească.
Ea va spune: „Termină cu asta, ajunge! Nu pot să mă gândesc la nimic în legătură cu asta."
Mintea e gata să se gândească, dar la ce să te gândeşti în legătură cu mu? Nu există nicio uşă care să se deschidă spre ceva, nu duce nicăieri, aşa că vine un moment când mintea, sătulă până-n gât de toată treaba asta, lasă totul baltă, dispare. Iar în momentul acela e văzută realitatea.

Acesta este rostul unui koan. Un koan e un lucru fără sens, nu-l poţi pricepe; însă cărturarul s-a dus la bibliotecă.
...a început să caute silaba în dicţionare japoneze şi în alte dicţionare orientale ca să identifice un potenţial sens de bază şi o utilizare uzuală.
I-a prezentat rezultatele cercetărilor sale maestrului, care i le-a refuzat cu brutalitate şi imediat l-a dat afară.
După aceea învăţatul nostru s-a gândit că poate chestiunea era mai subtilă şi a încercat să analizeze componenta tonală a silabei în fiecare limbă a grupului de limbi ce aparţin chinezei.
Iarăşi şi-a prezentat rezultatele cercetărilor maestrului, care de data aceasta a considerat că e timpul să-l facă pe acest biet învăţat să înţeleagă seriozitatea situaţiei, anume că aici nu era vorba de încă o incursiune în lumea erudiţiei.
„Îţi mai dau o şansă", a zis el, „iar dacă nu rezolvi enigma, îţi tai piciorul."
Nici măcar în cele mai extreme dispute sau examinări din lumea academică, lucrurile nu ajung de obicei la un nivel atât de drastic...

Învăţatului nu i-a venit să creadă ce fel de maestru era acesta. „Îmi taie piciorul! Cel mult poţi să pici examenul, poţi să spui că ,ai picat', dar să tai piciorul? Asta e prea de tot, prea brutal."
...Dar ameninţarea l-a speriat de moarte pe învăţat, ca să spunem aşa. S-a concentrat complet asupra silabei în sine...
Acum devenise primejdios. Omul acesta putea să-i facă ceva - şi părea periculos. Maeştrii zen par periculoşi.

Am auzit despre un căutător zen care lucra şi lucra asupra koanului său şi nu putea să-I rezolve şi se temea foarte tare să se ducă la maestru, fiindcă acesta l-ar fi bătut, l-ar fi aruncat pe uşă afară, ar fi sărit asupra lui şi i-ar fi făcut orice, orice i-ar fi venit lui în momentul acela. Aşa că se temea din ce în ce mai mult, atât de mult încât se ferea să se ducă la el.
Iar într-o noapte a primit un mesaj că „Mâine dimineaţă trebuie să vii", aşa că a intrat o mare frică în el. S-a străduit din răsputeri să rezolve koanul, să găsească un răspuns care să-i convină nebunului aceluia, „că altfel iar o să mă ia la bătaie." N-a putut să doarmă. A meditat, a meditat şi a ajuns să se simtă foarte obosit şi epuizat.
Şi cum stătea el aşa în meditaţie, o clipă numai a aţipit, iar în somn, se spune, i-a apărut în vis Bodhidharma, marele preot, patriarhul, primul patriarh, maestrul tuturor maeştrilor zen.
Iar Bodhidharma are cu adevărat o înfăţişare de om primejdios; are ochii foarte mari. Bodhidharma l-a privit în faţă pe acest tânăr căutător, iar acesta din urmă s-a speriat atât de rău de ochii lui Bodhidharma încât, spune povestea, s-a trezit din cauza spaimei - şi nu doar din somnul obişnuit, ci şi din somnul de multe vieţi. S-a trezit. Din cauza spaimei s-a iluminat. Faţa lui Bodhidharma şi ochii acestuia!

Aşadar învăţatul acesta era foarte speriat; era speriat de moarte.

...s-a concentrat complet asupra silabei în sine, încercând să-i desluşească sensul, iar în însuşi procesul concentrării a obţinut rezultatul. întrebarea avea un efect nonanalitic şi de asemenea un rezultat nonverbal.

Aceia care nu au cunoştinţă despre concentrarea extremă provocată de exerciţiul maestrului zen sau despre răspunsul învăţatului ar putea să nu-şi dea seama că multe dintre chestiunile cele mai importante şi mai presante cu care ne confruntăm nu-şi pot găsi răspunsurile într-o enciclopedie sau un dicţionar. Sensul vieţii noastre nu se găseşte scris nicăieri.

Nu există carte, nu există scriptură, nu există biblie care să conţină răspunsul pentru viaţa ta. Nu există nimeni care să-ţi poată da răspunsul.
De fapt, nu există răspuns; există numai o înţelegere. Când înţelegi, întrebarea dispare. Nu există răspuns.

Iar un om orientat spre obiectiv caută răspunsul, aşa că va da peste multe răspunsuri şi va zăbovi în preajma unui răspuns câteva zile, câteva luni, câţiva ani, uneori câteva vieţi şi apoi se va sătura şi va trece la alt răspuns. Dar e o procesiune lungă; poţi să continui aşa la infinit, de la un răspuns la altul.

Adevărata cale nu e cea a găsirii unui răspuns, ci a găsirii unei înţelegeri.
în lumina înţelegerii, întrebarea dispare. Şi deodată tu eşti răspunsul! Deodată viaţa însăşi e răspunsul! Calea e obiectivul, samsara e nirvana.

Am auzit o anecdotă foarte frumoasă. Poate că aţi mai auzit-o. Are multe versiuni, dar versiunea aceasta nu cred că aţi mai auzit-o până acum:
Şase studenţi la medicină, orbi, stăteau la poarta unui mare oraş când un elefant a trecut pe-acolo, mânat de câţiva oameni.
Animaţi de curiozitate ştiinţifică de cel mai înalt grad, cei şase studenţi orbi au dat fuga să pipăie masivul animal şi să stabilească de ce natură era.
Primul om a dat cu mâinile de fildeşi. „Ah", a zis el, „creatura asta e făcută din oase; îi ies până şi prin piele." Peste ani, omul acesta s-a făcut ortoped.
În acelaşi timp al doilea student la medicină orb a apucat trompa elefantului şi i-a identificat funcţia. „Ce nas!" a exclamat el. „Asta sigur e partea cea mai importantă a animalului."; în consecinţă, s-a făcut rinolog.
Al treilea bărbat a dat de urechea mare, care se bălăngănea, a elefantului şi a ajuns la o concluzie asemănătoare: pentru el urechea era totul, aşa că, peste timp, s-a făcut otolog.
Al patrulea şi-a pus mâinile pe pieptul şi abdomenul imens al elefantului. „Conţinutul acestui corp trebuie să fie enorm", şi-a zis el, „iar afecţiunile patologice infinite ca număr şi diversitate." După asta, nimic nu l-ar mai fi satisfăcut decât să se facă internist.
Unul dintre orbi a apucat cu mâna coada elefantului. „Ăsta," a zis el, „pare să fie un apendice inutil. Ar putea chiar să cauzeze probleme. Mai bine ar fi să fie înlăturat." Orbul s-a făcut chirurg.

Dar ultimul dintre cei şase nu s-a bazat pe simţul tactil. El doar a ascultat. Auzise elefantul apropiindu-se, huruitul lanţurilor şi strigătele celor care-l mânau. Poate că a auzit elefantul scoţând un suspin adânc în timp ce-şi târşâia picioarele. „Unde se duce creatura aceasta?" a întrebat el. Nu i-a răspuns nimeni. „De unde vine?" a întrebat. Nu ştia nimeni.
Atunci omul acesta a căzut într-o adâncă reverie. Ce era oare în mintea elefantului, s-a întrebat el, acum că a plecat de unde trăise şi a venit în oraşul acesta mare? De ce acceptă înjosirea la care îl supune curiozitatea noastră şi sclavia lanţurilor? Şi pe când căuta el să afle răspuns la aceste întrebări, elefantul a plecat.
Omul acesta s-a făcut psihiatru.

Ceilalţi studenţi au fost dezgustaţi de caracterul nepractic de care dăduse dovadă acest din urmă student. Ei i-au întors spatele tovarăşului lor vizionar. Ce contează, au zis ei, scopul pe care l-ar putea avea elefantul? Cât despre lanţurile lui, acestea reprezintă o problemă de ordin legal, nu medical. Ceea ce contează este să recunoşti structura animalului.
Apoi au început să se ia la ceartă între ei, neputând decide dacă structura elefantului era reprezentată în primul rând de nas sau de ureche sau de coadă. Şi deşi aveau puncte de vedere categoric diferite în privinţa acestei chestiuni, cu toţii erau de acord că psihiatrul era un prost.

Oamenii caută în cărţi, găsesc fragmente, construiesc filozofii pornind de la fragmente. Aşa au evoluat toate religiile, şi toate teologiile, şi toate filozofiile. Sunt toate fragmentare.

Viziunea întreagă nu poate fi cuprinsă în nicio carte, viziunea întreagă nu poate fi cuprinsă în niciun crez.

Atunci unde să găseşti viziunea integrală? Viziunea integrală o găseşti numai atunci când renunţi la minte şi priveşti înăuntrul realităţii lucrurilor, fără să te gândeşti la ele.
Nu e chestiune de contemplare, nu e chestiune de gândire, nu e o chestiune de gândire logică. Nu e chestiune de vreun silogism. Trebuie doar să priveşti în tăcere, cu inocenţă, în ceea ce e deja aiciacum. Aceasta este revelaţia.

Şi nu că atunci dai peste un adevăr. Ci brusc vezi cum căutătorul e cel căutat şi observatorul e cel observat, cum obiectivul şi subiectivul nu sunt două lucruri separate, ci doar păreau a fi separate din cauză că mintea stătea între ele şi trasa o graniţă. Acum mintea a dispărut, graniţa a dispărut; a rămas doar o unitate, un întreg.

ACUM, A DOUA CALE.
A doua cale e calea pe care o numesc calea orientată spre sursă. Sursa e deja aici, obiectivul nu.
Sursa e în tine, obiectivul e în afară. Obiectivul va fi undeva în viitor, sursa deja te hrăneşte. E ascunsă în tine; altfel n-ai fi viu. Ea curge în tine.
Sursa e prezentă, obiectivul e absent. A căuta ceea ce e absent înseamnă a întreprinde o căutare greşită.
A căuta înăuntrul prezentului şi a căuta prezentul înseamnă a căuta în direcţia bună.

Un om orientat spre sursă nu e niciodată un perfecţionist, nu poate fi. Un om orientat spre sursă e un holist, un totalist. El nu are noţiunea de perfecţiune. El trăieşte pur şi simplu clipă de clipă în totalitatea lui.
Trăieşte o viaţă foarte imprevizibilă. Trăieşte o viaţă de mirare şi surpriză. Nu poţi anticipa cum va fi. Nici măcar el însuşi nu poate anticipa ce va face în clipa următoare. Cine ştie? Clipa următoare va veni şi vom vedea. Clipa următoare va aduce propria ei realitate, clipa următoare va da singură naştere unui răspuns în el.
El trăieşte răspunzând realităţii clipă de clipă. E întotdeauna atent să răspundă fiecărei situaţii, oricare ar fi ea, dar nu are o idee fixată dinainte referitor la cum să reacţioneze, cum să răspundă, ce să facă. E vigilent. Apare situaţia; el răspunde. Răspunsul lui vine din vigilenţă, nu vine niciodată din alte răspunsuri pe care le-a acumulat în trecut. Fiecare moment al lui e total.

Reţineţi, nu spun „perfect”. Fiecare moment al lui e total. Care e diferenţa?
Un om perfect poate că nu va fi niciodată furios. În asta constă ideea de om perfect: el nu va fi niciodată furios.

Dar un om total poate să se înfurie. De un singur lucru poţi să fii sigur: se va înfuria total. Nu poţi fi sigur că nu se va înfuria niciodată. Poţi fi sigur doar de un singur lucru, anume că se va înfuria total; dacă se înfurie vreodată, se înfurie total.

S-a întâmplat ca la Ramana Maharishi să vină odată un învăţat care o ţinea una şi bună cu argumentele.
Pe Ramana Maharishi nu-l văzuse nimeni vreodată înfuriat.
Ramana spunea iar şi iar: „Eu nu sunt filozof şi nu cred în dovezi şi argumente şi nu cunosc niciun fel de logică. Eu spun că ‚Dumnezeu există' fiindcă am aflat asta prin experienţă proprie."

Dar învăţatul nu voia să asculte. Atunci deodată discipolii au văzut ceva ce nu le-a venit să-şi creadă ochilor. Ramana Maharishi a sărit cu băţul în mână şi s-a repezit la învăţat. Iar învăţatul a luat-o la fugă; nici lui nu-i venea să creadă că omul acesta ar face aşa ceva. L-a fugărit până l-a scos afară şi apoi s-a întors râzând, s-a aşezat pe canapea şi a uitat cu totul de asta.

Acesta e un om întreg. El nu e perfect conform ideii voastre de perfecţiune, dar e întreg.
Da, câteodată poate fi nevoie de furie: acela poate fi răspunsul adecvat. Aşa că nu se ştie niciodată. Chiar şi el ar fi putut să fie luat prin surprindere.
Când s-a întors după ce-l dăduse afară pe învăţat, probabil că râdea şi de el însuşi. „Carevasăzică se poate şi una ca asta", trebuie să-şi fi zis el râzând. Pesemne că s-a distrat de toată situaţia, pesemne că a chicotit.

Un om întreg e spontan, natural. Nu e un ipocrit, nu se preface în niciun fel. E deschis, vulnerabil, disponibil. E ca un copil, simplu şi imens de frumos.

Aceasta e calea zenului. Zenul e un fenomen absolut fără pereche în întreaga lume a religiilor. Zenul e cea mai înaltă culme la care a ajuns până acum religia. E cea mai sănătoasă religie.

Şi acum această frumoasă anecdotă. E simplă, dar acum veţi putea s-o înţelegeţi.
Hakuju slujea ca lector distins la colegiul şcolii de meditaţie Tendai.
Hakuju a fost un mare maestru zen, dar un maestru zen continuă să-şi ducă viaţa obişnuită.

Cineva l-a întrebat odată pe Bokuju, un alt mare maestru zen:
„Cum îţi petreceai timpul înainte să te iluminezi?"

El a zis:
„Tăiam lemne pentru maestrul meu şi căram apă de la fântână."

Acum devenise el însuşi maestru.

Iar cel care pusese întrebarea a continuat: „
Iar acum? Acum cum ţi-l petreci?"

El a zis:
„Tai lemne şi car apă pentru mine."

Celălalt a întrebat:
„Atunci care e diferenţa? Şi înainte tăiai lemne şi cărai apă, şi acum faci tot asta, deci care e diferenţa?"

Bokuju a zis:

„înainte o făceam în mod inconştient. Acum o fac în mod conştient."

Calitatea fiinţei s-a schimbat; acţiunea rămâne aceeaşi.

Hakuju slujea ca lector distins la colegiul şcolii de meditaţie Tendai. Şi reţineţi că Bokuju era într-o situaţie simplă.
Să tai lemne e uşor, chiar şi după iluminare e uşor, dar să predai la un colegiu e mai dificil. E mai dificil decât să tai lemne.
Însă Hakuju a continuat; s-a iluminat, dar a continuat să facă ce făcuse şi până atunci. A devenit cunoscut în toată ţara, dar a continuat, a rămas lector.

Zenul crede că nu trebuie să renunţi la viaţa obişnuită. Viaţa obişnuită trebuie transformată prin înţelegerea ta lăuntrică.

Un alt mare maestru zen a zis:
„înainte să vin la maestrul meu, râurile erau râuri şi munţii erau munţi.
Apoi maestrul meu m-a bulversat total; atunci râurile n-au mai fost râuri şi munţii n-au mai fost munţi.
Apoi, trăind în prezenţa maestrului, încetul cu încetul confuzia a dispărut, fumul a dispărut şi într-o zi râurile au fost iarăşi râuri şi munţii au fost iarăşi munţi."

Care e diferenţa, din moment ce înainte râurile erau râuri şi munţii erau munţi? Acum sunt iarăşi râuri şi munţi, deci care e diferenţa?
Diferenţa nu e în exterior. Diferenţa e în interior.

înainte erau nişte munţi obişnuiţi, nişte râuri obişnuite; acum au o calitate extraordinară. Calitatea aceea le-o dai TU, tu o reverşi în ele. Luminozitatea ta face întreaga ta existenţă luminoasă.

Un om nu e ceea ce face; un om e ceea ce este.
De aceea zenul nu pune niciodată accentul pe schimbarea acţiunilor, ci pe transformarea înţelegerii tale, pe transformarea conştiinţei tale. Trebuie să dai viaţă unei conştiinţe noi.

într-o după-amiază toridă de vară, pe când ţinea, cu zelu-i specific, un curs despre clasicii chinezi, a observat câţiva dintre studenţi moţăind.
S-a oprit din predat la mijlocul frazei şi a zis: „Tare-i cald, aşa-i? Nu pot să vă condamn pentru că v-a luat somnul, îmi permiteţi să trag şi eu un pui de somn?"

Un perfecţionist nu va putea niciodată să facă aşa ceva. Cum poate un perfecţionist să adoarmă în faţa studenţilor lui? Oricât de toridă ar fi vara, iar lui poate să-i fie somn, deoarece corpul e corp...
Nu contează absolut deloc dacă el aparţine unui iluminat sau unui neiluminat: corpul îşi urmează legile lui. Pesemne că i se făcuse somn; era foarte cald.
Dar un perfecţionist va căuta să se prefacă. Un holist, un totalist nu se va preface. în momentul în care a simţit că-l ia somnul, s-a oprit în mijlocul propoziţiei. Nici măcar nu-şi termină propoziţia; el trăieşte clipă de clipă. Chiar şi să aştepţi să termini propoziţia e fals. De ce să aştepţi?
S-a oprit în mijlocul propoziţiei şi le-a zis studenţilor: „Tare-i cald, aşa-i? Nu pot să vă condamn pentru că v-a luat somnul."

Şi remarcaţi punctul esenţial.

Un perfecţionist va condamna întotdeauna pe toată lumea, că „Greşeşti", că „Nu faci cutare lucru", că „Asta trebuie făcută în cutare fel."
Un perfecţionist condamnă în continuu pe toată lumea; asta e bucuria lui. El încearcă să îndrepte totul în lume.

Se spune că un om, trebuie să fi fost un perfecţionist, a venit la un maestru zen, Rinzai.

Iar omul, care era creştin, i-a zis lui Rinzai:
„în scriptura noastră scrie că Dumnezeu a creat lumea în şase zile şi apoi, în a şaptea zi, s-a odihnit. Dar ce fel de lume? I-am întrebat pe misionarii creştini, dar n-au niciun răspuns, aşa că am venit la tine, maestre. Ce fel de lume?
O lume atât de urâtă, atât de plină de durere şi de nenorociri. Plină de imperfecţiuni! Ce lume a creat Dumnezeu. Şi i-au trebuit şase zile!"

Rinzai s-a uitat la el şi l-a întrebat: „Crezi că tu ai putea s-o faci mai bună?"

Omul a fost puţin încurcat, dar a răspuns totuşi: „Da, cred că pot."

Iar Rinzai a urlat: „Şi-atunci ce cauţi aici? De ce stai şi pierzi timpul? Fă-o mai bună! De câte zile ai nevoie?"
Perfecţionistul îi va găsi defecte chiar şi lui Dumnezeu. „De ce a creat lumea asta? De ce a creat tuberculoza şi cancerul? Şi de ce a creat sărăcia şi bogăţia, şi de ce a creat aia şi ailaltă? De ce?"
Un perfecţionist condamnă în continuu; asta e bucuria lui.

Dacă acest maestru, Hakuju, ar fi fost un perfecţionist, el ar fi urlat la studenţi: „Ce faceţi? De ce-aţi venit aici? V-a luat somnul? Nu aşa trebuie să fie un căutător, nu aşa trebuie să fie un discipol, nu aşa trebuie să fie un student."

Dar în loc să spună asta, el spune: ,,Tare-i cald, aşa-i? Nu pot să vă condamn pentru că v-a luat somnul." înţelege. Un om total înţelege. îşi înţelege limitările; înţelege limitările tuturor celorlalţi. Nu cere niciodată imposibilul.

„îmi permiteţi să trag şi eu un pui de somn?" Splendid. Pur şi simplu superb, o lovitură de maestru. „îmi permiteţi să trag şi eu un pui de somn?" Le cere permisiunea, fiindcă se poate să fie printre ei şi câţiva perfecţionişti! Şi erau.

Zicând acestea, Hakuju a închis manualul şi, lăsându- se mult pe spate în scaun, a adormit.

Şi nu numai atât, dar când un om cu adevărat total adoarme, mai şi sforăie.
Clasa a fost consternată, iar cei care moţăiseră s-au trezit de la sforăielile lui.

Trebuie că era un om cu calităţi de copil. E foarte dificil să adormi atât de uşor şi să şi sforăi. Şi să sforăi în faţa propriilor studenţi? Trebuie că era un om foarte lipsit de ego.

Clasa a fost consternată... Nu le-a venit să creadă, fiindcă omul era cunoscut în toată ţara ca un maestru iluminat. Chiar şi împăratul venea să-l vadă. Iar omul acesta iluminat a adormit, nu poate să stea treaz, e la fel de obişnuit ca orice om obişnuit? Erau consternaţi.

Iar când l-au auzit sforăind, a fost de necrezut. Cine a mai auzit vreodată un buddha sforăind? Dar un buddha adevărat nu-şi va face griji. Dacă vrea să sforăie, va sforăi. Dacă îi vine să sforăie, va sforăi. Şi nu-şi va bate capul cu ce spui tu despre el.
...iar cei care moţăiseră s-au trezit de la sforăielile lui.
Cu toţii s-au îndreptat în scaun...
Acum le-a pierit somnul.
... şi au aşteptat ca maestrul să se trezească.

Aşa ceva găseşti numai în literatura zen, posibilitatea aceasta de a fi atât de uman, de a fi atât de imperfect şi cu toate astea să nu-ţi faci niciun fel de griji în privinţa asta.
O acceptare imensă a tot ceea ce este, a somnului, a sforâieli- lor. Niciun efort de a te ascunde în spatele vreunei faţade.

A fost odată un laic budist vestit pe nume Busol.
Era un om profund iluminat; soţia lui era şi ea iluminată şi la fel erau fiul şi fiica lui. într-o zi a venit la Busol un om şi i-a zis: „E dificil zenul sau nu?"

Busol i-a zis: „O, e foarte dificil. E ca şi cum ai lua un băţ şi ai încerca să loveşti cu el luna."

Omul a fost foarte nedumerit şi a început să se gândească: „Dacă zenul e atât de dificil, cum de a ajuns nevasta lui Busol la iluminare?"

Aşa că s-a dus la ea şi i-a pus aceeaşi întrebare.

Ea i-a zis: „E cel mai uşor lucru din lume. E ca şi cum ţi-ai atinge nasul atunci când te speli pe faţă dimineaţa."

Acum omul era de-a dreptul confuz: „Nu înţeleg. E uşor zenul? E greu? Cine are dreptate?"

L-a întrebat pe fiul lor.

Fiul a zis: „Zenul nu e nici dificil, nici uşor. în vârful a o sută de fire de iarbă se află înţelesul unui buddha."

„Nu e dificil? Nu e uşor? Atunci cum e?"

Aşa că omul s-a dus la fiică şi a întrebat-o pe ea. „Tatăl tău, mama ta şi fratele tău mi-au dat cu toţii răspunsuri diferite. Cine are dreptate?"

Ea i-a zis: „Dacă îl faci să fie dificil, e dificil. Dacă îl faci să fie uşor, e uşor. Dar dacă nu te gândeşti, adevărul e pur şi simplu aşa cum e el."

Dacă îl faci să fie dificil, e dificil.
Dacă îl faci să fie uşor, e uşor.
Dar dacă nu te gândeşti, adevărul e pur şi simplu aşa cum e el.

Adevărul e pur şi simplu aşa cum e el.
Astfelitatea aceasta, acceptarea aceasta totală, abandonul acesta total faţă de adevăr - fără prefăcătorii, fără ipocrizii, fără niciun efort de a te ascunde în spatele unor măşti, fără niciun efort de a te arăta ca fiind impresionant - autenticitatea aceasta înseamnă zen.

Iar autenticitatea aceasta reprezintă uşa către primul principiu.

Fii spontan, fii natural şi deja ai ajuns.

Citeam nişte rânduri ale lui Ogden Nash:
„Centipedul era chiar fericit
Până când un broscoi i-a zis în joacă: „Rogu-te, care picior îl pui înainte şi care după?"
Asta i-a muncit mintea în asemenea hal
încât ajunsese să zacă aiurit într-un şanţ
Chibzuind cum ar trebui să procedeze ca să alerge."

Acum îi e imposibil. în momentul în care stai să chibzuieşti, lucrurile devin imposibile. Dacă nu stai pe gânduri, adevărul e aşa cum e.

Ultima parabolă:
Buddha a ţâşnit din coapsa dreaptă a mamei sale şi a făcut şapte paşi în fiecare dintre cele patru direcţii.
Apoi s-a uitat o dată în fiecare direcţie, a arătat cu un deget către cer şi a atins pământul cu cealaltă mână.
A zis: „în cerul de deasupra şi în cerul de dedesubt, numai eu sunt sfânt."
Aceasta este o poveste foarte frumoasă.
Când s-a născut Buddha, mama lui stătea în picioare sub un pom. El s-a născut în timp ce mama lui stătea în picioare şi s-a născut într-un mod foarte miraculos.
A ţâşnit brusc din coapsa ei, s-a ridicat în picioare pe pământ, a făcut şapte paşi, şi-a pus o mână în direcţia cerului şi a atins pământul cu cealaltă mână şi a zis: „în cerul de deasupra şi în cerul de dedesubt, numai eu sunt sfânt."

Cei din tradiţia zen au râs foarte mult de povestea aceasta.
Dacă ar fi fost creştini, ar fi încercat să-i demonstreze veridicitatea, să demonstreze că trebuie să fie reală, că reprezintă un adevăr istoric. Dar ei nu iau lucrurile în serios.

Un maestru zen, Un-mun, a zis...
Cineva l-a întrebat pe Un-mun: „Ce spui despre povestea asta lipsită de orice sens?"

El a zis: „în ziua în care s-a născut Buddha, eu eram acolo, prezent."

Un-mun prezent? Cel care pusese întrebarea a fost surprins.

Un-mun a zis: „Când a ţâşnit din coapsa dreaptă a mamei sale, eu i-am tras una zdravănă şi l-am omorât, apoi l-am dat unui câine hămesit, ca să-l mănânce. în lumea întreagă a domnit pacea."

Cel care pusese întrebarea a rămas perplex, aşa că s-a dus la alt maestru şi l-a întrebat:
„Tu ce spui? Povestea e un nonsens, iar răspunsul lui Un-mun e un nonsens încă şi mai mare; el spune: ‚Eram prezent. Nu numai că eram prezent, l-am omorât pe Buddha atunci şi acolo şi l-am dat unui câine hămesit, să-l mănânce, iar în toată lumea domneşte pacea de-atunci încoace."

Altminteri Buddha le-ar fi făcut oamenilor necazuri.

Maeştrii zen spun: „Buddha, de ce te-ai născut? Le-ai adus oamenilor atâtea necazuri, pentru că toată lumea încearcă să mediteze de când ai venit tu. De n-ai fi venit, lumea ar fi trăit în pace. Nimeni n-ar fi meditat, nimeni n-ar fi căutat nirvana. De ce-ai venit?"

La asta se referă Un-mun atunci când spune: „L-am omorât şi l-am dat unui câine hămesit să-l mănânce, iar de-atunci în lume a domnit pacea."

Cel care a pus întrebarea s-a dus la un alt maestru, Lin-chi.
„Ceea ce a zis Buddha în ziua în care s-a născut e greşit", a zis Lin-chi, „aşa că o să-l lovesc de treizeci de ori. Iar ceea ce a zis maestrul zen Un-mun e de asemenea greşit, aşa că o să-l lovesc de treizeci de ori. Iar ceea ce tocmai am zis eu e greşit, aşa că o să mă lovesc de treizeci de ori."

De fapt, în momentul în care spui ceva despre primul principiu, greşeşti.

Despre primul principiu nu se poate spune nimic.

Da, poţi ajunge la el prin experienţă proprie. Lasă în urmă mintea şi vei ajunge la el.
Destul pentru astăzi.

CAPITOLUL 6 - RAŢIONALISTUL IRAŢIONAL

Prima întrebare:
„Osho, Dr. Abraham Kovoor te-a atacat într-un articol publicat de „Weekly Current". Ce ai de spus despre asta?"

Primul compliment: el spune că Osho e nebun.
Al doilea compliment: el spune că Osho e un ignorant
Al treilea compliment: Osho e un prost.
Al patrulea compliment: Osho e periculos.
Al cincilea compliment: Osho e un voyeur.
Al şaselea compliment: Osho e un pervers sexual.
Şi ultimul compliment: Osho e absurd

Mi-a făcut plăcere. A fost o adevărată desfătare. A fost pur şi simplu mişto de tot. Mi-a plăcut pentru că nimeni nu mi-a mai făcut asemenea complimente până acum. Nu mi-a venit să cred că cineva m-ar lăuda aşa. Ascultaţi complimentele lui.

- Primul compliment: el spune că Osho e nebun.
E adevărat, domnule. Sunt întru totul de acord. De fapt, nu e chip să ajungi la Dumnezeu dacă nu eşti cu totul nebun.
Numai aceia care sunt suficient de curajoşi încât să treacă dincolo de graniţele aşa-zisei normalităţi mintale ajung la el. Numai aceia care sunt gata să-şi lase mintea deoparte, numai aceia care sunt gata să-şi taie capul complet, aceia ajung. Eu sunt nebun. La fel a fost Buddha, la fel a fost Iisus.

Există cărţi scrise împotriva lui Iisus în care oamenii au încercat să demonstreze că era nebun.
Şi bineînţeles că atunci când Mahavira mergea pe străzi, în pielea goală, extatic, oamenii trebuie să-l fi considerat nebun. Era alungat din sate şi din oraşe; nu i se oferea adăpost. De-a lungul secolelor, omul divin a fost întotdeauna considerat a fi nebun.
Motivul e simplu: dacă el e sănătos la minte, înseamnă că voi sunteţi cu toţii nebuni, înseamnă că majoritatea e nebună. Majoritatea nu poate accepta faptul acesta. E mai uşor, e mult mai confortabil să spui că e nebun.

Dar reţineţi ceva ce a spus odată George Bernard Shaw.
Cineva i-a zis: „Milioane de oameni cred lucrul acesta. Cum ar putea să se înşele ei?"
Iar George Bernard Shaw a zis: „Dacă milioane de oameni o cred, cum ar putea ei să aibă dreptate?"

Milioane de oameni şi să aibă dreptate? Imposibil. Cu cât e mai mare mulţimea, cu atât e mai mică posibilitatea ca lucrul respectiv să fie adevărat.

Adevărul li s-a dezvăluit numai câtorva indivizi. De ce?
Fiindcă numai câţiva îndrăznesc să intre în nebunia aceea. Numai câţiva îndrăznesc să-şi lase deoparte raţiunea, şiretenia, argumentările.
Viaţa nu e logică; ea trece dincolo de logică.

Şi nu doar misticii o spun; acum până şi fizicienii - care nu sunt câtuşi de puţin mistici - ceea ce spun ei e de necrezut. Am să vă citez câteva lucruri.

Fizicienii spun acum aceleaşi absurdităţi pe care le spuneau în vremurile vechi misticii. Aşa-numiţii raţionalişti au spus întotdeauna despre misticii aceia că sunt nebuni.
Fără îndoială că ceea ce spun misticii nu e raţional în sensul obişnuit al termenului; e dincolo de raţionalul obişnuit. Acum ascultaţi ce spun fizicienii; ei vorbesc despre un univers care e finit, dar nelimitat.

Ei spun că universul se extinde, dar se extinde în nimic.
De asemenea, ne spun că electronii au capacitatea de a trece prin spaţiu fără să aibă nevoie de timp pentru asta.
Ba chiar propun acum folosirea termenului de „cuarc" pentru a face referire la o particulă a cărei proprietate esenţială e aceea că atunci când trei dintre ele se combină, greutatea lor colectivă e mai mică decât aceea a oricăreia dintre ele luată separat, cu toate că prin îmbinarea lor nu s-a pierdut nimic.
E absurd. Nu poate fi aşa conform logicii obişnuite.

Dar dacă-l întrebi pe fizician, el spune:
„Ce putem face noi? Suntem neputincioşi. Aşa stau lucrurile. Nu putem noi să schimbăm realitatea. Nu putem să schimbăm realitatea doar ca s-o ajustăm logicii voastre.
Iar realitatea nu crede în Aristotelii voştri. Ea nu suferă de aristotelită. Ea nu-şi bate capul cu ce spune logica voastră; ea merge pe drumul ei."

Aşadar fizicienii spun:
„Ce putem noi să facem? Schimbaţi-vă logica. Dacă vi se pare ceva nebunesc, poate că universul e nebunesc."

Pare nebunesc, dar misticii au spus întotdeauna lucrurile acestea.
În Upanişade se spune: „Scoateţi întregul din întreg, iar în urmă va rămâne întregul."

Dr. Abraham Kovoor va spune despre cel care a scris acestea că e nebun. Dacă scoţi întregul din întreg, nu mai rămâne nimic în urmă! Aşa ceva e matematică şi logică obişnuită.

Dar Upanişadele spun:
„Scoate întregul din întreg, iar în urmă va rămâne tot întregul. Scoate câte întreguri vrei, iar în urmă va rămâne tot întregul."
Şi misticii s-au lovit de lipsa de logică a realităţii.

Acum, ce spuneţi de acest „cuarc"?
Se potriveşte perfect cu ideea Upanişadelor. Nu se potriveşte cu Aristotel. Cu atât mai rău pentru bietul Aristotel! Şi cu atât mai rău pentru bietul Dr. Abraham Kovoor!

Sunt nebun. Am văzut realitatea care nu se potriveşte cu mintea.
De fapt, mintea e singura barieră în calea ajungerii la realitate. Ea nu-ţi permite să vezi realitatea.
Cu cât eşti mai închis în minte, cu atât e mai mică posibilitatea să ajungi la cunoaştere. Iar dacă insişti să afli doar prin intermediul minţii, atunci nu vei afla niciodată.

Mintea e foarte banală.
Ea e de folos în viaţa de zi cu zi, dar când e vorba de pătrunderea în infinit, de pătrunderea în veşnicie, de pătrunderea în ceea ce este - în misterul ultim - mintea e la fel de zadarnică precum ar fi să încerci să goleşti oceanul cu o linguriţă. E pur şi simplu irelevantă.

Realitatea e iraţională, realitatea e lipsită de noimă, realitatea e absurdă.

Acum, Abraham Kovoor poate fi împotriva misticilor, dar ce va face el împotriva fizicienilor?
Şi de ce au ajuns şi unii, şi alţii la aceeaşi concluzie?
Ştiinţa a pătruns în realitate pe o altă uşă, dar realitatea e aceeaşi.
La fel au făcut misticii: ei au intrat pe o uşă diferită, dar au intrat în acelaşi spaţiu.

Acum oamenii de ştiinţă spun că universul se extinde, în ce?
Fiindcă atunci când spunem „universul", includem tot ceea ce există. Când spunem „universul" ne referim la tot, la întreg.
Acum ei spun că universul se extinde. în ce? Nu poate exista nimic în afară de univers.
Prin însăşi definiţia cuvântului univers, noi am inclus în el tot ceea ce există. Aşadar nu e nimic în afara lui. în ce se extinde universul?
Chiar dacă spui „în neant", atunci înseamnă că neantul e în afara universului.
Atunci neantul în care universul se poate extinde e foarte real.
Atunci neantul nu e simplu neant.
Atunci înseamnă că n-ai hotărât cum trebuie ce e universul.

Conceptul acesta al unui univers în expansiune e nebunesc, dar asta au spus misticii de-a lungul secolelor. Hinduşii au ales cuvântul Brahman; Brahman înseamnă „ceea ce e în continuă expansiune".

Acum, Abraham Kovoor spune că el crede numai în ceva ce e demonstrat în mod obiectiv.
Dumnezeu nu e demonstrat în mod obiectiv. Ce e demonstrat în mod obiectiv? Electronul e demonstrat? Neutronul e demonstrat? Protonul e demonstrat? Ce e demonstrat în mod obiectiv? Nimeni n-a văzut încă electroni, nimeni n-a văzut încă neutroni, nimeni n-a văzut încă protoni, dar oamenii de ştiinţă spun că ei există.
Dacă nu i-a văzut nimeni, dacă nu s-a uitat nimeni la ei, dacă nu i-a observat nimeni în chip de obiecte, atunci de ce spui că ei există?
Oamenii de ştiinţă spun: „Fiindcă vedem efectul. Nu-i putem vedea pe ei, dar putem vedea efectul lor."
Acelaşi lucru îl spun misticii: „Dumnezeu nu e observat în mod obiectiv, dar noi putem vedea efectul."

Nu vedeţi că universul funcţionează într-un mod atât de inteligent? Nu vedeţi că o inteligenţă imensă străbate întregul?
Şi nu numai misticii spun că universul e plin de inteligenţă.

Chiar zilele trecute citeam şi am dat peste un citat al lui Albert Einstein.
El spune:
„Sentimentul religios al omului de ştiinţă ia forma unei uimiri extatice în faţa armoniei legii naturale care dezvăluie o inteligenţă de o asemenea superioritate încât, în comparaţie cu ea, orice gândire şi acţionare sistematică a fiinţelor omeneşti e o reflecţie cu totul nesemnificativă."

„Inteligenţă de o asemenea superioritate"! Iar acesta nu e Jakob Bohme, Ramakrishna sau Rajneesh. Cel care o spune e Albert Einstein.
Inteligenţă de o asemenea superioritate încât inteligenţa omenească e redusă la un statut cu totul nesemnificativ!
Lumea funcţionează într-o armonie atât de profundă; armonia aceea arată că există în ea o unitate, că nu e vorba despre un univers mort, că nu e vorba despre un univers „stupid", că el e inteligent.

Fizica a devenit din nou metafizică. Fizicienii vorbesc chiar despre faptul că atomii au voinţă proprie.
Albert Einstein a spus că niciun eveniment nu poate fi postulat fără prezenţa unui observator-martor.
Iar Eddington spune: „Religia a devenit posibilă pentru prima dată pentru un om de ştiinţă rezonabil în jurul anului 1927."
Dar se pare că Dr. Kovoor n-a mai trăit de-atunci!

Eddington mai spune de asemenea: „începem să suspectăm că materialul din care e formată lumea e material mental. Universul arată a fi mai degrabă gând decât lucru."

Şi la asta mă refer eu când spun că în existenţă sau în Dumnezeu e inteligenţă, o mare inteligenţă.

Recent, o ramură nouă a ştiinţei, biologia moleculară, a dovedit în mod concludent că „materia" vieţii organice, însăşi carnea noastră, constă în realitate din material mental.
Eddington, Jeans, Einstein, Schrodinger sunt cu toţii de acord.
Dar problema cu învăţatul Dr. Kovoor e că el se luptă cu o religie perimată, folosindu-se de aşa-numita, perimata lui ştiinţă!

Ai putea întreba care e scopul acestui univers inteligent.
Omul de ştiinţă David Foster spune: „Ca să devină mai inteligent."

Iubesc răspunsul acesta. Asta au sugerat întotdeauna misticii.
De la inconştienţă la conştienţă... de la neinteligenţă la inteligenţă... în asta constă calea şi în asta constă obiectivul.
Upanişadele spun: „Tamso ma jyotir- gamay" - „O, stăpâne al Universului, du-mă de la întuneric la lumină."

La ce ne referim când spunem „Dumnezeu este?" Ne referim doar la faptul că lumea e inteligentă, la nimic altceva.

Dr. Kovoor are o noţiune foarte puerilă privitoare la Dumnezeu şi continuă să demoleze noţiunea aceea - şi fără să-i pese vreo clipă de faptul că aceea nu e noţiunea mea.
Se pare că n-a citit nimic din tot ceea ce am spus eu. Din articolul său n-am reuşit să deduc că ar fi citit ceva.

Ce fel de raţionalist e el? E gata să mă condamne şi să mă critice fără să fi citit vreodată ceva.
Cel mult pare să fi citit câteva ştiri despre mine scrise în ziare - şi chiar şi asta cu mulţi ani în urmă, pesemne, fiindcă eu nu mai conduc şedinţe de meditaţie de ani de zile, iar el spune că eu conduc şedinţe de meditaţie şi hipnotizez oamenii!
Nu are habar ce fac eu aici. Asta nu e o abordare raţionalistă.

Şi mai spune că el crede numai ceea ce e dovedit în mod obiectiv.
în articol menţionează că în urmă cu cincizeci de ani, soţia lui a rămas însărcinată cu el şi i-a dămit un fiu şi că acum fiul acela e încă în viaţă şi încă sănătos şi „încă creşte şi se dezvoltă ca Dr. Aries Kovoor."
Acum, el spune că crede numai în adevărul obiectiv.
Mama ştie; tatăl doar crede. Fiul nu e niciodată un fapt obiectiv pentru tată. Soţia Dr. Kovoor poate să ştie al cui e fiul, dar Dr. Kovoor nu.
Dr. Kovoor, ai putea fi indus în eroare de soţia ta! Iar femeile sunt fiinţe foarte stranii. Ce dovadă obiectivă ai că acesta e fiul tău? Nu există posibilitatea unei dovezi obiective. Ai încredere, crezi.

Dumnezeu nu poate fi dovedit în mod obiectiv, asta e adevărat. Nimeni nu încearcă să-I dovedească în mod obiectiv.
De fapt, dacă Dumnezeu ar fi dovedit în mod obiectiv, el n-ar mai fi Dumnezeu. Atunci el ar deveni un lucru. L-ai putea diseca pe Dumnezeu în laboratorul tău, l-ai putea diseca pe Dumnezeu în laboratorul omului de ştiinţă. L-ai putea analiza; atunci el nu va mai fi deloc Dumnezeu.

Noi nu spunem că Dumnezeu există ca persoană; cel puţin, eu n-am spus niciodată aşa ceva.
Acum, el spune întruna că „din perspectiva stupidă a lui Osho, prin meditaţie omul poate ‚simţi însuşi nucleul existenţei'."

Dacă aceasta este o perspectivă stupidă, atunci Buddha e un prost şi la fel e Krishna şi la fel e Christos, la fel e Lao Tzu, la fel e Chuang Tzu, la fel e Zarathustra, la fel e Mahomed, fiindcă din perspectiva tuturor acestora poţi ajunge la însuşi nucleul existenţei prin intermediul meditaţiei - deoarece prin intermediul meditaţiei ajungi la nucleul cel mai profund al inteligenţei tale.
Prin intermediul meditaţiei devii atât de tăcut încât ţi se revelează propria ta inteligenţă. în însăşi acea revelaţie, Dumnezeu e revelat.

Dacă sunt inteligent în nucleul meu cel mai profund, atunci existenţa nu poate fi neinteligentă, fiindcă eu m-am născut din existenţa asta.
Sunt un subprodus al existenţei acesteia.
Dacă sunt inteligent, atunci universul trebuie să fie inteligent; altminteri de unde va veni inteligenţa mea? Dr. Kovoor e un om inteligent. Iar aceasta este o dovadă suficientă pentru faptul că există Dumnezeu. Altminteri de unde vine inteligenţa aceasta?

El spune întruna că viaţa nu e altceva decât o acţiune chimică; viaţa e „susţinută de acţiunea chimică oxidantă (oxidare)...
Acţiunea aceasta chimică e menţinută de respiraţie şi de circulaţia sângelui. Ea nu e cu nimic diferită de producerea de căldură şi lumină în timpul arderii hidrocarburii dintr-o lumânare aprinsă." Dar o lumânare aprinsă nu are inteligenţă. El spune că nu e nicio diferenţă de niciun fel între viaţa unui om şi o lumânare aprinsă.

Lumânarea aprinsă nu e inteligentă. Eu m-am străduit, fiindcă m-am gândit: „poate" - aşa că azi-noapte am criticat o lumânare aprinsă. Dar n-am reuşit s-o provoc. Am reuşit cu Dr. Kovoor.
L-am „călcat pe bătături"; e foarte mânios. Poţi să calci pe bătături o lumânare aprinsă, şi te va critica lumânarea aprinsă? Pare a fi o mică diferenţă, Dr. Kovoor. Nu se poate ca viaţa unui om să fie doar o lumânare aprinsă. Te-ai simţit lezat; ai sărit să te aperi.
M-ai contrazis; m-ai făcut în fel şi chip - cum ţi-a venit la gură.
Spune că Osho e un „ignorant", Osho e „prost", Osho e „nebun", Osho e „smintit", Osho e „absurd", Osho aşa şi pe dincolo. A epuizat tot vocabularul.

Eu mi-am dat toată silinţa cu o lumânare aprinsă. Nu s-a întâmplat nimic. Lumânarea aprinsă a continuat să ardă. Există o anumită diferenţă. Diferenţa e la nivel de inteligenţă.

Iar dacă spui că viaţa se naşte din elemente chimice, tot va trebui şi atunci să accepţi că acele elemente chimice poartă o inteligenţă latentă. Altminteri de unde va veni inteligenţa asta? Din senin? De unde?
El spune că viaţa nu e decât oxidare, respiraţie - inspiraţie, expiraţie. Dar nu poţi oare să îţi observi respiraţia ca un martor? Nu poţi oare să stai aşezat în linişte? Budiştii au făcut lucrul acesta de-a lungul secolelor.

Nu poţi oare să-ţi vezi respiraţia cum intră, cum iese? Respiraţia intră; tu o poţi urmări. Respiraţia iese; o poţi urmări. între cele două e o pauză; poţi să urmăreşti şi pauza aceea. Cu siguranţă altcineva se află ascuns în spatele procesului respiraţiei: o inteligenţă martoră.

Asta înseamnă meditaţie: să cunoşti martorul, să cunoşti acel sakshin, observatorul.

Chiar dacă viaţa e produsă de elemente chimice, de oxidare, chiar dacă viaţa e prelungită de oxidare, un lucru e sigur: că viaţa e cu mult superioară acestor lucruri. Există inteligenţă, există conştienţă.

Conştienţa aceasta nu poate fi demonstrată în mod obiectiv, fiindcă eu nu pot să pun conştienţa aceasta pe masă ca s-o poţi examina. Conştienţa aceasta e subiectivitate.
Când un om de ştiinţă încearcă să analizeze ceva, sunt două lucruri: lucrul pe care îl analizează şi persoana care e ascunsă în spate şi care analizează. Lucrul analizat nu e analizatorul, iar analizatorul nu e lucrul analizat. Observatorul, subiectivitatea stă acolo, în spate.

Obiectul stă în faţa ta. De aceea spunem „obiect" acelui lucru care stă în faţa ta. Cum aş putea să stau eu însumi în faţa mea? Eu voi rămâne întotdeauna subiectivul.
Lucrurile stau în faţa mea; eu voi fi întotdeauna cel care stă faţă în faţă cu lucrurile. Eu nu pot fi un lucru. Omul nu poate fi redus la a fi un obiect.

Iar dacă conştiinţa omului nu poate fi redusă la a fi un obiect, ce să mai spunem despre conştiinţa totală a existenţei? Aceasta înseamnă Dumnezeu.

El spune: „Sunt un ateu fiindcă nu cred în zei, şi nu cred în zei fiindcă nu e raţional să crezi în ceva pentru care nu există dovadă obiectivă." Nu există dovadă obiectivă pentru subiectivitate. De aceea îi spunem „subiectivitate". Prin însăşi natura ei nu există dovadă obiectivă pentru ea, dar e posibilă deducţia. O lumânare e o lumânare. O lumânare nu e Kovoor. Şi există o diferenţă! Şi nu o diferenţă neînsemnată.
Diferenţa e mare, fiindcă diferenţa constă din prezenţa sau absenţa subiectivităţii. Lumânarea nu are subiectivitate; ea nu are interioritate. Lumânarea nu are intenţie. Ea arde acolo; nu are un nucleu profund al ei. Dacă Kovoor ar sta acolo, el ar avea o intenţie, o interioritate. Interioritatea aceea, intenţia aceea, subiectivitatea aceea nu poate fi obiectivată, iar dacă nu putem obiectiva conştiinţa unui singur om, cum am putea obiectiva conştiinţa întregului? Dar întregul este plin de inteligenţă.

Priviţi pomii, păsările, viaţa care creşte, care evoluează. Priviţi stelele care se mişcă... într-o astfel de armonie absolută, cu un astfel de ritm - nu poate fi doar ceva accidental.

Sunt numai două posibilităţi.
Fie existenţa e doar accidentală, fie în ea funcţionează ceva care oferă unitate întregului.
îi spunem Dumnezeu acelui fir care funcţionează în tot şi uneşte totul şi menţine întreaga existenţă laolaltă. Dumnezeu nu e o persoană, nu e un lucru. Dumnezeu nu e altceva decât inteligenţa existenţei.

El spune:
„Spre deosebire de Osho, eu nu sunt prost să cred într-un creator al cosmosului care n-a fost creat. Universul e materie şi energie în spaţiu şi timp. Materia, energia, spaţiul şi timpul n-au nici început, nici sfârşit."

Acum, eu n-am zis niciodată că Dumnezeu a creat universul. De aceea spun că el n-a citit niciodată nimic din ce-am zis eu. El continuă să-şi proiecteze ideile proprii şi apoi să le combată!

Eu n-am zis niciodată că Dumnezeu a creat universul.

Am spus iar şi iar că creaţia e creatorul, că lumea e Dumnezeu, că nu există separare, că nu e precum un pictor şi pictura lui - ci e precum un dansator şi dansul lui. Dumnezeu este existenţa.
Nu există separare. Nu că Dumnezeu a creat-o; Dumnezeu a devenit ea. Nu-l poţi găsi pe Dumnezeu nicăieri altundeva decât în existenţa lui şi nu-l poţi separa de ea.

Poţi găsi dansul când dansatorul s-a dus? Sau poţi numi pe cineva „dansator" când el nu dansează? Merg întotdeauna mână în mână: dansatorul şi dansul merg împreună. Sunt două aspecte ale unei singure energii. Creaţia şi creatorul sunt laolaltă.

De fapt, eu însumi am ales că nu-mi place să-l numesc pe Dumnezeu un „creator".
Eu îl numesc pe Dumnezeu „creativitate". E un proces continuu.
Nu că într-o zi Dumnezeu a creat lumea. Creaţia continuă. Ea se petrece clipă de clipă, e în desfăşurare, e un proces, e dinamică, e precum un râu. Iar Dumnezeu nu e separat.

Dar atunci el va zice: „Şi atunci de ce să-l introducem pe Dumnezeu? De ce nu e suficient să spunem pur şi simplu ‚existenţă'?"

Există un motiv. Dacă nu-ţi place cuvântul Dumnezeu, pentru mine nu e nicio problemă. Poţi să renunţi la cuvântul Dumnezeu.
Eu introduc cuvântul Dumnezeu doar ca să indic că existenţa nu e numai materială, ea are inteligenţă; că existenţa nu e numai periferia exterioară, ea are o interioritate; că e animată de o mare intenţie, că ea nu e lipsită de suflet.

Dacă preferi vreun alt cuvânt, poţi să-l foloseşti, Dr. Kovoor. Nu sunt un fanatic al cuvintelor; orice cuvânt e la fel de bun.
Poţi să-i spui „energie X".

Dacă eşti atât de obsedat de ideea de a fi anti-Dumnezeu, renunţă la cuvântul acela; nu el contează. Buddha nu l-a folosit niciodată, Mahavira nu l-a folosit niciodată. Nu e nevoie; se poate renunţa la el.

Dacă accepţi că existenţa e inteligentă, renunţă la cuvântul Dumnezeu. Nu ne preocupă cuvântul în sine. Dar dacă accepţi prezenţa inteligenţei în existenţă, l-ai acceptat pe Dumnezeu.
Asta e tot ce înseamnă pentru noi Dumnezeu. E un fel de a spune că lucrurile nu s-au întâmplat aşa, accidental.

La ce mă refer când spun că există „intenţie"?
Dacă îţi dau un ceas de mână şi tu-l deschizi, vei spune imediat: „Cineva a făcut o treabă foarte frumoasă."
Dacă îţi spun: „N-a făcut nimeni asta. A apărut aşa, din existenţă, din milioane de ani de existenţă, prin accidente. Lucrurile s-au îmbinat şi cumva a ieşit la iveală un ceas de mână", tu vei râde de mine. Deja ai râs!
Nu vei crede nici măcar că un mic ceas de mână poate ieşi la iveală fără să-l facă cineva, fără ca în spatele lui să funcţioneze nicio inteligenţă. Aşa ceva ar fi un mare miracol.
Nu poţi crede nici măcar că un mic ceas de mână poate să apară ca rezultat al unor accidente, dar poţi crede că întreaga existenţă - atât de delicată, de subtilă, de complexă încât n-am putut încă să-i cunoaştem misterul - a apărut ca rezultat al unor accidente?

E ca şi cum i-ai da unei maimuţe o maşină de scris, iar ea ar tot scrie la întâmplare, până când într-o zi ar da la iveală deodată o carte măreaţă precum Biblia. Ca rezultat al accidentelor. Maimuţa bate la maşină, scrie şi tot scrie. Ceva se va întâmpla. Şi vezi cum iese de sub degetele ei

Predica de pe Munte! Pur şi simplu în mod accidental? E puţin probabil. E imposibil. Nu există nicio posibilitate să se întâmple vreodată.

La asta mă refer când spun „inteligenţă", „intenţie".
Existenţa funcţionează atât de laolaltă, atât de frumos, iar evoluţia se îndreaptă spre piscuri mai înalte. Toate acestea arată că existenţa e plină de inteligenţă.

A rămâne captiv în inteligenţa ta înseamnă a rămâne captiv într-o închisoare. A ieşi din această limitare şi a privi în inteligenţa universalului, în inteligenţa universală, a o simţi, asta înseamnă religie.
Dar trebuie să cauţi asta ca un nebun.

Dr. Kovoor spune: „Viaţa trebuie să fi apărut pe planete diferite, în perioade de timp diferite, mai întâi ca urmare a unei evoluţii chimice şi apoi ca urmare a unei evoluţii biologice..."
Dar nu asta contează. Dacă a apărut pe o altă planetă, cum a început? Fie că a început aici pe pământ, fie că a început pe o altă planetă, cum a început?
Ateul, materialistul trebuie să fie de acord cu un lucru: că ea a început deodată, fără niciun motiv; nu exista şi brusc a apărut.
Nu era ascunsă, nu era latentă, nu era sub formă de sământă. Dacă spui că era ascunsă, că era latentă, că era sub formă de sământă, e ceea ce spun religiile.
Ele spun: „Dumnezeu e ascuns şi se exprimă din ce în ce mai mult."

Omul e până acum cea mai înaltă expresie a acelei inteligenţe. Pomul e o expresie inferioară omului; piatra e o expresie inferioară chiar şi pomului. Dar toate sunt expresii ale aceleiaşi inteligenţe.
Din câte ştim noi pe acest pământ, omul e expresia cea mai înaltă a acelei inteligenţe. Există posibilităţi mai înalte, fiindcă omul nu reprezintă finalul.
Iar cea mai înaltă posibilitate pe care am văzut-o e ceea ce numim „iluminare".
Un om ajunge la o asemenea culme încât toate gândurile dispar şi rămâne numai conştienţa pură - fără nori, doar cerul imaculat al fiinţei; fără fumul gândurilor, doar flacăra arzândă, strălucitoare a vieţii şi conştientei pure, a energiei pure.

Am văzut în Buddha expresia ultimă a acelei inteligenţe. De aceea îi spunem lui Buddha „Bhagwan", fiindcă el se apropie cel mai mult de inteligenţa supremă.
Poate că există posibilităţi mai înalte.
Nu poţi fi niciodată închis faţă de posibilitate; poate că există posibilităţi mai înalte. E imposibil de conceput aşa ceva, dar se poate.
E imposibil de conceput aşa ceva deoarece atunci când toate gândurile au dispărut, nu mai există nimic care să contamineze conştiinţa, şi-atunci ce-ar putea fi posibil mai mult de-atât?
De aceea i-am spus lui Buddha „Bhagwan". „Bhagwan" nu înseamnă decât că el a devenit vehiculul inteligenţei şi că acum vehiculul nu mai interferează absolut deloc.

Când spun „Dumnezeu este", nu vreau să spun că Dumnezeu e creatorul. Vreau să spun că Dumnezeu e energia ascunsă a existenţei. Materia e Dumnezeu vizibil, iar sufletul e Dumnezeu invizibil.

El nu crede în Dumnezeu, dar crede în schimb în patru zei.

Acei patru zei sunt materia, energia, spaţiul şi timpul. Acum, el pare să nu aibă deloc habar. De când a terminat şcoala - are optzeci de ani, deci probabil că a terminat şcoala cu vreo şaizeci de ani în urmă - se pare că n-a mai fost la curent cu ceea ce se întâmplă în ştiinţă, în lumea ştiinţei. Dr. Kovoor, multă apă a curs pe Gange.
Acum materia nu mai există! Iar tu vorbeşti despre materie. Friedrich Nietzsche a declarat: „Dumnezeu a murit", iar Dumnezeu n-a murit. El e mai viu ca oricând.
Dar materia, dimpotrivă, a murit. S-a descoperit că materia nu există.

Când fizicienii au pătruns mai adânc în elementele constitutive ale materiei, ei au descoperit că nu există materie; există numai energie.
Atunci ce este „materia" pe care o vedem într-o piatră? E doar energie condensată.
Materia e o aparenţă. Ea doar pare să existe. Nu există soliditate. Soliditatea e doar o aparenţă.

Hinduşii au cuvântul potrivit pentru a o denumi; ei îi spun maya.

Maya înseamnă ceea ce doar pare a fi, dar nu e. S-a demonstrat că materia e maya!

Şi asta a spus Shankara în India, asta a spus Buddha, asta a spus Nagarjuna; că materia e iluzorie.
Ştiinţa a dovedit în mod absolut faptul că materia e iluzorie.

Când pătrunzi mai adânc în materie şi când ajungi la electroni, materia nu există.
Electronii sunt fenomene de energie nonmaterială. Dar energia se mişcă atât de repede încât creează iluzia de stabilitate, de soliditate.
E ca şi cum un ventilator electric s-ar mişca foarte repede, atât de repede încât n-ai mai putea vedea fiecare lamă separat şi n-ai mai putea vedea spaţiile dintre două lame. Acum oamenii de ştiinţă spun că dacă ventilatorul s-ar învârti cu aceeaşi viteză ca cea a electronilor, ai putea sta pe ventilator şi n-ai simţi că lamele se mişcă. Se vor mişca extrem de repede.
Razele soarelui se mişcă cu 186 000 de mile pe secundă - pe secundă - şi aceea e viteza energiei electrice. Aceea e viteza electronilor.
Acum, într-un spaţiu mic electronul se mişcă cu o viteză atât de mare încât nu poţi vedea spaţiile goale.
De aceea peretele pare solid şi nu poţi trece prin el. De fapt, el nu e solid. De fapt, peretele poate fi redus la o dimensiune atât de mică încât va deveni invizibil - are mult spaţiu în el.

Oamenii de ştiinţă spun că întregul pământ poate fi redus la dimensiunea unei portocale.
E foarte poros, întreaga existenţă - toată materia care există în întreaga existenţă - poate fi redusă la o dimensiune atât de mică încât ai putea-o pune într-un geamantan. Totul e poros; există mult spaţiu.
Iar acele mici elemente care sunt în continuă mişcare nu sunt nici ele materiale.
Ele nu sunt decât „electroni" - energie electrică.
Kovoor vorbeşte întruna de materie. Materia nu există, Doctore. Ai face mai bine să reîncepi să studiezi ştiinţa modernă.

Iar al doilea lucru.
El tot vorbeşte despre spaţiu şi timp, iar Albert Einstein a demonstrat că acestea nu sunt două lucruri distincte.
Nici timpul nu există separat de spaţiu; el e o dimensiune a spaţiului. Aşa că Einstein foloseşte termenul de „spaţiu-timp"; el nu spune niciodată „spaţiu şi timp".

Acum materia a dispărut. Timpul a dispărut ca entitate separată; el a devenit o dimensiune a spaţiului.

Aşadar două lucruri există: energie şi spaţiu.

Albert Einstein mai spune şi că pentru a menţine la un loc energia şi spaţiul acesta e nevoie de inteligenţă. E nevoie de o mare inteligenţă, altfel ele s-ar desface. Cine le ţine laolaltă? Cum sunt ele ţinute laolaltă? Inteligenţa aceea e Dumnezeu.

Aşadar trei lucruri: spaţiu, inteligenţă, energie. Trei lucruri.

Aceea e trinitatea creştină, ideea însăşi de trei: Dumnezeu Tatăl, Christos Fiul şi Sfântul Duh.
Şi aceea e ideea hindusă de Trimurti: Brahma, Vishnu, Mahesh.
Trei feţe ale unei singure realităţi.

Acestea sunt metafore, fiindcă misticii nu vorbesc despre matematică. Misticii vorbesc poetic; acelaşi adevăr e exprimat în mod poetic.
La asta se referă ideea celor trei gune ale filozofiei samkhya: sattva, rajas, tamas. Sunt trei gune, trei atribute, dar ele sunt feţe ale unei singure realităţi. Realitatea aceea e Dumnezeu.
Poţi să-i spui X, Y, Z, poţi să-i dai orice denumire vrei. Nu contează. Un trandafir e un trandafir.
Denumirea pe care o dai nu schimbă absolut nimic.

Dar el continuă să vorbească de parcă materia, energia, spaţiul şi timpul ar fi patru lucruri. Nu e la curent cu ştiinţa modernă.

David Foster, ciberneticianul, spune: „Nu se ştie absolut nimic despre următoarele fenomene practic elementare: masă, electricitate, magnetism, spaţiu-timp etc. etc.... Existenţa rămâne un mister, ea nu s-a dezvăluit cunoaşterii... în esenţă e incognoscibilă."
Eu numesc acest element incognoscibil, Dumnezeu.

Ce e materia?
Fizica spune că nu există materie ca atare. Ceea ce cunoaştem noi drept materie e alcătuită din valuri de cuante. Cuanta este un fenomen misterios.
Este simultan un punct şi o linie! Absurd. Ilogic. Bizar.
Iar dacă întrebi ce fel de valuri sunt acestea, răspunsul este: „valuri de probabilitate." Nici măcar valuri de „ceva"!
înţelegerea modernă a ştiinţei e mister şi magie.

Dacă ne gândim la orice lucru până în profunzimea lui, vom da inevitabil peste Dumnezeu, deoarece Dumnezeu este profunzimea existenţei.
Dacă pătrunzi adânc în piatră vei ajunge la Dumnezeu.
Dacă pătrunzi adânc în tine însuţi vei ajunge la Dumnezeu. Dumnezeu e profunzimea.
Dacă ne gândim suficient de mult în absolut orice direcţie, vom ajunge întotdeauna la ceea ce e cu neputinţă de gândit.
Dacă punem suficient de multe întrebări de-a lungul unei linii de raţionare date, ajungem în final la o întrebare la care e imposibil de răspuns.

Întrebarea de nerăspuns este: „Cine sunt eu?" Această întrebare fără răspuns este koanul maeştrilor zen. Întrebarea aceasta fără răspuns înseamnă meditaţie.

- Al doilea compliment: el spune că Osho e un ignorant.

Cât se poate de adevărat, domnule. Nu revendic nicio cunoaştere. Nu revendic decât neştiinţa, neştiinţa totală... dar asta spun Upanişadele: aceia care spun că ştiu, nu ştiu.
Asta spune Socrate: „Ştiu un singur lucru: că nu ştiu."
Toţi aceştia sunt ignoranţi, iar eu sunt fericit să fiu în compania lor - a Upanişadelor, a taoiştilor, a maeştrilor zen, a sufişti- lor. Sunt imens de fericit să am o asemenea companie.

De fapt, ca să cunoşti realitatea, ca să te cunoşti pe tine însuţi, trebuie să uiţi ce ai învăţat.
Cunoaşterea e bună, dar e bună numai în ceea ce priveşte lumea practică, e bună numai în ceea ce priveşte lumea obiectivă. Nu e bună dacă vrei să te cunoşti pe tine însuţi.
Ca să te cunoşti pe tine însuţi nu e nevoie să ştii nimic. E nevoie să pătrunzi în interiorul tău. Poţi intra în fiinţa ta. Nu e nevoie să ştii nimic dinainte. Cunoaşterea trebuie dată deoparte.

La Ramana Maharishi a venit un filozof german şi i-a zis:
„Maestre, am venit să învăţ de la tine şi am bătut drum lung şi mi-am dorit cu stăruinţă să vin, iar acum sunt fericit că am sosit."

Iar Ramana i-a zis:
„Te rog frumos, primul principiu este că va trebui să uiţi ce ai învăţat. Eu nu mă aflu aici ca să te ajut să înveţi! Deja ştii prea multe! Dacă vrei să înveţi şi mai multe, du-te în altă parte. Tot ce se face aici este o uitare a celor învăţate, o decondiţionare.
Eu sunt un neştiutor şi ajut oamenii să devină iarăşi neştiutori, ca să poată deveni inocenţi, să devină precum copiii."

Şi, da, Iisus are dreptate. Numai cei care sunt precum copiii vor putea să intre în împărăţia lui Dumnezeu. Trebuie să se ajungă la calitatea aceea a inocenţei.

- Al treilea compliment: Osho e un prost.

Bun. Aşa e. Dacă n-aş fi fost un prost, de ce m-aş fi apucat să-l caut pe Dumnezeu? Numai proştii fac asta. Oamenii inteligenţi caută bani, putere, prestigiu. Oamenii abili caută ceva ce aparţine lumii acesteia. Numai proştii se apucă să caute absolutul.
În hindusă avem acelaşi cuvânt pentru prost şi pentru iluminat.
îi spunem unui prost, buddhu; e derivat din Buddha. Oamenii s-au gândit pesemne că Buddha era un prost. Arăta ca un prost.
A avut tot ce-şi poate dori cineva - palatul, femeia frumoasă, regatul - totul îi stătea la dispoziţie - şi el a renunţat deodată. Masele l-au considerat pesemne un buddhu, un prost.
Acestea sunt lucrurile pe care şi le doreşte orice om, iar el renunţă la ele. Şi ce se apucă să caute? Ce-ar putea exista mai mult de-atât? Sf. Francisc a fost considerat un prost.

Dr. Kovoor m-a aşezat în compania de seamă a celor mai măreţi oameni care au călcat pe pământ. îi sunt recunoscător.

- Al patrulea compliment: Osho e periculos.

Sunt. Cei care vin la mine vor fi distruşi de mine, fiindcă acesta e singurul mod de a le oferi renaşterea.

Dacă vii la mine, am să te distrug fiindcă numai prin intermediul acelei distrugeri e posibilă reînvierea.
Un maestru trebuie să însemne moartea pentru discipol.
Maestrul trebuie să fie o moarte pentru discipol.
Nu vei mai fi niciodată acelaşi. Există pericolul acesta, îţi voi răpi tot ce ai. Trebuie să-ţi fie răpite toate iluziile.
Te voi lăsa nud şi gol. Dar în goliciunea aceea răsare ceea ce e real, răsare ceea ce e veşnic.
Sunt periculos.

- Şi al cincilea compliment: Osho e un voyeur.

Cât se poate de frumos.
Psihologii spun că există două tipuri de oameni: voyeurii şi exhibiţioniştii.

Bărbatul e un voyeur, femeia e o exhibiţionistă.
Iar din voyeurismul bărbatului s-a întâmplat tot ceea ce s-a întâmplat.
E voyeurism să cercetezi adevărul.
E voyeurism să pătrunzi în realitate, în misterul realităţii.
E voyeurism să te duci pe Everest şi să vezi ce e acolo.
E voyeurism să te duci pe lună.

Femeile n-au fost foarte creative în acest sens fiindcă ele nu sunt voyeuri; ele sunt exhibiţioniste. E le sunt mulţumite să se etaleze. Şi cu asta, basta. Şi-au încheiat treaba.

Bărbatul e un voyeur.
Iar misticii sunt voyeurii prin excelenţă. Ei pătrund în însuşi misterul lui Dumnezeu.
Poţi să-l întrebi pe Sigmund Freud. El spune că energia masculină începe să caute energia feminină.
E un lucru firesc. De aceea femeia aşteaptă, iar bărbatul preia iniţiativa.
Chiar şi copiii mici se joacă de-a doctorul. Şi fata va fi pacientul, iar băiatul va fi doctorul - voyeurul! El vrea să vadă cum funcţionează fata, cum funcţionează butoanele ei, ce e înăuntrul ei.
Acum s-a născut omul de ştiinţă - şi misticul.

Din curiozitatea aceasta sexuală ia naştere orice curiozitate.
Orice curiozitate e în esenţă sexuală. Dar nu e nimic rău.
Eu ador să văd o femeie frumoasă la fel de mult cum ador să văd un trandafir frumos.
Ador să văd o faţă frumoasă la fel de mult pe cât îmi place să văd un răsărit frumos.
Ador să văd un corp frumos la fel de mult pe cât ador să văd o frumoasă pasăre în zbor.
Iubesc frumosul. Sunt un voyeur.
Şi iubesc frumosul atât de mult încât vreau să aflu cum funcţionează această întreagă existenţă. în însăşi această explorare se ajunge la Dumnezeu.
Şi vreau să ştiu cum funcţionez eu, ce este această inteligenţă din mine.
Şi numai datorită acestei explorări poţi ajunge la fiinţa ta.

Nu e nimic rău în a fi un voyeur.

Şi aş fi crezut că Dr. Kovoor e un voyeur. Numele lui rimează bine cu „voyeur" - „Kovoor".
Pesemne că doar în mod accidental, fiindcă el crede în accidente.
Dar rimează bine. însă după cum vorbeşte, pare a fi un exhibiţionist. Asta nu prea e bine. Nu eşti într-o formă bună, Dr. Voyeur. Eu am crezut mereu că eşti un bărbat! Acum îmi trezeşti suspiciuni.

Calitatea voyeurismului e calitatea explorării.
Nu e nimic rău în ea. Fiecare om ar trebui să fie un voyeur.
Şi aş vrea ca şi femeile să devină voyeuri; numai atunci vor putea ele să devină mai creative; numai atunci vor putea să pătrundă în misterele vieţii.
Ar trebui să încercăm să aflăm ce e ea! Curiozitatea însăşi te ajută să creşti înspre piscuri mai înalte de inteligenţă.

- Al şaselea compliment: Osho e un pervers sexual.

Minunat. A trece dincolo de sex e cu siguranţă o perversiune. Nu e ceva natural. Deci e o perversiune!
Nu face parte din evoluţia inconştientă. E o revoluţie conştientă. Se întâmplă numai prin transformarea inconştientului în conştient.
Când nu mai rămâne nici măcar o urmă de inconştienţă, eşti eliberat de orice dorinţă. Aceasta este adevărata brahmacharya.
Dar a avea ochi în ţara orbilor e cu siguranţă o perversiune.

Dr. Kovoor, cine nu e un voyeur, nu face decât să arate că e un obsedat de sex. Nu e decât un bătrânel simpatic care se gândeşte la obscenităţi.

- Şi ultimul compliment: Osho e absurd.

Nici nu mai ştiu cum să-i mulţumesc Dr. Voyeur. Cuvintele lui mă ung la inimă!

Sunt un geniu al absurdului, ceea ce reprezintă cea mai înaltă culme la care se poate ajunge.

Se spune despre Tertullian, un mistic, un mistic creştin, că ar fi zis: „Cred în Dumnezeu pentru că Dumnezeu e absurd."
Şi eu cred în Dumnezeu pentru că Dumnezeu e absurd.

Cred în existenţă fiindcă existenţa aceasta e cu adevărat absurdă. E incredibilă. E atât de frumoasă. E atât de minunată. E atât de fantastică. E atât de psihedelică. Şi cuprinde toate contradicţiile.
E într-o asemenea armonie imensă încât nici măcar contradicţiile nu se contrazic!
Noaptea şi ziua, vara şi iarna, viaţa şi moartea - ce contradicţii mai mari ai putea găsi şi ce absurdităţi mai mari? Dar cumva totul se potriveşte laolaltă. Absurditatea face ca viaţa să fie mai veselă.

Dacă Dumnezeu n-ar fi fost decât un Aristotelic, viaţa ar fi fost lipsită de veselie.
Ar fi fost prea serioasă - şi monotonă şi plictisitoare.
Dumnezeu nu e monoton, nu e plictisitor. Viaţa e plină de bucdrie şi de încântare. Există iubire şi există cântec şi există celebrare.
Eu sunt absurd.

Vă veţi gândi că Dr. Kovoor dă tuturor acestor termeni un sens foarte acuzator.
Asta e treaba lui - e problema lui. Eu sunt un om religios.
Dacă găsesc un trandafir, eu nu-mi bat capul cu spinii. Dacă văd că norul negru are marginile argintii, eu dansez pentru marginile acelea argintii şi simt recunoştinţă şi faţă de norul negru, căci fără el marginea argintie n-ar fi existat.
Eu privesc cu ochi religioşi. Chiar şi negativul devine pozitiv.

Aşadar poate că el a încercat să mă condamne, dar asta e problema lui. De ce s-o iau ca pe o condamnare? Eu o iau ca pe o laudă; mi-a făcut complimente. Iar cuvintele lui mă ung la inimă.

Acum câteva lucruri în privinţa cărora îmi pare rău să spun că nu pot fi de acord cu Dr. Kovoor.

Primul lucru: el spune că omul nu are suflet. Asta înseamnă că omul nu are interioritate, nu are intenţie. Asta înseamnă că omul nu are sens.

El continuă să-mi pună în cârcă teorii pe care eu nu le-am susţinut niciodată, după care condamnă aceste teorii. Se luptă cu fantome - pe care le-a creat el însuşi.

Eu n-am zis niciodată că omul are un suflet individual. Noi avem corpuri individuale, dar sufletul nostru e universal. La periferie suntem diferiţi; în centm suntem una.

El continuă să condamne şi să critice: „Cum e posibil? Când corpul moare, unde se poate duce sufletul? Nimeni n-a văzut vreodată sufletul plecând."

Eu n-am zis niciodată că sufletul se duce undeva. Nu are unde să se ducă!
De fapt, corpul nu e altceva decât aspectul vizibil al sufletului, iar sufletul nu e altceva decât aspectul invizibil al corpului.
Omul e un corp însufleţit şi un suflet întrupat. Acestea sunt două aspecte ale unei energii: X sau Dumnezeu.
Un aspect îl reprezintă corpul, un alt aspect îl reprezintă sufletul.
Nu că sufletul s-ar duce undeva atunci când un om moare. Când omul moare, sufletul trece în dimensiunea nemanifestată.

Acum, el zice că un om, un anume Peter, a fost reanimat de şapte ori. Moare de atac de cord; prin tehnici artificiale e reanimat.
Iarăşi după câteva zile sau după câteva ore moare; iarăşi e reanimat. în total de şapte ori. Aşa că Dr. Kovoor întreabă ce spun eu despre asta.
Sufletul pleacă şi se întoarce, pleacă şi se întoarce?

Nu. Nu are unde să plece. Sufletul devine nemanifest atunci când situaţiile prielnice manifestării nu mai sunt prezente. Când situaţiile reapar, el devine manifest.

E exact ca în cazul unei seminţe. Unde s-a dus copacul? Nu-l poţi găsi în sămânţă. A dispărut în sămânţă.
A devenit nemanifest în sămânţă. Pune sămânţa în pământ şi copacul e iarăşi prezent. Şi iarăşi copacul va muri într-o zi şi va lăsa multe seminţe.

Manifestul devine nemanifest, nemanifestul devine manifest. Acestea sunt cele două aripi ale realităţii.
Nimeni nu se duce nicăieri. N-are cine să se ducă şi n-are unde să se ducă.

Eu nu cred în suflete individuale.
Eu cred în oceanul universal al conştiinţei. Se ridică un val; apoi valul dispare.
Unde s-a dus? S-a dus în aceeaşi sursă din care s-a ridicat de la bun început. Se ridicase din ocean; acum s-a întors în ocean.

Există o poveste frumoasă despre Junaid, un mistic sufist.

Trecea printr-un mic sat. Era seară, iar un băieţel ducea o lumânare mică. Se ducea la moschee să pună lumânarea acolo. Moscheea era întunecată şi se lăsa noaptea, o noapte întunecată.

în glumă, ca să facă haz, Junnaid l-a întrebat pe copil: „Tu ai aprins lumânarea asta?"

Iar băieţelul a zis: „Da, domnule."

Iar Junnaid a continuat: „Atunci spune-mi un lucru. De unde a venit flacăra asta? De unde? Spui că ai aprins-o tu, deci trebuie să fi văzut de unde a venit flacăra."

Băiatul trebuie să fi fost un geniu. A râs şi a suflat în lumânare, stingând-o, după care a zis: „în clipa asta s-a dus. Unde? Ai văzut-o! Unde s-a dus?"

Venirea şi plecarea nu au loc de undeva către altundeva.
Noi ne ivim din conştiinţa cosmică; recădem în conştiinţa cosmică. Ne ivim iar; recădem iar.

Concepţia mea privitoare la suflet e exact aceeaşi ca cea a lui Gautama Buddha.
Nu există suflet individual, nu există ego. De aceea insist eu atât de mult: renunţă la ego.
Atunci vei începe să trăieşti o viaţă - o viaţă cosmică, o viaţă divină. Atunci vei trăi ca Dumnezeu - fiindcă Dumnezeu va trăi prin tine. Tu nu vei fi acolo.

Al doilea lucru: el spune că sunt un escroc.

Mi-ar fi făcut o deosebită plăcere să pot fi de acord cu el. N-am putut, îmi pare rău.
Mă face escroc pe motiv că aş pretinde că am puteri miraculoase. Am fost pur şi simplu uluit. Eu n-am pretins niciodată aşa ceva. Cu cine se luptă el? Cu Satya Sai Baba?
Eu n-am pretins niciodată niciun fel de puteri miraculoase, iar el spune că pretind puteri miraculoase. De aceea sunt un escroc, fiindcă nu există nici urmă de puteri miraculoase.
Eu subliniez mereu că întreaga existenţă e miraculoasă! Nu există puteri miraculoase, dar viaţa în întregul ei e miraculoasă! Şi nu pretind că aş avea nicio putere. Sunt omul cel mai obişnuit. Nu pretind nimic. Nu am pretenţii.

Când spun că sunt omul cel mai obişnuit, vreau să spun exact asta.
Nu sunt special; nu sunt de o mare pioşenie. Şi atunci ce fac eu aici, cu oamenii? Nimic altceva decât să-i ajut să revină la realitatea lor, la starea de oameni obişnuiţi, la primul principiu.
Dacă începi să trăieşti şi să te bucuri de starea de om obişnuit, eşti divin, fiindcă obişnuitul e divinul.

El proiectează ceva, apoi demolează acel ceva şi are impresia că m-a demolat pe mine.

Iar al treilea lucru.
Fiindcă eu spun că fără Dumnezeu nu există niciun sens şi pentru că îl întrebasem pe Dr. Kovoor: „Ce sens va avea viaţa ta dacă nu există Dumnezeu?", el mi-a răspuns că viaţa lui are un scop şi că acel scop este să împărtăşească şi altor fiinţe omeneşti ceea ce a învăţat el.

Dar aşa ceva pare lipsit de orice relevanţă.
O lumânare care împărtăşeşte învăţătură altor lumânări! Ce sens are? Nu se schimbă nimic.
Şi de ce spui „fiinţe omeneşti"? Şi care e rostul?

Chiar dacă faci ca o lumânare să fie foarte informată - vorbeşti şi vorbeşti şi vorbeşti - care e rostul?
O lumânare e o lumânare - nu se schimbă nimic, domnule. Iar ăsta e singurul scop pe care îl ai în viaţă!
Tot ceea ce ai învăţat în viaţă, să le transmiţi mai departe altora. Nu pare să fie cine ştie ce scop. Pare mai degrabă a fi o datorie - şi încă una mecanică.

Şi de ce să ajuţi aceste lumânări - aceste elemente chimice, aceste procese de oxidare - de ce să le ajuţi?
Dacă rămân neştiutoare, dacă lumânările rămân neştiutoare, care e pierderea?

Şi spune el: „Scopul meu în viaţă este de a-i ajuta pe oameni aşa încât ei să devină informaţi şi să nu-i poată exploata nimeni."
Dar ce sens are ca o lumânare să exploateze altă lumânare? Un pic de ceară se duce de aici, dincolo - ce sens are? Nu pare ceva prea semnificativ.

Şi, în cele din urmă, el spune: „în afară de faptul că dă naştere unor tulburări mentale şi unor halucinaţii... meditaţia nu aduce absolut nimic benefic... meditaţia e o... tehnică de inducere a autohipnozei."

Deci el spune că meditaţia nu face decât să dea naştere unor „tulburări mentale", „halucinaţii" şi că numai „maniacii religioşi" şi oamenii „bolnavi mental" meditează.
Asta înseamnă că Vedele au fost scrise de oameni bolnavi mental. Şi Biblia şi Coranul şi Dhammapada şi Tao Te Ching şi Zend-Avestaall au fost scrise de oameni bolnavi mental.
înseamnă că tot ceea ce a fost mai de preţ pe acest pământ a fost boală mentală!
înseamnă că Buddha n-a cunoscut sănătatea; înseamnă că Buddha n-a cunoscut starea de bine. Atunci cine altcineva a cunoscut starea de bine?
înseamnă că Nagarjuna şi Shankara şi Vasubandhu şi Bodhidharma şi Bokuju şi Lin Chi, toţi sunt „maniaci religioşi". înseamnă că Jalaluddin şi Bahauddin şi Junnaid şi Mansur sunt cu toţii oameni bolnavi mental.

Dacă aceştia sunt oameni bolnavi, atunci cine e sănătos? Adolf Hitler? Mao Zedong? Ginghis Han? Tamerlan? Nadir Şah? Cine e sănătos?

El spune că meditaţia nu face decât să dea naştere unor tulburări mentale.
Nu cunoaşte nici măcar ABC-ul meditaţiei. Nici măcar n-a citit despre ea. Nu mai intră în discuţie faptul de a fi cunoscut-o prin experienţă proprie, dar nici măcar n-a citit despre ea. Sau a citit lucruri scrise de oameni care sunt exact ca el. Poate a citit ce-a scris Karl Marx despre meditaţie! Sau ce-a scris Bertrand Russell despre meditaţie.

Dacă vrei să afli despre meditaţie, întreabă-i pe cei care meditează.
Dacă vrei să afli despre meditaţie, calea adevărată, raţională constă din a pătrunde în meditaţie ca să vezi ce se întâmplă, fiindcă după poamă se cunoaşte pomul.

El nu are idee ce e meditaţia.
îi spune tehnică de hipnoză. E tocmai invers.
Hipnoză înseamnă somn, somn indus. Cuvântul hypnos înseamnă „somn".
Hipnoză înseamnă „a ţi se sugera să adormi".

Meditaţia înseamnă „conştienţă".
Meditaţie înseamnă a te ajuta să devii mai conştient. Meditaţia nu e hipnoză.
Meditaţia e un proces de dehipnoză; e o dehipnotizare.
Tu eşti deja hipnotizat de către societate, de către şcoli, de către preoţi şi politicieni.

Meditaţia e un mod de a te dehipnotiza, de a te decondiţiona, ca să-ţi poţi redobândi inocenţa copilăriei. Iar diferenţa e atât de vitală şi atât de limpede şi de distinctă încât n-ai cum s-o ratezi decât dacă eşti complet închis faţă de înţelegere.

Hipnoza e somn; când hipnotizezi pe cineva, persoana respectivă adoarme, îşi pierde conştienţa.
Când un om meditează, el devine conştient - dobândeşte conştienţă. Devine mai conştient.

De fapt, un om care meditează începe încetul cu încetul să simtă că are nevoie de mai puţin somn decât înainte; iar cu mai puţin somn se simte mai plin de vitalitate.

Dacă înainte dormea opt sau zece ore, acum simte că cinci sau şase sau chiar patru sau trei ore sunt suficiente; ele îi oferă suficientă odihnă.
Iar un om care meditează ajunge treptat să-şi dea seama că chiar şi în somn, ceva în el rămâne conştient.

Dar acestea sunt experienţe. Dr. Kovoor. Eu nu te pot invita în somnul meu. Sunt neputincios. Altminteri te-aş fi invitat în somnul meu ca să vezi ce se întâmplă. Singura cale de a afla este să meditezi.

Iar eu nu spun ceva nemaiauzit.
De-a lungul veacurilor, mii de mistici au spus acelaşi lucru.
Krishna spune în Gita: „Când toată lumea doarme dusă, yoghinul e treaz."

Ananda, discipolul lui Buddha, l-a întrebat pe acesta: „Am sentimentul că tu rămâi vigilent în timp ce dormi."
Buddha i-a răspuns: „Aşa este. Corpul adoarme, mintea adoarme; eu rămân conştient."
De fapt, psihologia modernă spune că există un strat al conştiinţei care rămâne mereu vigilent, mereu treaz.

N-ai văzut oare? O mamă doarme; afară se aud tunete sau se aud avioane care trec pe cer, iar somnul ei nu e tulburat.
Dar copilul ei, o mică mişcare dacă face sau dacă începe să plângă - şi ea e complet trează. Ce s-a întâmplat? N-a fost trezită de trecerea avioanelor, n-a fost trezită de tunete. Ce s-a întâmplat? Un mic zgomot făcut de copil şi ea e complet trează.
O parte a fiinţei ei e conştientă şi continuă să poarte de grijă copilului. Ea se închide faţă de tunete, dar nu-şi poate închide conştienţa faţă de copil. E vigilentă.

Dacă adormiţi aici, iar eu vin şi strig deodată un nume: „Ram e aici?", nimeni nu va asculta, dar cel pe care-l cheamă Ram va spune: „Cine-mi tulbură somnul? Da, sunt aici, ce vrei?"
Toată lumea a auzit, dar nimeni n-a răspuns; numai Ram a răspuns. O parte a minţii lui ştie - chiar şi în somn - că acesta e numele lui, că cineva l-a strigat.

Chiar şi în somn continui să alungi ţânţarii. Dacă se urcă pe tine o insectă, o iei şi o arunci, fără să te trezeşti din somn. Ceva rămâne vigilent, de jur-împrejurul tău.

Asta se întâmplă în viaţa obişnuită. Atunci când începi să meditezi, conştienţa asta devine mai profundă, mai cristalizată. Vine un moment în care poţi să dormi şi totuşi să rămâi treaz.

Aş vrea să-l invit pe Kovoor în somnul meu, dar somnul meu e subiectiv. Eu am ajuns la cunoaştere, dar nu pot pune cunoaşterea asta în faţa ta, Dr. Kovoor, ca s-o poţi examina în mod obiectiv.

Dar există o cale: poţi învăţa să meditezi. Poţi să meditezi şi poţi să vezi care e diferenţa dintre hipnoză şi meditaţie. Cele două sunt diametral opuse!

Şi spune el: „Meditaţia nu aduce absolut nimic benefic."

Asta deja e prea de tot.
Atât de multe universităţi fac experimente şi există acum dovezi solide rezultate în urma cercetărilor medicale, a cercetărilor psihiatrice, care arată că meditaţia aduce beneficii imense. El pare să nu fie absolut deloc la curent cu ceea ce se întâmplă în lume.

îţi adresez invitaţia, Dr. Kovoor. Ar trebui să vii aici. Avem mii de cărţi aici - cele mai noi apariţii. Laşi impresia că n-ai mai văzut cărţi de şaizeci de ani.
Şi tot ce spune el în articolul lui e doar biologie elementară, biologie de liceu. Când îl citeam, mi-am zis: „Doamne, câte cunoştinţe!"

Acum s-a dovedit fără putinţă de tăgadă că un om care meditează e mai puţin predispus la a face ulcer, la a face infarct, la a suferi de hipertensiune arterială.
Un om care meditează e mai puţin predispus la multe dintre bolile care îi afectează în mod obişnuit pe toţi oamenii.
Un om care meditează e mai puţin predispus să fie afectat de nebunie, de nevroză, de psihoză.
Şi un om care meditează e cu siguranţă mai tăcut, mai calm şi mai stăpân pe sine.
Un om care meditează e mai responsabil.
Un om care meditează e mai iubitor.
Şi există dovezi incontestabile că un om care meditează trăieşte mai mult decât unul care nu meditează.
Un om care meditează are un IQ mai mare, mai multă inteligenţă decât unul care nu meditează, mai multă vitalitate, mai multă creativitate.

Meditaţia e terapeutică. De fapt, „meditaţie" şi „medicină" vin de la aceeaşi rădăcină. Meditaţia este o forţă tămăduitoare, fiindcă ea te relaxează şi-i permite naturii să te vindece. Dar nu acesta este principalul efect benefic al meditaţiei. Acesta e doar un efect secundar.
Principalul efect benefic îl reprezintă pătrunderea în divin. Realizarea de sine. Realizarea întru Dumnezeu, extazul acestei pătrunderi, binecuvântarea.

Iar acestea nu sunt afirmaţii ale misticilor.
Acum laboratoarele ştiinţifice vin cu articole, cu studii de cercetare, cu teze şi dizertaţii.
Cu ajutorul aparaturii ştiinţifice, al măsurătorilor, al metodelor şi mijloacelor ştiinţifice, acum e aproape un fapt cert acela că mintea se poate situa pe mai multe lungimi de undă şi că meditaţia schimbă lungimea de undă.
Meditaţia creează mai multe valuri „alfa" - iar valurile alfa dau naştere bucuriei, fericirii, beatitudinii, binecuvântării. Lasă ce spun misticii, dar măcar îi poţi asculta pe oamenii de ştiinţă.

în final, mă rog pentru bătrân. Vă rog, rugaţi-vă şi voi pentru el. Multe zile nu i-au mai rămas de trăit şi n-aş vrea să moară crezând despre el că nu e altceva decât un proces chimic şi o oxidare! Bietul de el!

Şi în cele din urmă Dr. Kovoor cere guvernului să mă împiedice să-mi desfăşor munca. Nemaipomenit! Ce mod de a purta o dispută e acesta? Aşa ceva e o dovadă de lipsă de curaj, Dr. Kovoor! Nu poţi să susţii disputa singur, aşa că acum ai nevoie de susţinerea statului?

Şi crede despre el că e un om raţional şi că are o perspectivă ştiinţifică. Eu nu văd nici caracter raţional, nici perspectivă ştiinţifică.
Nu văd decât o atitudine dogmatică, închisă, ca şi cum ar fi decis o dată pentru totdeauna ce e adevărul şi refuză cu tărie să asculte orice lucru care i-ar putea tulbura ideile, ideologiile dogmatice.
Acum, câteva întrebări neserioase.

A doua întrebare: Osho, Viaţa e frumoasă, dar eu sunt nefericit. Tu oferi multă iubire, dar eu n-o pot primi. Ceea ce spui e adevărat, dar eu nu pot pune în practică cele spuse de tine.
Vreau să fiu transformat, dar ce anume mă împiedică?

îţi voi spune doar o anecdotă:
Trecând pe lângă un grup de femei care stăteau de vorbă lângă biserica lui, preotul a hotărât să ţină o predică despre bârfă.
„Membri ai congregaţiei", a început el, „în timp ce intram alaltăieri în biserică, înainte de una dintre întâlnirile voastre Ladies' Aid, cineva spunea într-un grup:
‚Doamna Wilson e o femeie minunată, dar...'.
într-un alt grup am auzit: ‚Doamna Brown e o femeie foarte de treabă, dar...'
Apoi iarăşi, într-un alt grup, cineva spunea: ‚Soţii Arnold par un cuplu încântător, dar...'

Şi vă spun acum că dacă nu aveţi grijă, o să alunecaţi direct în iad pe dar...urile voastre!"
(în limba engleză e vorba despre un joc de cuvinte bazat pe omofonia termenilor but, respectiv butt, care se traduc prin dar, respectiv şezut, n. trad.)

A treia întrebare: Osho, Mă tem întotdeauna că irosesc timpul. Timpul e de mare preţ şi vreau să-l folosesc cum trebuie. Mă poţi îndruma în privinţa a ceea ce trebuie să fac ca să nu săvârşesc nicio greşeală?

în primul rând, timpul nu e de mare preţ.
Există oameni care spun că „timpul înseamnă bani". Aceştia sunt oameni nevrotici. Ei au creat multă nevroză în lume.
Timpul nu e de mare preţ, fiindcă ai la dispoziţie veşnicia. Timpul nu are sfârşit şi nu are început.
Aşa că nu-ţi face griji în legătură cu trecerea lui. Cu cât îţi faci mai multe griji, cu atât îl iroseşti mai mult.
Numai un om neîngrijorat ştie să trăiască în bucurie clipă de clipă.

A trăi conştient de trecerea timpului reprezintă o mare boală... şi tot occidentul suferă de ea. Iar boala se răspândeşte şi în orient. Le-a cuprins chiar şi pe animale.

Citeam o anecdotă...
O doamnă bătrână avea un papagal care înjura întruna, în fiecare duminică ea îi acoperea colivia şi înlătura acoperământul luni dimineaţa, împiedicând astfel pasărea să înjure în sfânta zi de duminică.

într-o zi de luni l-a văzut pe preot venind către casa ei, aşa că a acoperit colivia la loc. Tocmai când preotul se pregătea să intre în salon, papagalul a remarcat: „Săptămâna asta a fost al naibii de scurtă!"

Ai timp destul.

Şi nu te teme atât de mult să săvârşeşti greşeli!

Asta e singura greşeală pe care trebuie s-o evite un om - singura greşeală, spun, pe care o poate un om săvârşi în viaţă - şi anume: frica de a săvârşi greşeli.
Atunci nu vei creşte niciodată, nu te vei duce niciodată nicăieri, nu vei face niciodată nimic.
Şi atunci vei aluneca, încetul cu încetul, în monotonie şi apatie. Vei deveni stătut. Săvârşeşte greşeli. Ce e rău în a săvârşi greşeli?

Atât numai, să ţii minte un lucru: nu săvârşi din nou aceeaşi greşeală. Fă greşeli noi în fiecare zi. Fii inventiv. Inovează.

Un om învaţă numai atunci când face multe, multe greşeli. Abate-te de la calea dreaptă cât de departe poţi. Dumnezeu e pretutindeni. Unde ai putea să te duci? Şi cu cât mai departe rătăceşti, cu atât mai profundă e înţelegerea ta privitoare la întoarcerea acasă; iar când te întorci acasă, înţelegi ce anume îţi scăpa.
Nu e nimic rău. Eşti tu prea speriat şi prea laş. Renunţă la frica asta şi renunţă la laşitatea asta.

Ultima întrebare: Osho, Ajută-mă, te rog.
Nu pot face asta. Nu sunt duşmanul tău. Nu sunt un făcător de bine. Eu nu „ajut", fiindcă ajutorul, dorinţa însăşi de a & ajutat e o dorinţă de a rămâne mai departe aşa cum eşti. Vrei nişte proptele, ceva de care să te sprijini. Vrei consolare, confort. Nu, eu sunt ultima persoană din lume care să-ţi ofere consolare. Eu am să-ţi iau toate proptelele, aşa încât să cazi lat la pământ. De acolo porneşte o viaţă nouă, un început nou.
Henry Thoreau a făcut odată observaţia că dacă ar şti sigur că cineva vine la el cu scopul unic de a încerca să-l ajute, ar fugi să-şi salveze viaţa.
Aceasta ar trebui să fie atitudinea faţă de cei care îşi oferă ajutorul. Dacă cineva vine să te ajute, fugi! Viaţa ta
e în pericol. Evită-i pe făcătorii de bine, pe aşa-zişii sfinţi şi mahatmaşi.
Eu nu mă aflu aici ca să te consolez, ca să te alin, ca să te fac să te simţi în siguranţă. Eu mă aflu aici ca să te distrug complet, fiindcă numai atunci se naşte noul - omul nou, conştiinţa nouă. Dacă ajut, vechiul va continua. Orice ajutor va ajuta vechiul. Orice ajutor ajută vechiul să supravieţuiască; îl hrăneşte. Nu, eu n-am să ajut în niciun fel.
Ştiu că vrei ajutor. Nu vrei reînviere. Tu vrei ajutor. Nu vrei moarte, nu vrei o viaţă nouă. Dar dacă stai în preajma mea suficient de mult, încetul cu încetul eu îţi voi lua toate elementele tale de sprijin. îţi voi trage chiar şi pământul de sub picioare, ca să cazi în abisul fără fund al existenţei. Vei dispărea în abisul acela... şi în însăşi dispariţia aceea îţi va apărea Dumnezeu. Când eşti complet neajutorat, ţi se arată Dumnezeu.
Eu n-am să te ajut. Eu am să te fac complet neputincios, ca în neputinţa ta să răsară o rugăciune, ca în neputinţa ta să devină posibil abandonul şi atunci va veni ajutorul lui Dumnezeu. Numai Dumnezeu poate ajuta. Şi orice alt ajutor e un obstacol în calea ajutorului lui Dumnezeu.
O poveste frumoasă pe care-o iubesc întotdeauna... Krishna tocmai s-a aşezat la masă să ia prânzul şi deodată, în mijlocul prânzului, se repede la uşă, iar soţia lui, Rukmini, îl întreabă: „Unde te duci?" Dar el e atât de grăbit încât nu răspunde. La uşă se opreşte deodată, apoi se întoarce încet, puţin trist, se aşază la loc şi începe să mănânce. Rukmini îl întreabă: „Ce s-a întâmplat? încotro porniseşi aşa de bmsc, de parcă ar fi apărut o urgenţă? Iar acum te-ai întors bmsc de la uşă şi eşti trist. Ce s-a întâmplat?"
Krishna îi spune: „Unul dintre adoratorii mei, unul dintre devoţii mei trece printr-o capitală şi oamenii aruncă în el cu pietre, îi curge sânge din cap şi are răni, dar rămâne
cu desăvârşire neputincios - nici măcar un singur cuvânt acuzator nu-i iese din gură, nici măcar nu i se iveşte în minte. Abandonul lui e total. A trebuit să dau fuga să-l ajut. Era atât de neajutorat!"
Atunci Rukmini e încă şi mai mirată. „Şi atunci de ce te-ai întors?"

Krishna spune: „Până să ajung eu la uşă, el luase în mână o piatră. Acum e gata să răspundă şi el. Acum nu mai e nevoie de mine. Nu mai e neajutorat."
Reţine, orice ajutor omenesc devine o barieră în calea ajutorului divin. Ţelul meu aici este să te fac cu adevărat neajutorat, complet neajutorat, ca Dumnezeu să dea fuga către tine şi să îţi umple golul creat în tine. Aceea va fi ziua de adevărată bucurie, de extaz.
Nu cere ajutorul meu. Cere să-ţi distrug tot ajutorul, confortul, consolarea de care te-ai înconjurat tu. Cere-mi să te omor. Cere să-ţi tai capul. în momentul în care capul tău se va fi rostogolit la pământ, îţi va creşte un cap nou, iar capul acela va fi divinul. Acela va fi capul lui Dumnezeu.
Destul pentru azi.

CAPITOLUL 7 - CÂNTECUL SUNETULUI ŞI AL TĂCERII

Un călugăr nedumerit i-a zis odată lui Fuketsu: „Spui că adevărul poate fi exprimat fără să vorbeşti şi fără să taci. Cum se poate una ca asta?"
Fuketsu a răspuns: „în sudul Chinei, primăvara, pe când eram doar un băieţandru, ah! cum cântau păsările pe ramurile înflorite."

Dumnezeu este. Adevărul este. Iubirea este. Nu e chip să rosteşti aceasta în cuvinte şi nu e chip s-o ascunzi. Nu există cuvânt care s-o poată exprima şi nu există metodă prin care să poată fi ţinută neexprimată. Aceasta este dilema misticului. El trebuie s-o spună, iar ea nu poate fi spusă. Nu poate să tacă, nu poate s-o ţină sub tăcere. îl inundă; începe să se reverse; e mai presus de puterile lui să păstreze tăcerea. Trebuie s-o spună şi nimeni n-a fost vreodată capabil s-o spună.
Dumnezeu nu e un cuvânt, nici adevărul nu e un cuvânt, nici iubirea nu e un cuvânt. Şi nu sunt nici doar nişte tăceri, căci fiinţarea lor e cântătoare; ele sunt cântece. Nu e ceva monoton şi lipsit de viaţă. E ceva plin de bucurie, e bucurie care se revarsă. E celebrare, e extaz, e orgasm,
fiindcă e o întâlnire a opuşilor, fiindcă e o întâlnire a polari- tăţilor, fiindcă e un mariaj, un mariaj dintre yin şi yang, zi şi noapte, vară şi iarnă, viaţă şi moarte, sunet şi tăcere.
Aşa că atunci când se întâmplă experienţa, n-o poţi pune în cuvinte, dar trebuie s-o cânţi şi asta e frumuseţea cântecului. El are în el şi ceva ce ţine de lumesc, şi ceva ce ţine de tăcere. Asta e frumuseţea poeziei, frumuseţea dansului. Ceva e vizibil, ceva e invizibil; manifestul şi nemanifestul se întâlnesc acolo, se îmbrăţişează, se împlinesc unul prin celălalt.
Dacă doar rosteşti cuvinte şi nu le foloseşti decât pe ele, fără să existe nido tăcere în cuvintele acelea, cuvintele tale pot fi ca nişte pietre moarte. Ele pot să lovească pe cineva în cap, poţi să le foloseşti în chip de argumente, dar nu poţi transforma. Ele nu au calitatea aceea a tăcerii care aduce transformarea. Când dintr-un cuvânt luminează tăcerea, el aduce transformarea. Atunci el e o evanghelie, atunci el e vestea cea bună. Atunci cineva care spune ceva ce poartă în sine şi tăcere nu aruncă spre tine o piatră moartă, ci aruncă o floare. Te va lovi şi ea, dar te va şi mângâia, şi va pătrunde mai adânc, căci faţă de ea poţi să fii vulnerabil, şi îţi va ajunge drept în inimă. Cum ai să te aperi împotriva ei? Vei fi nondefensiv.
Aşa că reţineţi, top misticii au cântat şi au dansat, au celebrat. Ei spun mereu: „Nu putem s-o spunem", dar continuă s-o spună.
Este o diferenţă între un mod de a spune şi altul. Când spui fără să fi cunoscut adevărul, fără să fi ajuns la realizarea lui, nu faci decât să bălmăjeşti, să arunci cu cuvinte peste cuvinte, cu cuvinte lipsite de orice suflet; ele sunt nişte cadavre, nu există nimic viu în ele. Cuvintele acelea duhnesc - duhnesc a moarte. Nu există în ele bătaia de inimă a vieţii. Atunci când ştii, când ai trăit experienţa, când ai căzut în abisul acela numit Dumnezeu, când eşti transformat în urma abandonului aceluia, când eşti cu totul cufundat în el, când fiecare celulă a ta e îmbăiată în el, atunci spui; dar cuvintele tale nu sunt nişte simple cuvinte. Ele poartă în ele tăcere. Ele sunt vehicule ale tăcerii; sunt gesturi ale tăcerii. în orient avem un termen special referitor la asta: mahamudra - marele gest.
Uitaţi-vă la mâna mea. Dacă e goală, dacă în spatele ei nu e nimeni care să fi trăit experienţa, atunci nu e decât un gest oarecare. Dar dacă în spatele lui e cineva care a cunoscut, care a trăit, care a avut experienţa, atunci ridicarea mâinii acesteia reprezintă un mare gest, mahamudra. Atunci o mână obişnuită devine extraordinară. Atunci cuvinte obişnuite nu mai sunt doar nişte cuvinte obişnuite. Nu poţi să te duci la dicţionar ca să le afli înţelesul. Când un cuvânt e plin de tăcere, va trebui să pătrunzi în tine ca să-i afli înţelesul, nu să te duci la un dicţionar, nu să te duci la o bibliotecă. Va trebui să pătrunzi în tine. înţelesul va fi găsit în experienţa ta.
Cuvântul unui om care ştie e încărcat, e încărcat cu un mare parfum. Va trebui să-l decodezi în nucleul cel mai adânc al fiinţei tale, în altarul cel mai adânc al fiinţei tale.

Adevărul e o transcendere, o transcendere a oricărei dualităţi. Aşa că aceia care afirmă că adevărul nu poate fi spus, afirmă doar o jumătate de adevăr, iar aceia care afirmă că adevărul poate fi spus numai în tăcere, afirmă de asemenea doar o jumătate de adevăr.
Zenul aduce lumii întregul adevăr. Zenul e o mare binecuvântare pentru lume; el aduce adevărul întreg.
Adevărul întreg este: adevărul nu poate fi spus şi totuşi poate fi spus. Dacă nu spus, atunci arătat, indicat.
Dualitatea obişnuită e depăşită. Noi trecem mereu de la un pol al dualităţii la celălalt. Câteodată spunem: „da, poate fi rostit"; acesta e un pol. Apoi ne dăm seama: „Cum poate fi spus?" - celălalt pol. Atunci păstrăm tăcerea, dar apoi iarăşi ne dăm seama că am lăsat ceva deoparte: „Da, poate fi spus." Şi tot aşa mai departe, de la un pol la celălalt.
Zenul spune că adevărul e o transcendere, o trecere dincolo de toate dualităţile. Trebuie de asemenea să se treacă dincolo de dualitea reprezentată de cuvânt şi tăcere.
Biblia spune că la început a fost cuvântul. Vedele spun că la început a fost tăcere, tăcere veşnică, iar tăcerea sălăş- luia deasupra mării şi era întuneric. Iar Biblia spune că a fost cuvântul. Primul lucm care s-a petrecut în existenţă a fost cuvântul. Dumnezeu a spus să fie lumină şi a fost lumină. Ambele sunt jumătăţi de adevăruri.
Dacă-i întrebi pe cei din tradiţia zen... Ei n-au scris încă nicio Biblie sau Vedă şi nici nu vor încerca vreodată, fiindcă ei nu cred în scripturi. Ei spun că e dincolo de scripturi; că e o transmitere dincolo de scripturi. Dar dacă vor scrie vreodată o Biblie sau dacă vor fi nevoiţi s-o facă, aşa cum a fost Lao Tzu cândva forţat să scrie Tao Te Ching fiindcă împăratul nu voia să-l lase să plece din ţară decât dacă îşi aşternea pe hârtie experienţele...
Lao Tzu voia să plece în Himalaya, să moară acolo; fără îndoială că nu poate exista un alt loc mai frumos în care să mori. Piscurile acelea veşnice, piscurile acelea acoperite cu zăpadă - unde ai putea găsi un loc mai bun în care să dispari întm Dumnezeu? Ce alt moment mai bun decât acesta? Voia să plece - era foarte bătrân şi voia să plece în Himalaya să se odihnească şi să dispară acolo, fără să mai ştie cineva vreodată despre el. Voia să dispară cu totul singur. Voia ca moartea lui să fie o experienţă intimă.
Iar moartea este o experienţă intimă. Nimeni altcineva nu poate fi cu tine atunci când mori; e ceva absolut interior. Aşa că el voia să fugă şi să scape de mulţimi. îi era teamă că va fi înconjurat de prea mulţi oameni şi că moartea lui va deveni o chestie publică.
Dar împăratul a insistat: „Mai întâi aşterne pe hârtie cunoaşterea la care ai ajuns." Şi a dat poruncă celor care stăteau de pază la graniţă, zicându-le că: „Omului acestuia nu trebuie să i se dea voie să iasă din ţară." Aşa că a fost prins la graniţă şi a stat trei zile în încăperea paznicilor şi a scris Tao Te Ching.
Dacă cineva forţează un maestru zen să scrie o Biblie, o Vedă, acesta va spune că la început a fost cântec. Nici cuvânt, nici tăcere, ci cântec. La început a fost cântec, iar Dumnezeu a cântat şi a dansat. Nu „să fie lumină": Dumnezeu a cântat şi a dansat. Iar dansul acela a fost începutul creaţiei.
Dansul acela continuă. Dansul acela e existenţa.
Cântecul are un mister fiindcă el reprezintă o întâlnire, un mariaj al opuşilor. în cântec e sunet şi linişte. Cântecul spune ceva, dar o spune în aşa fel că nu poţi apuca strâns acel ceva. Nu că n-ar spune nimic. El transmite foarte multe, dar nu poţi apuca, nu poţi pune stăpânire pe ceea ce transmite el. Dacă încerci să pui stăpânire pe mesajul lui, îl vei omorî. Nu poţi strânge în pumn un cântec, fiindcă îl vei omorî. E prea delicat; nu poţi să fii atât de brutal cu el. Un cântec trebuie păstrat în inimă, nu în pumn. Cu un cântec trebuie să fii receptiv, nu agresiv. Poţi să ţii în pumn un argument; acesta e dur, e ca o piatră, nu va muri. Poţi să ţii în mână şi să posezi un argument, poţi să devii posesorul unui argument. De aceea egoului îi place foarte mult să aibă argumente, dovezi, logică, filozofii. Egoul se simte foarte împlinit: „Iată cât de multe ştiu."
Cântecul nu poate fi posedat în felul acesta; egoul nu poate fi posesorul lui. Cântecul poate pătrunde în fiinţa ta, dar egoul trebuie să-i facă loc. Dacă egoul se interpune, cântecul va fi sfărâmat. Poate că te vei alege cu fragmente din el şi vei începe să interpretezi fragmentele acelea, dar nu vei avea parte de unitatea lui. Şi totul stătea în unitate.

La un cântec nu trebuie să te gândeşti. Dacă începi să te gândeşti la un cântec, deja ţi-a scăpat. Când asculţi muzică, în ce fel o asculţi? Cu mintea? Dacă o asculţi cu mintea, unde e muzica? Muzica şi mintea nu pot coexista. Acesta e misterul muzicii: trebuie să-ţi laşi mintea deoparte. Nu poţi intra în dispută cu muzica; nu poţi da din cap aprobator sau dezaprobator. Nu poţi spune: „Da, sunt de acord" sau „Nu, nu sunt de acord". Nu e vorba de aprobare sau dezaprobare. Cu muzica pur şi simplu te contopeşti. Dacă vrei s-o simţi trebuie să-ţi laşi deoparte capul. Inima trebuie să se deschidă faţă de ea. Ea intră direct în inimă, se revarsă asupra inimii. Ea ajută floarea inimii să se deschidă şi să înflorească. E o hrană pentru lotusul interior.
Cei din tradiţia zen vor spune: „La început a fost cântec, iar Dumnezeu a cântat şi a dansat şi asta face de atunci." Fiecare moment e un dans. Uitaţi-vă în jur. Nu auziţi păsările acestea? Ele nu sunt păsări; nu vă lăsaţi păcăliţi. Nu păsări sunt. Dumnezeu e cel care cântă, Dumnezeul începuturilor - fiindcă mereu e un început. Fiecare moment e un început. Să nu credeţi niciodată că începutul a fost cândva în trecut. Acesta e începutul şi întotdeauna e începutul, nu există sfârşit. Dumnezeu e cel care cântă.
Nu auziţi tăcerea acestor arbori? E Dumnezeu, tăcut.
în păsări el cântă, în arbori e tăcut. Păsările nu pot exista fără arbori şi aş vrea să vă spun că nici arborii nu pot exista fără păsări. Păsările cântă pentru arbori, iar arborii sunt tăcuţi pentru păsări, şi e un mariaj. Sunt în strânsă legătură. Dacă dispar arborii, vor dispărea şi păsările. Omoară toate păsările din lume şi vei vedea într-o zi că arborii dispar. Totul e interconectat. La asta se referă cuvântul ecologie - totul e în legătură cu totul.
Dumnezeu e cel care cântă, Dumnezeu e cel care e tăcut.
Odată ce ai înţeles că Dumnezeu e şi una, şi alta, ţi se deschide această cea mai înaltă posibilitate. Acesta e primul principiu, anume că nu trebuie să divizi, că orice divizare e Vfalsă, că nu e nevoie să creezi niciun fel de dualitate, fiindcă existenţa e nondual㠄, fiindcă existenţa e una.
Şi toată nefericirea noastră vine din cauză că suntem divizaţi. De ce te simţi atât de exaltat când eşti îndrăgostit? Ce se întâmplă? E exaltarea doar de natură chimică, hormonală? Nu, nu e. Exaltarea e existenţială. Atunci când eşti îndrăgostit, măcar cu o persoană simţi că formezi un tot, măcar cu o persoană ai lăsat deoparte dualitatea, măcar cu o persoană nu te mai simţi separat, măcar cu o persoană graniţele nu mai există. Ai înlăturat graniţele. Două spaţii s-au apropiat atât de mult încât se suprapun. Te simţi atât de exaltat când iubeşti, atât de beatific când iubeşti, fiindcă e o experienţă în care îl cunoşti pe Dumnezeu, o experienţă foarte limitată, desigur.
Iar dacă e atât de frumos să simţi că formezi un tot împreună cu o persoană, cu cât mai mare va fi beatitudinea când vei forma un tot împreună cu întregul, când vei forma un tot împreună cu toţi oamenii, bărbaţi şi femei, cu pomii şi cu păsările şi cu animalele şi cu norii şi cu munţii şi cu stelele? Cum va fi? Cu cât mai frumos încă? Frumuseţea nu poate fi imaginată, fiindcă diferenţa nu va ţine numai de cantitate, ea va ţine de calitate. Va fi ceva cu totul diferit.
Iubirea poate cel mult să fie doar o licărire a unei raze, nu raza însăşi, ci numai o licărire zărită în apa lacului. O rază de soare se joacă pe lac, iar tu zăreşti licărirea ei. Licărirea aceea e iubirea. Când afli adevărata rază, ia naştere rugăciunea. Când începi să pătrunzi în sus prin raza aceea, când începi să urci pe raza aceea şi începi să te apropii de sursa luminii, atunci creşti întru spiritualitate. într-o zi te dizolvi în lumina aceea. Tu însuţi ai devenit lumina aceea. Acesta e orgasmul despre care vorbesc. Acesta e extaz.
Iar maeştrii zen spun că atunci când ajungi la cunoaştere, trebuie s-o spui, ştiind cât se poate de bine că nu poate fi spusă. Trebuie s-o cânţi.

Maeştrii zen au fost foarte creativi. Ei au fost fie cântăreţi, fie dansatori, fie pictori, fie s-au exprimat prin diverse mijloace artistice - caligrafie, olărit. Au făcut ce le-a stat lor în putinţă. Acela a devenit gestul prin care s-au exprimat. N-au fost oameni inactivi. Adânc înăuntrul lor nu erau ei cei care acţionau, iar la suprafaţă nu erau inactivi câtuşi de puţin. în adâncul lor nu erau decât instrumentul prin care se exprima divinul. Nu exista un făcător, nu exista nicio idee de a face ceva - ei doar erau, pur şi simplu, dar la suprafaţă

foarte creativi. Lumea ar fi fost cu mult mai bogată dacă fiecare religie ar fi dezvoltat o şcoală asemenea zenului.
De exemplu, călugării hinduşi au dus o viaţă foarte necreativă. Călugării jainişti au dus o viaţă foarte necreativă. în afară de zen, chiar şi budiştii au dus o viaţă foarte necreativă. La fel au stat lucrurile şi în cazul catolicilor.
Zenul aduce creativitate. Şi reţine, dacă vrei să fii una cu creatorul, va trebui să înveţi moduri de exprimare creativă. Singura cale de a fi una cu creatorul constă din a te afla într-un moment de creativitate, a te pierde în el. Olarul se pierde în făurirea ceramicii; olarul se pierde în timp ce lucrează la roată. Pictorul se pierde pe sine în timp ce pictează. Dansatorul se pierde; nu există dansator, numai dansul rămâne. Acelea sunt momentele de vârf în care îl atingi pe Dumnezeu, în care Dumnezeu te atinge pe tine.
învăţatul, aşa-zisul învăţat, se umple de cuvinte. El continuă să înveţe mereu mai multe cuvinte, tot mai multe cuvinte, mai multe informaţii, mai multe scripturi. Nu are tăcere. Acesta e un fenomen foarte disproporţionat. Apoi, în contrast cu învăţatul sunt câţiva sfinţi care păstrează tăcerea; ei nu spun nici măcar un singur cuvânt. Aceasta e o trecere în extrema cealaltă. Ei devin necreativi. Sigur, sunt tăcuţi, e mai bine decât să fie învăţaţi - măcar nu-şi

vor arunca gunoiul în capul altora, măcar nu săvârşesc nicio crimă - dar într-un sens mai înalt şi ei sunt criminali fiindcă nu aduc niciun beneficiu existenţei. Sunt paraziţi. Nu fac existenţa mai bogată cu prezenţa lor aici. Nu îl ajută pe Dumnezeu în dansul lui, în cântecul lui.
Zenul aduce sinteza cea mai înaltă. Nu-ţi fie frică să vorbeşti, dar nu mai vorbi dacă nu ştii. Nu păstra tăcerea. Faptul că taci nu va fi de niciun ajutor.
Trebuie înţeles fiindcă de prea multe ori îţi vine şi ţie în minte lucrul acesta: de ce să mai vorbesc? De ce să nu tac? Dar tăcerea ta va fi a ta. Cuvintele vor continua să se mişte, să se învârtească înăuntrul tău. Vei deveni o casă de nebuni înăuntrul tău. Din afară poţi să pari tăcut; în interior nu vei fi tăcut. Cum ai putea să laşi în urmă toate acele cuvinte, toate acele obiceiuri vechi de multe vieţi? Mintea va continua să sporovăie, mintea va continua să spună lucruri, să repete lucruri. Mintea e ca un automat; chiar dacă nu vrei să vorbeşti, mintea continuă s-o facă. Dacă nu vrei să vorbeşti cu ceilalţi, ea va continua să vorbească singură. Va crea ambele părţi: va vorbi în numele unei părţi şi va răspunde în numele celeilalte; va continua să joace acelaşi joc. Din exterior poţi foarte uşor să fii tăcut, dar din interior?
Iar dacă eşti tăcut din interior, vei fi surprins că tăcerea ta devine atât de încărcată de extaz încât va trebui să cânţi. Nu se poate altfel. încât va trebui să dansezi, încât va trebui să împărtăşeşti. Când ai, trebuie să împărtăşeşti. Dacă ai dobândit-o, trebuie s-o împărtăşeşti. Dacă n-ai dobândit-o, poţi să păstrezi tăcerea, dar ce contează că păstrezi tăcerea dacă n-o ai?
Există două tipuri de oameni: unul care continuă să vorbească fără să fi dobândit cunoaşterea şi un altul care continuă să păstreze tăcerea fără să fi dobândit cunoaşterea. Ambele sunt în aceeaşi barcă.
Există un al treilea tip de persoană care a ajuns la cunoaştere, care a devenit cu adevărat tăcut, iar în tăcere a auzit sunetul fără de sunet, în tăcere Dumnezeu i-a transmis mesajul său. Dumnezeu i-a vorbit. A avut un dialog cu Dumnezeu însuşi. Tăcerea i-a umplut inima cu atât de multă însufleţire, cu atât de multă viaţă, cu viaţă din belşug, încât erupe. Trebuie s-o spună. Nu e chip să n-o facă.
Iar rostirea lui va avea o semnificaţie cu totul diferită deoarece cuvintele nu vor fi simple cuvinte. Dacă o astfel de persoană stă în tăcere, chiar şi tăcerea ei va fi o împărtăşire. Dacă o astfel de persoană stă complet tăcută, vei vedea că tăcerea ei cântă pretutindeni în jurul ei. Vei simţi vibraţia. Tăcerea ei spune ceva. Ea exprimă chiar şi prin tăcerea ei. Dacă vorbeşte, vorbeşte. Dacă tace, tot vorbeşteşi atunci.
Dacă n-o cânţi, reţine, înseamnă că n-o ai. Dacă nu se revarsă într-o mie de gesturi, înseamnă că nu e prezentă. Dacă ar & prezentă, n-ai putea-o stăvili. Şi n-o poţi nici poseda, dacă e prezentă; nu e proprietatea ta. Nu poţi deveni proprietarul ei. N-o poţi stoca, nu poţi fi zgârcit în ceea ce o priveşte. Dacă

e prezentă, te va îneca complet. Te va poseda. N-o poţi poseda tu; te posedă ea. Şi apoi te conduce la o mie de gesturi. începi să curgi într-o mie de şuvoaie, iar tot ceea ce faci devine o expresie a ei.
Am auzit o legendă foarte frumoasă. Ea spune că a existat odată un mare maestru în India, cel de-al douăzeci şi şaptelea succesor al lui Gautama Buddha; îl chema Hanyatara. Un rege din sudul Indiei i-a cerut să vină la el la curte. Regele însuşi a venit, s-a înclinat în faţa lui Hanyatara, i-a atins picioarele şi a zis: „Te rog, vino la curtea mea, să ne binecuvântezi. Aceasta a fost dintotdeauna dorinţa mea, să ascult câteva sutre ale lui Gautama Buddha rostite de un om care e el însuşi un buddha, de aceea i-am ocolit pe învăţaţi, pe pundiţi, pe profesori. I-am ocolit şi am stat în aşteptare,
fiindcă sutrele acelea pe care le-a rostit Buddha sunt atât de încărcate de semnificaţie încât numai un om care a ajuns la conştiinţa aceea va putea să le dea expresie."
Hanyatara a venit la curte cu un însoţitor. Regele era în culmea fericirii; fusese visul lui de-o viaţă ca într-o zi să vină la curtea lui, la palatul lui, un Buddha. întregul palat a fost împodobit, întregul oraş a fost împodobit; toată capitala sărbătorea. Era o zi de mare sărbătoare. Dar regele a fost nedumerit, puţin tulburat: Hanyatara stătea în tăcere, fără să spună o vorbă, iar însoţitoml recita sutra. Ei bine, nu ăsta fusese scopul, în niciun caz. Regele ar fi putut să găsească oameni care să recite mai bine sutra decât însoţitoml acesta.
El nu era decât un însoţitor care avea grijă de Hanyatara, obişnuit doar să îndeplinească treburi mămnte, un om foarte obişnuit, nici măcar un mare învăţat. Gramatica lui lăsa de dorit, pronunţia nu era tocmai aşa cum ar fi trebuit să fie. Era un om obişnuit.
Din respect, regele n-a zis nimic. Când recitarea sutrei s-a încheiat, el i-a atins picioarele lui Hanyatara şi a zis: „Domnule, lămureşte-mă într-o anumită privinţă, altminteri am să rămân nedumerit. De ce n-ai recitat tu sutra?”
Iar Hanyatara a zis: „Ce, n-am recitat eu sutra? Atunci ce altceva am făcut eu în tot timpul ăsta? Prostule!"
Regele a fost şi mai nedumerit, fiindcă Hanyatara tăcuse, nu spusese nicio vorbă. I-a zis: „Te rog, explică-mi lucrul acesta. Nu înţeleg. Sunt un om de rând, neştiutor. Poate că nu cunosc eu modul în care procedează un buddha."
Iar Hanyatara a zis: „Am stat în linişte, inspirând, expirând. Asta a fost sutra mea. Ce altceva există în viaţă decât să inspiri, să expiri; să fii vigilent, să fii conştient. Când inspiram, eram conştient; când expiram, eram conştient. Era numai conştienţă! Ce altceva e o sutra? Conştienţâ. Dacă ai fi ascultat ritmul respiraţiei mele ai fi înţeles. Am

recitat-o! Cuvintele reprezintă un mod de a o recita. Faptul de a respira în tăcere, dar cu deplină conştienţă, reprezintă un alt mod de a o recita - şi încă unul cu mult mai bun. Eu am fost astăzi foarte expresiv, aşa cum n-am mai fost niciodată până acum. Gândindu-mă că ai aşteptat atât de mult, mi-am zis: ‚De ce să nu-i ofer ceea ce e autentic?'"
Văzându-i compasiunea, regele a fost copleşit. Acum simţea că existase un anumit ritm în tăcerea lui. Acum şi-a dat seama, retrospectiv, desigur, că omul acesta nu era tăcut în felul obişnuit al oamenilor. Mai văzuse oameni tăcuţi; câteodată el însuşi stătuse în tăcere. Aceasta era o tăcere diferită. Era un cântec, cu siguranţă era un cântec. Era un parfum în jurul acestui om. Era o vibraţie de o calitate diferită; el vibra. Ciudat lucru, dar acum îşi amintea, da, erau prezente toate acestea. Iar felul în care respira nu era unul obişnuit. Nu că adăuga ceva special respiraţiei: respiraţia lui era pură, naturală, ca cea a unui bebeluş.

Când respiri, respiraţia ta nu e niciodată naturală.

Dacă eşti puţin furios, furia îţi modifică respiraţia. Dacă eşti plin de pasiune, de dorinţă trupească, dorinţa ta îţi modifică respiraţia.
Dacă eşti lacom, lăcomia ta e reflectată în felul în care respiri. în permanenţă starea ta mentală se infiltrează în respiraţie şi o modifică. Poţi să urmăreşti lucrul acesta.
Când eşti furios, încearcă să nu tulburi respiraţia şi vei fi total incapabil să te înfurii. încearcă să nu-ţi modifici respiraţia. Lasă respiraţia să rămână aşa cum era înainte să te înfurii şi apoi încearcă să fii furios. Va fi imposibil.

Mai întâi trebuie să se modifice respiraţia. Prin intermediul respiraţiei se schimbă corpul; mintea influenţează mai întâi respiraţia.
Când eşti într-un moment de dorinţă sexuală, priveşte, păstrează-ţi respiraţia naturală şi vei constata deodată că dorinţa a dispărut, că momentul a venit şi a trecut.

încetul cu încetul vei putea să vezi cum fiecare stare de spirit e reflectată în modul în care respiri, aşa că respiraţia ta nu e niciodată naturală fiindcă mereu există o stare sau alta.

Respiraţie naturală înseamnă că nu există nicio stare de spirit: aceasta înseamnă că nu există minte - nu există nici furie, nici lăcomie, nici dorinţă sexuală, nici gelozie, nici iubire, nici ură.

Absenţa oricărei stări de spirit înseamnă absenţa minţii. în starea aceea de absenţă a minţii, respiraţia e naturală.
Atunci ea are o melodie, atunci ea are o calitate cu totul diferită.
Atunci ea e viaţă pură.
Atunci flacăra e fără de fum.

Da, şi-a amintit regele, era ceva ciudat, se întâmpla ceva. Ratase momentul. A început să plângă. A zis: „Am ratat momentul. De ce nu mi-ai spus dinainte? Acum ştiu că era ceva şi chiar şi simţisem, dar conştiinţa mea nu e atât de dezvoltată, aşa că n-am putut să înţeleg ce se întâmpla. Şi eram prea preocupat de sutra aia stupidă. Mă gândeam întruna de ce nu reciţi tu sutra şi de ce o recită însoţitorul ăsta. Eram atât de preocupat de sutra încât am ratat momentul. Dar sunt recunoscător pentru că ai arătat o compasiune atât de mare, pentru că ţi-ai arătat fiinţa atât de dezgolită, atât de autentică."
I-a oferit lui Hanyatara un diamant mare, cel mai preţios diamant pe care îl avea şi apoi i-a zis: „Am trei fii. Domnule, fii atât de bun şi-i binecuvântează. îi voi chema."
Nu-i chemase până atunci gândindu-se că sunt mici - cel mai mic dintre ei avea şapte ani - şi că ar putea deranja recitarea sutrei.
Cei trei prinţi au intrat.
în loc să-i binecuvânteze, Hanyatara i-a arătat primului dintre ei, celui mai mare, diamantul pe care i-l oferise regele. Prinţul trebuie să fi avut în jur de cincisprezece ani. El s-a uitat la diamant şi a zis: „Un diamant mare, de cea mai mare puritate. De unde ai putut face rost de aşa ceva? E un diamant foarte rar, nu e un diamant de rând."
Da, priceperea lui în privinţa diamantului a fost cât se poate de mare. Era un diamant mare, de cea mai perfectă puritate. Nici măcar Hanyatara nu mai văzuse vreodată aşa ceva.
Apoi l-a chemat pe al doilea prinţ, care trebuie să fi avut în jur de zece ani, iar acesta s-a uitat la diamant şi a zis: „Nu doar că e un diamant de cea mai mare puritate, nu doar că e de cea mai înaltă calitate, dar cu siguranţă îi aparţine tatălui meu fiindcă în regatul lui nu poate avea nimeni un astfel de diamant. E un diamant foarte rar. Domnule, nu vă aparţine dumneavoastră, nu are cum. Ca să protejaţi diamantul acesta veţi avea nevoie de o mare armată, altminteri nu-l veţi putea avea. Doar cu însoţitorul acesta nu veţi face faţă."

Da, priceperea lui era de asemenea ireproşabilă.
Apoi a fost chemat al treilea fiu. Acesta avea numai şapte ani. El s-a uitat la diamant, s-a uitat la Hanyatara, a râs şi a zis: „Ce? Vrei să mă păcăleşti?" N-avea decât şapte ani şi a zis: „Vrei să mă păcăleşti? N-ai cum. Fiindcă adevăratele diamante nu sunt niciodată de găsit în lumea de afară. Şi ce încerci să-mi arăţi? Tu ai adevăratul diamant în tine. îl văd! Ce ţii tu în mână nu e decât o piatră. Arunc-o, domnule!"
Şi se spune că Hanyatara l-a îmbrăţişat pe băieţelul acesta.
Numele băiatului era Bodhitara, iar Hanyatara i-a schimbat numele în Bodhidharma. El a devenit al douăzeci şi optulea succesor al lui Buddha; a fost primul patriarh al zenului în China, acest băiat Bodhitara, al cărui nume Hanyatara l-a schimbat în Bodhidharma.
Hanyatara a zis: „Băiatul acesta a privit în cea mai adâncă realitate în care poate privi cineva. Dharma înseamnă realitatea ultimă'. El a pătruns în realitatea ultimă." I-a zis regelui: „Nici măcar tu n-ai putut să vezi cine sunt. De aceea ai ratat predica mea, predica mea tăcută. De aceea ai ratat cântecul meu tăcut. Eu am cântat aici, dar ţie ţi-a scăpat, însă băiatul ăsta, da, nu-l pot păcăli. Băiatul ăsta are să-mi fie succesor."
Şi apoi i-a zis regelui: „Domnule, iartă-mă. N-am venit pentru tine şi n-am venit pentru că mi-ai cerut-o tu. A trebuit să vin datorită acestui băiat. Eram în căutarea acestui băiat! I-am făcut promisiunea în viaţa trecută, iar acesta a fost gestul hotărât: în viaţa trecută i-am spus acestui băiat: ‚Te voi căuta şi te voi găsi şi-ţi voi arăta un diamant, iar acela va fi momentul examinării tale. Dacă poţi să vezi diamantul meu interior şi nu te laşi păcălit, vei fi succesorul meu."
Legenda e imens de valoroasă. Mai întâi, predica tăcută. Da, uneori un mistic poate să stea în tăcere - dar el nu tace! Tăcerea lui e o tăcere care spune foarte multe. Poate să nu facă nimic, poate să nu-şi mişte nici măcar ochii, poate să nu-şi mişte niciun membru, dar cu toate acestea prezenţa lui continuă să facă o mie de lucruri. Simplul fapt de a fi în prezenţa lui, simplul fapt de a respira împreună cu el în acelaşi ritm şi ceva se transmite: cântecul lui, tăcerea lui, dansul lui. Nu vei mai fi niciodată acelaşi.
De la bun început adevărul nu e ascuns. Adevărul e neascuns; doar că ochii tăi sunt închişi. Adevărul e predicat dinspre fiecare arbore şi dinspre fiecare pasăre şi dinspre fiecare piatră şi dinspre fiecare stea; doar că ochii tăi, urechile tale, sensibilitatea ta nu e prezentă. Eşti surd. Adevărul nu e mut; tu eşti surd. Iar adevărul nu se ascunde nicăieri.
Un om a venit la un maestru zen şi l-a întrebat: „Domnule, unde să mă duc ca să găsesc adevărul?" Iar maestrul zen i-a spus: „Uită-te la ce e chiar în faţa ochilor tăi; continuă astfel şi-ai să-l găseşti."
E chiar în faţa ochilor tăi! Adevărul e chiar în faţa ta. De fapt, oriîncotro te uiţi nu e decât adevărul, trebuie doar
să ştii cum să-l cauţi. Dar tu cauţi alte lucruri, de aceea îţi scapă întruna.
Acelui mare rege i-a scăpat predica lui Hanyatara. Era o predică zen, la fel ca cea oferită de Buddha primului maestru zen, Mahakashyapa, stând tăcut, cu o floare în mână. Această a doua predică, oferită de Hanyatara regelui, a fost chiar mai subtilă. El nici măcar nu ţinea în mână o floare. El doar inspira şi expira, o respiraţie naturală, o respiraţie obişnuită, neinfluenţată de minte. Iar adevărul era prezent acolo, şi sutrele erau recitate acolo prin intermediul respiraţiei lui, dar regelui i-au scăpat toate acestea.
Poate că aţi întâlnit în cale vreun buddha, de-a lungul vieţii voastre - sau poate că aţi întâlnit mulţi buddhaşi în vieţile voastre trecute - dar i-aţi ratat din cauză că n-aţi fost suficient de sensibili ca să simţiţi vibraţia aceea. Vibraţia aceea e subtilă. N-aţi fost suficient de conştienţi încât să vă ridicaţi la înălţimea aceea, ca să simţiţi prezenţa.
Fiţi puţin mai vigilenţi. Predica e predicată în permanenţă. Dumnezeu vă vorbeşte de pretutindeni. Chiar şi când totul e tăcut, el vorbeşte prin tăcere. Cântecul lui e veşnic.
Zenul spune: „De la bun început adevărul nu e ascuns, aşa că nu trebuie să descoperi adevărul, trebuie doar să-ţi descoperi ochii." Ai o perdea pe ochi, atâta tot. Scoate-ţi dopurile din urechi. Urechile tale sunt astupate; de aceea nu poţi auzi.

Cum să-ţi destupi urechile? Cum să deschizi ochii? Cum să renunţi la barierele care nu-ţi permit să devii îndeajuns de sensibil? Care e calea? Calea o reprezintă faptul de a fi în imediat. Fii în imediat, fii în momentul de faţă.

Altfel, buddhaşii pot să tot strige de pe acoperişurile caselor şi tu nu vei auzi - sau vei auzi ceva ce nu s-a spus deloc.

Câteva scene.

Prima scenă:
Gardianul: „Nu vezi semnul care spune ‚Aici nu se pescuieşte?'
Pescarul: „Ba da, îl văd şi nu sunt de acord. Aici se pescuieşte pe cinste! Ia uită-te la grămada de peşti care i-am prins astăzi. Cine a pus semnul ăla nu era în toate minţile."

A doua scenă:
Decana le ţinea studentelor un curs pe tema moralităţii sexuale. „în momentele de ispită, puneţi-vă o singură întrebare: merită o oră de plăcere să fie plătită cu o viaţă de ruşine?"
Una dintre fete a ridicat mâna cu naivitate şi a întrebat: „Cum faci să dureze o oră?"

A treia scenă:
Ethel era bine legată, dar timidă şi s-a dus pentru prima dată la doctor. El a condus-o în cabinetul lui privat şi i-a zis: „Acum, draga mea, te rog să te dezbraci până la piele."
Ethel a roşit şi a răspuns: „Bine, doctore; dar mai întâi dumneavoastră."

A patra scenă:
în rubrica Personale a unui ziar londonez a apărut următorul anunţ: „Eu şi soţul meu avem patru fii. Ne poate da cineva vreo sugestie privitoare la ce să facem ca să avem şi o fiică?" Au început să vină scrisori din toată lumea. Un american le-a scris: „Dacă nu reuşeşti prima dată, continuă să încerci, nu te da bătută." Un budist din Thailanda le-a sugerat că trebuie să ceară ajutorul lui Buddha. Un sud-african le-a recomandat un regim special de hrană. Un indian le-a propus yoga.
Un francez le-a scris doar atât: „Pot să fiu de folos?"

Şi cea de-a cincea şi ultima scenă:
Un îmblânzitor de lei şi-a părăsit postul fără să anunţe, iar directorul circului avea nevoie de cineva care să-l înlocuiască pentru spectacolul din noaptea următoare. A dat un anunţ în ziarul local, iar în dimineaţa următoare, la uşa biroului său şi-au făcut apariţia doi candidaţi. Unul era un tânăr cu aspect obişnuit, iar celălalt era o roşcată de o frumuseţe răpitoare. Niciunul dintre ei nu prea arăta a antrenor de lei, dar directorul era într-o situaţie disperată. „Bine", a zis el, „aveţi aici un bici, un scaun şi un pistol. Să vedem ce puteţi să faceţi cu marele Leo de colo. Dumneavoastră veţi fi prima, domnişoară, dar aveţi grijă. E al naibii."
Roşcata seducătoare a pornit cu paşi mari spre cuşcă, trecând nepăsătoare pe lângă bici, scaun şi pistol şi, cu mâinile goale, a intrat fără frică în cuşcă. Marele Leo s-a ridicat mârâind, apoi s-a năpustit spre ea cu un răget cumplit. Când leul era cât pe ce să se arunce asupra ei, fata şi-a desfăcut deodată haina. Pe dedesubt era goală puşcă. Leo a frânat şi apoi s-a târât pe burtă până a ajuns la ea. Şi-a frecat nasul de picioarele fetei, a tors şi i-a lins gleznele zvelte.
Uluit, directorul circului a rânjit fericit şi s-a întors spre tânărul care privea holbat. „Ei, tinere," l-a întrebat el, „crezi că eşti în stare de mai mult de-atât?"
„Da," a gâfâit concurentul. „Doar să scoţi de-acolo leul ăla idiot."

Adevărul e pretutindeni, dar interpretările tale sunt interpretările tale.
Dumnezeu vorbeşte tot timpul, dar tu nu auzi sau, chiar dacă auzi, auzi altceva. Auzi în funcţie de cum eşti tu, mintea ta intervine şi astfel adevărul îţi scapă mereu.

Până când nu laşi deoparte mintea, nu vei putea să ştii ce e adevărul.
Adevărul nu poate fi descoperit de minte; mintea e bariera. Din cauza minţii n-ai putut să-l descoperi.
Nu e vorba de cum să-ţi instruieşti mintea ca să cunoşti adevărul. Cu cât e mintea mai instruită şi devine mai capabilă, cu atât e mai mică posibilitatea de a cunoaşte adevărul. Cu cât e mintea mai iscusită, cu atât eşti mai departe de adevăr.
Mintea e bariera. Nonmintea e uşa.

Cum să ajungi la nonminte?
Singura cale - singura cale - este să fii în prezent. Singura cale este să nu te gândeşti la trecut, să nu te gândeşti la viitor. Iar la prezent nu te poţi gândi. Acesta e tot secretul: nu te poţi gândi la prezent; nu există suficient spaţiu pentru ca gândul să se mişte. Gândul are nevoie de spaţiu ca să se mişte. Poţi să te gândeşti la ceva chiar acum? Dacă poţi să te gândeşti, va fi vorba ori despre ceva din trecut, ori despre ceva din viitor.

Momentul acesta de tăcere.
Dacă te gândeşti: „Da, acesta e un moment de tăcere", deja e trecut.
Sau spui: „Cât de frumos!"
E deja trecut. Rosteşte cuvântul frumos şi e deja trecut. Nu ai cum să te gândeşti. Gândirea se opreşte atunci când eşti în prezent. Aşadar aceasta e singura cheie şi e o cheie universală; ea descuie toate uşile fiinţei. Faptul de a fi în imediat, asupra acestuia insistă zenul.

Dacă te duci la un maestru zen şi-l întrebi ceva, nu se poate prevedea ce-ţi va face. S-ar putea să-ţi tragă una. Sau s-ar putea să nu-ţi tragă una, s-ar putea să-şi tragă lui una! Sau s-ar putea să spună ceva absurd, ceva cu totul irelevant pentru ceea ce ai întrebat tu.

Cineva întreabă: „Cum se ajunge la starea de buddha?", iar maestrul spune: „Chiparosul din curte."

Cum vine asta? Ce legătură e între ce ai întrebat tu şi ce ţi-a răspuns el?
Nu e nicio legătură, dar maestrul indică:
„Lasă, te rog, prostiile astea. Uită-te la chiparosul ăsta - ăsta - din curte. Despre ce prostii vorbeşti acolo? - Buddha, şi cum să devii un buddha.
Vorbeşti despre trecut şi despre viitor. Ai auzit despre Buddha în trecut, aşa că ai o lăcomie, o dorinţă. Acum vrei să devii un buddha în viitor şi de-asta ai venit la mine. Nişte prostii."

El nu-ţi oferă decât ceva imediat; spune: „Priveşte! Chiparosul din curte." Nu e relevant dacă gândeşti în termeni de minte. Dacă gândeşti în termeni de nonminte, e singurul lucru relevant.

Un om vine la un maestru zen şi întreabă: „Care e calea?"

Iar maestrul spune: „Ascultă" şi toată lumea tace, iar alături de coliba maestrului curge un izvor, iar apa acestuia produce un sunet, un murmur. Sunetul apei, sunetul apei curgătoare. O clipă totul e tăcut, căutătorul, cel care pusese întrebarea e şi el tăcut.
Maestrul spune: „Ascultă. Auzi. Asta e calea."

Sunetul apei curgătoare? Asta e tot ce a auzit.

Iar maestrul spune: „Auzi! Asta e calea spre a deveni un buddha, spre a ajunge la iluminare." El aduce mintea în imediat, o face să fie în imediat.

Ce spune el? El nu spune nimic despre sunetul apei curgătoare.
în momentul acela, când maestrul l-a şocat dintr-o dată pe cel care pusese întrebarea - fiindcă el întrebase cum se ajunge la nirvana, iar maestrul îi spune: „Ascultă", iar răspunsul lui e atât de în afara contextului, atât de lipsit de orice legătură cu întrebarea lui, încât pentru o clipă, din cauza şocului, din cauza şocului pur, totul devine tăcut.

Iar când maestrul spune: „Auzi. Asta e calea", el nu spune ceva despre apa curgătoare sau despre sunetul ei. El indică momentul tăcut care a pătruns în conştiinţa celui care a pus întrebarea.
El spune: „Auzi. Asta e calea."
Dacă începi să fii în imediat, ajungi. Dacă trăieşti clipă de clipă, ajungi.

Odată un psihiatru occidental s-a dus la un maestru zen, în Japonia.

„Cum procedezi cu nevroticii?" l-a întrebat el.

Maestrul a răspuns, simplu: „îi prind în capcană."

îi prinde în capcană? Psihiatrul nu putea înţelege cum adică să-i prinzi în capcană. Cum poţi să prinzi în capcană un nevrotic? Te prinde el pe tine!

„Dar cum?" a insistat psihiatrul.

Maestrul a răspuns: „îi aduc în punctul în care nu mai pot pune alte întrebări."

Atunci sunt în capcană, dacă nu mai pot pune alte întrebări.

Dacă minţii i se permite să pună întrebări, atunci mintea continuă la nesfârşit, aşa că maestrul zen te aduce în zona imediată a caracterului faptic al vieţii.
Câteodată poate să te lovească. Prin lovitură, brusc eşti aiciacum. E o mare compasiune din partea lui.

întrebi: „Dumnezeu a creat lumea?", iar maestrul îţi trage una, brusc.

O clipă eşti nedumerit, şocat. O clipă, gândirea ţi se opreşte în loc. Şocul în sine, imprevizibilitatea loviturii. O clipă, fără îndoială, fără îndoială că pentru o clipă totul se opreşte în loc.

Iar maestrul spune: „Aşa, aşa a creat Dumnezeu lumea."
Aşa continuă Dumnezeu să creeze lumea. Momentul acesta de tăcere pură, momentul acesta de nonminte e uşa către toate soluţiile, către mântuire, către eliberare.

E ceva unic; câteodată maestrul va face ceva la care nu te aşteptasei absolut deloc. Iar maestrul poate face asta doar dacă nu urmează anumite reguli. El nu urmează nicio regulă. Dacă doar repetă lucruri spuse de

maeştrii din vechime, discipolii se vor familiariza cu acele lucruri. Nu, el va face câteodată lucruri de necrezut.

A existat un maestru zen care vorbea despre Dumnezeu sau despre Buddha, dar de fiecare dată când vorbea despre Dumnezeu sau despre Buddha sau despre realitatea ultimă, el ridica mâna, cu un deget îndreptat către cer.
Gestul acesta a devenit subiect de glumă în rândul discipolilor lui. De fiecare dată când vorbeau despre lucruri atât de măreţe, îşi ridicau degetul şi arătau către Dumnezeu.

Un băiat de vârstă mică era ajutorul maestrului; el îi aducea ceaiul şi se ocupa cu lucruri de felul acesta.
Ajunsese să stăpânească perfect arta ridicării degetului şi era mereu prezent lângă maestru, iar maestrul o făcea mereu, cu toată lumea, aşa că ajunsese şi el s-o facă perfect; îl imita perfect.

Iar maestrul ştia lucrul ăsta. Câteodată stătea deoparte, în spatele maestrului, iar maestrul ridica degetul şi atunci ridica şi el degetul şi toată lumea râdea - iar maestrul ştia ce se întâmplă.

într-o zi băiatul a făcut asta, iar maestrul l-a chemat la el, a luat un cuţit bine ascuţit şi i-a tăiat degetul. Degetul băiatului a fost tăiat. Durerea era vie; băiatul a dat un ţipăt.

Iar maestrul i-a zis: „încetează! Acum fă-o. Acum fă-o! Ce-ai făcut atâta vreme - acum fă-o fără deget!"

Iar când maestrul a strigat: „încetează!", toată durerea a dispărut în clipa aceea, s-a făcut linişte.
Iar băiatul a arătat degetul care nu mai era, cu sângele curgând. Dar se spune că în momentul acela s-a iluminat.

E posibil. însuşi caracterul subit al situaţiei.

O altă poveste.
în ashramul unui maestru zen erau cinci sute de călugări care locuiau în două aripi.
Chiar în mijloc era coliba maestrului; de o parte o aripă, de cealaltă parte, cealaltă aripă. Era acolo o pisică frumoasă şi exista o mare controversă între cele două părţi referitoare la apartenenţa pisicii.
Aproape că se transformase într-o ceartă, iar situaţia devenise atât de încinsă încât cele două părţi erau gata să se omoare una pe cealaltă pentru pisică. Cui aparţinea ea?

Aripa din stânga zicea: „Ne aparţine nouă", iar aripa din dreapta spunea: „Ne aparţine nouă." Era o pisică foarte frumoasă.

Situaţia a ajuns la urechile maestrului.

El a chemat tot ashramul, a fost adusă pisica, iar el a zis:
„Acum, oricare dintre voi să-mi dea un răspuns adevărat şi pisica îi va aparţine lui. Oricare dintre voi să se ridice şi să-şi arate înţelegerea cu privire la realitate.
Iar dacă nu mi-o arătaţi în câteva secunde, am să tai în două pisica şi o parte din ea se va duce la cei din aripa stângă şi o parte se va duce la cei din aripa dreaptă."

Au fost şocaţi. N-au putut să-şi dea seama cum să răspundă la cerinţa maestrului. Ce să facă, aşa încât pisica să fie salvată? Ce să facă? Au început să se gândească.

Tocmai din cauza faptului că au început să se gândească au ratat momentul, căci atunci când te gândeşti, nu ai cum să fii în imediat şi nu ai cum să-ţi arăţi înţelegerea faţă de realitate.
Nu poţi să-ţi arăţi înţelegerea faţă de imediat. Nici măcar un singur călugăr dintre acei cinci sute n-a putut s-o arate.

Maestrul a aşteptat câteva secunde, apoi a luat o sabie, a tăiat pisica în două; câte o jumătate din ea a fost dată fiecărei aripi şi s-a debarasat de ea.

A zis: „Acum plecaţi." Cu toţii au fost cuprinşi de părere de rău.

Spre seară s-a întors un călugăr care fusese plecat.

Când să intre la maestru, tocmai îşi scotea pantofii, iar maestrul i-a zis: „Unde ai fost? N-ai fost aici când am tăiat pisica în două? Le spusesem celorlalţi călugări că dacă pot să dovedească o înţelegere a realităţii, pisica poate fi salvată. Tu unde ai fost?"

Tânărul, care îşi scosese un pantof şi se pregătea să şi-l scoată şi pe celălalt, a luat pantoful, şi l-a pus pe cap şi a plecat înapoi.

Iar maestrul l-a chemat: „Vino, fiul meu. Dacă ai fi fost aici, pisica ar mai fi fost şi acum în viaţă. Ea ar fi putut fi salvată dacă ai fi fost aici."

Caracterul acela imediat al reacţiei.
Nu că ăsta e răspunsul, ci caracterul imediat. Aşa a fost momentul acela, iar el i-a permis să se întâmple.

N-a răspuns din minte, din gândire. A răspuns fără să se gândească absolut deloc, a răspuns fără să-şi folosească deloc mintea.
Pur şi simplu a spus că să tai pisica e la fel de stupid pe cât e să merg eu cu un pantof pe cap.
E la fel de stupid. Dar n-a fost un răspuns din minte. A fost un răspuns imediat.
Iar maestrul a zis: „Băiatul meu, dacă ai fi fost aici pisica ar mai trăi şi acum. Dar proştii ăia n-au putut să demonstreze nicio înţelegere."

Acum această mică, frumoasă anecdotă:
Un călugăr nedumerit i-a zis odată lui Fuketsu:
„Spui că adevărul poate fi exprimat fără să vorbeşti şi fără să taci. Cum se poate una ca asta?"

Fuketsu a răspuns:
„în sudul Chinei, primăvara, pe când eram doar un băieţandru, ah! cum cântau păsările pe ramurile înflorite."

O anecdotă foarte simplă, dar cu o mare semnificaţie. Meditaţi asupra ei.

Un călugăr nedumerit i-a zis odată lui Fuketsu...

De unde-ţi vine nedumerirea? Din minte.
Mintea întotdeauna divide lucrurile şi apoi nu mai reuşeşte să le priceapă. Odată ce divizi apare conflictul şi confuzia. Cum s-ar putea altfel?
Odată ce divizi - asta e bine, asta e rău - apare întrebarea:

„De ce a creat Dumnezeu o lume în care există
atât de mult rău?" împarţi în bine şi în rău,
iar odată ce ai împărţit apare problema:
„De ce a creat Dumnezeu o astfel de lume în care există atât de mult rău?"

li spui lui Dumnezeu, „Dumnezeu", fiindcă crezi că e bun.

Dumnezeu e şi una, şi alta şi nu e nici una, nici alta.
Divizarea îţi aparţine. E problema ta, nu e problema lui Dumnezeu.

Spui: „De ce mor atâţia oameni? De ce a creat Dumnezeu o lume în care există moarte?"

Nu înţelegi absolut deloc. Mai întâi divizezi viaţa în două, viaţa şi moartea. Ea e nedivizată.
Pentru Dumnezeu, moartea e la fel de frumoasă ca naşterea; fac amândouă parte din acelaşi fenomen.
Pentru întreg nu există distincţie între naştere şi moarte. Naşterea e o moarte, moartea e o naştere. Sunt amândouă la fel: două polarităţi, care pot exista numai împreună.
Viaţa nu poate exista fără moarte şi nici moartea nu poate exista fără viaţă.

Ai observat vreodată faptul acesta?

Tot ceea ce iubeşti în viaţă, iubeşti doar datorită morţii.
Iubeşti o femeie fiindcă astăzi e frumoasă, mâine s-ar putea să nu mai fie. Bătrâneţea. Azi e aici, mâine s-ar putea să nu mai fie. Poate veni moartea. O iubeşti. Dacă ai şti că frumuseţea e eternă, că de-a pururi femeia va fi frumoasă şi că nimeni nu moare, ar mai exista bucurie în viaţă?
Ar fi pură plictiseală.
Iar dacă ar fi imposibil până şi să te sinucizi, n-ai putea concepe o viaţă mai nefericită - oameni care trăiesc şi trăiesc şi fac acelaşi lucru iar şi iar şi iar şi nimic nu se schimbă vreodată şi totul e veşnic, nimeni nu moare vreodată.
Gândiţi-vă numai, dacă toţi oamenii care au trăit pe pământ ar mai fi şi acum în viaţă - n-ar mai fi loc nici să stai în picioare - şi toată lumea ar fi veşnică... Viaţa şi-ar pierde orice frumuseţe. Frumuseţea stă în efemeritatea ei.
De aceea insist eu mereu: celebraţi temporarul. Celebraţi efemerul. în efemer stă ascuns eternul. Nu-l aruncaţi. Dacă aruncaţi efemerul, aruncaţi totul, la grămadă. Eternul e ascuns în el. Eternul pătrunde în efemer, pătrunde în moment.

Un călugăr nedumerit i-a zis odată lui Fuketsu...

Ce nedumerire avea? Ce confuzie? De ce era aşa derutat?

Nedumerirea lui apăruse din cauză că el spune că maestrul a zis: „Spui că adevărul poate fi exprimat fără să vorbeşti şi fără să taci."

Aşa ceva e imposibil; e ceva foarte contradictoriu.

Dacă spui: „Adevărul poate fi exprimat prin cuvinte", e bine.
Dacă spui: „Adevărul nu poate fi exprimat prin cuvinte", atunci înseamnă în mod firesc: „Adevărul poate fi exprimat prin tăcere."

Dar maestrul spune: „Adevărul nu poate fi exprimat prin cuvinte şi adevărul nu poate fi exprimat prin tăcere."

Şi maestrul spune: „Adevărul poate fi exprimat şi prin cuvinte şi poate fi exprimat şi prin tăcere."

Aşa ceva e derutant. Aşa ceva e ilogic, e absurd.
Cum se poate ca adevărul să fie exprimat fără să vorbeşti şi fără să taci?

Poţi să faci numai una din două: ori să vorbeşti, ori să taci. Le negi pe amândouă? Atunci cum e posibil?

Fuketsu a răspuns: „în sudul Chinei, primăvara, pe când eram doar un băieţandru, ah! cum cântau păsările pe ramurile înflorite."

E cât se poate de irelevant. Nu există nicio legătură între ce întreabă discipolul şi ce răspunde maestrul, dar la nivel nonmental există o legătură.
Meditaţi la asta, la legătura care există între cele două în mod nonmental.

El a spus multe lucruri. în primul rând, el spune: „...primăvara."

în primul rând, el spune: „Când venea primăvara, cum cântau păsările pe ramurile înflorite."

Ele exprimau adevărul, dar erau tăcute când primăvara nu venise încă; iar când primăvara a venit, ele au cântat, au izbucnit în celebrare.

Aşadar primul lucru este „când apare primăvara".
Ce vrea el să spună?
Vrea să spună că atunci când ai primăvara în inimă, când lumina s-a ivit asupra ta, când a avut loc maturitatea adevărată, când a apărut climatul potrivit, când fructul tău e copt, când a venit primăvara - asta înseamnă satori, primăvara inimii lăuntrice - când a venit samadhi, atunci n-ai de ce să-ţi faci griji: păsările nu se duc la şcoală ca să înveţe să cânte.
A venit primăvara. Ele nu caută învăţători.
Nu se duc la nimeni, nu-i întreabă pe bătrâni: „Cum să cânt? A venit primăvara."
Când primăvara vine, primăvara începe să cânte în ele.

Ce vrea să spună maestrul este că atunci când îşi va face apariţia samadhi, vei şti.
Cum s-o spui fără să vorbeşti şi fără să taci - vei şti. Nu se pune problema să întrebi despre asta.

Mulţi oameni pun întruna întrebări prosteşti. întrebarea era prostească.

Oamenii vin la mine şi-mi spun: „Dacă ne iluminăm, ce se va întâmpla cu familiile noastre?" Mai întâi iluminaţi-vă, vă rog.

„Dacă ne iluminăm, ce se va alege de afacerile noastre?" Mai întâi iluminaţi-vă.

în momentul ăsta voi întrebaţi de parcă iluminarea v-ar crea probleme. Ea n-a creat niciodată vreo problemă. De fiecare dată când un om se iluminează, el ştie ce să facă.

Dacă un iluminat nu ştie ce să facă, atunci cine să ştie?

Dacă vii la mine şi mă întrebi: „Când se va ivi adevărul, cum îl vom exprima?"...

Când se va ivi, când va veni primăvara, păsările vor şti cum să cânte.
De fapt, nu există niciun „cum".

Simpla prezenţă a primăverii şi păsările sunt cuprinse de exaltare.
Ceva în inima lor e cuprins de nebunie. Ceva pur şi simplu începe să le facă fiinţa să pulseze, ceva pur şi simplu începe să cânte în fiinţa lor. Nu ele cântă; primăvara cântă în ele.

Satori, Samadhi se exprimă prin tine. Nu se pune problema ca tu să exprimi.

De aceea maestrul spune: „Nu poate fi exprimată prin cuvinte şi nu poate fi exprimată prin tăcere."

însăşi întrebarea care poate fi exprimată prin cuvinte e prostească, însăşi întrebarea care poate fi exprimată prin tăcere e prostească, fiindcă nu ştie nimeni - când vine primăvara, cucul va cânta în felul lui, iar papagalii vor zbura în felul lor şi vor fi o mie de cântece, diferite, unice.

Cucul nu poate cârâi în felul în care o fac papagalii, iar papagalii nu pot imita cucii. Şi nu e nevoie. Cucul e frumos, la fel e şi papagalul.

Când apare satori, nu poate şti nimeni. Meera dansează; Buddha n-a dansat niciodată. Cucul şi papagalul...

Ascultaţi...
Chaitanya a cântat, şi-a luat toba şi a dansat prin tot Bengalul.
Mahavira a rămas în tăcere, n-a rostit niciodată un singur cuvânt.

Veţi fi nedumeriţi. Atunci cum de există sutrele jainiste? Cum?
E o poveste frumoasă.

Jainiştii spun că Mahavira n-a vorbit niciodată, dar aceia care au fost capabili să-l audă, l-au auzit şi au adunat spusele lui.

Ascultaţi din nou; poate că v-a scăpat: jainiştii spun că Mahavira n-a vorbit niciodată, dar aceia care au putut să audă, au auzit.
în prezenţa lui tăcută au auzit ceea ce spunea el şi i-au adunat spusele.

Sutrele jainiste încep întotdeauna: „Noi am auzit."

Ele nu încep cu: „Mahavira a spus", nu.

Discipolii spun: „Noi am auzit. E adevărat, noi, unii, am auzit. Nu ştim dacă el a zis sau nu, dar într-un anumit moment noi am auzit asta. O voce fără de voce, un sunet fără de sunet."

Da, un cuc e un cuc, un papagal e un papagal şi e nevoie de amândoi.

Dacă lumea ar fi numai pentru cuci, ar fi urâtă. Prea mulţi cuci, nu va fi bine. Existenţa are nevoie de varietate, iar existenţa e bogată datorită varietăţii.

Da, e bine că uneori un Mahavira stă tăcut şi e bine că uneori o Meera înnebuneşte dansând.
E bine să ai un Christos şi un Krishna. E bine să ai un Zarathustra şi un Mahomed şi un Lao Tzu.
Cu toţii sunt atât de diferiţi şi atât de unici, şi totuşi mesajul e acelaşi.

Cei care au ochi să vadă, vor vedea acelaşi adevăr exprimat în milioane de forme.

Iar aceia care au urechi să audă, vor auzi acelaşi cântec, cântat în atât de multe limbi diferite.

E acelaşi trandafir; că-i spui „trandafir" sau gulab, nu e nicio diferenţă.

în India noi îi spunem gulab, voi îi spuneţi „trandafir".
Uneori putem chiar să ne certăm şi să pornim o dispută: „Ce e ăsta, gulab sau trandafir?"

Maeştrii zen spun:
„Nu vă certaţi, vă rog. Aduceţi un gulab sau un trandafir, indiferent cum i-aţi spune. Aduceţi-l aici. Faceţi-l să fie o experienţă imediată şi apoi priviţi.''

Şi atunci cearta încetează fiindcă atunci când cineva aduce un trandafir, vei vedea - iar el îi spune gulab - vei înţelege; vei spune:
„Bine, e în regulă. Spune-i oricum vrei să-i spui. Cel căruia eu i-am zis trandafir, iar tu gulab, e unul şi acelaşi lucru, iar noi ne-am tot certat."

învăţaţii se ceartă, poartă dispute.

Maeştrii se uită la lucrul numit trandafir sau gulab - sau pot să fie o mie de denumiri, există atât de multe limbi, fiecare limbă are o denumire diferită pentru el.

Fiecare om care ajunge la samadhi se exprimă în felul lui, propriu.

Dar întrebarea este: a venit primăvara?

Aşa că maestrul spune:
„în sudul Chinei, primăvara, pe când eram doar un băieţandru, ah! cum cântau păsările pe ramurile înflorite."

Al doilea lucru pe care îl spune: „
Când eram doar un băieţandru, când ochii mei erau inocenţi, când eram tânăr şi proaspăt şi pur, când nu eram corupt de societate, când eram necorupt, când peste prospeţimea mea nu se adunase deloc praful cunoştinţelor, al experienţei - atunci."

„...primăvara, pe când eram doar an băieţandru, ah! cum cântau păsările pe ramurile înflorite."

Erau flori cu duiumul şi păsări cu duiumul, şi cântau, acelaşi cântec, aceeaşi primăvară, aceeaşi tinereţe, acelaşi zel de a trăi.

Ceea ce spune el este:
„Te rog, mai întâi să vină primăvara şi nu-ţi face griji în legătură cu felul în care poate fi exprimată fără cuvinte şi fără să păstrezi tăcerea."

Poate fi exprimată şi în cuvinte, şi în tăcere.

De fapt, ori de câte ori e exprimată, e exprimată şi prin cuvânt, şi prin tăcere laolaltă.

Dar cuvântul nu e un simplu cuvânt; de aceea spun ei că nu poate fi exprimat prin cuvinte.

Iar tăcerea nu e o tăcere moartă, nu e o tăcere de cimitir; de aceea maestrul spune că nu poate fi spusă nici prin tăcere.

Cuvântul nu e al punditului, iar tăcerea nu e cea a unui om mort; ci e un mariaj ales între cuvânt şi tăcere.

Cuvântul vorbeşte prin tăcere, iar tăcerea vorbeşte prin cuvânt; iar când tăcerea şi cuvântul se întâlnesc, se naşte cântecul. Atunci e celebrare.

Când primăvara a venit, e celebrare.
Când samadhi a avut loc, e celebrare.

în celebrarea aceea se exprimă adevărul, şi se exprimă cu prisosinţă. în celebrarea aceea, în înflorirea aceea se exprimă el.

Dar se exprimă numai pentru aceia care pot să înţeleagă, care pot să vadă, care pot să simtă, care pot să iubească.

Destul pentru astăzi.

CAPTOLUL 8 - PROFUND ŞI BANAL

Prima întrebare:
Osho,
Felul în care mă trăiesc pe mine însumi reprezintă cea mai profundă experienţă a vieţii mele. E, de asemenea, şi cea mai banală. Te rog să clarifici.

întrebarea e de la Dhruva şi e o întrebare foarte semnificativă. Ea a apărut dintr-o revelaţie, aproape un minisatori.

Aşa e viaţa, profundă şi banală în acelaşi timp, simultan.
Nu există contradicţie între profunzimea vieţii şi banalitatea ei.
Vi s-a spus că sacrul e departe şi că el nu se află niciodată în profan.
Vi s-a spus că există o distincţie între profan şi sacru, între profund şi banal.

în fapt, nu există nicio distincţie.
Banalul e profundul, ordinarul e extraordinarul, iar temporarul e veşnicul.

Aşadar e o mare revelaţie. N-o pierde din vedere. Sunt mari şanse s-o pierzi, fiindcă ea pare împotriva firii.

Ai fost format în aşa fel încât să divizezi în permanenţă: în bine şi rău, în pur şi impur, în perfect şi imperfect, în virtute şi păcat, în sfânt şi profan.
Ai făcut mereu distincţiile acestea, iar din cauza distincţiilor ţi-a scăpat realitatea a ceea ce este.

Cucul acesta care cântă acolo şi Christos care îţi vorbeşte nu sunt diferiţi.
O frunză care cade din copac şi un cuvânt care cade de pe buzele lui Buddha nu sunt diferite.
Ţărâna însăşi e divină. Distincţia e creaţia omului, e un truc al minţii.

Şi din cauza acestor distincţii, a acestor categorii, noi nu suntem niciodată închegaţi, nu putem fi închegaţi.
Cum ai putea fi închegat dacă creezi o astfel de prăpastie de netrecut între profund şi banal?
Atunci vei constata că toată viaţa ta e banală. Mănânci, bei, dormi, te plimbi, te duci la birou sau la câmp - toate acestea sunt lucruri banale.

Atunci unde ai să găseşti ceea ce e profund?
în biserică, în templu, câteodată rugându-te şi meditând, câteodată ascultându-mă pe mine?

Atunci profundul nu va fi prea prezent în viaţa ta şi va fi, într-un fel, fals.

El nu va fi răspândit pretutindeni în viaţa ta. Nu va fi mereu cu tine. Nu te va înconjura ca un climat.

Uneori va trebui să faci un efort pentru a avea acea calitate a profunzimii, şi iarăşi şi iarăşi o vei pierde. Şi vei deveni divizat, schizofrenic; vei fi doi, vei fi scindat şi vei începe să te condamni.

De fiecare dată când vei vedea ceva banal, te vei condamna pentru că „nu sunt decât un ins banal, obişnuit."
Şi ori de câte ori vei vedea ceva profund, vei începe să te simţi spiritual din cale-afară; vei începe să fii foarte vanitos.

Ambele sunt periculoase.

A simţi că eşti banal e o condamnare.
Ea creează un complex de inferioritate. Te trage în jos, către tristeţe. Te forţează să rămâi deprimat.

Şi, fireşte, nu ai cum să te iubeşti: eşti atât de banal. Eşti atât de obişnuit, cum ai putea să te iubeşti?

Nu te ridici deloc la înălţimea idealului de perfecţiune. Aşa că în fiinţa ta ia naştere o mare condamnare, iar în momentul în care te condamni, eşti în iad.
Atunci nimeni nu te poate scoate din el.

Chiar dacă vine cineva şi spune că eşti frumos, tu nu vei crede ce-ţi spune. Vei crede că încearcă să te păcălească, să te mituiască. Vei crede că încearcă să te exploateze.
Cum ai putea tu să fii frumos? Te cunoşti tu mai bine decât te cunoaşte el. Nu eşti frumos; eşti urât. Eşti cea mai urâtă persoană din lume.

Din cauza acestei condamnări, iubirea nu va răsări.
Cum ai putea să iubeşti pe cineva, dacă tu simţi atâta condamnare faţă de tine?
Şi cum ai putea permite cuiva să te iubească, dacă simţi atâta condamnare? Iubirea e imposibilă.
Când trăieşti în condamnare de sine, trăieşti în iad.
Iadul nu e altundeva: el e în atitudinea ta; iadul e o atitudine de condamnare.

Când te accepţi şi te bucuri de tine, eşti în rai. Raiul e şi el tot o atitudine.

Şi poţi ieşi din rai sau din iad oricând decizi! Şi mereu treci de la unul la altul. Trebuie doar să înţelegi că tu le creezi pe amândouă.

Prin urmare, dacă te condamni din cauza banalităţilor din viaţa ta, vei fi în iad.

Iar alteori vei începe să te simţi foarte sfânt pentru că ai făcut ceva măreţ.
Ai salvat o viaţă - cineva era să se înece în ocean şi tu l-ai salvat, un copil era închis într-o casă care a luat foc şi tu ai sărit în ajutorul lui şi ţi-ai riscat viaţa, ai făcut ceva măreţ - atunci te simţi foarte vanitos.

Egoul e şi de data asta un iad.
A te simţi superior înseamnă a fi în iad, a te simţi inferior înseamnă a fi în iad.

A renunţa la orice superioritate, inferioritate şi a fi pur şi simplu înseamnă a fi în rai.

Noţiunea de condamnare ţine de asemenea de ego. Oamenii au idealuri imposibile.
Chiar aseară a venit Vishnu; el îmi scrie iar şi iar că „Nu sunt perfect. Ce să fac?", că: „Sunt imperfect", că „Tot ce fac e imperfect".
Se torturează din cauză că e imperfect.
Dar cine nu e imperfect?

Ideea însăşi că „trebuie să fiu perfect" reflectă o atitudine foarte egotistă. Efortul însuşi reflectă o atitudine egotistă. Nimeni nu e perfect.

De fapt, prin însăşi natura ei, perfecţiunea nu poate exista.

A fi perfect înseamnă a fi mort.
Când vei fi perfect, nu va mai avea loc nicio evoluţie. Cum vei putea supravieţui? Pentru ce? Dacă Dumnezeu e perfect, înseamnă că Dumnezeu e mort. Doar dacă e imperfect e el viu şi poate să fie viu.

Eu predic un Dumnezeu imperfect, şi predic existenţa imperfectă, şi predic frumuseţea imperfecţiunii şi o viaţă de imperfecţiune.
Ideea însăşi că „trebuie să fiu perfect", că „în viaţa mea n-ar trebui să existe niciun defect" reflectă o atitudine egotistă. Şi fără îndoială vei găsi o mie de defecte.

Aşa că pe de o parte cauţi o gratificare a egoului, ceea ce îţi provoacă necazuri, te face nefericit din cauză că nu eşti perfect, iar pe de altă parte aceeaşi căutare de gratificare a egoului dă naştere condamnării.

Vrei să fii superior şi ştii că eşti inferior: ambele sunt două aspecte ale aceleiaşi monede. Rămâi în iad.

Bucură-te de imperfecţiunea ta. Bucură-te de felul în care eşti.

Şi renunţă la toate distincţiile dintre sfânt şi profan, păcat şi virtute, bun şi rău, Dumnezeu şi diavol.

Anulează toate distincţiile acestea. Ele reprezintă capcanele în care eşti prins.
Acestea sunt capcanele care nu te lasă să trăieşti, care nu-ţi lasă libertate.
Nu poţi să dansezi: un picior e captiv în inferioritate, celălalt picior e captiv în superioritate. Eşti încătuşat. Cum ai putea să dansezi? Renunţă la toate lanţurile acestea.

Asta spun maeştrii zen: „O distincţie cât un fir de păr şi ai despărţit raiul de iad."

Asta spune Tilopa. O mică distincţie, o distincţie cât un fir de păr şi ai separat raiul de iad şi cazi în capcana dualităţii. Nicio distincţie - şi eşti liber. Nicio distincţie înseamnă libertate.

Profunzimea banalităţii şi banalitatea profunzimii, asta e învăţătura mea.

A mânca e ceva banal dacă priveşti din afară.

Dacă priveşti din interior, e ceva profund, e un miracol - faptul că poţi să mănânci pâine şi pâinea e transformată în sânge, că se transformă în carnea ta, că se transformă în oasele tale, că se transformă chiar şi în măduva ta.

Mănânci pâine, iar pâinea se transformă în gândurile tale, în visele tale. E un miracol. E cel mai profund lucru care se întâmplă.
Când mănânci, nu faci un lucru de rând. Dumnezeu lucrează. E un act creativ.

Când mesteci pâinea creezi viaţă fără să ştii, fără să fii conştient de asta.
Faci să fie posibile o mie de lucruri.
Mâine ai putea picta, iar pâinea aceea pe care ai mâncat-o se transformă în pictură.
Mâine ai putea cânta sau chiar acum ai putea face ceva ce n-ar fi posibil dacă n-ai fi avut pâinea.

Rugăciunea creştină e foarte frumoasă; ea spune: „Doamne, dă-ne nouă pâinea cea de toate zilele."
Sună foarte banal!

Ce vrea Iisus să spună când zice: „Rugaţi-vă în fiecare zi: ‚Dă-ne nouă pâinea cea de toate zilele'"?
Nu putea să se gândească şi el la ceva mai profund?

Schimbaţi cuvântul pâine şi spuneţi în fiecare zi în rugăciunea voastră: „Doamne, dă-ne ceaiul cel de toate zilele" şi veţi vedea cât de prostesc sună.
Dar pâine sau ceai sau cafea - sau Coca Cola!... da, şi Coca Cola e divină.
Totul e divin - deoarece cum ar putea fi altfel?

Rugăciunea spune: „Dă-ne pâinea cea de toate zilele."

Ea ridică banalul Ia rang de profund. E o afirmaţie măreaţă.

Hinduşii au spus întotdeauna: „annam brahma" - „mâncarea e Dumnezeu".
Au ridicat banalul la rang de profund. Au privit atât de mult în adâncul banalului, încât acesta s-a transformat în profund.

Faci un duş. E ceva banal, o treabă de zi cu zi, dar poate deveni ceva profund.
Priveşte faptul în adâncime. Stai sub duş, apa curge mereu, iar corpul se simte înviorat şi tânăr şi viu, iar apa e o binecuvântare.
Fiindcă noi suntem alcătuiţi din apă. Un om e aproape optzeci la sută apă, iar primul licăr de viaţă a avut loc în mare.
Primul lucru care a existat a fost peştele şi chiar şi acum, în pântecul mamei, copilul pluteşte în apă de mare - aproape aceleaşi ingrediente, aceeaşi concentraţie de sare.
De aceea, atunci când o femeie e însărcinată, ea începe să mănânce mai multă sare; are nevoie de mai multă sare deoarece copilul are nevoie să fie înconjurat de apă de mare.
La început, în prima fază, copilul încă e un peşte. Apa e viaţă, iar atunci când faci un duş, asupra ta se revarsă viaţă - optzeci la sută din viaţă se revarsă asupra ta, elementul cel mai necesar el vieţii.
Viaţa nu e posibilă fără apă. Pomii aceştia n-ar exista dacă n-ar exista apa, păsările acestea n-ar cânta, animalele acestea n-ar fi pe lume, oamenii aceştia n-ar fi pe lume.
Orice urmă de viaţă dispare dacă dispare apa.

Atunci când te atinge apa, trăieşti o experienţă profundă. Poţi s-o faci să fie foarte profundă!
De tine depinde, de felul în care pătrunzi în ea. Poate deveni o meditaţie, o rugăciune.
Te poţi simţi recunoscător, poţi simţi că Dumnezeu e mare, că apa încă îţi stă la dispoziţie.

A respira e atât de banal, cine-şi bate capul cu asta?
Dar respiraţia e viaţa ta.

în toate limbile există cuvinte care înseamnă „viaţă", dar al căror înţeles este de „respiraţie" (în limba română, un astfel de termen este suflu, respectiv suflu vital, n. trad.)
în sanscrită, termenul pentru „viaţă" este prana; sensul cuvântului este „respiraţie".
Cuvântul suflet înseamnă „respiraţie"; cuvântul psyche înseamnă „respiraţie".

Iar Biblia spune că Dumnezeu a făcut omul şi a suflat în el ca să-i dea viaţă. Viaţa a început suflând în om; altminteri, omul era doar ţărână.
Adam înseamnă „ţărână", „pământ". Dumnezeu l-a făcut pe Adam din lut.
Adam este termenul ebraic care înseamnă „pământ". Apoi a suflat viaţă în el. Şi aşa începe mereu viaţa.

Un copil se naşte, iar primul lucru pe care îl aşteptăm plini de speranţă este ca el să înceapă să plângă.
De ce? Fiindcă numai prin plâns va începe el să respire.
Timp de două, trei secunde şi doctorul îşi ţine respiraţia, şi asistenta îşi ţine respiraţia.
Cine ştie dacă copilul va respira sau nu? S-ar putea să nu respire. Dacă nu va respira, nu va exista viaţă. Dacă respiră, va exista viaţă.
în continuare se întâmplă acelaşi lucru care s-a întâmplat cu Adam: Dumnezeu suflă în copil, în fiecare copil.

Dumnezeu e forţa invizibilă, energia vitală care te înconjoară.
Ea intră în tine prin respiraţie, iar în ziua în care mori, vei muri prin expiraţie.
începi viaţa cu o inspiraţie, închei viaţa cu o expiraţie; după aceea nu vei mai respira.
Din nou Adam e Adam, din nou ţărâna e ţărână, ţărână din ţărână.

Respiraţia e viaţă, dar aţi privit în profunzimea ei?
Stând sub soarele dimineţii, respiraţi. Dumnezeu e cel pe care îl inspiraţi. Şi atunci devine ceva profund. La mijloc e atitudinea voastră.

Banalul şi profundul nu sunt două lucruri separate. Ele sunt împreună, sunt două aspecte ale unei singure energii. Viaţa ta e banală dacă nu priveşti în profunzime. Dacă începi să priveşti în profunzime, viaţa ta e profundă.
E o mare revelaţie.

Spui: „Felul în care mă trăiesc pe mine însumi reprezintă cea mai profundă experienţă a vieţii mele. E, de asemenea, şi cea mai banală. Te rog să clarifici."

Nu deveni confuz. Nu e nimic de clarificat. Aşa e în viaţă: banalul e profundul.

întrebarea a apărut fiindcă Dhruva s-a gândit pesemne că acestea sunt contradicţii, banalul şi profundul.

Nu. ele nu sunt contradictorii; sunt complementare.
Banalul ascunde profundul.
Banalul funcţionează ca un înveliş, ca o crustă; el ocroteşte profundul. E aproape ca o sămânţă.

Sămânţa ocroteşte posibilitatea arborelui.
Posibilitatea aceea e foarte delicată; sămânţa e tare.
Sămânţa tare, crusta tare a seminţei protejează posibilitatea cea mai delicată, a florilor, a unui pom mare.
Iar sămânţa o va proteja până când sămânţa va găsi solul potrivit.
Atunci sămânţa va dispărea, învelişul va dispărea, crusta tare se va dizolva în pământ şi va răsări viaţa delicată.

Profundul e ascuns în banal, aşa că priveşte în profunzime.

Oriunde există banal, există profund.

Nu căuta să fugi de banal, fiindcă vei fugi astfel şi de profund.

Şi nu căuta profundul împotriva banalului, fiindcă în felul acesta nu-l vei găsi niciodată.

A doua întrebare:
Osho,
O întrebare în joacă: dacă ar fi să vii acum aici, în ashramul acesta, ca tânăr neiluminat, cum ai reacţiona? Ai face parte din ashram? Ce muncă ai face? Unde ai sta aşezat?

O întrebare frumoasă.
Mai întâi, întreabă: „dacă ar fi să vii acum aici, în ashramul acesta, ca tânăr neiluminat, cum ai reacţiona?"
Chiar dacă aş fi neiluminat, n-aş fi atât de neiluminat încât să vin în ashramul ăsta. Măcar atât pot spune cu certitudine.

Soţia lui Mulla Nasmddin era pe moarte şi bineînţeles că el căuta să-i aducă mângâiere sufletească în fel şi chip, iar soţia a deschis ochii şi a zis:
„E destul de cert că noaptea asta va fi ultima mea noapte. Nu voi mai putea să văd răsăritul. Mulla, cum vei reacţiona la moartea mea?"

Mulla a zis: „Cum voi reacţiona la moartea ta? îmi voi pierde minţile!"

Chiar şi în acel moment serios, soţia a început să râdă şi i-a zis: „Şmecherule. N-o să-ţi pierzi tu minţile. Ştiu că într-o săptămână o să te recăsătoreşti."

Iar Mulla a zis: „Nu. O să-mi pierd minţile, dar nu în halul ăsta."

Aşa că chiar dacă aş fi neiluminat, n-aş fi în halul ăsta de neiluminat.

Al doilea lucru, întrebi: „Ai face parte din ashram?"

Nici acum nu fac parte din ashram.
Nu pot face parte din nicio instituţie sau organizaţie, nici măcar dintr-a mea. Iar dacă aş fi venit ca un neiluminat, fireşte că ashramul n-ar fi fost al meu, ar fi fost al altcuiva.
Eu nu pot să fac parte nici măcar din propria mea organizaţie, deci cum aş putea să fac parte din organizaţia altcuiva? Imposibil.

Şi apoi întrebi: „Ce muncă ai face?"
N-am făcut în viaţa mea nicio muncă. Sunt cel mai leneş om pe care l-ai putea găsi pe lume.

Şi, în fine, întrebi: „Unde ai sta aşezat?"
Aş lua-o din loc numaidecât! Aş vedea că e o organizaţie, un ashram şi aş lua-o la sănătoasa!

Mă întrebi: „Unde ai sta aşezat?" N-aş apuca să mă aşez.

A treia întrebare:
Osho,
De obicei eu sunt ori „aşa", ori „altminteri", dar de ceva vreme mă confrunt simultan cu tot felul de contradicţii. Văd femeile ca obiecte ale venerării şi în acelaşi timp simt poftă trupească faţă de ele. Sunt mulţumit să las viaţa să curgă şi îmi e frică de viitor. Tânjesc să fiu singur şi tânjesc să fiu mereu împreună

cu alţii. Mă simt bizar din cauză că aceste contradicţii par toate la fel de reale şi de adevărate. E ceva de înţeles sau de făcut în legătură cu ele?

De fiecare dată când dai peste o contradicţie, priveşte cu foarte mare atenţie.
Acolo trebuie să fie ceva de mare semnificaţie.
Nu evita niciodată contradicţiile, fiindcă viaţa e contradictorie.
Viaţa există prin intermediul tensiunii contradicţiei. Aşa că ori de câte ori dai peste o contradicţie, eşti foarte aproape de sursa vieţii. Păstrează mereu în minte lucrul acesta.

Reacţia obişnuită este ca de fiecare dată când dai peste o contradicţie să încerci s-o soluţionezi, să începi să găseşti explicaţii pentru ea sau să începi s-o afunzi în inconştient, ca să nu mai trebuiască să-ţi baţi capul cu ea.

în momentul în care simţi o contradicţie, începi imediat să faci ceva în privinţa ei fiindcă ai fost învăţat să trăieşti în mod noncontradictoriu.
Ai fost învăţat un lucru foarte periculos. Nimeni nu poate trăi noncontradictoriu. Dacă vrei să trăieşti, trebuie să trăieşti prin contradicţie, în chip de contradicţie.

Ai fost învăţat să fii consecvent; de asta ai devenit fals.
Aici e tot şiretlicul. Cum de există o asemenea ipocrizie în lume? De ce?
De ce a ajuns întreaga lume să fie ipocrită?
Există un şiretlic, un mare şiretlic; o mare tehnologeistă în spatele acestui fapt.
Tehnologia e aceasta: învaţă-i pe oameni să fie consecvenţi şi vor deveni ipocriţi. Fiindcă viaţa există prin intermediul contradicţiei.

Viaţa e inconsecventă. Un moment e aşa, în alt moment e invers; aşa e viaţa.
într-un moment te simţi plin de iubire, într-un alt moment urăşti persoana pe care o iubeai; viata aşa e.
Ai fost învăţat că dacă iubeşti, atunci iubeşte mereu.

Ce se întâmplă? Nu poţi să iubeşti mereu, deci poţi face un singur lucru: când vine ura, o ascunzi, o reprimi şi te prefaci că iubeşti mai departe. Asta înseamnă ipocrizie. Când nu iubeşti, te prefaci.

Eşti plin de ură faţă de soţia ta, dar vii acasă şi o iei în braţe şi o săruţi şi o întrebi: „Ce faci, scumpa mea?" şi altele de genul acesta.
Iar în sinea ta o urăşti şi ai vrea să-i faci de petrecanie. De fapt, toată ziua ţi-ai tot închipuit cum să-i iei viaţa. Dar ai fost învăţat să fii consecvent.
Aşa că din moment ce te-ai îndrăgostit şi ai spus anumite lucruri în momentele acelea de iubire şi ai promis că „te voi iubi de-a pururi", acum trebuie să fii consecvent.

Ce vei face cu ura care va apărea inevitabil în tine? Orice obiect al iubirii ajunge inevitabil să fie şi obiect al urii. Dacă nu vrei să urăşti, atunci va trebui să încetezi să mai iubeşti. Dacă vrei cu adevărat să nu urăşti pe nimeni, atunci va trebui să încetezi să mai iubeşti, dar nu poţi să iubeşti în mod consecvent. Inconsecvenţa va ieşi la iveală iar şi iar.
E ca şi cum cineva ţi-ar spune: „Dacă vezi ziua, să nu vezi noaptea. Ar fi inconsecvent din partea ta."
Şi-atunci ce vei face? Ziua vei ţine ochii deschişi, noaptea îi vei ţine închişi şi vei crede că e zi.
Dar noaptea vine; ea nu urmează ideile tale. Ea trebuie să vină. Noaptea urmează după zi; ziua urmează după noapte.
Ai fost învăţat: „Fii consecvent." Aşa-zisul tău caracter nu e altceva decât un efort de a fi consecvent.

Un om adevărat nu poate avea niciun caracter. Un om adevărat va fi obligatoriu lipsit de caracter fiindcă a avea caracter înseamnă a fi consecvent. A fi lipsit de caracter înseamnă a fi liber.

Am spus ceva ieri. Dacă am caracter, voi încerca să fiu consecvent cu trecutul meu; orice-aş fi zis ieri, trebuie ca şi astăzi să spun acelaşi lucru. Dar atunci trebuie să-mi repet trecutul. Nu pot să trăiesc clipă de clipă şi nu pot să trăiesc în prezent.

De fapt, un om consecvent e un om care îşi schimbă mereu trecutul în viitor, care îşi pune trecutul în chip de viitor, înaintea lui.
Acela e un om de caracter, un om consecvent. Un om inconsecvent e acela care nu permite niciodată trecutului să-i devină viitor, care rămâne liber în ceea ce priveşte viitorul, care nu are promisiuni de ţinut, care nu şi-a luat angajamente faţă de trecut.
Când a fost la rând să-l trăiască, l-a trăit complet; odată dus, e dus.

Un om adevărat te va iubi si te va urî.

Câteodată va spune: „Te voi iubi mereu", iar câteodată va spune: „Nu mai pot să te iubesc. E imposibil."

Câteodată va fi într-o profundă lună de miere cu tine, iar altădată va fi într-un profund divorţ, şi ambele se vor succeda ca ziua şi noaptea.

Un mariaj adevărat e o succesiune continuă de luni de miere şi divorţuri; mini-luni de miere, mini-divorţuri; mari luni de miere, mari divorţuri. Continuă precum ziua şi noaptea.

Aşa că ori de câte ori dai peste o contradicţie, fii cu ochii în patru, fii foarte vigilent. Eşti foarte aproape de viaţă. Iar când eşti consecvent, eşti pur şi simplu fals, eşti din plastic, nu eşti real.

Eu nu vă învăţ consecvenţa. Eu vă învăţ libertatea de a fi inconsecvenţi.
Eu vă învăţ libertatea de a fi contradictorii, în asta constă abordarea mea faţă de viaţă.

Sigur, îţi e frică să fii contradictoriu fiindcă atunci nu vei mai şti cine eşti.
Când ai caracter, e ceva ce-ţi dă o mare siguranţă: ştii cine eşti.
Ai o etichetă: om bun, om rău, sfânt, păcătos. Poţi să crezi în identitatea ta atunci când eşti consecvent - în faptul că eşti un soţ bun, un bun creştin, un bisericos şi aşa şi pe dincolo.
Inconsecvenţa face ca identitatea ta să dispară; nu mai ştii cine eşti.
Devii o deschidere, nu mai eşti închis, ai un viitor deschis. Nu ştii ce vei face în momentul următor; numai momentul următor poate să spună asta. Pentru a trăi într-o astfel de nesiguranţă e nevoie de curaj.

Eu propun sannyasul.
Sannyas înseamnă să rămâi în nesiguranţă; sannyas înseamnă să nu permiţi trecutului să-ţi influenţeze viitorul, să nu permiţi trecutului să se proiecteze în viitor. Lăsaţi morţii să-şi îngroape morţii. Trecutul s-a dus, e dus. Nu te agăţa de el şi nu-l ajuta să se agaţe de tine.

în momentul în care ceva a trecut, a trecut.
Curăţă-te complet de ceea ce a fost şi fii liber şi proaspăt din nou; atunci vei fi real, cu adevărat real şi va fi bucurie şi va fi celebrare şi cântec.

Nu spun că nu vei fi niciodată trist, nu. Vei fi trist.

Omul fals nu e niciodată trist - fiindcă nu e niciodată fericit.

Omul fals rămâne la mijloc, niciodată fericit, niciodată trist.
El e doar aşa şi-aşa, călduţ; nu e niciodată prea rece şi niciodată prea fierbinte. El doar „în regulă". Se descurcă.
Are o viaţă confortabilă, dar nu o viaţă reală.

Eu nu spun că un om real va fi mereu fericit.
Eu spun că un om real va fi mereu real.

Când e trist, va fi cu adevărat trist. Va cânta un cântec - de tristeţe. Va accepta tristeţea ca făcând parte din viaţă, ca făcând parte din creştere. N-o va respinge.

Dacă îi vine să plângă, va plânge; nu va spune: „Ce e cu mine? Nu e bine ce fac. Numai femeile plâng, iar eu sunt bărbat."
Nu va spune aşa ceva.

Va spune: „Dacă ochii mei vor să plângă şi lacrimile se rostogolesc, foarte bine. Trebuie să fiu real. Nu sunt decât ceea ce sunt."
Va plânge. Lacrimile lui vor fi adevărate.

Zâmbetele voastre sunt false, lacrimile voastre sunt false. Izbutiţi să zâmbiţi şi izbutiţi să plângeţi.
Aşa că trăiţi o viaţă goală.
Viaţa unui om adevărat va fi plină, uneori plină de bucurie şi alteori plină de tristeţe.

Iar un om real se iluminează cândva. Un om nereal nu se iluminează niciodată.

Când un om real se iluminează, nu mai există nici bucurie, nici tristeţe. Fiinţa lui e doar un martor.
Vine bucuria: el o priveşte. Vine tristeţea: el o priveşte.

Acestea sunt cele trei faze.

Omul fals: bucuria lui e doar de ochii lumii, o mască, iar tristeţea la fel; se preface.

Omul adevărat, a doua fază: e natural, e spontan; bucuria lui e adevărată, tristeţea lui e adevărată. Poţi să ai încredere în el.
Când plânge, toată inima lui plânge; iar când zâmbeşte, toată inima lui zâmbeşte.

Iar a doua fază e obligatorie pentru a ajunge la cea de-a treia, la omul iluminat.
Omul iluminat nu e nici trist, nici fericit.
El a ajuns la sufletul martor; el doar priveşte.
Ştie că a venit tristeţea, că a venit fericirea, dar acestea sunt ca nişte climate care vin şi trec şi se schimbă, iar el rămâne centrat.

Omul fals nu poate sări la starea iluminată; de aceea eu ofer învăţătură despre omul real, dar nu omul real e obiectivul.

De aceea munca mea trece dincolo de ideologia Encounter, de ideologia Gestalt.

Ideologia Gestalt sau ideologia Encounter se opreşte la omul real. E bine. E mai bine decât să fii nereal.

Dar nu e suficient. Trebuie să se mai întâmple încă ceva.
Eu folosesc grupuri Encounter, grupuri Gestalt şi toate terapiile dezvoltate în occident. Sunt cât se poate de frumoase; ele te aduc de la prima stare, cea falsă, la cea autentică, la cea reală.
Dar munca mea merge mai departe de atât. însă eu pot merge mai departe de atât numai dacă aţi trecut prin faza a doua.
De la prima fază nu există cale, de la fals nu există cale către iluminare; numai de la real există o cale.

Va trebui să treci prin extazul realului şi prin agonia realului.
După ce vei trăi în mod profund toate realităţile vieţii, va apărea martorul.
El apare de la sine atunci când eşti real.

Aşadar spui: „De obicei eu sunt ori ‚aşa', ori altminteri'."
Nu e bine, fiindcă ajungi să fii fixat într-un anumit fel, ori aşa, ori altminteri.
Fii mai fluid, rămâi mai fluid, căci viaţa nu e solidă; ea e fluidă, e curgere. Asta e ceea ce se întâmplă acum cu tine şi te bulversează.

„Dar de ceva vreme mă confrunt simultan cu tot felul de contradicţii."

Foarte bine. Eşti binecuvântat. Bulversarea aceasta este începutul unei mari călătorii, a unui mare pelerinaj. Dacă ţi se face frică, te vei întoarce la fals.

Falsul oferă siguranţă.
Vreau să-ţi reamintesc iar şi iar: falsul e confortabil.
Falsul reprezintă un bun mod de a muri, dar nu un bun mod de a trăi.
Chiar şi moartea ta va fi falsă, căci cum ar putea ea să fie reală? Când n-ai trăit în mod real, cum ai putea să mori într-un mod real?

Atât de mulţi oameni mor, dar rareori are loc o moarte reală.
Când moare un Buddha, moartea lui e reală, sau când moare Lin Chi, moartea lui e reală. Foarte puţine morţi sunt reale, fiindcă foarte puţine vieţi sunt reale.
Doar te prefaci că trăieşti şi apoi într-o zi te prefaci că mori.

Am auzit, un om s-a întâlnit pe stradă cu un vechi prieten care era un adept foarte, foarte fanatic al Ştiinţei Creştine.
Prietenul l-a întrebat: „Ce mai face tatăl tău?",
iar omul a răspuns: „E foarte bolnav."
Bineînţeles, adeptul Ştiinţei Creştine, ca să fie consecvent filozofiei sale, a zis: „Nu e bolnav. Doar crede el că e bolnav."

Aceasta este ideologia Ştiinţei Creştine, că doar crezi că eşti bolnav, de aceea eşti bolnav.

Nu eşti cu adevărat bolnav, l-a zis: „Doar crede el că e bolnav. Nu e cu adevărat bolnav."

Peste opt zile, cei doi s-au întâlnit din nou, iar adeptul Ştiinţei Creştine a întrebat din nou: „Acum ce mai face tatăl tău?"

Iar tânărul a şovăit puţin, după care a zis: „Acum crede că a murit." - ca să fie consecvent ideologiei celuilalt.

Tatăl a murit, dar aceasta e o realitate.

Tu continui să trăieşti într-o lume închipuită. Viaţa ta nu e altceva decât gândirea ta, ceva fals; şi la fel e şi moartea ta.
Boala ta,sanatatea ta, fericirea ta, ristetea ta sunt toate atat de false încât cum ai putea să ai o moarte reală? O moarte reală trebuie dobândită. Trebuie să meriţi o moarte reală. Şi o meriţi numai dacă trăieşti cu adevărat.

Eşti acum foarte aproape de o mare sursă de lumină. De aceea simţi tot felul de contradicţii simultan.
Asta înseamnă că soliditatea ta se topeşte.

Ura şi iubirea ta nu mai sunt categorisite ca fiind două. Nu mai sunt puse în cutii separate; ele se contopesc una cu cealaltă.
Profundul şi banalul se unesc, iar tu eşti confuz fiindcă acum nu mai poţi să etichetezi ce e una şi ce e alta.

„Mă confrunt simultan cu tot felul de contradicţii. Văd femeile ca obiecte ale venerării şi în acelaşi timp simt poftă tmpească faţă de ele."

Asta s-a întâmplat mereu de-a lungul secolelor.

Bărbatul a făcut două lucruri cu femeia: fie a venerat-o ca fiind zeiţă, fie a condamnat-o ca fiind vrăjitoare.
Fie a exploatat femeia pentru pofta lui trupească, fie i-a atins picioarele şi i-a zis: „Eşti divină. Mamă divină."

Femeia a fost ori prostituată, ori mamă divină.
Bărbatul n-a acceptat femeia ca fiind pur şi simplu umană.

Iar femeia e umană, la fel de umană cum eşti şi tu.
Ea nu e nici mamă divină, nici prostituată, dar acesta e mersul minţii. Mintea face ca lucrurile să fie diferite, separate, le aşazăîn categorii.
Ai omorât femeia adevărată, fiindcă femeia adevărată e şi prostituată, şi mamă divină, ambele simultan.

Dacă te îndrăgosteşti de o prostituată, vei găsi în ea o mamă divină.
Chiar şi o prostituată se va transforma într-o mamă divină dacă eşti îndrăgostit de ea; nu vei găsi prostituata.
Şi îndrăgosteşte-te de o mamă divină şi vei găsi şi prostituata.

Ceea ce spun este că viaţa nu e atât de mică încât să fie pusă în cutii - că asta e o prostituată şi asta e o mamă divină. Viaţa e vastă, foarte mare. Ea cuprinde contradicţiile. Şi asta e frumuseţea vieţii şi asta e bogăţia vieţii.

Babatul a oscilat intre polaritatile acestea. Cateodata îi spune femeii mamă divină.
Lucrul acesta e tot inuman, fiindcă atunci pui femeia pe un piedestal şi nu-i permiţi să fie umană.

Priveşte. Când forţezi o femeie să fie o mamă divină, ce faci? Nu-i permiţi să fie umană.
Iar ea se va preface că e o mamă divină, aşa că dacă vrei să faci dragoste cu ea, va avea mari reţineri.
Va spune nu când de fapt vrea să spună da. Trebuie să spună nu; doar e mamă divină.

O femeie bună trebuie să fie o femeie moartă. Chiar şi când faci dragoste, ea va sta întinsă ca un cadavru. O mică mişcare şi te temi: înseamnă că te-ai înşelat, nu e atât de bună, atât de virtuoasă?
Dacă începe să-i placă să facă dragoste, te vei gândi că e o femeie rea.
Numai femeilor rele le place să facă dragoste, femeilor bune, nu. Femeile bune? Ele nu se gândesc deloc la sex.
Uită-te la şiretlicul acesta. Aşezi femeia la înălţime, apoi nu-i permiţi să fie omenească. Ai făcut-o „supraomenească".

Acesta e un mod de a o face inumană. Sau o forţezi să fie o prostituată; acesta e iarăşi un mod de a o aşeza sub nivelul omenesc, de a o face iarăşi inumană.
Atunci te duci la prostituată, îi dai banii, faci dragoste cu ea - fără nicio responsabilitate, fără nicio urmă de iubire. E doar pură dorinţă carnală, dar tu ştii că femeia aceea e o femeie rea. Cum ai putea s-o iubeşti?
Te simţi bine, nu e nicio problemă. Poţi s-o dureşti şi s-o foloseşti ca pe un obiect. Nu e decât o simplă prostituată, nu e o fiinţă omenească; nu ai nicio legătură cu ea. Doar te duci şi-i faci diverse lucruri, plăteşti cât face şi cu asta, basta. A doua zi, în piaţă, nici n-o vei recunoaşte.

în aceste două moduri aţi transformat femeile în fiinţe inumane. Ambele situaţii sunt urâte.

Femeia e şi una, şi alta: mamă divină şi prostituată. Tot aşa cum şi tu eşti şi una, şi alta: şi Dumnezeu, şi animal.
Aş vrea să repet: profanul e sacrul, samsara e nirvana.

Prin intermediul acestor categorii... Realitatea e atât de complexă şi atât de profundă încât nu poate fi împărţită în categorii, nu poate fi delimitată în definiţii.

Nicio femeie nu e doar prostituată şi nicio femeie nu e doar o mamă divină. Iar lucrul acesta e valabil despre bărbat, în acelaşi fel.
Odată ce vezi asta, eşti eliberat de categorii, de cutii logice, de compartimente şi poţi să vezi realitatea aşa cum este.

O femeie e o fiinţă umană, aşa cum şi tu eşti o fiinţă umană.
Da, câteodată e o vrăjitoare; tot aşa cum şi tu eşti câteodată meschin, urât, oribil, la fel e şi ea. Iar câteodată ea e extaz, extaz pur. Câteodată e cel mai frumos fenomen de pe pământ, tot aşa cum şi tu eşti.

în India noi avem reprezentarea corectă, simbolul lui Kali. Probabil că aţi văzut imagini ale lui Kali sau statui ale lui Kali.
Reprezentarea ei arată cu adevărat o mare înţelegere despre femei.

Kali e pictată ca fiind neagră, neagră ca diavolul - „kali" înseamnă „negru" - şi totuşi ea e mama divină. Şi e cea mai frumoasă.
E neagră, neagră ca diavolul, dar forma ei e aceea a divinului.
Are o faţă frumoasă, un corp frumos, absolut proporţionat; dar e neagră. Şi apoi, dansează pe pieptul bărbatului ei, aproape omorându-l.
Shiva e bărbatul ei, iar ea dansează pe pieptul lui, aproape omorându-l. Şi-l şi iubeşte, îl şi iubeşte, îl şi omoară. Toate contradicţiile aduse laolaltă.

Mama îţi dă naştere, femeia îţi dă naştere şi încetul cu încetul femeia te şi omoară. Ea îţi aduce moartea mai aproape; de aici atracţia şi frica. Eşti atras de divin şi îţi e frică de diabolic.

Aşa că spui: „Văd femeile ca obiecte ale venerării şi în acelaşi timp simt poftă trupească faţă de ele."

Cele două sunt complementare. Acceptă-le. Aşa e realitatea.
Femeia e şi una, şi alta, tu eşti şi una, şi alta. Iar dacă accepţi realitatea asta contradictorie, într-o zi vei trece dincolo de ea, o vei transcende.
Există şi un element transcendental, dar elementul acela transcendental poate fi înţeles doar atunci când treci prin contradicţii.
Dacă eviţi contradicţiile nu vei ajunge niciodată la transcendental.
Treci prin ceea ce e contradictoriu şi încetul cu încetul vei deveni doar un martor al amândurora.

Cum funcţionează? Funcţionează într-un mod simplu.

Dacă crezi că eşti bun, eşti identificat cu bunul. Dacă crezi că eşti rău, eşti identificat cu răul.
Dar dacă permiţi şi răului, şi bunului să existe împreună, nu te poţi identifica cu niciunul.
Rămâi neidentificat, iar aceasta e schimbarea fundamentală, radicală. Rămâi neidentificat.
Nu poţi să-ţi dai seama cine eşti, bun sau rău, zi sau noapte, viaţă sau moarte, frumos sau urât. Nu te poţi identifica cu nimic, aşa că rămâi neidentificat.

Bunul vine şi trece, iar tu ştii că nu poţi să fii bunul, fiindcă vine răul.
Iar răul vine şi trece, iar tu ştii că nu poţi să fii nici răul, fiindcă vine bunul.
Aşadar nu poţi să fii bun şi nu poţi să fii rău; atunci cine eşti?

Eşti un martor, un martor care priveşte totul venind şi plecând, un privitor de pe înălţimea dealului.

„Sunt mulţumit să las viaţa să curgă şi îmi e frică de viitor."

Acelaşi lucru. Aceeaşi contradicţie pe foarte multe niveluri.

„Tânjesc să fiu singur şi tânjesc să fiu mereu împreună cu alţii."

La fel.

„Mă simt bizar din cauză că aceste contradicţii par toate la fel de reale şi de adevărate."

Sunt. Iar când recunoşti pentru prima dată că sunt adevărate şi reale, te simţi bizar.

Asta spun maeştrii zen: mai întâi râurile sunt râuri şi munţii sunt munţi, apoi râurile nu mai sunt râuri, iar munţii nu mai sunt munţi - bizar, confuzie, nori, totul anapoda, totul răscolit - şi apoi, într-o zi, munţii sunt iarăşi munţi şi râurile sunt iarăşi râuri, totul se aşază din nou, desigur pe un plan mai înalt, desigur pe un plan transcendent.

Va trebui să treci prin bizareria asta.
Ca să ajungi la sănătate mintală trebuie să treci prin multe nebunii.

„E ceva de înţeles sau de făcut în legătură cu ele?"

Doar de înţeles, nimic de făcut.
învăţătura mea nu e despre acţiune. Nu trebuie făcut nimic.
Doar priveşte.
Priveşte din ce în ce mai atent, priveşte în detaliu.
Priveşte nuanţa cea mai subtilă a oricărei schimbări care se produce în tine.
Priveşte totul - fără idei preconcepute, fără să judeci.

Iar privitul acela te va integra, te va face din ce în ce mai conştient.

Şi acesta este tot scopul vieţii: acela de a crea mai multă inteligenţă, de a crea mai multă conştienţă.

A patra întrebare:
Osho,
Ţi-aş putea da ceva în schimb?

Nimic, fiindcă tot asta îţi dau şi eu. Nu-ţi dau nimic şi tot nimic poţi să-mi dai şi tu înapoi.
De fapt, nu începe să te gândeşti să-mi dai ceva înapoi, fiindcă eu nu-ţi dau ţie nimic. Doar te fac conştient de lucruri pe care le ai deja. Nu-mi datorezi nimic, nici măcar un mulţumesc.
Dacă-mi mulţumeşti, e pur şi simplu un gest de generozitate din partea ta, eşti politicos şi eşti gentleman; altminteri, nu ai pentru ce. Nu-mi datorezi nimic. Nu ţi-am dat nimic şi n-am să-ţi dau nimic, şi nu se poate da nimic, prin însăşi natura lucrurilor.

De fapt, eu voi fi suficient de mulţumit dacă nu vei fi supărat pe mine.
Fiindcă eu iau multe lucruri. Nu-ţi dau nimic.

Îţi iau egoul şi nu-ţi dau nimic în schimb. Îţi iau o mie de lucruri.

Iar când ţi-au fost luate acele o mie de lucruri, deodată îţi dai seama de ceea ce a existat mereu acolo, de la început.

Am s-o spun în felul următor: eu îţi dau ceea ce ai deja şi îţi iau lucruri pe care nu le ai, dar pe care crezi că le ai.
Îţi iau lucruri care nu există, dar despre care tu crezi că există, îţi iau iluziile.
Dar nu-ţi pot da realitatea. Realitatea e ceea ce nu poate fi oferit; ea e deja acolo. Elimin iluzia, iar realitatea e acolo. Pur şi simplu te redau ţie însuţi.

Nu e nevoie să-ţi faci griji - „Ţi-aş putea da ceva în schimb?" Dacă nu eşti supărat, e suficient. Dacă poţi să mă ierţi, e suficient.
Ştiu că e foarte dificil să mă ierţi.

Acesta este cel mai mare pericol pe care un maestru şi-l ia asupra sa. E foarte dificil pentru discipoli să-l ierte, iar ei privesc mereu cu coada ochiului să-i găsească vreo vină.
Aşteaptă mereu să găsească vreo fisură, ca să poată sări asupra lui şi să-i spună: „Aşa deci, am descoperit cum stau lucrurile în realitate. Omul ăsta nu e nimic," şi încep să-l condamne de zor. E un joc foarte periculos.

Discipolii sunt mereu cu ochii în patru. Sunt ca nişte spioni, spionându-l pe maestru, să vadă dacă pot găsi ceva.

Chiar în cealaltă zi de Întrebări-Răspunsuri, când am vorbit despre Dr. Kovoor, două-trei persoane aproape că au turbat de furie împotriva mea.
Mi-au scris scrisori, întrebându-mă: „De ce ai făcut asta? E un lucru foarte ieftin!"

Iar eu vă spun întruna că ceea ce e ieftin e de preţ! Şi că banalul e profundul! Iar lumea, samsara, e nirvana! Mă auziţi sau nu?
Iar ei mi-au cerut, e aproape o revendicare, că „Trebuie să răspunzi, de ce l-ai atacat."
Nu l-am atacat; i-am atacat pe aceşti trei oameni care mi-au scris. Ce am eu de-a face cu Kovoor? El n-are să vină aici, eu n-am să mă duc acolo. Nu ne vom întâlni în niciun fel.
I-am atacat pe aceşti trei oameni şi i-am prins în capcană, sunt prinşi în capcană Le-am atacat ideea lor referitoare la mine.

Unul mi-a scris: „E de neconceput ca un om de înălţimea ta să cadă atât de jos."

Dar în primul rând, cine ţi-a spus că eu mă situez la înălţime? Tu proiectezi, iar dacă îţi sunt distruse proiecţiile, te înfurii pe mine?
Eu repet mereu, ca să mă ştiu în siguranţă, că sunt un om foarte obişnuit. Altminteri mă veţi atârna de cer. Veţi spune: „Eşti la o aşa de mare înălţime."

Dacă mă găsiţi mâncând sau dacă mă găsiţi făcând o baie... Ştiţi? în rai nu se pomeneşte de nicio baie pentru Dumnezeu. Nu se pomeneşte. Am trecut prin toate scripturile.

Ai putea să crezi că Dumnezeu se pârţâie? Imposibil.
De o aşa înălţime şi să se pârţâie? Să râgâie? Lucrurile acestea sunt bune pentru fiinţele omeneşti, nu pentru zei.

Cine ţi-a spus că sunt un om de o mare înălţime? Dar tu proiectezi.

Iar eu nu sunt atât de stupid încât să accept proiecţiile tale. Dacă vrei să proiectezi astfel de lucruri, va trebui să găseşti alţi oameni.
Asupra mea nu ai voie să proiectezi nimic. Am să arunc în permanenţă cât colo proiecţiile tale.

Nu mă aflu aici ca să-ţi împlinesc ţie vreuna dintre aşteptări. Aici e tot necazul cu mine. Ai vrea să fiu mort şi aşezat pe un tron de aur, ca atunci să mă poţi venera foarte uşor. Dar eu sunt viu.

Şi continui să fac lucrurile pe care îmi place să le fac. Nu-mi pasă ce crezi tu. Dacă eşti deranjat, e problema ta; pe mine nu mă priveşte absolut deloc. Atunci va trebui să priveşti în tine şi să găseşti căi de a nu fi deranjat.
Lucrurile acestea îţi vin în minte iar şi iar, dar tu nu vezi că ele sunt problemele tale.

Altcineva a întrebat: „De ce trebuie să plătim bani aici? Eu n-am bani", spune el, „şi vreau să stau aici."

Dar atunci cine va plăti pentru tine?
Vei avea nevoie de bani, vei avea nevoie de mâncare, vei avea nevoie de un adăpost, vei avea nevoie de haine, uneori vei fi bolnav, vei avea nevoie de spitalizare: cine va plăti pentru tine?

El crede că ashramul acesta e obsedat de bani.
Dacă celor care nu au bani li se permite să stea aici, atunci Laxmi va trebui să devină şi mai obsedată de bani fiindcă va trebui să facă rost de bani şi pentru ei.
Pentru evitarea obsesiei faţă de bani, trebuie făcut rost de bani. Sunt mulţi oameni care ar vrea să stea aici, dar cine va face rost de bani pentru ei?
Iar dacă altcineva vine cu banii pentru ei, acea persoană va cere ceva în schimb.

Cel în cauză mi-a scris: „Nici creştinii nu cer bani; nici măcar ei nu au îndrăzneala asta."

Ştiu că n-au îndrăzneala asta. Nu au nevoie de ea; au destui bani.
Vaticanul are destui bani; e partidul cel mai bogat din lume.
Dar atunci trebuie să plăteşti altfel - nu în bani, bani au - trebuie să plăteşti cu alte lucruri: trebuie să plăteşti cu libertatea ta.

Eu vreau ca aici să fiţi liberi. Nu vreau să vă stânjenesc libertatea.
Dacă vrei să stai aici fără bani, va trebui să cer unor oameni care au bani să dea bani ashramului.
Dar atunci ei vor pune nişte condiţii. Condiţiile lor vor trebui îndeplinite. Altminteri de ce şi-ar da banii lor?

Ei dau bani în schimbul a ceva. Atunci nu veţi mai fi liberi aici. Şi nu voi mai fi nici eu liber aici.
Nu voi mai putea să spun ce vreau să spun. Ei îmi vor dicta ce trebuie spus şi ce nu trebuie spus.

Nimeni nu e obsedat de bani. Dar cel care a pus întrebarea e obsedat de bani: el n-are bani şi vrea să fie aici.

Dar ce sunt banii?
Bani înseamnă doar că trebuie să plăteşti pentru tot. Mănânci: trebuie să plăteşti pentru asta. Trăieşti: trebuie să plăteşti pentru asta. Ai nevoie de haine: trebuie să plăteşti pentru asta.

Şi de ce să nu plăteşti? Atunci va trebui să plătească altcineva pentru tine. De ce să exploatezi pe altcineva? Dacă nu ai bani, atunci du-te şi câştigă bani şi întoarce- te. Tu eşti obsedat de bani! Dar tu crezi că Osho îţi cere bani. E problema ta.

Cineva a zis: „Nu înţeleg de ce trebuie să plătesc când vin să ascult discursul. Dacă trebuie să plătesc zece rupii pentru discurs, nu mă pot gândi la tine ca la Dumnezeu."

Deci preţul pentru a te gândi la mine ca la Dumnezeu e de zece rupii! Dacă nu trebuie să plătească, se va gândi la mine ca la Dumnezeu! Ce e în mintea ta? încerci să mă mituieşti? Plăteşte douăzeci de rupii şi gândeşte-te la mine ca la diavol, îmi convine de minune!
De ce să nu plăteşti? De ce-ai vrea să exploatezi?

Iar din câte îmi pot da eu seama, auzi numai atunci când plăteşti; altminteri nu auzi. Când nu trebuie să plăteşti nimic, nu e nevoie să auzi. Cu cât plăteşti mai mult, cu atât eşti mai atent - fiindcă vei rămâne fără cele zece rupii. Dacă nu asculţi, e treaba ta. Aşa că rămâi puţin atent. Ştiu că vă stă gândul la bani; cele zece rupii vă vor ţine treji.
Iar calitatea mea de dumnezeu nu e în pericol, fiindcă nu-mi pasă ce crezi tu despre mine. Nu e vorba absolut deloc despre asta. Nu m-ai făcut tu un dumnezeu. E declaraţia mea; nu e recunoaşterea ta. Dacă nimeni nu crede în mine, eu tot un dumnezeu voi fi. Dacă singur eu cred în mine, e suficient. Nu am nevoie de niciun martor. E înţelegerea mea.

Şi apoi iarăşi, în momentul în care crezi că omul ăsta e un Bhagwan, atunci va trebui să se comporte în cutare şi cutare fel. Ar trebui să se afle pe un piedestal înalt. N-ar trebui să se comporte ca o fiinţă omenească.
înseamnă că nu înţelegi conceptul meu de Bhagwan.
Conceptul meu de Bhagwan nu e că un Bhagwan e ceva special, că un Bhagwan e o fiinţă perfectă, că un Bhagwan nu aparţine lumii acesteia.
Conceptul meu de Bhagwan e că Dumnezeu e o calitate normală a existenţei. Prin simplul fapt că eşti, eşti Dumnezeu.

Nu eşti un pictor prin simplul fapt că eşti.
Ca să pictezi va trebui să deprinzi nişte abilităţi, va trebui să te duci la o şcoală de artă. Şi apoi faptul de a fi pictor va depinde de multe recunoaşteri - oamenii pot să te recunoască, pot să nu te recunoască; criticii pot să te aprecieze, pot să nu te aprecieze; o mie de lucruri.

Dacă vrei să fii muzician, simplul fapt că exişti nu e suficient ca să fii muzician. Va trebui să înveţi; e ceva ce trebuie învăţat.

Când spun Dumnezeu, vreau să spun că eşti Dumnezeu, prin simplul fapt că exişti. Nu e o specializare.

Şi atunci care e diferenţa dintre mine şi tine? Singura diferenţă este că eu îmi recunosc calitatea de dumnezeu, iar tu nu ţi-o recunoşti pe-a ta. Altminteri nu există nicio diferenţă.

Sunt la fel de imperfect cum eşti şi tu! Şi atunci care e diferenţa dintre mine şi tine?

Diferenţa e că eu mă bucur de imperfecţiune, iar tu nu te bucuri de a ta, că eu sunt cât se poate de fericit cu toate imperfecţiunile mele, iar tu nu eşti fericit cu ale tale.
Tu ai o noţiune a perfecţiunii, iar eu n-am niciuna. Eu sunt perfect în imperfecţiunile mele.
Le-am acceptat total, întru totul. Nu încerc să îmi aduc îmbunătăţiri; sunt pur şi simplu aşa cum sunt. Şi sunt fericit aşa cum sunt.

în ziua în care şi tu vei fi fericit aşa cum eşti, în ziua în care şi tu vei fi fericit cu toate imperfecţiunile tale, eşti Dumnezeu.
Eşti şi acum Dumnezeu, indiferent dacă recunoşti sau nu recunoşti acest fapt, dar ai propriile tale idei despre Dumnezeu şi apoi proiectezi ideile acelea.
Iar dacă, uneori, ele îţi sunt spulberate - şi-ţi vor fi spulberate iar şi iar, fiindcă eu nu pot să mă ţin de aşteptările tale...

Eu sunt un om liber. Trăiesc în felul în care trăiesc.
Si vezi esenţialul: eu nu aştept nimic de la tine, dar tu continui să aştepţi lucruri din partea mea.
Tot efortul meu aici este ca să te ajut să fii tu însuţi, iar tot efortul tău aici este să faci din mine ceva ce ai vrea tu să fiu. Renunţă la toată prostia asta.

De aceea spun că şi dacă mă poţi ierta, va fi suficient. Nu e nevoie să spui nici măcar un mulţumesc.

E foarte dificil să fii în siguranţă printre discipoli; de aceea am nevoie de bodyguarzi.
Fiindcă un discipol s-a „abandonat", acum se va răzbuna. Şi, desigur, dacă mi se abandonează mie, se va răzbuna pe mine. Unde altundeva să se ducă să se răzbune?
Priveşte toate aceste tendinţe prezente în tine.

Nu Kovoor, nu criticile pe care i le-am adus eu lui Kovoor te-au rănit.
Ci ideea pe care o ai tu în legătură cu mine, aşteptarea pe care o ai tu de la mine e cea care se simte rănită.
Aşa că renunţă la aşteptări, altminteri te vei simţi rănit iar şi iar - voi găsi alţi Kovoor. Câteodată, chiar dacă nu există, îi pot inventa!
Dar am să-ţi distrug toate aşteptările legate de mine, căci dacă nu poţi să renunţi la aşteptările legate de mine, cum ai putea să renunţi la aşteptările legate de tine? Va fi imposibil.

Şi toată munca mea constă dintr-un lucru simplu: a trăi o viaţă fără aşteptări, fără speranţe, a trăi o viaţă clipă de clipă, fără idealuri.

Doi oameni stăteau la taclale când au adus în discuţie numele unui prieten comun.
„Eşti prieten cu Harry?", a întrebat primul.

„Dacă suntem prieteni?" a zis celălalt. „Suntem prieteni de douăzeci de ani. Nu există nimic ce n-aş face pentru Harry şi nu există nimic ce el n-ar face pentru mine. De fapt, de douăzeci de ani am trecut amândoi prin viaţă nefăcând absolut nimic unul pentru celălalt."

Eu nu-ţi fac nimic. Te rog să nu-mi faci nici tu nimic. Dacă măcar lucrul acesta se întâmplă, va lua naştere o mare prietenie. Nu e nevoie să simţi că-mi datorezi ceva; nu-mi datorezi nimic.

A cincea întrebare:
Osho, Meher Baba a rămas tăcut în ultimii patruzeci şi cinci de ani ai vieţii sale. Te rog să comentezi asupra implicaţiilor acestui fapt.

Nu e mare lucru de spus. Pur şi simplu s-a săturat de întrebările discipolilor lui.
Şi câteodată îmi vine şi mie ideea asta în minte. Aşa că fii cu băgare de seamă.

A şasea întrebare:
Osho,
Sunt câteva cuvinte pe care le pronunţi întotdeauna greşit. De ce?

Ca să puteţi spune celorlalţi că măcar într-o privinţă e şi Osho consecvent.
Engleza mea nu e engleza englezilor; engleza mea nu e aceea a americanilor; nu e nici măcar cea a indienilor. Engleza mea e doar a mea. Aşa că trebuie s-o toleraţi. Iar eu mă împotrivesc foarte mult oricărei perfecţionări.

Iar engleza mea mi-a fost de mare ajutor. Mulţi ani am locuit în Jabalpur.
în prima zi în care am mers cu maşina către universitate, o femeie, care locuia alături, o americancă, a vrut s-o duc cu maşina. Situaţia devenea primejdioasă.
Era chiar prima zi - şi ar fi trebuit apoi s-o duc şi să-i suport pălăvrăgeala aproape o jumătate de oră zi de zi, până la universitate şi înapoi.
Auzisem expresia americană: „Pot să te las undeva?" dar am transpus-o în engleza mea şi am întrebat-o: „Pot să te arunc pe undeva?"
Şi s-a terminat! Nu mi-a mai cerut niciodată.

Odată, alta, o englezoaică, a devenit interesată de mine.

Nu ştiu ce-a văzut la mine, dar trăia aproape o fantezie. Era lector la aceeaşi universitate, la departamentul de limba engleză. Se ţinea după mine.
M-am mirat foarte mult ce văzuse la mine, fiindcă eu nu văd nimic la mine; e doar un spaţiu gol. Dar m-a ajutat engleza mea.

Ştiţi expresia...? Citisem undeva, într-un roman, că un tânăr se uită în ochii femeii sale şi-i spune că „Faţa ta, frumuseţea ta, bucuria ta, prezenţa ta fac timpul să stea în loc."
Aşa că am făcut şi eu la fel cu femeia asta.

I-am spus: „Ai o asemenea faţă că ar face ceasul să stea în loc."
Şi s-a terminat! M-a ajutat engleza mea.

Câteodată şi vouă vă va veni greu, fiindcă structura propoziţiei e a mea, iar uneori sensul pe care îl dau cuvintelor e al meu, modurile de pronunţie sunt ale mele; câteodată nici măcar nu puteţi pricepe ce spun. Asta vă ajută să rămâneţi treji.
Trebuie să mă ascultaţi cu atenţie ca să nu vă scape ce spun. Nu puteţi să mă luaţi drept sigur.

Un tip discuta cu mine despre un politician, iar eu i-am spus: „Politicianul acela e un nemernic sferic."

Omul a fost nedumerit; mi-a zis: „Am întâlnit mulţi nemernici în viaţa mea. Dar ce vrei să spui cu ‚sferic'?"

„Vreau să spun", i-am zis, „că e un nemernic din orice parte l-ai privi."

„Sferic", cuvântul îmi aparţine.

Iar engleza mea are o anumită reputaţie, şi n-am de gând s-o distrug.
O domnişorică din Fresno, aflată în vizită în San Francisco, a fost foarte entuziasmată să ia parte la o petrecere îndrăzneaţă în zona boemă a oraşului, zona numită Telegraph Hill.

O prietenă care o introducea în atmosfera locului i-a făcut semn către un cuplu pe care tânăra îl cunoştea şi i-a şoptit: „Să nu te uiţi acum, dar artiştii ăia doi trăiesc în păcat."

„în păcat, pe naiba!" a exclamat domnişorică din Fresno, „îi ştiu. Sunt Lois şi Maurice şi s-au căsătorit la Biserica Baptistă din Fresno acum cinci ani."

Tânărul cuplu a auzit-o şi imediat a tras-o deoparte. „Pentru Dumnezeu, nu spune nimănui că suntem căsătoriţi", i-a zis bărbatul, cu voce joasă şi iritat. „Ne strici reputaţia artistică."

Eu am o anumită reputaţie pentru engleza mea, hmm? N-am de gând s-o schimb sub nicio formă.

Ultima întrebare:
Osho,
Ce e pornografia şi de ce exercită ea atâta atracţie?

Pornografia e un subprodus al reprimării religioase. Tot meritul e al preoţilor.
Pornografia nu are nimic de-a face cu pornografii. Pornografia e creată, guvernată de Biserică, de reprezentanţii religioşi.
într-un stat primitiv, natural, omul nu e pornografic.

Când fiinţele omeneşti sunt în pielea goală şi bărbatul ştie corpul femeii, iar femeia ştie corpul bărbatului, nu poţi să vinzi Playboy. E imposibil. Cine-o să cumpere Playboy? Şi cine o să se uite Ia toate porcăriile alea?

Dar religiile au creat o mare profesie din pornografie. Tot meritul e al lor.
Ele au reprimat atât de mult încât mintea omului fierbe.

Bărbatul vrea să vadă corpul femeii. Nu e nimic rău în asta, o simplă dorinţă, o dorinţă omenească.
Iar femeia vrea să cunoască corpul bărbatului. O dorinţă simplă, nimic rău în legătură cu ea.

Gândiţi-vă la o lume în care pomii sunt acoperiţi cu haine.

Există oameni... Am auzit despre unele doamne engleze care îşi acoperă câinii şi pisicile cu haine. Gândiţi-vă numai, vacile şi caii şi câinii îmbrăcaţi.
Atunci vei vedea cum apare o nouă pornografie.
Cineva va publica imaginea nudă a unui pom - şi-o vei ascunde în Biblie şi te vei uita la ea!
Toată prostia asta a apărut din reprimare religioasă.

Dă omului libertate, permite-le oamenilor să fie goi.
Nu spun că ar trebui să fie în permanenţă goi, dar nuditatea ar trebui acceptată.
La plajă, la piscină, acasă... nuditatea ar trebui acceptată.
Copiii ar trebui să facă baie împreună cu mama, împreună cu tatăl, în baie. Nu e nevoie ca tatăl să încuie uşa de la baie când intră.
Copiii pot să vină şi să schimbe două vorbe cu el şi apoi să iasă. Pornografia va dispărea.

Fiecare copil vrea să ştie. „Cum arată tati?"
Fiecare copil vrea să ştie: „Cum arată mama?"

Iar aşa ceva e pur şi simplu inteligenţă, curiozitate.
Iar copilul nu poate şti cum arată mama, copilul nu poate şti cum arată tatăl; acum voi creaţi o stare de boală în mintea copilului.
Voi sunteţi cei bolnavi, iar boala se va reflecta în mintea copilului.

Nu spun să stai în pielea goală la birou sau în fabrică.
Dacă e foarte cald, e în regulă, dar nu e nevoie să stai gol, nu e cazul să devină o obsesie; dar obsesia asta continuă de a-ţi ascunde corpul e pur şi simplu urâtă.

Şi încă un lucru. Din cauza hainelor, corpurile chiar s-au urâţit, fiindcă nu vă mai pasă.
Vă pasă numai de faţă.

Dacă burta îţi creşte şi se face tot mai mare, cui îi pasă? Poţi s-o ascunzi.

Corpul vostru s-a urâţit din cauză că nu e expus; altminteri vă veţi gândi puţin: mi-a crescut prea mult burta.
Dacă o sută de oameni ar sta goi, tuturor le-ar fi ruşine, s-ar tot suci şi ar începe să se ascundă. Ceva nu e în regulă. De ce? Ei au habar doar despre faţa lor. De faţă au grijă; tot corpul e neglijat.

Asta e rău. Asta nu e bine. Nu e nici în favoarea corpului.

Orice ţară în care oamenilor li se dă puţină libertate de a fi goi devine mai frumoasă; oamenii au corpuri mai frumoase.
Nu e de mirare că americancele devin mai frumoase şi au corpuri mai frumoase.
Indiencele mai au mult de aşteptat; ele pot să-şi ascundă corpurile urâte cu foarte mare grijă în sari-uri. Sari-ul e de mare ajutor.

Nuditatea ar trebui să fie naturală, ar trebui să fie la fel de naturală cum e pentru animale, pentru arbori, pentru orice altceva. Atunci pornografia va dispărea.

Pornografia există ca un fel de masturbare mentală.
Nu ţi se permite să iubeşti femei, nu ţi se permite să iubeşti bărbaţi, nu ţi se permite să ai cât de multe contacte cu putinţă; mintea fierbe şi începe un fel de masturbare interioară.
Pornografia te ajută; ea îţi dă viziuni cu femei frumoase şi bărbaţi frumoşi la care să visezi, şi îţi dă senzaţii tari.

Soţia ta în carne şi oase nu-ţi dă senzaţii tari.
Cu soţia ta în carne şi oase devii brusc lipsit de orice urmă de viaţă. Există oameni care chiar şi când fac dragoste cu soţia îşi imaginează o altă femeie; îşi imaginează o poză din Playboy.

Pot face dragoste cu femeia lor numai când în imaginaţia lor există o altă femeie, o fantezie. Atunci simt fiorul.
Nu fac dragoste cu femeia lor, iar femeia nu face dragoste cu ei.
Ea poate să se gândească la vreun actor sau erou sau cineva.
în fiecare pat sunt patru oameni! Bineînţeles, e prea aglomerat şi nu ajungi niciodată să ai contact cu persoana adevărată; cei imaginari stau între tine şi ea.

Ar trebui să ştiţi că masturbarea - mentală sau fizică - e o perversiune. Ea nu există în natură. Homosexualitatea nu există în natură, dar în grădinile zoologice ea îşi face apariţia.

în grădinile zoologice animalele încep să se masturbeze, în grădinile zoologice animalele încep chiar să manifeste înclinaţii homosexuale.
Oriunde situaţia e nenaturală, îşi fac apariţia perversiuni nenaturale. în armată, oamenii devin homosexuali, fiindcă e un club „exclusiv pentru băieţi", nu se află nicio femeie prin preajmă.
Energiile lor înăbuşite încep să-i înnebunească; au impresia că îşi vor pierde minţile dacă nu găsesc o supapă.
în căminele de băieţi, în căminele de fete, în care nu poate intra niciun băiat, în care nu poate intra nicio fată, nu e permis accesul celuilalt sex, pornografia va fi în mod firesc foarte apreciată.
Ea va ajuta masturbarea.

Dar despre lucrurile acestea nu s-a vorbit în mod direct.

Acum mulţi vor fi ofensaţi - de ce vorbesc despre lucrurile acestea?
Eu mă aflu aici ca să limpezesc fiecare lucru, astfel ca voi să puteţi deveni tot mai naturali şi mai naturali.

Atracţia faţă de pornografie nu spune altceva decât că mintea ta e într-o stare anormală.
E cât se poate de bine să fii interesat de o femeie frumoasă, nu e nimic rău, dar să ai o imagine cu o femeie dezbrăcată şi să te exciţi privind-o e pur şi simplu stupid. Asta fac oamenii cu pornografia.

Am auzit o glumă foarte frumoasă. Ascultaţi cu atentie, să-i prindeţi tâlcul.
Un soţ avea bănuieli în privinţa soţiei sale, aşa că a angajat un detectiv particular ca să afle dacă aceasta avea sau nu un iubit.
Detectivul, un imigrant chinez, s-a întors să prezinte raportul după numai două zile. Avea braţul rupt şi nasul spart, iar capul bandajat.

„Ce s-a întâmplat?" a întrebat soţul nerăbdător. „Ai vreo dovadă?"
„Ei bine", a răspuns detectivul, „m-am ascuns lângă casa ta când ai plecat dimineaţa. După o jumătate de oră a venit un bărbat şi a pătruns în casă descuind cu o cheie.
M-am suit într-un pom ca să văd în dormitor, şi-l văd pe bărbat strângând-o în braţe şi pe ea sărutându-l.
Aşa că el se juca cu ea, iar ea se juca cu el; m-am jucat şi eu cu mine şi am căzut din pom."
Asta e pornografia.

Feriţi-vă de toate felurile de perversiuni.
Să iubeşti, e bine; să visezi la asta e urât.
De ce? Atâta vreme cât ai la dispoziţie ceva real, de ce să alegi ceva ireal?
Nici măcar realul nu satisface niciodată!
Şi-atunci cum ar putea satisface irealul?
Chiar şi realul se dovedeşte, la o analiză finală, a fi iluzoriu, deci ce să mai spunem despre iluzoriu?

Aş vrea să repet: chiar şi realul se dovedeşte într-o zi a fi ireal, deci ce să mai spunem despre ireal?

Pătrundeţi în dragostea reală şi veţi deveni atât de conştienţi într-o zi încât până şi dragostea adevărată, aşa-zisa dragoste adevărată, va dispărea.

Iar când un om e complet dincolo de sexualitate... Nu spun „încercaţi să treceţi dincolo", nu, în niciun caz, Doamne fereşte.
Când vorbesc despre faptul că un om „trece dincolo", ce vreau să spun este că atunci când un om a pătruns mai adânc în sex, în dragoste şi a descoperit şi a ajuns să ştie că nu e nimic, însăşi acea descoperire îl ridică deasupra.

începe să plutească deasupra pământului, îi cresc aripi.
Transcenderea aceea e brahmacharya, transcenderea aceea e celibat. Ea nu are nimic de-a face cu efortul tău; nu are nimic de-a face cu reprimarea.

O persoană reprimată nu poate ajunge niciodată la brahmacharya; ea va deveni pornografică.
Şi există o mie de moduri de a fi pornografic.
în vechile scripturi indiene există descrieri ale unor mari rishi care stau în meditaţie, iar femei frumoase încearcă să-i seducă, dansând în jurul lor, goale.
Iar poveştile spun că sunt trimise de Dumnezeu din ceruri ca să-i corupă din cauză că Dumnezeu din ceruri se teme că dacă ei ajung la samadhi, vor deveni concurenţi.
Dumnezeu din ceruri se teme de concurenţa lor, aşa că atunci când ei ajung tot mai aproape şi mai aproape, mai aproape de samadhi, el trimite femei frumoase să-i seducă.

Nu există Dumnezeu şi nu există femei frumoase care să vină din rai; asta e pornografie mentală.
Aceşti rishi, aceşti aşa-zişi vizionari, au reprimat atât de mult sexul încât în ultima clipă, când se apropie cu adevărat de centrul lor interior cel mai profund, sexul acela reprimat izbucneşte, explodează.

Iar în explozia aceea, propriile lor imagini, imaginile mentale... E o suită de imagini mentale, foarte colorate, atât de colorate şi care par atât de reale încât până şi ei sunt păcăliţi; au impresia că femeile sunt reale.

Du-te trei luni într-o peşteră şi fii abstinent, forţează-te să fii abstinent. După trei luni vei fi un mare vizionar - şi vei începe să vezi lucruri. :D
Asta înseamnă un mare vizionar.
Vei începe să vezi domnişoare şi apsare frumoase din ceruri, venind şi dansând în jurul tău şi seducându-te. Ele nu sunt decât imagini din mintea ta. Când eşti privat de realitate, visele tale încep să arate aproape ca o realitate. Asta e ceea ce numim halucinaţie.
Pe vremea aceea nu exista revista Playboy, aşa că acei rishi-muni trebuiau să se descurce singuri. Acum beneficiaţi de un ajutor din afară.

Dar fiţi cu băgare de seamă: chiar şi realul se dovedeşte, în cele din urmă, ireal.
Aşa că nu pătrundeţi pe tărâmul irealului.

Pătrundeţi în real, faceţi ca asta să fie o mare experienţă. Eu nu sunt împotriva lui, sunt cu totul pentru el, pătrundeţi în el, fiindcă numai pătrunzând în el, într-o zi, brahmacharya, într-o zi, pur şi simplu ieşiţi din el.

Nu că iubirea va dispărea.
De fapt, pentru prima dată iubirea va apărea, dar o cu totul altfel de iubire.
Buddha îi spune compasiune - o iubire răcoroasă, fără fierbinţeala sexuală în ea.
Fiinţa ta va deveni o binecuvântare. Simpla ta prezenţă îi va face pe oameni să-ţi simtă iubirea. Iubirea ta va cădea şi se va revărsa asupra lor. în prezenţa ta, oamenii vor începe să pătrundă în necunoscut.

Da, o mare compasiune va răsări în tine.
E aceeaşi energie sexuală, eliberată de obiectele sexuale. Nu reprimată. Eliberată. Nu reprimată forţat, ci eliberată pe calea înţelegerii.
Aceeaşi energie sexuală devine iubire, compasiune.

Iar când iubirea, compasiunea răsare, eşti împlinit.

Buddha a spus că două lucruri reprezintă ţelurile: conştienţa şi compasiunea.
Şi ambele apar din energia sexuală; ambele iau naştere din ea.
Ele sunt cele două flori, florile supreme ale energiei sexuale.

Lotusul acela aşteaptă în tine să înflorească. Nu-ţi irosi energiile.
Foloseşte-ţi energiile ca să le înţelegi, pătrunde în ele adânc, în mod meditativ, ca într-o zi lotusul să se deschidă.
Destul pentru astăzi.
- NU uita sa citesti si cartea „Compasiunea – Inflorirea Suprema a Iubirii” - https://drive.google.com/file/d/0BwC-KdNGdPLLYXI5dTVwT05Xb2M/view?usp=sharing

CAPITOLUL 9 - CEA MAI MARE MINCIUNĂ CARE EXISTĂ

Riko, o persoană oficială, i-a cerut odată lui Nansen să-i explice vechea problemă cu gâscă din sticlă.
„Dacă un om pune un boboc de gâscă intr-o sticlă", a zis Riko, „şi îi dă să mănânce până când se face mare, cum poate omul să scoată gâscă afară fără s-o omoare şi fără să spargă sticla?"
Nansen a bătut tare din palme şi a strigat: „Riko!"
„Da, maestre," a zis reprezentantul oficial, tresărind.
„Vezi", a zis Nansen, „gâscă e afară!"

Eu nu caut, eu găsesc, spune Pablo Picasso.

Iar eu vă spun: nu e nevoie să căutaţi, căci dacă veţi căuta, nu veţi găsi niciodată. Şi nu e nevoie nici să găsiţi, fiindcă dacă voi il găsiţi, el nu va fi fost găsit câtuşi de puţin.
A căuta înseamnă că adevărul nu este şi trebuie să-l cauţi.
A căuta înseamnă că adevărul e ascuns şi că trebuie să-l cauţi.

A căuta înseamnă că adevărul e departe, la mare distanţă şi că trebuie să călătoreşti pentru a-l afla.
Iar adevărul e aiciacum. Nu e nevoie de niciun pelerinaj; nu ai de mers nicăieri.
Adevărul nu e acolo şi adevărul nu e atunci.
Adevărul e aici şi acum, aşa că orice căutare înseamnă o rătăcire.

Caută şi nu vei găsi, fiindcă însăşi căutarea te face să ratezi esenţialul, să ratezi primul principiu. Efortul însuşi te face să te îndepărtezi de adevăr.

Căutarea e o dorinţă.
Odată cu dorinţa îşi face intrarea şi mintea - mintea nu e altceva decât dorinţă.
Căutarea e în viitor, iar viitorul nu există.
Adevărul e mereu prezent, mereu prezent. Adevărul e mereu acum; el nu poate fi niciodată în vreun alt fel.
Nu poţi spune despre adevăr: „Adevărul a fost" şi nu poţi spune despre adevăr: „Adevărul va fi".
Ar fi complet greşit. Adevărul este - şi e întotdeauna aşa, şi va fi întotdeauna aşa, şi a fost întotdeauna aşa.
Adevărul este.

Cum ai putea căuta ceea ce este?
Cauţi ceea ce nu este încă. Căutarea e în viitor.

Căutarea presupune acest lucru, faptul că nu e aici.

Cauţi bani, cauţi putere, cauţi prestigiu, cauţi rai; dar cum ai putea căuta adevărul?

De aceea, aş vrea să repet, căutând te rătăceşti.
Căutând, devii o victimă a dorinţei.
Căutând, mintea devine predominantă.
Căutând, secundarul devine primordial, iar primordialului îi pierzi urma.

Şi spun că dacă tu îl găseşti, înseamnă că nu l-ai găsit câtuşi de puţin.

Căci dacă tu rămâi ca să-l găseşti, atunci nu poate fi adevăr.

Adevărul e găsit numai atunci când tu nu eşti.
Când adevărul este, tu nu eşti.
Nu puteţi să fiţi amândoi prezenţi.

Tu reprezinţi cea mai mare minciună care există.
Dacă tu încă eşti, atunci adevărul va continua să-ţi scape, însăşi prezenţa ta funcţionează ca o barieră.

„Eu" nu poate să-l găsească; când „eu" nu e acolo, el e găsit.

De aceea spun că afirmaţia lui Picasso e o jumătate de adevăr.
Jumătate din ea e adevărată: „Eu nu caut."

Dar jumătatea cealaltă e neadevărată, în care spune: „Eu găsesc."
Pare aproape zen, dar nu e.

O jumătate de adevăr e mai periculoasă decât o minciună evidentă, fiindcă minciuna o poţi vedea mai devreme sau mai târziu ca fiind minciună, dar jumătatea de adevăr poate continua să pretindă că e adevărul întreg; cel puţin dă impresia de adevăr.

Mulţi au fost păcăliţi de afirmaţia lui Picasso. E aproape zen: „Eu nu caut, eu găsesc."

Dacă ar fi spus: „Eu nu caut şi e găsit", ar fi fost zen.

Dacă „eu"-l rămâne, atunci adevărul va rămâne umbrit.

„Eu"-l funcţionează ca un nor, iar soarele trece în spatele lui.
„Eu"-l funcţionează ca un întuneric, ca o vale a întunericului.
„Eu"-l e foarte gălăgios, iar vocea adevărului e foarte slabă, abia auzită.
Dacă „eu"-l e acolo, bătând toba, atunci e aproape imposibil să auzi şoapta adevărului.

Da, adevărul e o şoaptă.
Îl simţi numai atunci când nu eşti absolut deloc.
În absenţa ta, el e prezent.

Aşadar doar despre asta e vorba: dacă tu eşti prezent, adevărul e absent; dacă tu eşti absent, adevărul e prezent. A fi absent e tot ce înseamnă meditaţie. A fi absent e tot ce presupune meditaţia.

Cum să devii absent?
Cum să nu fii?

Da, „a fi sau a nu fi" e întrebarea.

Şi de obicei noi hotărâm să fim.
În momentul în care hotărâm să fim, samsara.
În momentul în care hotărâm să nu fim, nirvana.
Da, aceasta este întrebarea fundamentală cu care se întâlneşte fiecare fiinţă umană: a fi sau a nu fi.

Un Buddha hotărăşte să nu fie.
Şi paradoxul e că aceia care hotărăsc să nu fie devin adevăraţi, iar aceia care hotărăsc să fie, devin o minciună.
Minciuna poate să persiste; poţi continua s-o alimentezi.

Adevărul este, doar este, este pur şi simplu.

Căutând, îl ratezi.
Căutând, ai început să te uiţi în altă parte.
Căutând, nu te uiţi aici.
Căutând, ochii tăi sunt întorşi în sus către cer.

De aceea, ori de câte ori ne gândim la Dumnezeu, ne uităm în sus către cer.

E foarte semnificativ: Dumnezeu e departe, stând în al şaptelea cer, sus.
E de făcut o călătorie lungă; doar foarte puţini oameni pot s-o facă - sfinţii, mahatmaşii, asceţii.
Numai prostii.

Dumnezeu e acolo unde eşti tu chiar în momentul ăsta! Nu în al şaptelea cer, ci înăuntrul tău.

Dar în ceea ce priveşte acele şapte ceruri, metafora acelui „şapte" e foarte frumoasă.

Dumnezeu nu e undeva în al şaptelea cer, ci e ascuns în spatele a şapte straturi de minciuni.

Există un incident foarte straniu în viaţa lui Bodhidharma, fondatorul zenului.

Se spune că Bodhidharma s-a prăbuşit de şapte ori şi s-a ridicat de opt ori, atunci când a ajuns la iluminare.

S-a prăbuşit de şapte ori şi s-a ridicat de opt ori.

Foarte semnificativ. Acelea sunt cele şapte straturi ale egoului, cele şapte straturi ale lui „eu".
Fiecare „eu" te va ajuta să te prăbuşeşti, iar dacă nu te poţi ridica de opt ori, adică dacă nu te poţi ridica cel puţin o singură dată fără ego, nu vei ajunge.

Deci nu că adevărul ar fi foarte departe. El e foarte aproape, foarte, foarte aproape.
El e în tine, el e tu, el e natura ta intrinsecă, el e dharma ta. Acela e primul principiu, dar cumva, căutând, l-ai ratat.

În căutare ai fost timp de multe vieţi. Căutător ai fost. Noncăutarea ţi-l va dezvălui.

De aceea spun: căutând, te rătăceşti. Căutând, te pierzi în vise.

Cum ai putea să-l cauţi pe Dumnezeu? Nu l-ai cunoscut.
Cum poţi să cauţi necunoscutul? Nu l-ai văzut niciodată. Cum poţi să cauţi nevăzutul?

Chiar dacă Dumnezeu îţi iese în cale, nu vei putea să-l recunoşti, fiindcă recunoaşterea e posibilă numai dacă ai mai venit în contact cu el şi înainte.

Şi n-ai mai venit în contact cu el înainte. Poate că ţi-a mai ieşit în cale de multe ori în viaţă, iar tu vei continua să treci pe lângă el deoarece cum ai putea să-l recunoşti?

E imposibil să cauţi necunoscutul.
Şi atunci ce faci? Mai întâi plăsmuieşti un vis despre necunoscut şi începi să cauţi visul.
Hindusul are un anumit vis despre Dumnezeu, mahomedanul are un alt vis, creştinul altul - dar acelea sunt toate vise.

Creştinul va ajunge la împlinirea visului său.
Aici e nenorocirea, că dacă persişti prea mult, visul tău va începe să devină aproape o realitate.
Dacă-ţi torni prea mult energia în vis, visul tău va începe să devină o realitate; îl vei transforma într-o realitate. Dar el nu e realitate; tot vis e.

Lupta dintre hinduşi, mahomedani şi creştini nu e lupta legată de realitate.
Lupta e legată de diferitele lor vise. :D

Hinduşii au o anumită idee privitoare la Dumnezeu, la fel şi ceilalţi, şi se luptă.

Ei spun: „Visul nostru e adevărat."

Când un creştin meditează profund, el ajunge să-l vadă pe Iisus.
Un jainist nu ajunge niciodată să-l vadă pe Iisus, niciodată.
Un budist nu ajunge niciodată să-l vadă pe Iisus; Iisus nu-i iese niciodată în cale.

Unui budist, Buddha îi iese în cale.
Unui jainist, Mahavira îi iese în cale.

Acestea sunt visele lor; ele sunt vise şi proiecţii şi dorinţe.
Iar dacă persişti prea mult, mintea are facultatea de a da realitate visului.

Faci asta în fiecare zi, aşa că nu e ceva foarte neobişnuit, în fiecare zi, noaptea, când adormi, visezi, iar în vis nu-ţi dai niciodată seama de faptul că visezi.

În vis pare adevărat, în vis pare real - oricât de absurd ar fi.
În vis vezi un câine mergând şi brusc câinele se face pisică, iar tu nici măcar nu te îndoieşti că aşa ceva ar fi posibil.
În vis accepţi chiar şi asta. Acceptarea ta, capacitatea ta de a crede e imensă.

Chiar şi oamenii care cred despre ei că sunt neîncrezători, oamenii care cred despre ei că sunt mari sceptici, mari logicieni, raţionalişti, chiar şi în visele lor dispare orice urmă de raţionalism şi orice urmă de îndoială.
În visele lor, ei cred lucruri absurde.
Dimineaţa, când se trezesc, sunt uimiţi, dar atunci e prea târziu.

Gândiţi-vă numai la o persoană care e în comă... Odată a fost adusă la mine o femeie care fusese nouă luni în comă. Acum gândiţi-vă, dacă ea visează timp de nouă luni, probabil că ia visele drept realităţi.
Un om poate să fie în comă timp de nouă ani sau timp de nouăzeci de ani - sau timp de nouă vieţi.
Şi atunci? Visul va părea real.

De fapt, dacă femeia asta e trezită un minut din coma ei şi se uită în jur şi apoi recade în visul ei, ce va fi mai real pentru ea, visul care a durat nouă luni sau realitatea pe care a văzut-o pentru un singur minut? Care va fi concluzia ei, dacă ar putea trage o concluzie? Concluzia ei va fi că adormise un minut şi că în timpul acela a avut un vis, apoi iarăşi visul a dispărut, iar ea s-a trezit şi realitatea ei continuă.

Cea mai mare posibilitate a minţii şi cea mai mare capacitate a minţii o reprezintă imaginaţia.
Mintea trăieşte prin imaginaţie.

În momentul în care începi să cauţi adevărul, te îndrepţi în direcţia imaginaţiei. Ce cauţi?

Zenul spune că nu e nimic de căutat, fiindcă tu nu ştii ce anume cauţi.

Aşa că dacă vei căuta, vei rata. Acesta este un punct de vedere mult superior.

Iisus spune: „Caută şi vei găsi."
O afirmaţie mult inferioară, nici nu se compară cu zenul.

Semnificativă, semnificativă pentru aceia care pornesc la drum acum, dar dacă îl urmezi pe Iisus, mai devreme sau mai târziu vei înţelege că nu căutând vei putea ajunge.
Iisus vorbea cu oameni care nu erau foarte evoluaţi, oameni care nici măcar nu începuseră să caute. El a trebuit să-i înveţe: „Caută şi vei găsi, bate şi ţi se va deschide, cere şi ţi se va da."

Iar dacă te duci la un maestru zen, el va zâmbi; va spune: „începe", fiindcă afirmaţia lui e o afirmaţie superioară.
Când ai căutat şi n-ai găsit, când te-ai luptat din greu şi nu te-ai ales cu nimic în afară de vise, atunci abordarea maestrului zen va deveni posibilă, vei putea s-o înţelegi.
Atunci el va spune: „Caută şi nu vei găsi. Acum, te rog, renunţă la căutare. Renunţă la orice căutare şi găseşte-l aiciacum!"

Dar eu nu spun că Iisus greşeşte.
Spun că e un curs pentru începători. Iar dacă nu-l urmezi pe Iisus un timp, nu vei înţelege zenul. Aşa că Iisus te va pregăti, Iisus te va ajuta.
Iisus le vorbea evreilor, care au fost una dintre rasele cele mai pământeşti din lume.

Să le vorbească în termeni de zen ar fi fost un lucru imposibil - l-ar fi omorât chiar mai repede.
Nu i-au lăsat la dispoziţie prea mult timp, n-a avut decât trei ani de preoţie.
La vârsta de treizeci de ani şi-a început lucrarea; la treizeci şi trei s-a dus.
N-au putut tolera nici măcar o afirmaţie foarte elementară despre religie. Nu era foarte rebelă, nu era foarte absurdă. Era în acord cu gândirea evreiască, dar ei tot nu i-au putut-o tolera.
Era despre lumea cealaltă. El vorbea despre lumea pe care el o numeşte împărăţia lui Dumnezeu.
Evreii au fost foarte lumeşti; în asta au reuşit ei. Sunt foarte cu picioarele pe pământ, iar omul acesta le abătea atenţia.
Ei căutau bani şi căutau putere şi prestigiu, iar omul acesta vorbea despre Dumnezeu. Iisus încerca să le îndrepte căutarea către religie. E religie de grădiniţă.

Maeştrii zen vorbesc despre afirmaţia cea mai înaltă.
Conştiinţa cea mai înaltă a Indiei a fost transplantată în China, iar conştiinţa cea mai înaltă a Chinei, taoismul, s-a întâlnit cu budismul.

Acestea sunt două dintre înfloririle cele mai de seamă ale conştiinţei umane.

Niciodată n-a mai atins umanitatea un pisc atât de înalt ca budismul, ca cel pe care l-a atins în Buddha; şi niciodată n-a mai atins ceva asemănător lui Lao Tzu.

Şi gândiţi-vă numai: zenul e un hibrid din încrucişarea taoismului cu budismul.
El reprezintă o întâlnire a lui Buddha cu Lao Tzu.
E o întâlnire a două dintre piscurile cele mai înalte. E firesc ca zenul să fie ceva încă şi mai înalt.

Zenul e mai înalt şi decât budismul, şi decât taoismul, fiindcă el cuprinde tot ceea ce aveau frumos aceste două culturi, cele mai străvechi culturi, ai căror căutători au cea mai îndelungată tradiţie din lume şi au pus în joc tot ce aveau pentru căutarea lor. Zenul e floarea cea mai pură.

De fapt, zenul nu e o floare. E esenţă, e parfum. Chiar şi o floare are ceva brut în ea, ceva de pământ.
Aşa că reţineţi, când zenul spune un lucru, trebuie înţeles la nivelul cel mai înalt, altminteri nu va exista nicio înţelegere în privinţa acelui lucru. Vei înţelege greşit.

Căutând, te rătăceşti; căutând, te pierzi în vise; căutând, te duci altundeva; adevărul e aici.
Căutând, te duci în atunci; iar adevărul e acum!
Căutând, eşti, şi căutând, eşti prea mult.

Cu cât cauţi mai mult, cu atât mai mult simţi că eşti. Cu cât devine căutarea mai grea şi mai anevoioasă, cu atât devine egoul mai puternic.

Căutând, eşti, şi căutând, eşti prea mult; şi nu există spaţiu în care adevărul să poată fi.
Tu umpli tot spaţiul fiinţei tale. Căutând, eşti închis.

N-aţi văzut întâmplându-se lucrul acesta şi în viaţa obişnuită?

Unui om i se spune deodată că i-a luat casa foc.
Porneşte în goană către casă de la birou sau de la prăvălia lui: acum nu mai poate să vadă ce se petrece în piaţă, pe stradă.
Cineva îi spune: „Salut", el nu-l aude.
Cineva vine şi se ciocneşte de el, dar el nu vede cine e şi nu-şi va aduce aminte că cineva s-a ciocnit de el.
Toată mintea lui s-a îngustat acum - îi arde casa. Mintea îi e concentrată.

A căuta înseamnă concentrare, iar la adevăr nu se ajunge niciodată prin concentrare.
La adevăr se ajunge prin meditaţie.

Iar diferenţa e vitală, diferenţa e mare. Şi trebuie să înţelegeţi diferenţa fiindcă de obicei oameni care nu ştiu nimic despre meditaţie scriu de zor cărţi în care spun că meditaţia e concentrare.
Meditaţia nu e concentrare! Meditaţia e exact starea opusă concentrării.

Atunci când te concentrezi, mintea ta e îngustată; când meditezi, mintea e lărgită.
Când te concentrezi, există un obiect asupra căruia te concentrezi; când meditezi, nu există niciun obiect.

Oamenii vin la mine şi mă întreabă: „La ce să medităm?"

Atunci ei nu întreabă despre meditaţie.
Întreabă despre concentrare atunci când vin şi-mi zic: „Nu mă pot concentra. Osho, poţi să mă ajuţi?"

Concentrare înseamnă că vrei ca mintea ta să se agaţe de ceva, vrei ca mintea ta să rămână fixată pe ceva. Concentrarea e un fel de ataşament, aşa că ori de câte ori ataşamentul tău e prezent, eşti concentrat.

Soţia ta e pe moarte, iar dacă eşti ataşat de ea, vei uita de lumea întreagă.
Acum nu mai există nimic în afară de soţia ta aflată pe patul de moarte. Vei sta lângă ea şi vei fi concentrat; mintea ta nu va mai rătăci încoace şi-ncolo.

Sau dacă conduci o maşină şi brusc vezi un accident iminent pe cale să se întâmple - un nebun vine spre tine conducând nebuneşte, iar tu vezi că acum e prea târziu, accidentul se va produce - brusc vei fi concentrat, fiindcă eşti prea ataşat de viaţă.
Toate gândurile vor dispărea.
Doar cu o clipă înainte te gândeai să te întâlneşti cu prietena ta, cu o clipă înainte te gândeai să te duci diseară la un film sau să faci cutare sau cutare lucru; brusc totul a dispărut; nu mai există niciun gând în minte, niciun obiect.
Eşti prea ataşat de viaţă. Din cauza acestui ataşament, toate celelalte obiecte au dispărut.
Eşti concentrat acum numai asupra vieţii tale; numai un singur lucru a rămas: viaţa ta.

Dostoievski a scris despre o întâmplare trăită de el.

Era tânăr şi era revoluţionar şi a fost prins de ţar împreună ai alţi douăzeci de oameni şi au fost cu toţii condamnaţi la moarte.
A venit ziua stabilită, au fost săpate şanţuri, iar ei stăteau în faţa şanţurilor în timp ce omul se pregătea să-i mitralieze. Totul era pregătit.

Chiar în apropiere, pe un turn de biserică, se află un orologiu, şi fiecare clipă trece cu repeziciune, iar viaţa e pe cale să dispară. La şase fix, vor fi împuşcaţi. E şase fără zece.

Vă imaginaţi cât de concentraţi trebuie să fi fost.

Dostoievski scrie:
„Niciodată n-am mai fost atât de concentrat în viaţa mea. Orice altceva a dispărut.
Îmi auzeam inima bubuind, îmi vedeam respiraţia pentru prima dată, îmi simţeam corpul pentru prima dată.
Nu-mi mai simţisem niciodată corpul, nu-mi mai auzisem niciodată inima, nu-mi mai văzusem niciodată respiraţia. Totul a devenit pur şi simplu concentrat - şi auzeam bătăile orologiului.
Cinci minute, patru minute, trei minute... Iar concentrarea devine tot mai mare şi mai mare şi mai mare. Un minut... Şi orice altceva a dispărut.
Când viaţa e în joc, numai la viaţă îţi mai stă mintea.
Şi atunci vine un călăreţ, în galop: ţarul i-a iertat. Sentinţa lor la moarte a fost transformată într-o sentinţă la viaţă.
Exact la ora şase, unul dintre bărbaţi a căzut în şanţ. A murit! Fără să fi fost împuşcat.
Pesemne că fusese foarte concentrat pe ideea de moarte. A murit! Nimănui nu-i venea să creadă.

Ofiţerii au dat fuga. A fost scos din şanţ, dar era mort. El a crezut că va muri; probabil că ajunsese hipnotizat de ideea de moarte.

Vine moartea, vine moartea, cincisprezece minute, vine moartea... Venea de două-trei luni; acum era din ce în ce mai aproape şi mai aproape, iar mintea a devenit concentrată. Omul a căzut şi a murit.
Un altul a strigat: „Sunt mort!" A înnebunit.
Tot restul vieţii lui avea să strige: „Sunt mort. Am murit, nu ştiţi?"
Se întâlnea cu oamenii şi le spunea: „Nu ştiţi? Am murit în ziua aia. La ora şase m-au omorât. Sunt o fantomă!"

Nici lui Dostoievski nu-i venea să creadă, fiindcă era de neimaginat ca ţarul să-i ierte.
Dar el scrie în memoriile sale că „Niciodată n-am mai fost aşa de concentrat; acela a fost un vârf ai concentrării."

Asta nu e meditaţie.

Dacă ar fi meditaţie, atunci Dostoievski s-ar fi iluminat. Asemenea pisc al concentrării?

Vi se întâmplă şi vouă.
Atunci când studiaţi pentru un examen, pe măsură ce examenele se apropie, deveniţi din ce în ce mai concentraţi.
În noaptea de dinainte de examen, mintea voastră funcţionează foarte concentrată. Odată ce examenul a trecut, mintea se relaxează din nou.

Concentrarea ţine de minte; meditaţia ţine de nonminte.

Concentrare înseamnă să-ţi torni toată energia asupra unui obiect.
Meditaţie înseamnă să nu-ţi torni energia asupra niciunui obiect, ci doar s-o laşi să se reverse în toate direcţiile.

De exemplu, dacă mă asculţi, mă poţi asculta în două moduri.

Mă poţi asculta în mod greşit: modul greşit e modul reprezentat de concentrare; poţi să rămâi tensionat, încordat.
Sau mă poţi asculta într-un mod relaxat, destins; poţi să rămâi relaxat.

Dacă asculţi într-un mod tensionat - acesta e sensul cuvântului atenţie: ‚cu tensiune, cu concentrare' - atunci nu vei asculta păsărelele cântând în pomi.
Mă vei asculta doar pe mine şi orice altceva va fi lăsat pe dinafară, pus între paranteze. Aceasta înseamnă că numai vocea aceasta minusculă care se aude aici se află între graniţele concentrării tale, iar restul existenţei e lăsat pe dinafară.

Meditaţia e exact opusul: nimic nu e lăsat pe dinafară, eşti deschis în toate direcţiile.
Mă asculţi; asculţi şi păsărelele.
Dacă vântul suflă printre pomi şi pomii încep să foşnească, vei asculta şi asta.
Şi nu va exista nicio distragere a atenţiei, reţine. Eşti atât de deschis, mă asculţi şi asculţi pasărea şi vântul, şi toate devin una.

Iar când poţi să asculţi în felul acesta, l-ai ascultat pe Dumnezeu.
Când asculţi în mod meditativ, îl asculţi pe Dumnezeu - indiferent ce asculţi, e Dumnezeu, e mesajul lui Dumnezeu.

El a ajuns la tine prin intermediul arborelui, al vântului, al păsării, al meu. El vine de pretutindeni, fiindcă el e pretutindeni. Te înconjoară.
Aşadar atunci când eşti deschis faţă de fiecare lucru care se întâmplă, faţă de tot ceea ce se întâmplă, eşti aiciacum, eşti în meditaţie. Iar starea aceasta e o stare de noncăutare.

Concentrarea face parte din căutare; când cauţi ceva devii concentrat. Când nu cauţi nimic, devii relaxat.

Când cauţi ceva şi eşti concentrat, te îndepărtezi de tine însuţi. Obiectul căutării va fi ţelul şi vei uita de tine. Săgeata conştienţei tale se va duce numai înspre obiect.

Când nu te duci nicăieri, unde vei fi? Când nu te duci nicăieri vei fi acolo unde eşti, vei fi cine eşti. Vei sta pur şi simplu în relaxare în tine însuţi.

Ashtavakra spune: „Stai în relaxare în tine însuţi şi vei dobândi totul." Fiindcă stând în relaxare în tine însuţi, vei şti cine eşti.

Aşadar nu e o chestiune de căutare.
Căutând, eşti prea mult.
Căutând, eşti cu privirea atât de aţintită către ceva încât nu vezi nimic altceva, ochii tăi nu permit întregului să intre în fiinţa ta şi atunci nu există spaţiu în care adevărul să fie.
Căutând, devii un nor şi soarele se ascunde după el.

Astfel, căutând, e noapte şi e întuneric şi e moarte.

Când nu cauţi e viaţă, viaţă veşnică, şi lumină, şi Dumnezeu, sau poţi alege orice nume preferi.
Buddha îi spune nirvana, noncăutare: ai ajuns.
De fapt, nu plecaseşi niciodată nicăieri altundeva; doar îţi imaginai.

„Spune-ne, maestre", l-a întrebat un călugăr pe Daito...
Daito a fost un mare maestru zen.

„Spune-ne, maestre, când Shakyamuni Buddha a văzut steaua de dimineaţă, ce-a văzut el?"...

În zen aceasta e legenda, că Buddha căuta şi tot căuta de şase ani şi apoi a obosit şi s-a săturat de atâta căutare şi într-o zi a renunţat şi la căutare.

Aşa cum renunţase într-o zi la regatul său, la familie, la lumea aceasta, într-o zi a renunţat şi la lumea cealaltă.
Aşa cum într-o zi îşi pierduse interesul faţă de lumea materială, a venit o zi când şi-a pierdut interesul şi faţă de lumea spirituală.
Şi aceea a fost noaptea în care a rămas relaxat în el însuşi - fiindcă nu mai era nimic de căutat.
Aşa că a dormit sub un copac, un copac bodhi, care a devenit cel mai faimos copac din lume.
S-a odihnit sub copacul bodhi, a dormit bine. Nu mai căuta nimic, aşa că nici n-a visat nimic.
Întreaga noapte a fost doar un ritm plin de pace, fără nici măcar un singur gând, căci lumea materială dispăruse, lumea spirituală dispăruse. A fost o relaxare absolută în el însuşi.

Dimineaţa, spune legenda zen, ochii lui s-au deschis.

Nu că el a deschis ochii, fiindcă nu mai era nimic de făcut acum: el nici măcar n-a deschis ochii.
Legenda zen spune că ochii s-au deschis fiindcă odihna era completă.

Vedeţi diferenţa. Poţi să deschizi tu ochii; atunci e o încordare. Poţi să închizi tu ochii; atunci e o încordare.

Când ochii se închid de la sine e odihnă; când ochii se deschid de la sine, atunci e odihnă.

Când o viaţă nu e o viaţă de faceri, ci de întâmplări, atunci e odihnă.

Ochii s-au deschis si el a văzut ultima stea a dimineţii apunând, tocmai dispărea, ultimul licăr, într-o clipă s-a făcut nevăzută, iar el s-a iluminat.
Ultima urmă a dispărut odată cu steaua care dispărea, iar el a fost cu desăvârşire gol. A fost cu desăvârşire nimeni. A devenit un spaţiu gol, un pur spaţiu gol, o conştiinţă fără conţinut.

Care e semnificaţia acestei ultime stele care dispare?
Când ochii s-au deschis, iar el a văzut ultima stea, a existat o mică concentrare, o uşoară concentrare, trebuie să fi fost la mijloc vechiul obicei, obiceiul vechi de mii de vieţi.

Pesemne că a devenit puţin încordat, o concentrare mică trebuie să-şi fi făcut apariţia.
Uitându-se la ultima stea, trebuie să fi devenit focalizat, conştiinţa lui trebuie să se fi îngustat - doar ca urmare a vechiului obicei; acum nu mai era nimic la care să se uite.
Dar atunci steaua a dispărut - era ultima stea, iar soarele avea să răsară în curând, aşa că steaua a dispărut - steaua a dispărut şi a dispărut şi ultimul obiect al concentrării.

Deodată a fost eliberat de orice concentrare, deodată a fost libertate, n-a mai existat conţinut. Ultima stea care dispărea i-a luat cu ea ultima urmă de concentrare.
El era acolo - şi nu era acolo. Era acolo pentru prima dată cu adevărat - şi nu era acolo pentm prima dată în chip de „eu", de ego.

Un căutător l-a întrebat pe maestrul Daito...
„Spune-ne, maestre, când Shakyamuni Buddha a văzut steaua de dimineaţă, ce-a văzut el?"...

De ce s-a iluminat văzând ultima stea?

Mulţi oameni au copiat asta - oamenii sunt proşti, oamenii sunt maimuţe.
Mulţi budişti stau aşezaţi, se duc chiar la Bodhgaya - vin din China, din Corea, din Japonia, din Ceylon - se duc la Bodhgaya, stau aşezaţi sub copacul Bodhi, încearcă să se odihnească toată noaptea şi se uită, probabil că se uită de multe ori, în timpul nopţii probabil că se uită să vadă dacă ultima stea mai e acolo sau a dispărut.
Şi apoi închid iarăşi ochii - e încă noapte şi sunt atât de multe stele - iar lor le e probabil frică şi probabil că stau încordaţi: vor putea să vadă ultima stea sau le va scăpa?
Trebuie să vadă ultima stea dispărând.

Odată a venit şi a stat cu mine un japonez.
L-am întrebat: „De ce-ai venit din Japonia?"

Mi-a spus: „Ca să văd ultima stea dispărând."

I-am zis: „Nu poţi să vezi şi în Japonia o ultimă stea dispărând? Acolo stelele nu se comportă la fel? Nu dispar dimineaţa? Pentru ce-ai venit aici?"

Şi mi-a zis: „Am venit ca să stau sub copacul Bodhi."

Dar orice copac e la fel de bun. Buddha nu stătea anume sub copacul acela. A fost o simplă coincidenţă, a fost ceva întâmplător. Nu căutase copacul acela. Copacul acela nu avea nimic special; era un copac la fel de obişnuit ca orice alt copac.

Poţi să stai sub orice pom şi sub orice cer şi în orice ţară, dar întrebarea nu e în ce ţară, sub care cer, sub ce stele, sub ce pom.

Întrebarea e: „A dispărut ataşamentul tău faţă de lucruri - şi ataşamentul faţă de lucrurile lumii celeilalte - sau e încă prezent?"

Acum, de fapt, tu vii să stai sub copacul Bodhi fiindcă vrei să te iluminezi.
Dorinţa. Căutarea. Ai venit ca un căutător, iar Buddha a ajuns fiindcă în noaptea aceea nu era căutător.

Şi tot aşa se petrec mereu lucrurile, iar omul continuă să imite şi să fie prost.

„Spune-ne, maestre, când Shakyamuni Buddha a văzut steaua de dimineaţă, ce-a văzut el?"

„Nimic pur, gol", a răspuns numaidecât Daito.
Şi apoi a adăugat: „Dar dacă un om are chiar şi numai un fir de praf în ochi, el se poate uita la un spaţiu gol şi vedea tot felul de lucruri imaginare."

Un fir de praf va fi de ajuns, doar un firicel de praf al dorinţei va fi de ajuns şi vei începe să vezi lucruri imaginare. Dacă vrei cu adevărat să vezi ceea ce este, atunci ochii trebuie să fie curaţi, cu desăvârşire, goi. Cu ochii aceia curaţi eşti un Buddha - cu ochii aceia goi.

Căutând, nu găseşti niciodată.
Acesta trebuie să fie un lucru fundamental pe care să-l ai mereu în minte.

Aşa că Pablo Picasso are dreptate, dar numai pe jumătate.
Iar jumătăţile de adevăr sunt chiar primejdioase. Ele se pot da drept adevăruri, drept adevăruri întregi. Asta se şi întâmplă.

Ori de câte ori calcă pe pământ un om ca Buddha, asta se întâmplă - adevărurile lui devin jumătăţi de adevăruri în minţile noastre.
O jumătate de adevăr e o reflecţie a adevărului.
O jumătate de adevăr e o umbră a adevărului, în mintea de maimuţă pe care o avem noi, în mintea noastră imitatoare, începem să imităm jumătăţi de adevăruri.
Şi trebuie înţeles un lucru. O jumătate de adevăr păcăleşte mai uşor.

Dar Pablo Picasso n-ar fi putut mai mult de-atât, fiindcă arta însăşi nu poate trece dincolo de jumătatea de adevăr.
Asta e diferenţa între artă şi religie.

Arta e lumea umbrelor, lumea reflecţiilor, lumea imaginaţiei, lumea viselor, lumea dorinţelor, lumea proiecţiilor.
Arta nu-ţi poate da întreg adevărul, dar cea mai bună artă îţi dă întotdeauna jumătate din el - şi asta în cazul artei celei mai bune.
Nu vorbesc despre arta de mâna a treia. O artă de mâna a treia e pur şi simplu o minciună, o fantezie, o ficţiune.
Dar Pablo Picasso e unul dintre cei mai mari artişti pe care i-a dat lumea. Cea mai bună artă îţi dă întotdeauna jumătate; mai mult nu e posibil prin artă.

Artistul are licăriri ale adevărului, reflectate în lumea viselor sale, în lumea imaginaţiei sale.
Artistul e un rezervor de imaginaţie, un lac de imaginaţie. În lacul acela e reflectată luna plină.

Şi uneori luna din lac arată mult mai frumos decât luna adevărată. Pe suprafaţa lucioasă, tăcută a lacului, pe suprafaţa calmă, liniştită a lacului, luna arată încă şi mai inocentă. Dar nu aceea e luna adevărată - cu toate că reflecţia îi aparţine celei adevărate.

Aceasta este diferenţa dintre mistic şi artist.
Cei mai bun artist se apropie de mistic mai mult decât oricine altcineva, dar artistul nu e un mistic. El e o umbră, umbra misticului.

William Blake sau Pablo Picasso sau Emerson sau Rabindranath, aceştia oferă reflecţii frumoase ale adevărului.
Şi chiar şi reflecţia e atât de încântătoare, ce să mai spunem despre original?

Dar dacă sari în Iac să găseşti luna, chiar şi reflecţia va dispărea.
Nu trebuie să sari în lac. Şi nu trebuie să te duci în direcţia reflecţiei. Trebuie s-o iei exact în direcţia opusă, atunci o vei găsi pe cea reală.

Artistul are ceva de mistic; el e pe cale să devină mistic într-o altă viaţă.

Misticul are toate calităţile artistului, plus altceva.

Câteodată misticii au fost artişti, în special misticii zen.
Au pictat. Au scris poeme, haiku. Au cioplit lemnul, au sculptat. Au fost mari artişti. De fapt, toţi maeştrii zen au fost oameni creativi.

Lucrul acesta trebuie de asemenea reţinut.
Atunci când ai ajuns la o stare de conştiinţă, conştiinţa ta trebuie să creeze ceva, ceva vizibil.
Trebuie să materializezi ceva din conştiinţa ta în lume, aşa încât şi lumea aceasta să devină frumoasă.

Iar oamenii care nu pot înţelege religia, măcar pot înţelege arta.
Poate că nu poţi să prinzi înţelesul Upanişadelor, dar poezia în sine a acestora te atrage, iar dacă poezia atrage, atunci adevărul îşi croieşte drum către inima ta.
Poate că nu poţi să meditezi, dar dacă cineva dansează în meditaţie profundă, dansul acela te-ar putea atrage, iar prin dans, însoţindu-l, va pătrunde în fiinţa ta şi ceva din meditaţie.

Gurdjieff pregătise un grup de dansatori şi i-a dus în multe oraşe mari ale lumii. Făcea astfel posibilă o ocazie rară.

Când dansatorii aceia meditativi au dansat în New York, oamenii au fost deodată uluiţi, nu le-a venit să creadă ce se întâmplă.
Dansatorii au creat o energie atât de meditativă, un val atât de mare de energie, încât aceia care veniseră doar ca să vadă dansul au uitat brusc cu totul de dans. Altceva li se arăta acolo, alături, o uşă s-a deschis prin intermediul dansului.

Iar Gurdjieff obişnuia să facă exerciţiul „stop".
Dansatorii dansează, un grup de douăzeci, treizeci de dansatori, şi se dezlănţuie sălbatic în dansul lor, şi deodată el strigă de alături: „Stop!"
Şi ei rămân ca nişte stane de piatră, în poziţia în care erau. Dacă o mână era ridicată, rămâne ridicată. Dacă un picior era ridicat, rămâne ridicat.

În momentul în care a spus „Stop!", ei erau într-o asemenea poziţie că au căzut cu toţii - au căzut de pe scenă, în faţa spectatorilor din sală.

Dar nici măcar o singură persoană nu s-a mişcat; au căzut cu toţii ca morţi.
Iar un bărbat care se uita, ceva înăuntrul lui de asemenea a căzut. Însuşi şocul incidentului, oamenii aceştia căzuţi de parcă ar fi fost morţi şi ceva s-a schimbat în mintea lui. A devenit unul dintre adepţii mari ai lui Gurdjieff şi a ajuns la înălţimi mari ale conştiinţei.

Uitându-te la o pictură zen vei fi surprins deoarece pictura îţi aduce ceva din omul care a pictat-o.
Dacă te uiţi la o pictură modernă, şi ea îţi aduce ceva.
Dacă te uiţi suficient de mult la o pictură modernă, vei începe să simţi că o iei puţin razna. Dacă pui prea multe picturi moderne la tine în dormitor, ai grijă, vei avea coşmaruri.
Picturile acelea vor începe să intre în visele tale. Nu poţi să te uiţi timp mai îndelungat la o pictură modernă; trebuie să pleci din faţa ei. Începi să te simţi bizar, ceva nu e bine, ceva e straniu.

Pictorul modern e nebun. El pictează din nebunia lui.

Dacă te uiţi la o pictură zen, din ea emană o tăcere, brusc ceva frumos te înconjoară.
Eşti transportat către o altă conştiinţă.
Pictura poartă ceva din atingerea maestrului. Pictura a fost creată în meditaţie profundă; pictura a fost creată de către cineva care a ajuns.

Gurdjieff spunea unei astfel de arte, „artă obiectivă".

Când cineva care a ajuns la conştiinţă creează ceva, acel ceva devine artă obiectivă.
Uitându-te la acel lucru, vei avea un licăr al maestrului.
Maestrul poate să fi murit de trei mii de ani, nu contează. Pictura, statuia, sculptura îl va reprezenta pe el, iar prin intermediul ei poţi din nou să intri în legătură cu el. Dacă ştii cum să meditezi cu un tablou, va fi mai uşor.

În aceşti douăzeci de ani, din cauza consumului prea mare de droguri a ieşit la lumină ceva rar.

Lumea clandestină a drogurilor a avut de-a face cu un fapt foarte semnificativ; ei îi spun „drogare de contact". E exact înţelesul satsangului. Am să vă explic.

O „drogare de contact" e o stare.

Cineva a luat LSD şi e drogat, iar tu chiar îl iubeşti pe bărbatul acesta sau chiar o iubeşti pe femeia aceasta, chiar ai o legătură cu persoana respectivă - bărbatul sau femeia respectivă îţi va da şi ţie starea de drogare prin prezenţa sa.
Persoana respectivă a luat LSD.
Tu doar stai lângă ea, şi o iubeşti pe acea persoană, iar prezenţa ei îţi dă starea de drogare, şi încetul cu încetul începi să simţi că LSD-ul te influenţează şi pe tine, că într- un anume fel conştiinţa sa se infiltrează în conştiinţa ta, că spaţiul tău e invadat.
Şi vei începe să te simţi drogat.
Aceasta e drogarea de contact.

Aceasta este, pe un plan diferit, şi semnificaţia satsangului.
Dacă cineva a ajuns, doar stând împreună cu acea persoană în iubire profundă, în gratitudine profundă, într-o legătură profundă, vei începe să simţi că prin ea ajunge ceva la inima ta, îţi atinge fiinţa şi eşti adus pe un cu totul alt plan, unde nu te poţi duce singur.
Eşti transportat, eşti purtat acolo.
Da, şi aceasta este o drogare de contact.

De aceea în orient noi am lăudat atât de mult satsangul, faptul de a fi în prezenţa unui maestru, de a ajunge la drogare de contact.
Şi odată ce ai început să ajungi prin intermediul cuiva, încetul cu încetul îţi poţi găsi propria cale de a ajunge.

Drogarea aceasta de contact e posibilă chiar şi după mii de ani, prin intermediul artei obiective.

Citeşte un haiku al lui Basho, un haiku mic.
Citeşte un haiku, repetă-l, cântă-l, rumegă-l, înghite-l adânc şi apoi stai în tăcere, aşteptând să ţi se dezvăluie înţelesul.
Nu te gândi la el; gândindu-te, te vei rătăci. Nu-l analiza; analizându-l, te vei îndepărta.
Meditează, fii cu el, lasă-l să fie cu tine şi deodată vei descoperi că ceva se schimbă în conştiinţa ta. Te înalţi sau pătrunzi mai în adâncime.

Un haiku foarte mic îţi poate da starea de drogare. Poţi avea trăiri aproape ca cele date de LSD, fiindcă haiku-ul poartă conştiinţa lui Basho, condensată.
Nu e poezie de rând. Nu e scrisă de un poet, nu de un artist. E creată de un maestru.
Iar maestrul a pus-o aproape ca o mantră. Dacă îi permiţi pur şi simplu să-şi răspândească înţelesul asupra fiinţei tale, parfumul asupra fiinţei tale, vei fi în starea de drogare de contact.

De aceea spun că afirmaţia lui Picasso e o jumătate de adevăr.

„Eu nu caut" e jumătatea de adevăr, iar „găsesc" e jumătatea de neadevăr, fiindcă niciodată nu e „eu"-l cel care găseşte. „
Eu"-l e bariera, norul, obstacolul. Adevărul e găsit, dar nu de către „eu".
Adevărul e găsit numai atunci când nu există „eu", când nu există nimeni care să-l găsească. Adevărul e găsit numai atunci când nu e nimeni care să-l caute şi nimeni care să-l găsească.

Acum, „eu"-l are şapte straturi, acele şapte dăţi în care a căzut Bodhidharma şi s-a ridicat iarăşi.
Şi voi veţi cădea de şapte ori înainte de a putea ajunge la iluminare.
- Primul strat îl constituie TRECUTUL: „eu" e memorie.

Pătrundeti în asta împreună cu mine cât mai adânc cu putinţă, fiindcă vă va conduce la primul principiu. Primul principiu nu poate fi spus, dar poate fi indicat, felul în care să ajungeţi la el.

Primul strat al lui „eu" constă din amintiri, din trecut.
Dacă vrei să te descotoroseşti de „eu", va trebui să te descotoroseşti de trecut.
Mulţi oameni vin la mine şi-mi spun: „Am vrea să renunţăm la egoul acesta."

Dar ei cred că egoul e un lucru noncomplex, un lucru simplu. Nu e. E foarte complex, cel mai complex. De fapt, s-ar putea ca cel care vrea să renunţe la el să fie însuşi egoul.
E foarte subtil, e foarte înşelător. Strat peste strat. Primul strat e amintirea.

Dacă vrei cu adevărat să renunţi la ego - şi acesta e singurul mod în care poţi afla adevărul; orice religie constă numai din renunţarea la aceste şapte straturi - nu trăi în amintire.

Treptat, în momentul în care te surprinzi că te pierzi în amintiri, alunecă numaidecât afară din ele. Numaidecât. Nu pierde o singură clipă.
Nu spun să te căieşti din cauza asta, nu spun să te simţi vinovat din cauza asta, nu, fiindcă aşa ceva va ţine tot de trecut.
Spun doar că în momentul în care constaţi că începi să te pierzi într-un vis legat de trecut, într-o nostalgie, în momentul în care constaţi situaţia asta, pur şi simplu alunecă afară din ea.

Nu e nevoie să lupţi cu ea.
Dacă lupţi, vei fi înfrânt.
Nu e nevoie să te înfurii din cauza asta. Dacă te înfurii, vei fi înfrânt.
Nu ai de ce s-o evaluezi în niciun fel, nici ca fiind bună, nici ca fiind rea.

Fă un singur lucru: în momentul în care constaţi că eşti în ea, alunecă afară din ea.

Iar cea care surprinde în fapt această rătăcire în amintiri e conştienţa ta. Eckhart spune că cel care constată asta e Dumnezeu, Dumnezeu dinăuntrul tău.
Fă o încercare. De fiecare dată când constaţi că amintirea planează prea mult în jurul tău, cel care face această constatare subită că „da, iarăşi sunt pierdut în amintiri", conştienţa aceea e Dumnezeu dinăuntrul tău.
Alunecă afară din amintire.

Şi spun să aluneci afară din ea fiindcă nu e nevoie să lupţi.
Luptând, vei rămâne agăţat de ea.
Luptând, va trebui să fii acolo. Ca să lupţi cu cineva trebuie să fii acolo.
Nu lupta.

Şi ai capacitatea de a aluneca afară, tot aşa cum un şarpe alunecă din pielea veche.
Continuă să aluneci mereu din amintire. Amintirea e o piele veche.
De fapt, ai alunecat deja afară din ea; ea e doar în minte, nicăieri altundeva.

- Al doilea strat constă din INCONŞTIENŢĂ.
Noi trăim aproape într-o stare de beţie. Trăim cu un minimum de conştienţă.
Continui să faci lucruri, continui să te mişti, să faci una-alta, dar nu eşti conştient.

Ai avut vreodată vreun moment de conştienţă ca să poţi vedea, compara?

De exemplu... Chiar acum! Vezi ceea ce este. Adună-te.
Fii aiciacum şi vezi ceea ce este şi vei constata cum conştienţa ta se amplifică, cum ieşi dintr-o ceaţă.
În curând vei dispărea iarăşi în ceaţă. Ceaţa aceasta te înconjoară. Câteodată ieşi din ea.
Câteodată ceva îţi penetrează ceaţa, te scoate afară.
Dar de obicei viaţa e foarte monotonă, nu există nicio surpriză, nimic nu te scoate afară.

Ori de câte ori eşti puţin mai conştient, se întâmplă multe lucruri. Dacă priveşti, vei înţelege.
O femeie frumoasă trece pe lângă tine; brusc devii mai conştient.
O pasăre în zbor, te uitai la un cer gol şi o pasăre trece în zbor...

Ramakrishna a avut primul său samadhi, primul său satori când a văzut un stol de cocori pe fundalul norilor negri.
Era mic, să fi avut treisprezece ani. Stătea pe malul lacului din satul său, cerni era înnorat, se adunau nori negri, ploaia stătea să înceapă şi deodată un stol, mulţi cocori albi pe fundalul norilor negri.
Aproape ca un fulger au apărut şi au dispărut, iar el a avut primul său samadhi.
A rămas astfel zile în şir, îmbătat de neştiut, a dansat, a cântat. Sătenii şi cei din familia lui au crezut că înnebunise. Dar el era atât de fericit.

Experienţa aceea bruscă. Ceva a pătruns ca o sabie. Ceva a fost tăiat.

Câteodată ţi se întâmplă şi ţie.
Nu ţii seama de aceste momente, fiindcă îţi e frică. Încerci să le uiţi.

Şi sunt atât de extraordinare şi sunt atât de excepţionale şi atât de rare încât chiar şi numai dacă ai vorbi despre ele şi nimeni nu te-ar crede.

Aşa că nu ţii seama de ele; te gândeşti: „Trebuie să fie o fantezie, o închipuire."

Dar într-o dimineaţă brusc lumea e frumoasă - fără niciun motiv.
Un motiv există: faptul că eşti mai conştient.

Poate că te-ai odihnit bine noaptea, ai avut un somn bun, fără multe vise, n-ai avut stomacul prea plin cu mâncare şi nici n-ai fost flămând. Cumva lucrurile au mers bine, iar dimineaţa te-ai simţit în al nouălea cer.
Nu e vorba despre altceva decât despre conştienţă.

Cu un prieten pe care nu l-ai văzut de mulţi ani, brusc devii mai conştient.
În orice experienţă care te face mai conştient, priveşte, ia seama, reţine, ca să poţi pătrunde din ce în ce mai mult în conştienţa aceea.
N-o da deoparte. N-o neglija. Trebuie hrănită şi udată, trebuie îngrijită.

- Al treilea strat al lui „eu" e AMBIŢIA,
Comparaţia cu alţii, unde mă situez, mai sus sau mai jos, sunt inferior sau superior, în faţa sau în urma altora - cine sunt eu.
Fii cu băgare de seamă: nu compara niciodată. Tu eşti tu.
Şi nu mai e nimeni ca tine, aşa că nu e posibilă comparaţia.
Şi fiecare om e atât de unic şi atât de diferit, cum ai putea compara? Renunţă la comparaţie.

Dacă te surprinzi comparându-te, renunţă imediat, atunci şi acolo. Nu e bine să porţi în minte lucrurile acestea nicio secundă în plus, altminteri ele vor lăsa urme, vor face scobituri în minte.
Nu compara niciodată.
Cineva e mai inteligent, cineva e mai frumos, cineva e mai sănătos... Nu compara. Tu eşti tu.

Şi aşa a vrut Dumnezeu să fii. Simte-te împlinit în felul în care eşti şi acceptă-te. Nu te condamna.

- Al patrulea strat al lui „eu" constă din VIITOR,
Din a te gândi mereu dinainte, ce să faci mâine sau poimâine.

Sau oamenii sunt atât de nebuni, se gândesc ce să facă în viaţa viitoare: unde să se ducă, în iad sau în rai?

Oamenii vin la mine şi mă întreabă: „Osho, ce spui despre viaţa de după moarte?"

Eu le spun: „Tu nu eşti viu nici măcar în momentul ăsta şi vorbeşti despre viaţa de după moarte? Eu nu văd nici măcar viaţă înainte de moarte."

Omul nu este!
Omul doar are impresia că este. Omul încă n-a ajuns să fie. Rareori se întâmplă să fie.
Din când în când, într-un Buddha sau într-un Bodhidharma există omul; în rest doar credeţi că sunteţi.
Şi vă gândiţi la viaţa de după moarte?
Gândiţi-vă la viaţa de după naştere!
Gândiţi-vă la viaţa de dinainte de moarte.
Gândiţi-vă la viaţa de acum. Nu vă duceţi prea mult în viitor.

Eu nu spun că dacă vrei să te duci la Bombay să nu-ţi rezervi bilet - nu asta spun.
Fiindcă există şi proşti de felul ăsta.

Odată am spus la discursul de dimineaţă: „Nu vă gândiţi la viitor", iar pe seară am primit o scrisoare.

Un prieten şi-a aruncat paşaportul în râu. „De ce să-mi fac griji? ‚Nu te gândi la viitor', aşa a zis Osho."

Eu nu asta spun.
Există o lume practică, dar aceasta nu e absolut deloc o problemă. Să porţi cu tine un paşaport nu e o problemă.

Să porţi cu tine fantezii despre viitor e o problemă.

Un paşaport nu e o povară aşa de mare.
A te gândi la ziua de mâine şi a te duce să rezervi un bilet nu e o problemă.
Acestea sunt lucruri factuale, obişnuite, practice.

Dar e primejdios să te gândeşti că mâine vei fi fericit, nu astăzi, că mâine vei iubi, nu astăzi, că mâine vei cânta, nu astăzi - fiindcă mâine nu vine niciodată.

Când va veni, va fi din nou azi, iar vechiul tău obicei va spune: „Mâine voi fi fericit."
Iar şi iar vei fi fericit mâine, şi nu vei fi fericit niciodată.

Ceea ce spun este că trebuie să renunţi la viitorul psihologic.

Viitorul obişnuit nu reprezintă deloc o problemă.

- Al cincilea strat constă din CONDIŢIONĂRI.
Ai fost condiţionat - hindus, mahomedan, jainist, budist, englez, german, indian - straturile acestea sunt acolo. Începe să renunţi la ele.

Şi de data asta, te rog, nu-ţi arunca paşaportul!
Ideile acestea din minte - că sunt german sau japonez sau chinez - sunt pur şi simplu prosteşti.

Te-ai născut doar în chip de conştiinţă pură şi vei muri în chip de conştiinţă pură, iar toate acestea sunt doar haine, formalităţi, forme, ceea ce hinduşii numesc nama-rupa, nume şi formă.
Dar nu eşti închis în ele, nu eşti cuprins în ele; eşti dincolo de ele.

- Al şaselea strat îl constituie AROGANŢA, NONSMERENIA.

Trebuie să înveţi smerenia fiindcă ea corespunde realităţii.
Noi suntem interdependenţi, şi-atunci cum am putea să fim aroganţi?

Nu poţi trăi fără aer, nu poţi trăi fără foc, nu poţi trăi fără soare, nu poţi trăi fără pomi, nu poţi trăi fără femeie, femeia fără bărbat - nu poţi trăi deloc independent.
Aşa că orice aroganţă e doar ignoranţă.
Suntem inderdependenţi, ne întrepătrundem unii pe alţii şi fiecare lucru e necesar.

Dacă soarele apune diseară şi nu mai răsare niciodată, vom muri. În zece minute vom muri.
Dacă toate pădurile vor dispărea şi pomii vor dispărea, vom muri, nu vom putea să trăim.
Noi respirăm prin intermediul pomilor, ei lucrează în continuu pentru noi, iar noi lucrăm pentru ei.
Să nu credeţi că ei sunt sclavi, iar noi stăpâni.
Nimeni nu e sclav aici şi nimeni nu e stăpân; aici fiecare e stăpân şi fiecare e sclav. Asta e smerenie.
Ei continuă să elimine oxigen pentru tine; îţi slujesc.
Iar tu continui să elimini dioxid de carbon pentru ei, ei trăiesc cu dioxid de carbon; aşa că tu le slujeşti lor.
Ei îţi slujesc, tu le slujeşti.

Fiecare dintre noi e slujitor al celorlalţi şi stăpân al celorlalţi, dar suntem cu toţii în aceeaşi barcă.
Animalele, pomii, păsările, pietrele, suntem cu toţii în aceeaşi barcă.
Existăm într-o legătură strânsă; acesta e sensul smereniei.

Nu spun să devii smerit şi să începi să fii arogant în privinţa smereniei tale şi să începi să spui că „sunt omul cel mai smerit din lume."
Aceasta va fi iarăşi aroganţă. Smerenia e o înţelegere, nu o cultivare.

- Şi ultimul strat al „eu"-lui constă din IMITĂRI.
Învăţăm să imităm - la asta mă refer când spun că suntem maimuţe.

Cineva procedează într-un fel: începem să procedăm la fel.
Cineva face ceva: începem să facem lucml respectiv, învăţăm prin imitare.

E bine pentru copii, fiindcă altfel copiii n-ar învăţa niciodată nimic, dar când aveţi de gând să vă maturizaţi, când veţi începe să nu mai imitaţi şi să vă urmaţi natura voastră?

Dacă se renunţă la aceste şapte straturi, pur şi simplu vei deveni conştient de ceea ce eşti.
Eşti Dumnezeu, aşa cum oricine altcineva e Dumnezeu.

Aceste şapte straturi sunt „sticla".

Iar acum am să vă spun această frumoasă anecdotă.
E una dintre cele mai frumoase anecdote din literatura zen, iar zenul are multe anecdote frumoase. Aceasta este printre cele de vârf. Ascultaţi-o.

„Riko, o persoană oficială, i-a cerut odată lui Nansen..."

Nansen a fost un mare maestru. Probabil că aţi mai auzit o altă poveste, probabil că v-am spus-o vreodată.
Un mare profesor a venit să-l vadă pe Nansen.
Profesorul era şeful departamentului de filozofie dintr-o universitate.

Vine şi imediat întreabă: „Crezi în Dumnezeu? Există viaţă după moarte? Are omul suflet?"

Nansen spune: „Stai. Mai întâi să-ţi fac un ceai. Eşti obosit şi transpiri. Şi nu e nicio grabă, problemele astea mai pot aştepta puţin. Să-ţi fac un ceai."
Şi-i face un ceai. Aceasta este smerenia unui maestru zen.

Aduce ceaiul. Toarnă de zor ceaiul în ceaşcă.

Ceaşca e plină şi ceaiul începe să se verse în farfurioară, apoi farfurioara se umple, iar profesorul strigă: „Ce faci? Eşti nebun? Nu mai ai loc să torni nici măcar o picătură şi tu tot torni de zor. O să înceapă să se verse pe podea!"

Iar Nansen râde şi spune: „Deci înţelegi. Mai ai şi alte întrebări?"

Profesorul întreabă: „De ce, ce vrei să spui? În ce fel răspunde asta întrebărilor mele?"

Iar Nansen spune:
„în capul tău mai e loc liber? Eu pot să-ţi dau răspunsul, dar nu e loc. Nu văd deloc spaţiu liber în capul tău. Şi eşti vigilent, foarte vigilent; poţi să vezi că atunci când ceaşca e plină, n-ar trebui să se mai toarne ceai în ea.
Du-te, te rog, şi fă curăţenie în craniul tău. Goleşte-ţi craniul şi întoarce-te!
Fiindcă întrebările astea sunt de aşa natură că răspunsul la ele nu poate fi dat decât unui craniul gol."

Nansen e un om rar.

„Riko, o persoană oficială, i-a cerut odată lui Nansen să-i explice vechea problemă cu gâscă din sticlă."
Problema e foarte veche. E un koan; îi e dată unui discipol ca el să mediteze asupra ei.
E absurdă; n-o poţi „rezolva".
Un koan e ceva ce nu poate fi rezolvat.
Reţine, nu e un puzzle. Un puzzle are o cheie; koanul nu are nicio cheie.

Un koan e un puzzle fără nicio cheie.

Nu că mai multă inteligenţă îl va rezolva.
Nu, nicio inteligenţă nu-l va rezolva vreodată. Chiar dacă îi e dat lui Dumnezeu, el nu va fi rezolvat.
E făcut în aşa fel încât să nu poată fi rezolvat. Acesta e un koan.

„Dacă un om pune un boboc de gâscă într-o sticlă", a zis Riko, „şi îi dă să mănânce până când se face mare, cum poate omul să scoată gâscă afară fără s-o omoare şi fără să spargă sticla?"

Nu sparge sticla - iar gâscă trebuie scoasă - şi nu omorî gâscă.
Acum, acestea sunt cele două condiţii care trebuiesc îndeplinite.

Koanul devine imposibil.

Sticla are un gât mic; gâscă nu poate ieşi prin el.

Fie spargi sticla, fie omori gâscă.

Poţi să omori gâscă şi s-o scoţi bucată cu bucată sau poţi să spargi sticla, iar gâscă poate să iasă din ea vie, întreagă.

Dar condiţia e ca sticla să nu fie spartă, iar gâscă să nu fie omorâtă.
Gâscă trebuie să iasă întreagă, iar sticla trebuie să rămână întreagă.

Nimic nu trebuie distrus; nu e permisă nicio distrugere.

Acum, cum ai să-l rezolvi?

Dar meditând la el, meditând la el... Într-o zi se întâmplă să sesizezi ideea.

Nu că rezolvi problema, ci deodată problema nu mai există.

- Nansen a bătut tare din palme şi a strigat: „Riko!"

„Da, maestre," a zis reprezentantul oficial, tresărind.

„Vezi", a zis Nansen, „gâscă e afară!" -

E ceva imens de frumos.
Ceea ce spune el este că gâscă n-a fost niciodată înăuntru, că gâscă a fost întotdeauna afară.

Ce anume spune el în momentul în care a zis: „Riko!"?

Ce s-a întâmplat? Acele şapte straturi ale egoului au dispărut, iar Riko a devenit conştient.
Strigătul a fost atât de brusc, sunetul a fost atât de neaşteptat. El aştepta un răspuns filozofic.

De aceea câteodată un maestru zen te va lovi în cap sau te va arunca pe geam sau va sări pe tine sau te va ameninţa că te omoară: el va face ceva pentru ca tu să treci imediat dincolo de acele şapte straturi ale egoului, iar conştienţa ta, care e centrul a tot, să devină vigilentă.
Te face vigilent.

Acum, să strigi „Riko!" atât de brusc, fără niciun motiv - el adusese un mic puzzle spre a fi rezolvat, iar maestrul ăsta strigă deodată: „Riko!" - nu poate vedea legătura.

Şi tocmai asta e cheia. El nu poate să vadă legătura, strigătul îl face să tresară, iar el spune: „Da, maestre."

„Vezi," zice Nansen, „gâscă e afară!"

Acele şapte straturi ale sticlei sunt străpunse.

„Da, maestre" - în momentul acela, Riko era conştiinţă pură, fără niciun strat.

În momentul acela, Riko nu era corpul. În momentul acela, Riko nu era mintea.
În momentul acela, Riko era doar conştienţă. În momentul acela, Riko nu era amintirea trecutului.
În momentul acela, Riko nu era viitorul, dorinţa. În momentul acela, el nu făcea comparaţie între el şi altcineva.
În momentul acela, el nu era budist sau mahomedan sau hindus.
În momentul acela, el nu era japonez sau indian.

În momentul acela, când maestrul a strigat „Riko!", el era doar conştienţă, fără niciun conţinut, fără nicio condiţionare.
În momentul acela, el nu era tânăr, bătrân.
În momentul acela, el nu era frumos, urât.
În momentul acela, el nu era prost, inteligent.

Toate straturile au dispărut.

În momentul acela, el era doar o flacără a conştienţei.

La asta se referă maestrul atunci când spune: ***„Vezi, gâscă e afară - şi n-am spart sticla, nici măcar n-am atins sticla."***

Sticla înseamnă egoul, acele şapte straturi. „N-am spart sticla, e acolo, şi n-am omorât gâscă. Iar gâscă e afară. "

În lume există trei tipuri de religii.

- Unul care va distruge sticla.
Atunci devii foarte vulnerabil, atunci devii foarte nesigur, atunci un mare tremur apare în tine, atunci e foarte posibil să înnebuneşti.
Genul acesta de lucruri se întâmplă de multe ori în India.
Există metode care pot distruge sticla, metode mai uşoare. Ele distrug sticla, iar gâscă e afară; dar atunci gâscă nu are sălaş, nu are adăpost; atunci e foarte posibil ca omul să înnebunească.
Iar în India mulţi oameni, tot căutând şi căutând, lucrând în direcţia necunoscutului, înnebunesc.

Când necunoscutul vine în ei, ei nu au protecţie.

Reţine, ai nevoie de protecţie chiar şi împotriva lui Dumnezeu, fiindcă Dumnezeu poate fi prea mult, prea brusc.
Acele elemente de protecţie nu trebuiesc distruse; practic, ele trebuie să rămână acolo.

Gândeşte-te la un om care nu are ego. Casa îi ia foc: el nu va fugi. La ce bun? „Eu nu sunt. Focul nu mă poate arde, fiindcă eu nu sunt."

Gândeşte-te la un om care nu are ego şi care stă în mijlocul drumului; vine un autobuz, iar şoferul claxonează şi claxonează, iar el nu se clinteşte. El e sufletul nemuritor, el nu e egoul.

Starea aceasta poate fi periculoasă. Se întâmplă dacă distrugi sticla.

Zen spune să nu distrugi sticla.
Foloseşte-o când e nevoie de ea.

Ori de câte ori simţi nevoia de protecţie, gâscă pur şi simplu intră în sticlă. Câteodată ai nevoie de odihnă, câteodată sticla e şi ea folositoare.
I se pot da o mie de întrebuinţări.

Egoul poate fi folosit dacă ştii că nu eşti egoul. Atunci egoul nu te poate folosi, tu îl poţi folosi.

Şi există metode care vor cruţa sticla şi vor omorî gâscă - există metode autodistructive - astfel că vei deveni din ce în ce mai inconştient.

La asta mă refer când spun că omori gâscă: devii din ce în ce mai inconştient.

Drogurile pot face asta. Drogurile sunt folosite în India de mii de ani.
Ele pot omorî gâscă.
Sticla rămâne protejată, dar gâscă e omorâtă.
Dacă introduci substanţe chimice străine în fiinţa ta şi natura ta nu e gata să le absoarbă, încetul cu încetul vei omorî gâscă, conştienţa ta se va duce pe apa sâmbetei, ai putea cădea în comă.

Prima posibilitate, dacă sticla e spartă şi aruncată; ai putea înnebuni.
A doua posibilitate, dacă gâscă e omorâtă sau aproape omorâtă: vei deveni atât de inconştient încât vei deveni un zombi. Se găsesc zombi. În multe mănăstiri sunt zombi, a căror gâscă a fost omorâtă sau cel puţin drogată. Şi există nebuni, maniaci.

Zenul spune să eviţi ambele tipuri. Sticla trebuie să rămână, iar gâscă trebuie să iasă afară. Aceasta este o mare sinteză.

„Da, maestre," a zis reprezentantul oficial, tresărind.
„Vezi", a zis Nansen, „gâscă e afară!"

Trebuie să fi fost un moment de mare descoperire pentru Riko.
Pesemne că a văzut că: „Da, e afară." E pe deplin conştient.
Tertipul a dat rezultate, procedeul a dat rezultate, strigatul şi bătutul din palme au dat rezultate.

De fapt, Riko trebuie că era chiar la graniţă, altminteri strigatul n-ar fi avut efect. Poţi să tot strigi. Bătutul din palme n-ar avea efect. Dar omul trebuie că era chiar la graniţă. Doar o mică împinsătură şi a sărit peste obstacol.

Meditaţi asupra acestui lucru.
Aceasta este calea de a ajunge la primul principiu: să ştii că gâscă poate fi afară fără să fie distrusă sticla, că poţi fi Dumnezeu fără să-ţi distrugi umanitatea, că poţi fi Dumnezeu fără să-ţi distrugi calitatea de om de rând.

Un discipol al Graţiei Sale Divine Prabhupad a venit să mă vadă. Prabhupad e fondatorul mişcării Conştiinţa lui Krishna.
Fireşte, ca să-mi arate respect, el mi s-a adresat şi mie cu Graţia Sa Divină.
I-am spus: „Nu-mi spune aşa; mie spune-mi,Banalitatea Sa Divină'."

Banalul e extraordinarul.
Banalul nu trebuie distrus.
Odată pus în slujba extraordinarului, banalul e frumos, e imens de frumos.

Aş vrea să repet: banalul e profundul, samsara e nirvana.

Indiferent cum eşti, nu e nimic rău în felul în care eşti.
Doar că lipseşte ceva. Nu e nimic rău!
Ceva lipseşte, atâta tot. Trebuie furnizată veriga lipsă, iar odată ce e adăugată aceasta, tot ceea ce ai devine divin.

Iubirea nu trebuie distrusă, trebuie doar să i se adauge conştientă.

Relaţia nu trebuie distrusă, trebuie doar să i se adauge meditaţie.

Nu e nevoie să părăseşti piaţa, nu e nevoie să te duci în nicio peşteră şi nici în Himalaya, trebuie doar ca Dumnezeu să fie chemat acolo, în piaţă.

Sticla e frumoasă, nu e nimic rău în ea.
Trebuie doar să înveţi că poţi să ieşi din ea ori de câte ori vrei şi că poţi să intri în ea ori de câte ori vrei, după cum îţi face plăcere.

E aproape ca o casă.
Când îţi e prea frig în casă, când simţi că îngheţi, ieşi afară sub ceruli liber, sub razele soarelui, ca să te încălzeşti.
Apoi ţi se face prea cald şi începi să transpiri; intri în casă. Eşti liber.
Aceeaşi uşă te aduce afară, aceeaşi uşă te aduce înăuntru, iar casa nu îţi e duşman.

Dar dacă nu poţi să ieşi din casă, atunci ceva nu e bine.
Nu e nevoie să părăseşti casa, nu e nevoie să renunţi la proprietatea asupra casei.

E nevoie de un singur lucru: în casă să devii un sannyasin, în lume să rămâi în aşa fel încât lumea să nu fie în tine.

Vezi, gâscă e afară.

De fapt, gâscă a fost mereu afară, e nevoie doar de o recunoaştere a acestui lucru.

Destul pentru azi.

CAPITOLUL 10 - A PLECA UNDEVA ÎNSEAMNĂ A TE RĂTĂCI

Prima întrebare:
Osho, există momente în care simt că nu mai am nicio speranţă, fără să mă simt disperat, în care recunosc faptul că „eu"-l a luptat destul şi că nu mai poate fi de ajutor.
Totuşi, sub aceste straturi de moment persistă acea unică năzuinţă: să ajung să fiu adevărata mea natură, să cunosc adevărul şi să-l trăiesc în lume.
Mintea mea consideră, cu automulţumire, năzuinţa aceasta drept o sete autentică, sinceră. Însă eu am bănuiala că nu e decât un mod de a-mi ascunde simpla lăcomie.

Da, Gunakar, e un mod de a ascunde lăcomia.
Şi nu numai asta, e un mod de a evita realitatea. Nu e o sete de realitate, e un mod de a fugi de realitate.
Orice lăcomie, orice dorinţă e o fugă de realitate.

Dorinţa e îndreptată către ceea ce nu este. Cu ceea ce este deja prezent nu ai de ce să fii lacom, nu ai de ce să nutreşti dorinţă faţă de ceea ce există deja.
Există, indiferent dacă tu doreşti sau nu.
Dorind, vei rata realitatea, fiindcă vei crea un nor în jurul tău.

În felul acesta mintea continuă să joace jocuri. Ea poate juca jocul şi în numele realităţii, în numele lui Dumnezeu, în numele iluminării, al nirvanei.

Un lucru trebuie întotdeauna reţinut, anume că nu trebuie să devii real, ci eşti real.
Ceea ce eşti tu reprezintă realitatea.

Gunakar a zis: „o singură năzuinţă persistă, aceea de a ajunge să fiu adevărata mea natură."

Dar atunci tu cine eşti? Tu eşti adevărata ta natură.
Ce altceva ai putea fi? Cum altfel ai putea fi?
Nu există cale de a te îndepărta de realitatea ta. Nu există cale de a merge împotriva ei. Nu există cale de a fi altceva în afară de ea.

Dar poţi să uiţi de ea. Poţi să începi să cauţi în vreo altă direcţie. Tot ce e posibil e să uiţi. Nu poţi să pierzi contactul cu realitatea; poţi doar să uiţi de ea. Poţi începe să te uiţi într-o altă direcţie. Poţi s-o dai la spate. Poţi să-ţi fereşti privirea. Poţi să pretinzi că nu eşti realitatea.
Primul lucru: tu eşti realitatea. Indiferent ce eşti, e realitatea ta. La ea nu trebuie să ajungi, ea e deja acolo. A avut deja loc.

Nirvana nu e undeva în viitor.
Ori e acum, ori niciodată. A o căuta înseamnă a o rata. Dacă vrei s-o găseşti, n-o căuta. Doar fii aiciacum.

Iar când spun că doar să fii aiciacum, nu face din asta o dorinţă.
Nu începe să întrebi cum să fii aici şi acum. Nu începe să planifici că „trebuie să muncesc din greu ca să fiu aici şi acum." Te-ai îndepărtat; acel „cum" te duce departe.
Tu eşti adevărata ta natură.

Aceasta este marea declaraţie a zenului.

Alte religii spun că trebuie să-l găseşti pe Dumnezeu.
Zen spune că eşti Dumnezeu.

Alte religii spun că lungă e călătoria.
Zen spune că nu se pune problema de nicio călătorie. Eşti deja acolo!
Poate că eşti adormit buştean, sforăi, dar eşti acolo. Obiectivul e acolo unde eşti tu. Tu eşti obiectivul, tu eşti ţinta.

Vrei să „cunoşti adevărul şi să-l trăieşti în lume".

Asta faci deja. Când bei ceai, trăieşti adevărul. Când vorbeşti cu un prieten, trăieşti adevărul. Când te duci la o plimbare de dimineaţă, trăieşti adevărul. Chiar şi când te înfurii trăieşti adevărul.
Cum ar putea fi altfel?
Ordinarul e extraordinarul, iar banalul e profundul. Samsara e nirvana.
E doar o chestiune de aducere aminte.

„...să ajung să fiu adevărata mea natură, să cunosc adevărul şi să-l trăiesc în lume."

Asta şi faci. Doar că mintea continuă să joace un joc.
Mintea spune că lucrurile ar putea sta mai bine.
Mintea spune că vieţii i se pot aduce îmbunătăţiri.
Mintea spune că trebuie să existe mai mult de-atât, că sigur îţi scapă ceva - caută, explorează, fă ceva.

Asta e lăcomie, iar lăcomia e atât de subtilă încât se poate ascunde într-un milion de feluri. Poate chiar începe să încerce a nu mai fi lacomă.

Acum, ascultându-mă pe mine, mintea ta va spune: „Aşa e. De-acum nu mai trebuie să fiu lacomă deloc fiindcă lăcomia e cea care îmi distruge viaţa. Aşa că trebuie să scap de lăcomie."
Lăcomia a revenit, pe uşa din spate.

„S-a întâmplat pe vremuri, în inima pădurii", a început bătrânul Herman, călăuza. „îmi croiam drum cu greu, văzându-mi de treaba mea, când deodată un urs imens s-a furişat în spatele meu. Mi-a ţintuit braţele de o parte şi de alta şi a început să mă strângă de nu mai puteam să răsuflu.
Puşca mi-a căzut din mâini. Ursul s-a aplecat, a luat de jos puşca şi m-a împuns cu ţeava în spinare."

„Şi tu ce-ai făcut?" l-a întrebat novicele, cu răsuflarea tăiată.

Bătrânul Herman a suspinat. „Ce puteam să fac? I-am luat fata de nevastă."

Dar ori că e ursul, ori că e fiică-sa, nu e nicio diferenţă. E acelaşi lucru.

Fii conştient de căile lăcomiei, atât numai. Nu încerca să scapi de ea. Nu încerca să faci nimic. Doar fii conştient de felul în care lăcomia îmbracă o mie de forme. Priveşte. Nu e nicio grabă.

Şi nu pierzi nimic. În orice moment trăieşti adevărul.

Nu ai cum să-l pierzi, prin însăşi natura lucrurilor. Toţi suntem învingători. Aici nimeni nu poate pierde. Dumnezeu a pus lucrurile la cale în aşa fel.
De aceea misticii spun că aceasta este lumea cea mai perfectă. Dumnezeu a pus lucrurile la cale în aşa fel încât cu toţii câştigăm, nimeni nu pierde. Fiecare dintre noi e victorios, nimeni nu e înfrânt vreodată.
Chiar şi în înfrângerea ta e victorie şi nici când crezi că eşti pierdut, nu eşti pierdut. E doar un vis. În ziua în care te trezeşti vei descoperi că n-ai fost niciodată afară din casă, ai fost mereu acolo.

Singurul lucru e să devii din ce în ce mai vigilent. Doar priveşte.
Vezi lăcomia răsărind sub o formă sau alta, priveşte.
Nu încerca s-o opreşti, alminteri va apărea sub o altă formă. Ar putea alege exact forma opusă, ca să te poată păcăli.
Nu face nimic în privinţa ei, altfel va găsi o altă cale prin care să se manifeste.
Nu e nevoie să lupţi cu ea. Doar priveşte-o, las-o să fie. Priveşte-o. Vezi-o goală, priveşte prin straturile ei.

Conştienţa funcţionează precum razele X. Ea vede prin straturile lucrurilor, iar vederea aceea înseamnă ea însăşi libertate. Dacă ai văzut lăcomia în totalitate, prin însuşi faptul că o vezi, lăcomia dispare. Nu că o faci tu să dispară. Dispare ea.
Când îţi îndrepţi privirea asupra ei, e de negăsit. În lumina aceea, întunericul acela dispare. Brusc eşti eliberat de lăcomie.
Iar când eşti eliberat de lăcomie, ştii că n-ai plecat niciodată de-acasă, că ai fost mereu acolo.
N-ai plecat niciodată din Dumnezeu.

Adam n-a fost niciodată izgonit din grădina Edenului. El încă trăieşte acolo; doar visează că a fost izgonit.
Aceasta este interpretarea pe care o dă zenul povestirii biblice.

Probabil că v-am dat o mie de interpretări ale povestirii. Povestea e foarte frumoasă.

Zenul spune că Adam trăieşte în continuare în grădina Edenului.
Viclenia şarpelui nu l-a făcut să cadă în păcat. Viclenia şarpelui doar l-a făcut să cadă într-un vis.
Iar Dumnezeu nu l-a izgonit.

Cum poate Dumnezeu să te izgonească? Şi unde te-ar putea el izgoni? Grădina lui e peste tot.
Unde te vei duce? Oriunde te vei duce, va fi grădina lui, aşadar unde te-ar putea izgoni?
Şi cum ar putea Dumnezeu să izgonească?
Izgonindu-l pe Adam, Dumnezeu se izgoneşte pe sine, izgoneşte o parte din el însuşi. Se va dezalcătui. Nu, nu e cu putinţă.

Atunci ce s-a întâmplat? Adam a adormit.
Mâncând fructul pomului cunoaşterii, Adam a adormit şi visează că Dumnezeu e foarte furios.
Totul e doar în visul lui. Totul e în mintea lui. E la mijloc sentimentul lui de vinovăţie.
El are în cap că „am încălcat regula", că „promisesem şi mi-am încălcat promisiunea."
Acum tremură şi se simte vinovat, iar în somn sentimentul de vinovăţie îl face să viseze că Dumnezeu e foarte furios.
El îşi proiectează vinovăţia asupra lui Dumnezeu. Sentimentul lui de vinovăţie se transformă, în mintea lui, în furia lui Dumnezeu. Fireşte că Dumnezeu trebuie să fie foarte furios şi îl izgoneşte, l-a izgonit. Porţile s-au închis, iar Adam e aruncat în lume.

Dar nu e decât un vis. În momentul în care Adam se trezeşte, el va râde. Va râde în hohote. Se va rostogoli pe jos de râs. I se va zgudui burta de râs, fiindcă va vedea absurditatea situaţiei: nu fusese niciodată dat afară.

N-aţi avut vise de felul acesta?
Într-un vis eşti omorât, iar în momentul acela în care eşti ucis, poţi tu să te îndoieşti de ceea ce se întâmplă? E cât se poate de real. Ţipi, strigi, iar din cauza ţipătului şi a strigătului redevii conştient. Visul se risipeşte.

Chiar şi după terminarea visului inima îţi bubuie încă, respiraţia îţi e haotică, mâinile îţi tremură.
Ştii acum că a fost un vis, un coşmar, stai în patul tău şi nu e nimeni acolo decât biata ta soţie care doarme lângă tine - nici urmă de criminal - uşile sunt închise, peste tot domneşte tăcerea, n-a fost nimeni în cameră, nimeni nu căuta să te omoare, dar tot mai tremuri.
Frica a fost atât de adâncă, ideea că vei fi omorât a pătruns atât de adânc în tine încât chiar şi atunci când eşti treaz, puţin fum tot mai rămâne.
Dar acum ştii că n-ai ieşit niciodată din cameră si că nimeni n-a încercat să te omoare, că nu e nimeni.

Asta e ceea ce vă spun. Sunteţi în continuare în grădina Edenului. Dumnezeu nu v-a izgonit. Doar aţi adormit.

Iar munca unui maestru este să vă aducă înapoi.
Înapoi nu de undeva, ci doar din somn.
Înapoi la conştienţă.

A doua întrebare:
„Osho, De ce vorbeşti numai discipolilor tăi? De ce nu mulţimilor?”

Există o frumoasă zicală zen. O voi spune în chip de răspuns.
„Îmi cânt cântecele cu acela care le înţelege. Îmi beau vinul cu prietenii care mă cunosc bine."

A treia întrebare:
„Osho,
Sună totul minunat, e rostit cum nu se poate mai perfect. Dar ce naiba faci între timp?”

Ţi-a scăpat esenţialul. N-ai înţeles ceea ce ţi s-a spus. N-ai auzit. Din nou lăcomia a devenit un obstacol. Când mă asculţi, mă asculţi prin prisma lăcomiei.
Când mă asculţi, dacă vorbesc despre iluminare şi despre bucuria pe care o aduce ea, devii lacom.

Începi să te gândeşti: „Când am să mă iluminez?"

De aceea spui că e minunat - sună totul minunat, „e rostit cum nu se poate mai perfect".

Acum, lăcomia asta dă naştere unei probleme. Faci din tot ceea ce spun eu un obiectiv de atins. Bineînţeles, obiectivul e departe.

Există o distanţă între tine şi obiectiv, iar distanţa trebuie parcursă, aşa că apare a doua întrebare: „Ce naiba faci între timp?"

Dar nu există niciun între timp.
Eu nu vorbesc despre obiectiv; eu vorbesc despre cale. Şi nu spun nimic despre viitor sau despre ce va fi după viaţa asta; eu spun ceva despre momentul acesta, exact momentul acesta! Acesta e momentul!

Tu gândeşti în termeni de mâine. Eu vorbesc despre astăzi.

Iisus le spune discipolilor săi:
„Uitaţi-vă la crinii frumoşi de pe câmp. Ei nu se gândesc la ziua de mâine, nu se ostenesc, nu trudesc. Uitaţi-vă la florile acestea frumoase. Ele sunt aici- acum. Nici Solomon înveşmântat în hainele lui scumpe nu era atât de frumos. Uitaţi-vă la aceşti crini din câmp."

Eu vorbesc despre momentul acesta.

Ce vrei să spui cu „între timp?"

Nu există între timp. Acesta e momentul! Păsările acestea, cucul acesta, pomii aceştia, tu şi cu mine: momentul acesta. Acesta e momentul nirvanei.

Dar tu începi să gândeşti în termeni de dorinţă.

Spui: „Sună minunat."

De fapt, un lucru care ar fi putut să-ţi dezlănţuie celebrarea devine o dorinţă, iar prin intermediul dorinţei începi să te simţi trist din cauză că obiectivul e îndepărtat.

Cucul cântă chiar acum. Iar pomii au înflorit chiar acum. Totul e frumos în momentul acesta. Nu va fi niciodată mai frumos. N-a fost niciodată mai puţin frumos.

Fiecare moment e perfect.
Dar tu începi să te gândeşti la ziua de mâine. Atunci toată gloria e acolo, undeva departe de tine, iar aici eşti o făptură nefericită, care plânge şi suspină după obiectiv.

Tu creezi acel între timp.

Eu nu vorbesc despre un între timp. Eu nu vorbesc despre timp deloc, deci ce să mai spunem despre între timp?
Eu vorbesc despre clipa veşnică, despre veşnicie. Tu introduci timpul.
Mintea introduce întotdeauna timpul. Timpul este o facultate a minţii.

Mintea nu poate să fie aiciacum.

Mintea spune: „Aşa. Adună tot, tot ceea ce spune Osho. Adună. Într-o zi vom pune în practică toate astea şi într-o zi vom ajunge la starea aceasta de buddha. Sună minunat." :D

Şi-atunci nefericirea, şi-atunci tristeţea. Atunci vei rămâne nefericit toată viaţa. Starea aceasta de buddha nu va avea niciodată- loc, fiindcă ai ratat-o de la bun început.

Ai devenit atât de nefericit încât nu mă poţi crede când spun că celebrarea e posibilă chiar acum.

Spui: „Mai întâi trebuie să te pregăteşti. Mai întâi trebuie să devii aşa şi pe dincolo. Mai întâi trebuie să meditezi. Mai întâi trebuie să devii un mare sfânt. Mai întâi trebuie să devii virtuos."

Mintea ta a fost profund condiţionată în acest sens încă din copilărie.
Părinţii, profesorii, şcolile, universităţile, preoţii, politicianul, cu toţii te-au învăţat: „Pregăteşte-te. Pregăteşte-te; în viitor se va întâmpla ceva."

Şi te tot pregăteşti - iar într-o zi pur şi simplu mori, tot pregătindu-te.
Acel ceva nu ajunge să se întâmple niciodată.

Când erai mic, îţi spuneau: „Aşteaptă, mai întâi să creşti, să studiezi. Du-te la universitate, întoarce-te acasă."
Plin de emoţie, te duci la universitate şi suporţi fel şi fel de torturi acolo, în speranţa că n-o să dureze la nesfârşit, în speranţa că acum te pregăteşti.

Nu ştii pentru ce, pentru ce anume te pregăteşti.
Să asculţi cucul ăsta care cântă?
Să priveşti o pasăre în zbor?
Să vezi noaptea o lună plină?
Să ţii de mână un prieten?
Să iubeşti?
Pentru ce? Fiindcă toate astea sunt posibile chiar acum.

Te duci la universitate, treci printr-o mie de închisori; când te întorci acasă eşti distrus.

Foarte rar se întâmplă, foarte norocoşi sunt aceia care se întorc de la universitate fără să fi fost distruşi de sistemul de educaţie.

Apoi vii acasă.
Atunci tatăl spune:
„Acum găseşte-ţi un serviciu - şi pregăteşte-te.
Căsătoreşte-te şi pregăteşte- te. După aceea totul va fi frumos."

Şi citeşti romane şi te duci la cinema şi vezi filmul, iar odată căsătoria înfăptuită, povestea spune: „
Au trăit fericiţi până la adânci bătrâneţi."

Ai văzut pe cineva să trăiască fericit după căsătorie?
Dar circulă poveştile de felul acesta şi-ţi condiţionează mintea: pregăteşte-te.

Aşa că într-o zi îţi găseşti un serviciu.
O altă umilinţă, într-o zi te căsătoreşti; o altă distragere a atenţiei de la momentul prezent.

Şi tot aşa, mereu. Şi simţi că în continuare îţi scapă, că încă nu se întâmplă, aşa că ţi se spune:
„Cum să se întâmple dacă n-ai un copil?"

Corect. Aşa că pregăteşte-te, fă un copil. Şi tot aşa mai departe.

Într-un final recunoşti că ţi-ai irosit întreaga viaţă.

Eu nu spun să nu te duci la universitate, nu spun să nu te căsătoreşti, nu spun să nu-ţi iei un serviciu.

Te rog, nu mă înţelege greşit.

Ceea ce spun este: pentru fericire nu te pregăti, ea e deja prezentă.
Du-te la universitate. Bucură-te.
Ia-ţi un serviciu, dar bucură-te de el.
Nu acestea te vor conduce la fericire.

Fiecare moment e un scop în sine; el nu trebuie transformat într-un mijloc către altceva.

Iubeşte şi bucură- te să iubeşti.
Nu te gândi că vei fi fericit în timp, după ce te căsătoreşti.
Căsătoreşte-te şi fii fericit.

Nu te gândi că atunci când vei avea un copil şi vei fi mamă sau tată, atunci vei fi fericit.
Nu i-ai văzut pe mama şi pe tatăl tău? Şi-atunci ce speri?
Nu aştepta şi nu mai tot amâna.

Cea mai mare calamitate care a lovit umanitatea este amânarea - amânarea permanentă.
Sunt oameni care mereu consultă orare şi se gândesc unde să se ducă în concediu, ce trenuri să prindă şi cu ce avioane să se ducă, în cutare loc sau în cutare loc, în Himalaya sau în Alpi, la Kashmir sau în Elveţia.

Şi se pregătesc şi se tot pregătesc şi nu se duc niciodată.
Ce vei spune despre oamenii de felul acesta? Vei zice că sunt nebuni. Au toate ghidurile şi hărţile din lume şi toată literatura pe care o publică departamentele de informare ale guvernului. A
U o întreagă bibliotecă şi o tot studiază şi se tot pregătesc, dar mereu se pregătesc fără să se ducă vreodată.

Ce vei crede despre ei? Nu-i vei considera nevrotici?

În situaţia aceasta se află toată lumea.
Mereu vorbeşti despre Dumnezeu, mereu vorbeşti despre moksha, nirvana, rai, paradis, mereu vorbeşti despre el, dar e întotdeauna mâine.
Aşa că trebuie să te pregăteşti. „între timp" te pregăteşti.

Eu îţi spun că nu există niciun între timp.
La Dumnezeu poţi avea acces acum, nu trebuie decât să ceri.
Începe să te bucuri.
Nu întreba cum să dansezi! Începe să dansezi.
Nu poţi să-ţi mişti corpul? P
Oate că n-ai s-o faci cu foarte mare graţie. Şi cui îi pasă?
Poate că nu va fi un dans antrenat, disciplinat. Şi cui îi pasă? Începe să dansezi.

Nu mai tot consulta manuale despre iubire. Începe să iubeşti.
Nu mai tot continua să rămâi în minte.
Începe să pătrunzi în existenţă, fii existenţial.

Acesta e mesajul zenului.

A patra întrebare:
Osho,
Chiar eşti nebun?

Cum să fiu nebun? N-am nicio minte din care să-mi ies.

A cincea întrebare:
Osho,
Aşa cum păcatul poate fi definit ca „a rata ţinta", poate zenul să fie definit ca „a lovi ţinta"?

Nu. Păcat înseamnă a rata ţinta.
Zen înseamnă că nu există nicio ţintă care să fie ratată.
Nu există nimic, nicio ţintă. Nu există destin.
Existenţa e o frumoasă lipsă a oricărei ţinte. E o frumoasă lipsă de sens. E un cântec. Nu are sens.
Are un ritm, dar niciun sens.
Are o frumuseţe imensă, dar nicio logică. Şi nu e un silogism; nu există nicio concluzie.
E o existenţă lipsită de concluzie şi rămâne de-a pururi lipsită de concluzie.

Noi suntem mereu în mijloc. N-a existat nicio sursă şi nu există niciun obiectiv.

Păcat înseamnă exact a rata ţinta.
De aceea în zen nu se vorbeşte despre păcat.

Creştinii vorbesc despre păcat, fiindcă ei cred că la Dumnezeu trebuie să ajungi, că la rai trebuie să ajungi, că există un obiectiv.
Dacă ratezi obiectivul, asta se numeşte păcat; păcat înseamnă să ratezi obiectivul. în zen nu se vorbeşte despre păcat.

Cuvântul păcat nu există pentru ei, fiindcă nu există niciun obiectiv care să fie ratat.

Tu eşti deja la destinaţie! Săgeata a ajuns, săgeata a fost mereu acolo, nici măcar pentru o singură clipă lucrurile n-au stat altfel.

Zenul e foarte profund. El îţi dă libertate totală.
Nu te înjugă la vreo ideologie şi nu te înjugă la vreun sentiment de vinovăţie.

în momentul în care vorbeşti despre păcat, apare sentimentul de vinovăţie.
în momentul în care începi să te gândeşti că ratezi ţinta, apare tensiunea, apare anxietatea, apare suferinţa: „Cum să fac să n-o ratez?"
Atunci tremuri, îţi e frică să nu ratezi şi de-acum înainte. Cine ştie? De-atâta timp tot ratezi. Aşa că cine ştie, ai putea rata şi de-acum înainte. Ai putea rătăci calea.

Creştinismul vorbeşte în termeni de dualitate. Eşti separat de Dumnezeu, aşa că ai putea să-l ratezi, ai putea să te îndrepţi în direcţia greşită, ai putea să rătăceşti calea.

Zenul e nondual.
El spune că eşti în Dumnezeu, că nu ai cum să te rătăceşti. Vezi frumuseţea acestei abordări. Vezi marea declaraţie. Vezi declaraţia de libertate - de libertate desăvârşită.

Eliberarea de obiectiv e libertate desăvârşită, fiindcă obiectivul te ţine legat de o direcţie.

Zenul nu are nicio direcţie.
Când ai o direcţie în care să te îndrepţi, va trebui să alegi încotro să te duci. Iar frica va rămâne mereu, dacă te duci sau nu în direcţia bună.
Cine ştie? - chiar şi cel care te conduce ar putea să greşească. Cel care te conduce ar putea să fie el însuşi îndrumat greşit sau ar putea să fie un escroc. Cine ştie?
Iar dacă te apropii de preotul sau de conducătorul tău religios, vei avea şi mai multe bănuieli.

Gurdjieff spunea că dacă vrei să te descotoroseşti de religie, să trăieşti în preajma preoţilor.
Atunci vei scăpa de religie fiindcă vei vedea că şi ei tremură la fel de mult ca tine. Ceea ce arată în public e diferit de viaţa lor privată.
Trăieşte în preajma unui preot şi vei fi surprins. E şi el în întuneric la fel de mult ca oricine altcineva. Doar se preface.
E la fel de orb ca oricine altcineva, dar se duce în faţa mulţimilor şi pretinde în faţa orbilor că „eu am ochi".

Şi toate religiile se sprijină pe preoţi.
De ce nu spun preoţii adevărul? Nu au cum, fiindcă toată afacerea lor se bazează pe un secret, anume că trebuie să se prefacă în permanenţă că ei au ochi.
Prefăcătoria asta e esenţială pentru afacerea preotului.
Iar un preot poate să se lupte cu un alt preot - preotul hindus poate să spună ceva împotriva creştinismului, iar preotul creştin poate să spună ceva în legătură cu hinduismul - dar ei nu spun niciodată nimic împotriva preoţiei. Niciodată.

Am auzit o anecdotă frumoasă. Meditaţi asupra ei.

În micuţa insulă din Pacificul de Sud era zarvă mare, iar misionarul american i-a făcut o vizită şefului de trib.
„Ce e cu agitaţia asta?" a vrut să ştie misionarul.

„în sat s-a născut un copil alb", a răspuns sălbaticul, „şi ştii că nu ne place să se amestece nimeni cu femeile noastre. De vreme ce tu este singurul bărbat alb de pe insulă, ei se pregăteşte să te frigă de viu."

Misionarul era cât pe ce să se piardă cu firea, când a zărit o turmă de oi pe coama dealului din spatele satului, întorcându-se spre şef, a strigat: „Uită-te pe deal, şefule, vezi turma aia de oi?"

„Ba bine că nu", a răspuns şeful.

„Ei," a zis misionarul. „Vezi oaia neagră din mijlocul turmei?"

„O văd," a răspuns şeful.

„Altă oaie neagră nu mai există şi nici n-a mai existat vreodată, am dreptate?"

„Aşa, şi?"

„Aşa, şi."

Şeful i-a făcut semn misionarului să vină deoparte şi i-a şoptit la ureche: „Tu nu spune, eu nu spune."

Aşa merge treaba. Trebuie să se protejeze unul pe altul.
Pot să se certe în legătură cu dogmele, cu principiile, cu filozofiile, e în regulă. Dar nu spun niciodată nimic împotriva preoţiei.
Shankaracharya din Puri va fi la fel de mult în favoarea preoţiei pe cât e papa de la Vatican.
în privinţa asta nu va fi nicio problemă, niciun conflict. Dacă e în joc preoţia, vor lupta cu toţii pentru ea.

Când Buddha a declarat aceste adevăruri absolute în India, în ţara aceasta existau multe religii. Toate au fost împotriva lui.
Nu numai hinduşii, ci şi jainiştii au fost împotriva lui. Nu numai jainiştii, ci şi ajivikaşii au fost împotriva lui. Şi mulţi alţii. De ce?
De fiecare dată când apare un om autentic, toţi preoţii vor fi împotriva lui fiindcă el îţi va aduce mesajul că eşti condus de orbi: ei nu ştiu, tu nu ştii. Orbul e condus de orb.

Zenul spune că nu e nevoie să fii condus de nimeni, fiindcă nu ai de mers nicăieri.
Aşa ceva înseamnă să tai preoţia chiar de la rădăcină, să o distrugi în totalitate.

Zenul nu spune că un preot are dreptate şi un altul greşeşte. Dacă ar spune astfel, preoţia ar fi în continuare protejată.
Zenul spune că nu ai de mers nicăieri.

La Nansen a venit un om şi l-a întrebat: „Ce spui? Este zenul calea de a ajunge la Dumnezeu?"

Nansen a zis: „Zenul nu e deloc o cale, el nu e un drum, fiindcă un drum duce undeva. Noi nu conducem nicăieri. Un drum ajunge undeva. Noi nu te conducem nicăieri. Noi doar te aruncăm la loc în tine, te aruncăm acolo unde eşti."

Dacă e un drum, atunci vor exista conducători.
Dacă trebuie făcut ceva, atunci vei găsi oameni care vor fi mijlocitori între tine şi Dumnezeu, între tine şi realitate.
Nu ai de făcut nimic, aşa că nu trebuie să-ţi arate nimeni vreun drum. Tu singur eşti suficient.

Zenul nu înseamnă „atingerea ţintei".
Zenul înseamnă să ştii că nu există ţintă şi că nu ai de atins nimic, că tu eşti ţinta şi că săgeata a fost mereu la ţintă.

Probabil aţi auzit marea mantră tibetană „aum mani padme hum".
Ea are multe înţelesuri.
Un înţeles este: „Priviţi! Săgeata este deja la ţintă."
Aum e doar un strigăt, ca să te uiţi; e un fel de „Vezi! Iată!" - „Aum! mani padme hum."

în sens literal înseamnă „Iată! Nestemata e deja în lotus."

în sens metaforic înseamnă: „Iată! Săgeata şi-a atins deja ţinta."

Eşti deja acasă, aşa că nu e vorba despre „a atinge ţinta", fiindcă „a atinge ţinta" va fi iarăşi acelaşi lucru.

Atunci vei întreba: „Cum s-o ating?" înseamnă că trebuie să înveţi arta tragerii cu arcul, înseamnă să trebuie să urmezi o disciplină şi atunci toată preoţia intră pe uşa din spate.

Am auzit:
într-o zi de vară, un bărbat dintr-o barcă cu vâsle a avut o crampă musculară şi a căzut în apă - era un lac ornamental - şi, dând disperat din mâini şi din picioare, a strigat: „Ajutor! Ajutor! Nu ştiu să înot!" în cele din urmă un privitor i-a strigat: „Ridică-te în picioare, netotule!"
Cel care era pe cale să se înece a făcut precum i s-a spus - şi a constatat că apa îi venea doar până la brâu. Dar el credea că se îneacă. Apa îi venea până la brâu.

Nu te îneci. Ridică-te în picioare!

Am auzit o altă poveste.
Un călător s-a rătăcit într-o noapte în munţi. Era o noapte întunecată, iar lui îi era foarte frică.
Munţii erau foarte primejdioşi, iar poteca era foarte îngustă şi îi era frică să nu facă vreun pas greşit, fiindcă ar fi dispărut pentru totdeauna în prăpastie. Erau hăuri pretutindeni.
Aşa că se ţâra în patru labe. Tot a căzut, a alunecat.

A apucat să se prindă cu mâinile de rădăcinile unui copac. Era îngrozit. S-a străduit din răsputeri să iasă din văgăuna deasupra căreia atârna, dar n-a putut. Şi îi era din ce în ce mai frig, mâinile începuseră să-i îngeţe, iar acum era sigur că era o chestiune de minute până ce avea să cadă.
Când mâinile aveau să-i îngheţe de tot, nu avea să se mai poată ţine de rădăcini şi avea să moară. Nu avea nicio îndoială. Acum nu mai vedea cale de scăpare.

A început să plângă şi să se tânguie şi a început să se roage, deşi nu fusese niciodată un credincios, dar în astfel de momente cine mai stă să se gândească la principii?
A început să-i spună lui Dumnezeu: „Salvează-mă", şi aşa şi pe dincolo, şi „N-am să mai comit cutare păcat sau cutare păcat, voi fi cinstit de-acum înainte; nu voi mai bea şi nu voi mai fuma" şi tot felul de lucruri îi făgăduia.
Dar n-a venit niciun ajutor, şi încetul cu încetul mâinile i-au alunecat şi a venit clipa în care şi-a zis: „Acum s-a terminat." Şi a căzut.

Şi spre mirarea lui, stătea în picioare. Nu fusese niciun abis dedesubt; era pământ. Ore în şir atârnase între viaţă şi moarte.
Din momentul în care încetezi să mai faci planuri, vei simţi deodată pământul sub picioare.
Din momentul în care încetezi să te mai gândeşti la ţintă şi la modul în care s-o atingi, vei fi acasă.

Zen spune să laşi în urmă toate căile, fiindcă toate căile te duc spre rătăcire, căci pentru a ajunge la Dumnezeu nu e nevoie de nicio cale.
El e acolo, în inima ta. El e cel care mă ascultă, el e cel care îţi vorbeşte. El e cel care respiră în tine, el e cel care bate în inima ta.

Dumnezeu nu e departe. Dumnezeu nu e nici măcar în afara ta. Dumnezeu e nucleul tău cel mai lăuntric.

Aşa că renunţă la ideea aceasta orientată spre păcat, ideea de a atinge sau a rata ţinta.
Ambele sunt în aceeaşi categorie; ambele vor da naştere anxietăţii.

Tot efortul pe care îl depun eu aici este ca să vă scap de anxietate, să vă scap de vinovăţie.

Eliberat de vinovăţie, eliberat de anxietate, eşti un sfânt, fiindcă atunci eşti inocent, eşti din nou copil. Te naşti din nou.

A şasea întrebare:
Osho, m-ai derutat foarte mult atunci când ai spus că samsara e nirvana. Acum, de unde să încep?

Nu e nevoie să începi.
Eu nu te trimit în nicio călătorie.
Nu e nevoie nici măcar de primul pas. Fă pasul şi deja te-ai dus în direcţia greşită.
Nu că o anumită direcţie ar fi greşită; toate direcţiile sunt greşite. A face un singur pas e greşit.
Nu că unii se rătăcesc şi alţii nu. A pleca undeva înseamnă a te rătăci.

Adevărul acesta să pătrundă în inima ta cât mai adânc cu putinţă.

Când spun că lumea e samsara, vreau să spun să nu împărţi în profan şi profund.

Trăieşte profundul în mod profund, trăieşte profanul în mod profund.

Nu împărţi în material şi spiritual.
Trăieşte materialul în mod spiritual; adu calitatea spiritului în materie.

Ce vreau să spun atunci când spun să trăieşti în lumea obişnuită?

Vreau să spun să trăieşti viaţa profană într-un mod nou, cu o fiinţă nouă, cu un stil nou, cu o savoare nouă, savoarea meditaţiei. Nu-ţi spun să pleci nicăieri.

Eu sunt pentru Dumnezeu, dar nu sunt împotriva a nimic.
Iar Dumnezeu, Dumnezeul meu, e atât de vast, cuprinde tot.

Da, poţi să-ţi sorbi ceaiul într-un mod atât de meditativ încât să devină rugăciune. Încearcă.

Poţi să-ţi iubeşti femeia într-un mod atât de meditativ încât iubirea să devină extaz, încât atunci când te pierzi împreună cu femeia ta sau cu bărbatul tău, să te pierzi deodată în Dumnezeu.

Momentele acelea devin nespus de valoroase. Momentele acelea devin primele licăriri ale divinităţii.

Începe să-ţi trăieşti viaţa ordinară într-un mod extraordinar. În ce constă modul extraordinar?
În a aduce conştienţă.

Indiferent ce faci, să fie îmbibat de conştienţă, să fie inundat de conştienţă.

A şaptea întrebare: Osho, Ce e maturitatea? În ce fel aş putea să fiu matur?

Mai întâi va trebui să înţelegi ce e imaturitatea.
În felul acesta îţi vei da seama ce este maturitatea.

Imaturitatea are în ea câteva ingrediente.

Unul, imaturitatea e un fel de dependenţă. Un copil depinde de părinţi; el e imatur.
Dacă încă depinzi, eşti imatur.
Poţi să depinzi de Dumnezeu sau poţi să depinzi de mine, dar e imaturitate.
Încă îţi cauţi părinţii. Poate că părinţii tăi s-au dus, i-ai pierdut; acum îţi proiectezi părinţii.

Mulţi oameni vin la mine, iar eu văd imediat în ochii lor că ei îşi caută tatăl.
Nu e întâmplător faptul că papa se numeşte astfel. „Papă" înseamnă tătic. Oamenii caută în continuu un tătic divin. Asta e imaturitate.

Când ai să stai pe picioarele tale?
Cât timp ai să mai rămâi dependent de mamă, de tată, de una, de alta?

Oamenii aceştia dependenţi sunt oameni foarte periculoşi, fiindcă pot fi exploataţi uşor.

Ei vor cădea victime oricui pretinde că e tatăl lor.
Îl vor urma pe Adolf Hitler; Fuhrerul va deveni tatăl lor. Nemţii spuneau ţării lor „ţara tată", alţii spun ţărilor lor „ţara mamă", dar e aceeaşi prostie.
Continuăm să proiectăm.
Ţara devine mama, ţara devine tatăl, sau Dumnezeu Tatăl, sau Mama Kali. Continui să proiectezi.

Vrei să rămâi copil; nu vrei să creşti. Creşterea înseamnă responsabilitate, iar tu nu vrei să-ţi asumi nicio responsabilitate.

Oamenii vin la mine şi-mi spun: „Osho, ne abandonăm ţie. Acum tu eşti responsabil."

Cum să fiu eu responsabil pentru tine? Abandon nu poate însemna decât că ai venit la mine ca să înveţi responsabilitatea. Acum vrei să eviţi responsabilitatea. A te abandona mie nu poate reprezenta decât o cale, un mijloc de a învăţa să fii responsabil.

Dar dacă tu vrei abandonul ca pe un substitut pentru responsabilitate, abandonul tău e greşit, bolnăvicios. Nu e sănătos, e periculos. Şi atunci vei începe să te înfurii pe mine. Dacă nu se întâmplă nimic, te vei înfuria. Fiindcă nu se întâmplă nimic, vei crede că eu nu fac nimic.

Tu eşti singurul care poate să facă ceva.
Eu pot să indic, dar experienţa efectivă se va produce în interiorul tău. Nimeni altcineva n-o poate crea. Dacă eu o pot crea, atunci tot eu pot s-o şi anulez. Nu te vei alege cu cine ştie ce.

Dacă Buddha poate să te scoată din întunericul ignoranţei, atunci, dacă într-o zi se enervează pe tine, te va arunca înapoi în ignoranţă. Un astfel de ajutor nu-ţi va fi de cine ştie ce folos. Libertatea e posibilă numai atunci când înveţi responsabilitatea, când începi să stai pe propriile tale picioare.

Desigur, te vei simţi foarte neajutorat. Şi ce? Aşa e viaţa.

Neajutorarea aceea nu e rea.
Ea te învaţă că egoul e greşit, că trebuie să fii smerit, neajutorat.

Şi totuşi alt mod de a sta nu există: nu poţi să stai decât pe propriile tale picioare. Nimeni nu te poate duce în spate până ajungi la Dumnezeu. Va trebui să intri tu însuţi în divinitate.

Aşadar maturitatea trebuie înţeleasă înţelegând imaturitatea.

Primul lucru: suntem învăţaţi să depindem de părinţi, de conducători, de preoţi.

Nimeni nu vrea să fii liber, fiindcă oamenii se tem, societatea se teme de oamenii liberi.

Oamenii liberi vor fi rebeli.
Oamenii liberi vor începe să facă ce vor ei, iar societatea se teme foarte mult de astfel de oameni.

Societatea vrea să faci lucrurile pe care le vrea societatea.
Societatea vrea să urmezi un anumit tipar.
Societatea are obiectivele ei; acestea trebuiesc îndeplinite.
Societatea nu vrea să devii un Buddha sau un Christos, fiindcă aceştia au fost întotdeauna oameni periculoşi.
Societatea nu vrea decât zombie.
Iar un om imatur poate foarte uşor să devină un zombie, fiindcă e un imitator.

L-aţi urmărit pe cei mici cum imită şi cum au impresia că, imitându-i pe cei mari, sunt şi ei mari?

Copiii mici încep să fumeze. Nu că s-ar da prea mult în vânt după fumat, nu că ar fi fumatul cine ştie ce.
Când un copil începe să fumeze, nu poate înţelege de ce fumează oamenii, fiindcă ochii i se înroşesc, gâtul i se irită, începe să tuşească, lacrimile încep să-i curgă pe obraji.
E de-a dreptul chinuitor, dar suportă chinul fiindcă ţigara îi dă sentimentul că e adult.
Numai adulţii au voie să fumeze, aşa că fumatul devine un simbol al faptului de a fi adult.

Am auzit:
Un bărbat care mergea pe stradă a observat un băietei de vreo zece ani care stătea pe pragul unei case, fumând o ţigară.
„Nu eşti cam mic ca să fumezi?" l-a întrebat el.
„Normal că nu sunt", a răspuns puştiul. „Am prietenă şi toate cele."
„Prietenă!" a zis omul.
„Mda. Am agăţat-o aseară. A fost nebunie."
„Doamne, Dumnezeule! Câţi ani avea?"
„Habar n-am. Eram prea beat s-o întreb."

Există unele simboluri asociate faptului de a fi adult.
Trebuie să ai prietenă, trebuie să fumezi, trebuie să bei şi chiar şi copiii mici încep să înveţe trucurile acestea. Şi atunci nu cresc niciodată.
Doar imită. Imită alţi falşi adulţi. Iar copiii lor îi vor imita pe ei şi tot aşa mai departe.

Lumea aceasta e o lume de imitatori; toţi sunt maimuţe.

Şi nu e mare diferenţă - poţi să fii preşedintele consiliului de maimuţe, nu e mare diferenţă; sau poţi să fii preşedinte al unei ţări de maimuţe, nu e mare diferenţă - tot maimuţă rămâi.
Poate că eşti mai maimuţăresc decât alţii.

Un adult e un om care nu imită, care începe să simtă în felul lui propriu, care începe să fie în felul lui propriu, care începe să-şi cerceteze natura proprie: „Cine sunt? Şi ce simt eu cu adevărat?"

O femeie a venit acasă cu maşina, s-a dat jos din maşină şi a căzut lată la pământ.
Soţul a dat fuga şi a întrebat-o: „Ce s-a întâmplat? De ce-ai leşinat?"

Ea a zis: „Mi-a fost prea cald."

Soţul s-a uitat la maşină şi a întrebat-o: „Dar de ce n-ai deschis geamurile?"

Ea i-a răspuns: „Ce?! Să deschid geamurile şi să afle vecinii că maşina noastră n-are aer condiţionat?"

Poţi să mori, dar vecinii nu trebuie să ştie că maşina n-are aer condiţionat. A trebuit să stea cu geamurile închise.
Simţea că leşină, dar nu era o problemă, însă dacă ar fi deschis geamurile ar fi fost mult mai rău pentru ea,

Ascultă-ţi fiinţa.
Ea îţi dă în permanenţă indicii; vocea e abia auzită. Nu strigă la tine, e adevărat.
Iar dacă eşti puţin tăcut vei începe să-ţi simţi calea. Fii cel care eşti. Nu încerca niciodată să fii altcineva şi vei deveni matur.
Maturitate înseamnă să accepţi responsabilitatea de a fi tu însuţi, oricare ar fi preţul plătit.
A risca totul ca să fii tu însuţi, asta înseamnă maturitate.

Dacă imiţi vei cădea iar şi iar într-un şanţ, fiindcă indiferent ce-ai imita nu corespunde niciodată realităţii.

Realitatea se schimbă în continuu, e un flux, nimic nu e niciodată la fel. E un râu; curge mereu.

Dacă îţi imiţi tatăl...
Tatăl tău a trăit acum mulţi ani. Tatăl tău a fost copil acum treizeci de ani poate sau acum patruzeci de ani.
El a învăţat anumite lucruri într-o lume diferită.
De exemplu, când tatăl tău era copil, el nu stătea cinci ore lipit de scaun în faţa televizorului. Acum, voi nu ştiţi cât de mult i-a afectat pe copii televizorul.
Tatăl nu ştie. Copilăria lui n-a fost deloc influenţată de televizor. Cinci ore de stat în faţa televizorului nu e un fapt obişnuit.

De fapt, înainte să apară televizorul, de-a lungul secolelor oamenii nu mai priviseră niciodată într-o sursă de lumină timp de cinci ore în continuu.
Acum oamenii de ştiinţă spun că întregul sistem nervos se schimbă din cauza acelor cinci ore de privit direct în sursa de lumină. Televizorul continuă să arunce raze puternice către ochii tăi.

Lucrul acesta nu s-a mai întâmplat niciodată până acum. Cinci ore e prea mult. Oamenii de ştiinţă spun că dacă stai lângă un televizor color, la o distanţă de un metru şi ceva, te vei îmbolnăvi de cancer, vei suferi

de multe boli de care părinţii tăi n-au fost niciodată afectaţi. Ochii reprezintă optzeci la sută din viaţa ta. Cinci ore în care raze puternice de lumină îţi pătrund în cap - somnul îţi va fi tulburat. Dacă America suferă de insomnie, e firesc. Televizorul reprezintă una dintre cauzele fundamentale.

În mod obişnuit omul a trăit cu lumină, cu lumină naturală.
Într-o societate primitivă, soarele răsare, oamenii se deşteaptă, apoi soarele apune şi oamenii apun, se duc la culcare. Un ritm natural în ceea ce priveşte lumina.
Acum trăim prea mult în prezenţa luminii; ochii nu sunt făcuţi pentm atât de multă lumină. Sistemul nervos interior e perturbat; devine prea încărcat.
Şi se vor întâmpla o mie de lucruri. În America are loc un fenomen nou. S-a întâmplat în multe locuri, iar oamenii au început să se îngrijoreze de-a dreptul în legătură cu el, întrebându-se ce e de făcut.

Într-un loc, o femeie a fost omorâtă şi douăzeci de oameni stăteau acolo, aproape paralizaţi, nefăcând nimic. A fost efectuată o investigaţie psihologică. Care e problema?
Douăzeci de oameni tineri, sănătoşi stăteau acolo, iar în faţa lor era omorâtă o femeie şi ei n-au făcut nimic - nici măcar n-au strigat, n-au chemat poliţia. Ce s-a întâmplat?
Şi veţi fi surprinşi. S-a constatat că ceea ce se întâmplase era din cauză că acei douăzeci de oameni îşi petrecuseră prea mare parte din viaţă în faţa televizoarelor.

Pe ecranul televizoarelor, crima apare de foarte multe ori. Ce faci? Nu faci nimic; rămâi lipit de scaun.
Ei s-au obişnuit cu asta. Era doar o altă secvenţă de la televizor. Au pierdut contactul cu realitatea. Televizorul a devenit mai real. Timp de cinci ore nu eşti decât cu el - şi un bombardament continuu de lumină, lumină puternică, şi lucrurile se mişcă în capul tău.
Tu devii un privitor. Oamenii aceia stăteau lipiţi de locurile lor, paralizaţi - nu făceau decât să se uite. N-au putut să facă nimic, din cauză că ei nu mai sunt nişte oameni care să acţioneze.

Tatăl tău, care a avut o altfel de copilărie, nu va putea să înţeleagă asta.
Tu trăieşti într-o lume diferită, într-o lume formată mai mult din privitori la televizori decât din participanţi. Orice va spune el nu se va potrivi cu lumea ta; de aici prăpastia dintre generaţii.

Tatăl vorbeşte o limbă, tu vorbeşti altă limbă. Tu trăieşti într-o lume, el a trăit într-o altă lume. Acele două lumi nu coincid niciodată.

Dacă eşti un imitator, mişcările tale vor fi întotdeauna false.
Trebuie să înveţi să trăieşti în lumea ta; trebuie să răspunzi realităţii care te înconjoară. Lucrurile s-au schimbat în mod dramatic.
Ele se schimbă dintotdeauna, dar schimbarea a fost prea rapidă în secolul acesta. Şi va fi tot mai rapidă şi mai rapidă.
Trebuie să devii conştient de situaţie şi să răspunzi în funcţie de ea.

Un instalator cu experienţă îi dădea instrucţiuni ucenicului său.
„Faptul că lucrezi în casele altora", i-a zis el, „poate duce uneori la situaţii jenante, dar poţi de fiecare dată să ieşi din ele folosind tactul.
De exemplu, mai deunăzi am intrat într-o baie şi am dat acolo peste o doamnă care făcea baie. Am ieşit imediat, zicând: ‚Scuzaţi-mă, domnule.' în felul acesta, doamna s-a gândit că nu apucasem s-o văd prea bine şi a fost totul bine."

În după-amiaza următoare, ucenicul a intrat descumpănit în birou.

„Ce-ai păţit?" l-a întrebat şeful.

„Tu, cu tactul tău", a strigat ucenicul. „Am fost în camera nupţială din Hotelul Etter Piaza ca să repar un robinet. Tocmai traversasem dormitorul pe jumătate când mi-am dat seama că în pat era un cuplu care făcea dragoste.
Soţul mi-a tras o înjurătură, dar eu mi-am adus aminte ce-mi spuseseşi, aşa că mi-am scos pălăria şi am zis: ‚Scuzaţi-mă, domnilor!"

Dacă nu faci decât să-i urmezi pe alţii fără să înţelegi, eşti imatur.

Nu urma niciodată pe nimeni.

Încearcă să înţelegi, înţelegerea să fie legea fundamentală a vieţii tale.

Lucrurile trebuie să fie rezultatul înţelegerii tale, nu al memoriei tale.

Un om imatur funcţionează prin intermediul memoriei.

În faţa oricărei situaţii el îşi consultă memoria, trecutul şi găseşte un indiciu.

Un om matur cercetează situaţia, îşi lasă trecutul deoparte, fiindcă trecutul e irelevant.

Îşi aduce toată atenţia în situaţia prezentă şi funcţionează din totalitatea aceasta. Acţiunea lui e în prezent.

Un om imatur trăieşte întotdeauna prin prisma trecutului său; un om imatur îşi transformă mereu viitorul în trecut.
E repetitiv, e ca un papagal, e o umbră, o reflecţie. Nu e real.

Când un grup de turişti a urcat în vârful unui munte vestit pentru ecoul lui, cei din grup au văzut un bătrân care stătea pe o stâncă, ţinând în mâini un telescop enorm. La fiecare câteva secunde scotea o serie de strigăte.

Nedumeriţi, turiştii l-au privit o vreme.
Unul dintre ei s-a dus la el şi l-a întrebat: „De ce te tot uiţi prin chestia aia şi apoi strigi de parcă te-ar durea ceva?"

Bătrânul i-a răspuns enervat: „Nu mă ţine de vorbă. O să-mi distragi atenţia şi o să-mi pierd slujba. Eu sunt ecoul acestui munte."

Mulţi oameni au devenit simple ecouri.

Priveşte-te atunci când se întâmplă ceva, iar tu reacţionezi.
Reacţionezi în acelaşi fel în care o făcea tatăl tău în astfel de situaţii?
Spui acelaşi lucru pe care l-ar fi spus mama ta dacă ar fi fost în situaţia asta?
Gesturile tale sunt la fel ca cele ale profesorului din şcoală pe care l-ai iubit atât de mult?

Priveşte doar - gesturile tale, cuvintele tale, acţiunile tale - şi vei fi surprins. Nouăzeci şi nouă la sută dintre ele sunt doar ecouri, nu sunt autentice.

Cum ai putea fi împlinit cu astfel de ecouri?

Tatăl tău trăieşte prin tine, nu tu.
Părinţii tăi trăiesc prin tine, nu tu.
Părinţii părinţilor tăi trăiesc prin tine, nu tu.
Întreaga umanitate şi trecutul ei trăiesc prin tine, dar nu tu.

Asta e imaturitate.

Maturitate înseamnă că întrerupi continuitatea cu trecutul tău.
Cu o singură lovitură de sabie întrerupi continuitatea cu trecutul tău şi cu moştenirea şi cu tradiţia şi că începi să trăieşti în mod independent.

Gestul e al tău; atunci are înţeles, atunci e plin de semnificaţie, atunci nu e un gest gol.
Cuvintele sunt ale tale, nu sunt împrumutate, nu sunt ale altcuiva; atunci viaţa ta devine din ce în ce mai autentică şi mai reală.

A trăi în imaturitate înseamnă a trăi într-un fel de vis.
E o lume a umbrelor. Ochii tăi sunt atât de înceţoşaţi, nu ai claritate.

Un tânăr frustrat s-a dus la doctor.
„Doctore", i-a explicat el, „în fiecare noapte am nişte vise cum nu se poate mai bizare. Splendide blonde, brunete şi roşcate îmi apar şi una câte una încearcă să mă sărute şi mă iau în braţe."

„Şi?" întreabă doctorul.

„Şi nimic, doctore. Eu le împing încolo de fiecare dată - pe fiecare dintre ele."

„Şi ce vrei să fac eu?"

„Doctore, te rog", a stăruit pacientul, „rupe-mi mâinile."

Oamenii trăiesc în visele lor. Ei sunt gata să-şi rupă braţe adevărate pentru vise neadevărate.

Priveşte! Vei constata de multe ori că acelaşi lucru se întâmplă în viaţa ta.

Eşti gata să-ţi omori realitatea pentru un ideal ireal, pentru o utopie, o ideologie, o scriptură.

Cineva insultă Biblia. Eşti gata de luptă? Înseamnă că eşti prost.

Cineva spune ceva împotriva lui Ram, iar tu eşti hindus şi eşti gata să fii omorât sau să omori.
Înseamnă că eşti prost. Înseamă că trăieşti în umbre şi ai devenit prea ataşat de umbre.

De fapt, un om cu adevărat vigilent nu se va simţi jignit nici dacă cineva îl insultă pe el, personal.

Chiar dacă cineva spune ceva împotriva numelui lui, el nu se va simţi jignit, fiindcă el va şti: „Eu nu sunt numele meu. Numele e doar o anexă, o etichetă - utilă, dar nu reală, doar o fantezie. Orice alt nume ar fi la fel."
Nu se va simţi jignit.

Un om cu adevărat vigilent nu se va simţi jignit nici dacă-i loveşti corpul, fiindcă va şti că el nu e corpul. Va şti că el nu e mintea. Va şti că el e ceva transcendent şi va rămâne în acea transcendenţă.
În transcendenţa aceea e fiinţa lui.

Atunci viaţa va avea o calitate cu totul nouă şi va deveni o experienţă nouă. Experienţa aceea e divină.

Maturitatea e uşa către divinitate.
Imatur, rămâi adormit.
Matur, eşti treaz.

Întrebarea vine de la Prem Anam.
El are multe lucruri imature în el. Întrebarea lui e relevantă, relevantă pentru fiinţa lui şi e bine că a întrebat.

Acum, priveşte, fii mai atent. Renunţă la infantilism din ce în ce mai mult.

Vă spun iar şi iar, îl citez iar şi iar pe Iisus când spune că „Până ce nu veţi fi precum copiii, nu veţi intra în împărăţia lui Dumnezeu."
Dar reţine, el nu se referă la infantilism.
Infantilismul e tocmai opusul faptului de a fi precum un copil.
O persoană infantilă nu e niciodată precum un copil.
El se preface că e un adult; e un prefăcut.

Cel care e precum un copil e un om care a devenit atât de matur, atât de viu, de conştient, încât renunţă la toate prefăcătoriile.
E dezbrăcat şi dezgolit, e sincer, e inocent.

Renunţă la infantilism şi devino un copil; şi vei fi matur.
Şi vei fi gata, gata să faci saltul în tine însuţi.

A opta întrebare:
Osho, Mi se pare că sunt mai interesat să-i ajut pe ceilalţi să ajungă ia iluminare decât să ajung eu însumi; odată ce pricep un lucru în mod intelectual, nu pierd nicio ocazie să vorbesc despre el.
Destinderea, bucuria, pacea şi energia pe care le simt mă fac să cred că sunt pe calea cea bună.
Dar sunt oare? Sau aş face mai bine să tac până când...?

întrebarea vine de la Ajit Saraswati. în cazul lui Ajit Saraswati, ceea ce face e foarte bine. Poate să continue. Dar reţineţi, îi spun asta numai lui, nimănui altcuiva. E o întrebare foarte personală.
El nu are nicio urmă de ego. Poate să continue. De fapt, şi asta face parte tot din smerenia lui - faptul că a întrebat.
E bine să-i ajuţi pe ceilalţi, fiindcă nimeni nu e cu adevărat altul.

Ajutându-i pe alţii, te ajuţi pe tine însuţi fiindcă noi toţi facem parte unii din ceilalţi, suntem unii membri ai celorlalţi. Suntem uniţi.

Dacă te ajut să fii fericit, devin şi eu fericit.
Dacă te ajut să fii nefericit, devin şi eu nefericit.

Viaţa noastră e unită cu a celorlalţi aici; e o legătură strânsă, noi nu suntem separaţi. La periferie putem să fim separaţi; în centru suntem uniţi.

Nu ai de ce să-ţi faci griji.
Dacă ai sentimentul că te bucuri să împărtăşeşti ceea ce ai înţeles, oricât de puţin ar fi, dacă ai sentimentul că te bucuri, că te simţi beatific, că te simţi plin de bucurie - şi din asta nu se iveşte niciun ego...

Acesta să fie criteriul: dacă din asta îşi face apariţia egoul, atunci nu-i ajuţi pe ceilalţi şi între timp te distrugi pe tine.
Dacă nu apare niciun ego - te simţi pur şi simplu plin de pace şi tăcut şi fericit că ai împărtăşit ceva cu cineva, o graţie coboară asupra ta - atunci e cât se poate de bine.
Poţi să te urci pe acoperişurile caselor şi să strigi.

Când ai, împărtăşeşte.

Şi nu e nevoie să aştepţi, că atunci când vei avea tot adevărul, atunci îl vei împărtăşi.
Atunci nu vei ajunge niciodată să-l ai. împărtăşeşte, şi vei primi mai mult. Oferă ce ai şi vei primi mai mult.

Dar reţine un singur lucru: egoul nu trebuie să-şi facă apariţia.

în momentul în care vezi egoul apărând, în momentul în care vezi că începi să te simţi nemaipomenit, superior celorlalţi, mai sfânt decât ceilalţi, atunci ceva a luat-o în direcţia greşită.

Atunci e mai bine să aştepţi. Nu trebuie să aştepţi ca Dumnezeu să ţi se întâmple în totalitate, dar trebuie să aştepţi ca egoul să dispară în totalitate.

în cazul lui Ajit Saraswati, a sosit deja momentul.
Egoul nu mai există.
încet, încet, piatra aceea a dispărut. Eu am căzut întruna precum o cascadă asupra lui.

Da, egoul a existat cândva.
Iar apa e foarte blândă, aşa că piatra nu-şi face niciodată griji, dar apa continuă să cadă, continuă să cadă, continuă să cadă, şi încetul cu încetul, fără să-şi dea seama ce se întâmplă, piatra dispare încetul cu încetul, devine nisip şi e dusă departe.

Piatra a existat, dar nu mai există.
Aşa că bucură-te, fii în desfătare, veseleşte-te, împărtăşeşte.

A noua întrebare: Osho, Poţi să-mi dai două reguli fundamentale pentru căutători?

Iată două reguli care există din timpuri foarte vechi:

Prima e aceea că trebuie să fii ca un om care a fost muşcat de un şarpe şi ştie că nu mai are nicio clipă de pierdut.
Iar a doua e aceea că trebuie să fii ca un om care s-a trezit şi a constatat că i-a fost furat calul şi că e prea târziu să mai încuie uşa, aşa că nu e nicio grabă.

Ultima întrebare: Osho, Care e primul principiu?
Dacă ţi-aş spune, ar deveni al doilea principiu.
Destul pentru astăzi.

Despre autor
învăţăturile lui Osho sfidează încercarea de a le include într-o categorie, ele acoperind totul de la căutarea individuală a sensului vieţii până la problemele sociale şi politice cele mai urgente cu care se confruntă societatea de azi. Cărţile sale nu au fost scrise de el, ci reprezintă transcrierea înregistrărilor video şi audio ale discursurilor la care au asistat, de-a lungul a 35 de ani, oameni veniţi din toată lumea. Osho a fost

descris de Sunday Times din Londra ca fiind unul dintre „Cei 1000 care au făurit secolul XX", iar de către autorul american Tom Robbins ca fiind „omul cel mai periculos de la Iisus Christos încoace".
Osho însuşi a spus că ceea ce face el ajută la crearea condiţiilor naşterii unui nou tip de fiinţă umană. Adesea a caracterizat această fiinţă umană nouă ca „Zorba Buddha" - o fiinţă capabilă să se bucure atât de plăcerile pământeşti ale unui Zorba Grecul, cât şi de seninătatea tăcută a unui Gautama Buddha. Elementul comun care se regăseşte în toate lucrările lui Osho este o viziune cuprinzătoare ce incorporează atât înţelepciunea atemporală a orientului cât şi cele mai avansate descoperiri ale ştiinţei şi tehnologiei occidentale.
Osho este de asemenea cunoscut pentru contribuţia revoluţionară adusă ştiinţei transformării interioare, printr-o abordare a meditaţiei care ţine cont de ritmul accelerat al vieţii contemporane. „Meditaţiile active" create de el au ca efect mai întâi eliberarea stresului acumulat de corp şi de minte, pentru a facilita intrarea într-o stare de meditaţie relaxată şi fără gânduri.
Sunt disponibile două lucrări autobiografice ale autorului:
Autobiography of a Spiritually Incorrect Mystic
(Autobiografia unui mistic nonconformist, apărută la Editura Mix în 2002)
Glimpses of a Golden Childhood
(Amintiri dintr-o copilărie de aur, apărută la Editura Mix în 2012)
Pentru mai multe informaţii vizitaţi: www.OSHO.com un website cuprinzător, în mai multe limbi, care include o revistă, cărţi de OSHO, discursuri ale lui OSHO în format video şi audio, Biblioteca OSHO cu arhiva scrisă în limba engleză şi în limba hindusă şi informaţii detaliate despre meditaţiile oferite de OSHO. Veţi găsi, de asemenea, programul pentru OSHO Multiversity şi informaţii despre Centrul recreaţional internaţional de meditaţie OSHO.
Centrul recreaţional internaţional de meditaţie OSHO este
locul în care vă puteţi petrece o vacanţă minunată şi în care cei veniţi pot avea experienţa personală directă a unui nou mod de a trăi, caracterizat de un grad mai ridicat de atenţie, relaxare şi amuzament. Situat la aproximativ 100 de mile sud-est de Mumbai, în Puna, India, centrul recreaţional oferă un program diversificat miilor de vizitatori care vin anual din peste o sută de ţări din toată lumea.
Programele centrului recreaţional de meditaţie au toate la bază viziunea lui Osho cu privire la o fiinţă umană nouă din punct de vedere calitativ, care să aibă capacitatea atât de a lua parte în mod creativ la viaţa de fiecare zi, cât şi să se relaxeze în tăcere şi meditaţie.
Pentru mai multe detalii despre Centrul recreaţional
internaţional de meditaţie OSHO vizitaţi:
www.osho.com/meditationresort

Nota editorului
Osho este un vorbitor, el nu a scris nicio carte. Cărţile apă- rutesub semnătura lui sunt de fapt discursuri (sau fragmente de discursuri) înregistrate şi transcrise de discipolii lui. Este necesar să aveţi în vedere acest fapt şi să nu luaţi ad litteram sfaturile date de Osho, deoarece toate afirmaţiile lui au sens în contextul în care au fost spuse, iar rolul acestor afirmaţii este, în primul rând, acela de a trezi conştiinţele celor ce îi receptează mesajul.
„Trebuie să mă adresez unei mulpmi, asa că trebuie să generalizez, or adevărul generalizat devine fals. El are sens întotdeauna numai în cazul unei persoane anume. Eu mă confrunt în fiecare zi cu dificultatea aceasta. Dacă vii la mine si mă întrebi ceva, îţi răspund tie si nimănui altcuiva. Altă dată, altcineva vine si mă întreabă ceva, iar eu îi răspund lui si nimănui altcuiva. Iar aceste două răspunsuri pot să fie chiar contradictorii, din cauză că aceste două persoane care au întrebat pot să fie contradictorii." (spune Osho în cartea „Psihologia ezotericului")
„Ceea ce rostesc eu poate să nu reprezinte ceea ce vreau să spun.

Iar ceea ce vreau să spun poate să nu fie ceea ce este rostit. Aşadar nu confundaţi spusele mele cu mesajul meu. Citiţi mereu printre rânduri, urmăriţi întotdeauna nu ceea ce s-a spus, ci ceea ce a fost indicat. Există lucruri care nu pot fi spuse, dar pot fi arătate, indicate. Tot ceea ce este profund şi tot ceea ce este fundamental poate fi doar arătat, niciodată rostit. Iar eu spun lucruri care nu pot fi spuse, prin urmare nu vă agăţati de cuvintele mele. Daţi totdeauna cuvintele deoparte, ca şi cum ar fi nesemnificative, şi pătrundeti adânc căutând înţelesul fără de cuvinte, înţelesul tăcut. Acesta se află întotdeauna acolo, în spatele cuvintelor." (spune Osho în cartea „Eu sunt poarta")

Alte cărţi de Osho, apărute la Editura Mix:

Mesia. Profetul de Kahlil Gibran reflectat de Osho fvol. 1) Mesia. Profetul de Kahlil Gibran reflectat de Osho (voi. 2)

- Cartea despre bărbaţi
- Cartea despre femei
- Cartea despre copii
- Autobiografia unui mistic nonconformist
- Emoţiile
- Farmacie pentru suflet
- Osho-Zen-Tarot
- Cartea despre ego
- Cartea despre sex
- Cartea despre Tao
- Calea spirituală Yoga
- Iubire, libertate şi solitudine
- Sămânţa de muştar (voi. 1)
- Sămânţa de muştar (voi. 2)
- Calea Zen
- Cartea despre nimic
- Eu sunt poarta
- Calea mea, calea norilor albi
- Calea perfectă
- Psihologia ezotericului
- Când pantofii ţi se potrivesc • în căutarea miraculosului
- Adevăratul înţelept
- Amintiri dintr-o copilărie de aur
- Splendoarea ascunsă • îndreptar spiritual
- Iluminarea, sigura revoluţie
- Gâscă este afară
- Călătoria interioară
- Alchimia Yoga

în curând vor mai apărea:

- O pasare în zbor
- Calea spre eliberare

TALON DE COMANDĂ
Vă rugăm să completaţi (cu majuscule) acest talon
şi să-l trimiteţi in plic timbrat, la adresa:
Editura Mix, loc. Cristian, str. George Coşbuc nr. 24,Jud. Braşov, cod 507055.
Primim comenzile dumneavoastră şi.
• telefonic la numărul: 0720 499 494
• prin fax: 0260 257 811
• prin sms: 0722 370 057
• prin e-mail la adresa: comenzi@edituramix.ro
• pe internet la adresa: www.edituramix.ro
Completaţi citeţ TOATE rubricile acestui talon dacă este prima comandă pe care o faceţi către Editura Mix. Conform Ordinului nr. 29 din 14.01.2003 publicat în Monitorul Oficial nr. 48 din 28.01.2003, orice factură fiscală emisă pentru persoanele fizice trebuie să conţină şi codul numeric personal (CNP) de aceea vă rugăm să completaţi şi rubrica CNP din talonul de comandă şi vă mulţumim pentru înţelegere!
Nume
Prenume
CNP I 1 I I I 1 I 1 1 I I M I
Str Nr. Bl.
Se Et Ap Sector Cod
Localitate
Judeţ Mobil
Tel Fax
E-mail
Data completării Semnătura
Opţional: Data naşterii Profesia
Care este motivul pentru care cumpăraţi cărţile apărute la Editura Mix?
Sugestii:
Colecţie/Titlu/Autor Preţ
(TVA inclus) Nr. buc. Paloare
feSHQ) OSHO
una & PROFFTUL DE KAHUL GIBRAN REFLEC IA1 deUSHU ivol. I j 30,00
-UKIA PROFEŢI II DFKAHLIL GIBRAN REFLECTAT de OSHO (vol.2) 25,00
TARTFA DESPRE FEMEI de OSHO 25,00
r-ARTFA nFSPRE BARBATl de OSHO 19,00
TARTEA DESPRE COPII de OSHO 25,00
AI ITARIOGRAFIA UNUI MISTIC NONCONFORMIST de OSHO 35,00
EMOTIILF de OSHO 16,00
FARMACIE PENTRU SUFLET de OSHO 25,00 —
TAROTULZEN de OSHO 59,00
CARTEA DESPRE EGO de OSHO 29,00 —■
CARTEA DESPRE SEX de OSHO 35,00 —
IIIRIRE. LIBERTATE SI SOLITUDINE de OSHO 25,00 "—■
CARTEA DESPRE TAO de OSHO 19,00
CALEA SPIRITUALĂ YOGA de OSHO 25,00
OMUL CARE IUBEA PESCĂRUŞII de OSHO 29,00
SAMANTA DE MUŞTAR (vol.l) de OSHO 30,00 —
SAMANTA DE MUŞTAR (vol.2) de OSHO 30,00 —
CALEA ZEN de OSHO 19,00

CARTEA DESPRE NIMIC de OSHO 25,00
EU SUNT POARTA de OSHO 25,00
CALEA MEA, CALEA NORILOR ALBI de OSHO 25,00
CALEA PERFECTA de OSHO 16,00
PSIHOLOGIA EZOTERICULUI de OSHO 25,00
CÂND PANTOFII ŢI SE POTRIVESC de OSHO 25,00
IN CĂUTAREA MIRACULOSULUI de OSHO 50,00
ADEVARATUL ÎNŢELEPT de OSHO 25,00
AMINTIRI DINTR-0 COPILĂRIE DE AUR de OSHO 50,00
ÎNDREPTAR SPIRITUAL de OSHO 30,00
SPLENDOAREA ASCUNSĂ de OSHO 30,00
ILUMINAREA, ULTIMA REVOLUŢIE de OSHO 35,00
CĂLĂTORIA INTERIOARĂ de OSHO 25,00
GÂSCĂ E AFARĂ de OSHO 25,00
ALCHIMIA YOGA de OSHO 25,00
0 PASARE IN ZBOR de OSHO 30,00
PRIMUL PRINCIPIU de OSHO 30,00
HUBBARD
BAZELE ORGANIZĂRII de L R. HUBBARD 5,00
COMPONENTELE ÎNŢELEGERII de L R. HUBBARD 5,00
MIJLOACE PENTRU LOCUL DE MUNCĂ de L. R. HUBBARD 5,00
CAUZA REPRESIUNII de L R. HUBBARD 5,00
COPIII de L R. HUBBARD 5,00
@ LUMEA DIN NOI
ARTA PÂCII de Morihei UESHIBA 15,00
PROFETUL de Kahlil GIBRAN 12,00
POVESTIRI ZEN -l00 povestiri despre iluminare 15,00
CELE PATRU LEGĂMINTE de Don Miquel RUIZ 15,00
ARTA DE A IUBI de Don Mîauel RUIZ 15,00
VOCEA CUNOAŞTERII de Don Miquel RUIZ 20,00
CELE PATRU LEGĂMINTE - Ghid practic de Don Miquel RUIZ 20,00
RUGĂCIUNEA BROAŞTEI (voi. 1) de Anthony de MELLO 35,00
RUGĂCIUNEA BROAŞTEI (voi. 11) de Anthony de MELLO 20,00
ÎNŢELEPCIUNE LA MINUT de Anthony de MELLO 20,00
CÂNTECUL PĂSĂRII de Anthony de MEI 10 25,00
ABSURDITĂŢI LA MINUT de Anthony de MELLO 25,00
ALBINELE ŞI ÎNŢELEPCIUNEA de John PENBERTHY 15,00
CELE CINCI NIVELE ALE ATAŞAMENTULUI de Don Miquel RUIZ Jr. 15,00
TRĂIND 0 VIAŢA CONŞTIENTA de Don Miquel RUIZ Jr. 20,00
CERCUL DE FOC de Don Miquel RUIZ 12,00
ZENISME de David BELL 15,00

(TVA tnciuo 'lf. buc. Valoare
“^fÂLTERNATIVE SPIRITUALE 25.00
-JTMTRA. UN MOD DE A TRAI SI A IUBI de Radha C LUGLIO

'■^crRFTELE ARTELOR MARŢIALE de John STEVENS AI itoBIOGRAFIA UNUI YOGHIN de Paramahansa YOGANANDA 15.00
rn F DOUĂSPREZECE ARHETIPURI de Briqitte HAMANN acilfl - MANUAL DE INIŢIERE de Walter L08ECK
IMTFIEPCIUNEA ENEAGRAMEI de Don Richard RISO si Russ HUDSON 45.00 —.
rti F 7ECE MAHAVIDYA de David KINSLEY
WAGAKURE de Yamamoto TSUNETOMO
"ÎNVĂŢĂTURILE LUI RAMANA MAHARSHI de Arthur OSBORNE 30.00
r ASELE ASTROLOGICE ÎNCHISE de Rodica PURNICHE 25.00
' BIOGRAFIA LUI RAMANA MAHARSHI de Gabriele EBERT 30,00
@ ROMANUL INIŢIATIC
PROFEŢIILE DE LA CELESTINE de James REDFIELD 19.00
PROFEŢIILE DE LA CELESTINE Ghid practic de J. Redfield si C Adriennne 35,00
A ZECEA VIZIUNE de James REDFIELD 19,00
A ZECEA VIZIUNE. Ghid practic de J. REDFIELD si Carol ADRIENNE 50,00
A UNSPREZECEA VIZIUNE. SECRETUL SHAMBALEI de James REDFIELD 23.00
A DOUĂSPREZECEA VIZIUNE. ORA DECIZIEI de James REDFIELD 25,00
INIŢIEREA de Elisabeth HAICH 50,00
KAMA PURA de Aimen KUMMERON 34,00
CALEA LUPTĂTORULUI PAŞNIC de Dan MILLMAN 30,00
CĂLĂTORIA SACRĂ A LUPTĂTORULUI PAŞNIC de Dan MILLMAN 30.00
LEUL ROŞU de Măria SZEPES 50.00
♦ ALTERNATIVE TĂMĂDUITOARE
LA FRONTIERELE SĂNĂTĂŢII de Dr. Christine R. PAGE 40,00
ALIMENTAŢIA IM PRACTICA YOGA de Dan BOZARU 25.00
KOMBUCHA. CIUPERCA MIRACULOASĂ de Harald W. TIETZE 25,00
URINA. APA SFĂNTĂ de Harald W. TIETZE 26,00
ÎNTINERIREA de Harald W. TIETZE 25,00
KOMBUCHA. PLANTE MEDICINALE de Harald W. TIETZE 14,00
MEDICINA INTUITIVĂ de Francesca McCARTNEY 35,00
YOGA SI SĂNĂTATEA de Selveraian YESUDIAN si Elisabeth HAICH 30,00
HYPNOBIRTHING de Marie F. MONGAN 33,00
A ÎNŢELEPCIUNEA PRACTICĂ
FENG SHUI de David KENNEDY 25.00
CENTRII SUBTILI DE FORŢĂ de S. SHARAMON si B. J. BAGINSKI 25,00
FRUNZIŞ SI RĂDĂCINĂ de Păter MULLER 32,00
CE ROST AM? de Aimen KLIMMERON 29.00
CELE 12 LEGI UNIVERSALE ALE SUCCESULUI de Herbert HARRIS 25,00
BAZELE SPIRITUALE ALE PROSPERITĂŢII de Roy Euqene DAVIS 16.00
TRANSFORMAREA DE SINE de Richard şi Marv-Alice JAFOLLA 13,00
CELE ŞAPTE LEGI SPIRITUALE ALE SUCCESULUI de D. CHOPRA 20.00
MILIONAR PESTE NOAPTE de Mark FISHER 20,00
GHIDUL SUCCESULUI PENTRU LENEŞI de Marc ALLEN 16.00
UN SECRET MAI PROFUND de Annemarie POSTMA 20,00
LUMINA ÎN YOGA de B.K.S.IYENGAR 59,00
LUMINĂ IN PRĂNĂYÂMA de B.K.5.IYENGAR 35,00
ENCICLOPEDIA DE AIKIDO (voi. 1 - ARTA) de Dan Comeliu IONESCU 39,00
SUFLET DE COPIL
SI ANIMALELE AU SENTIMENTE? de David L RICE 25,00

RECUNOŞTINŢA de Florin ZAMFIR 20,00
INSPIRAŢIA de Florin ZAMFIR 30,00
Total initial de plată
Pentru comenzi mai mici de 100 lei adâuqaţi taxele poştale 10 lei
Pentru comenzi mal mari de 100 lei, taxele poştale sunt suportate de editură
Pentru comenzi mai mari de 150 lei vă oferim O REDUCERE DE 10%
TOTAL FINAL DE PLATĂ

Editura Mix există pentru a aduce valoare
în viaţa dumneavoastră.
Pentru că nouă ne pasă de dumneavoastră şi vrem să vă oferim sprijinul de care aveţi nevoie pe calea spirituală, am creat câteva metode de a comunica mai uşor:
• www.edituramix.ro - un site în care găsiţi informaţii actuale despre cărţile apărute la Editura Mix precum şi alte informaţii conexe cu spiritualitatea.
• www.esoteric.ro - un blog în care veţi găsi articole pe teme de esoterism.
• www.facebook.com/EdituraMix - o pagină de Facebook de unde puteţi afla rapid informaţii despre acţiunile organizate sau susţinute de Editura Mix.
• Informix- un buletin de ştiri lunar despre cărţi şi spiritualitate pe care îl puteţi primi gratuit dacă vă abonaţi trimiţând un e-mail de pe adresa dumneavoastră de e-mail la adresa: edKuramix-subscribe@yahoogroups.com
Evident că pentru noi, principalul mod de a aduce armonia în viaţa dumneavoastră rămâne publicarea de cărţi valoroase, conţinând informaţii autentice. Dintre viitoarele noastre apariţii suntem bucuroşi să vă putem recomanda:
• Astrologie Creştină (voi. 1, voi. 2) de William Lilly
• Calea spre eliberare deOSHO
Preţurile şi condiţiile din acest talon sunt valabile în luna martie 2015.

lui vor - ace?ti indivivi • h° ^ eacu^ înainte.
Oamenii il,lr_-
’naintea til*Puri7o?l0C\°Sho Sunt nCeîn«ntai7Jl7t binecă
,nvăţăturilc.". Ti^ îi citesc Preşedintele Indiei Nafayana".
beneficia cmUc^" gen‘ale v°r
^noaştereadireriT;^-^^
Potenţialitate pură ine °memului de fiinţă umană."- DrDeep^Cho'pT
Robins
„Osho este un maestru iluminat care lucrează prin toate mijloacele posibile ca să ajute umanitatea să depăşească o etapă dificilă în dezvoltarea conştiinţei” - Dalai Lama.
:«rw wer* y-jswKt*
OSHO
Zenul e un fenomen absolut fără pereche în întreaga lume a religiilor. Zenul e cea mai înaltă culme la care a ajuns până acum religia. E cea mai sănătoasă religie.
Zenul crede că nu trebuie să renunţi lâ viaţa obişnuită. Viaţa obişnuită trebuie transformată prin înţelegerea ta lăuntrică.
Un om nu e ceea ce face; un om e ceea ce este. De aceea zenul nu pune niciodată accentul pe schimbarea acţiunilor, ci pe transformarea înţelegerii tale, pe transformarea conştiinţei tale.
OSHO, „Primul principiu” ISBN 978-606-8460-33-8 2013